

JUNTA DE GOVERN DE LES CASES PROVINCIALS
DE CARITAT I DE MATERNITAT I EXPÓSITS

MEMÒRIA

REDACTADA PEL

DR. D. RICARD ZARIQUIEY

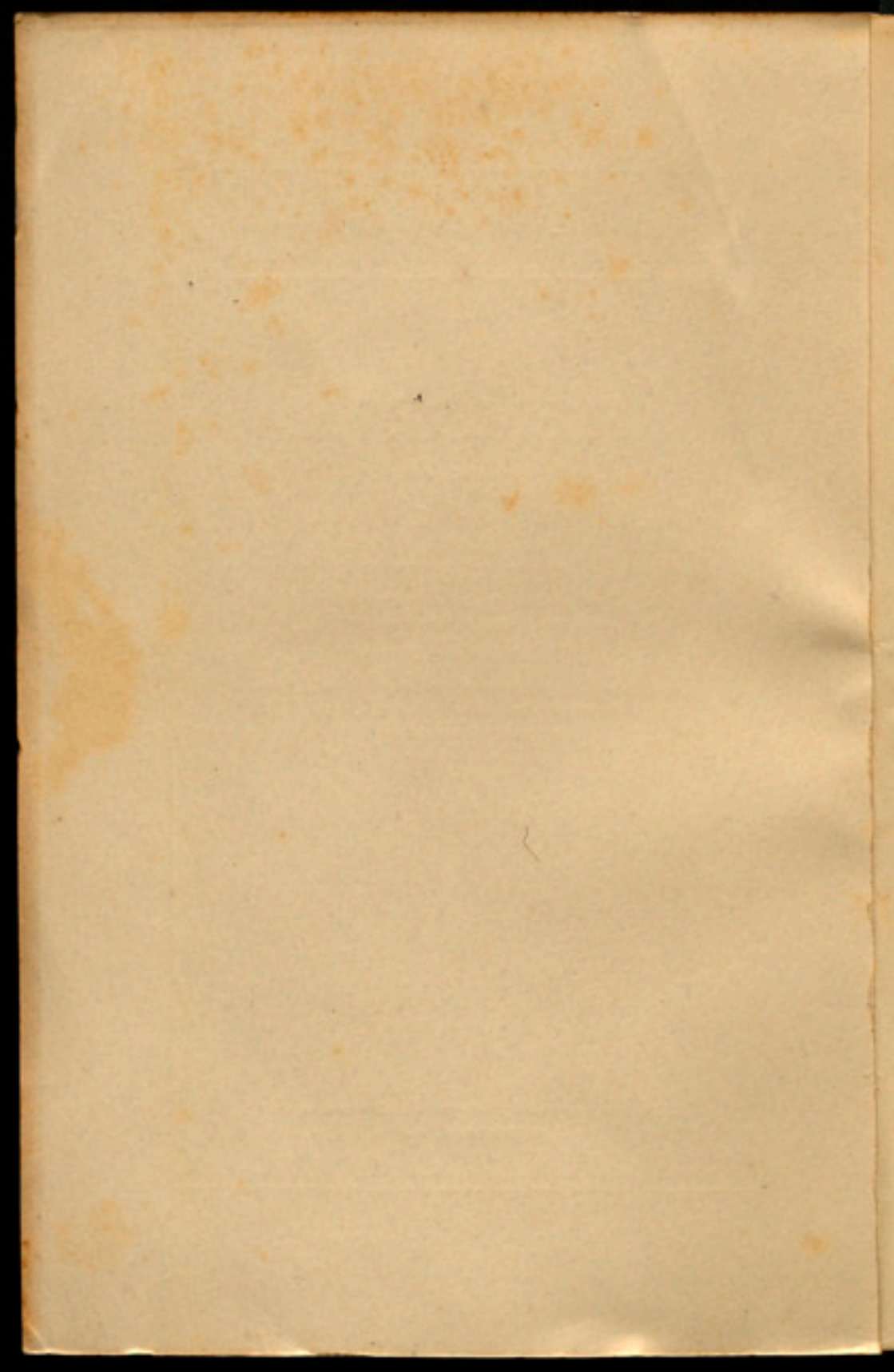
MEJOR DIRECTOR DEL
COS FACULTATIU DE LA CASA PROVINCIAL DE MATERNITAT I EXPÓSITS

AMB MOTIU DEL VIATGE REALIZAT
JUNT AMB L'ARQUITECTE PROVINCIAL

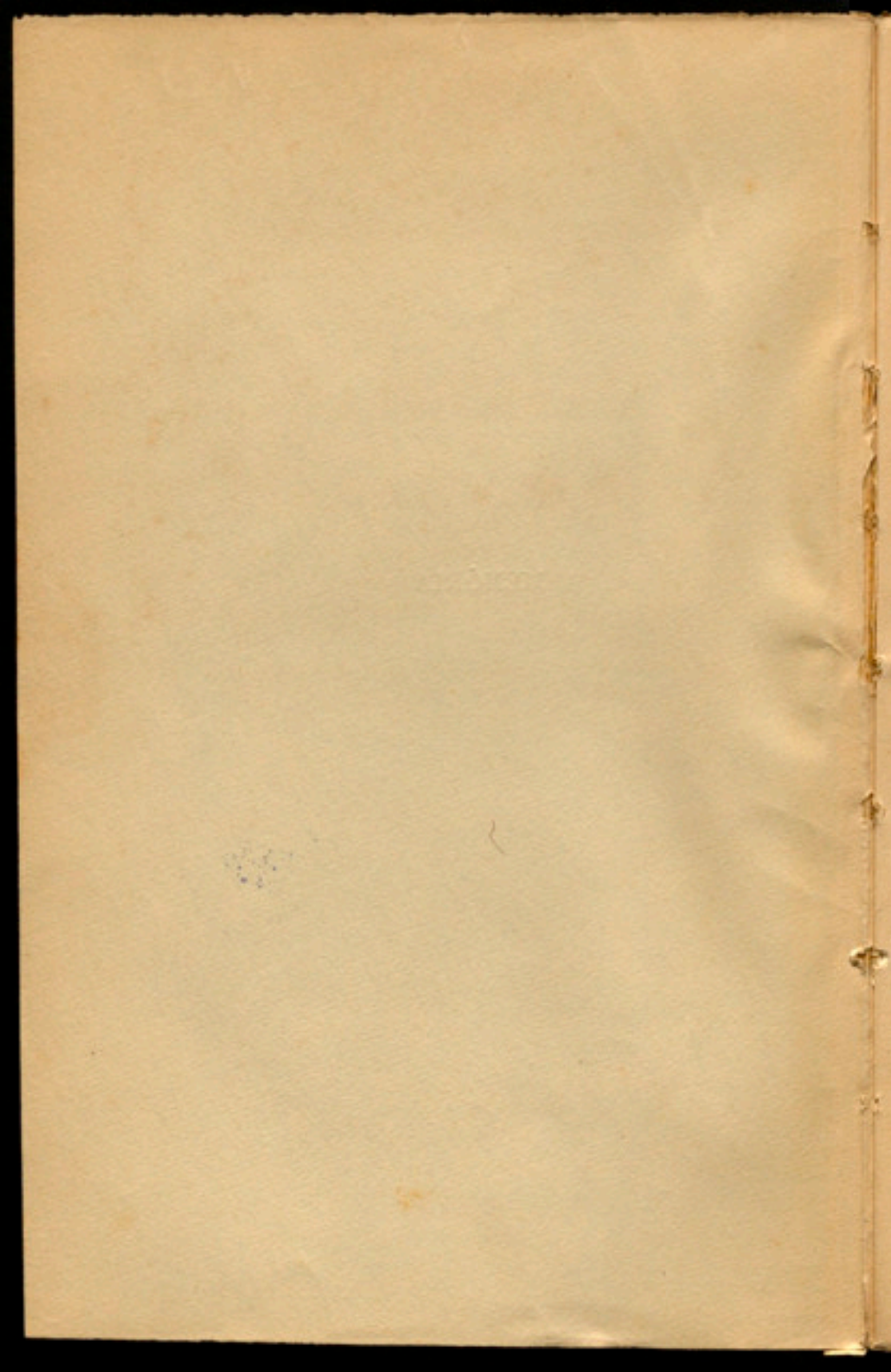
D. JOSEP BORI I GENSANA

PER A VISITAR ELS ASILS SIMILARS DE SUÏSSA I ALEMANYA
PUBLICADA PER ACORD DE DITA JUNTA
DE 23 DE FEBRER DE 1917

IMPRENTA DE LA CASA DE CARITAT : MONTALCORN, 3
BARCELONA, 1917

MEMÓRIA

JUNTA DE GOVERN DE LES CASES PROVINCIALS
DE CARITAT I DE MATERNITAT I EXPÒSITS

MEMÒRIA

REDACTADA PEL

DR. D. RICARD ZARIQUIEY

METGE DIRECTOR DEL
COS FACULTATIU DE LA CASA PROVINCIAL DE MATERNITAT I EXPÒSITS

AMB MOTIU DEL VIATGE REALITZAT
JUNT AMB L'ARQUITECTE PROVINCIAL

D. JOSEP BORI I GENSANA

PER A VISITAR ELS ASILS SIMILARS DE SUÏSSA I ALEMANYA
PUBLICADA PER ACORD DE DITA JUNTA
DE 23 DE FEBRER DE 1917

IMPRENTA DE LA CASA DE CARITAT : MONTALRORE, 3
BARCELONA, 1917

R. 1.366

MEMORIA

DE D. RICARDO ZARCO

Divideixo la Memòria en tres parts: en la primera descriu les Maternitats i Hospitals que hem visitat; fixant-me en l'edificació i repartiment dels serveis i en l'organització i funcionament dels mateixos. Com aquestes, en sa majoria, estan constituïdes en forma anàloga, a fi d'evitar repeticions, descriu algunes amb més detalls, i més lleugerament les altres.

En la segona part, exposo el judici que m'ha merescut lo visitat, procurant treure'n les conseqüències i ensenyances que m'ha semblat haver-se de tenir en compte per a l'organització de la nostra futura Maternitat i Inclusa.

Concretant més encara, a la tercera part exposo, amb tot detall, com ha d'ésser la Maternitat que desitgem construir.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

PRIMERA PART

La Casa Provincial de Maternitat i Expòsits existeix a Barcelona des de l'any 1853. Amb tot i el seu nom, fins el 1.^r d'octubre de 1892 és solament Inclusa (asil per a nois de pares desconeguts), i estava instal·lat al carrer de Ramalleres, núm. 17, edifici vell i rònc. Allí, en diferents pisos, s'hi trobaven distribuïts els nois de pit i els desmamats. Augmentant el nombre de criatures es féu insuficient el local, i s'acordà traslladar els desmamats a Les Corts, restant a Barcelona els nois de pit i les dides. En el mes d'agost de 1891 s'acabà el pavelló de lactància de Les Corts, i els nois que hi havia al carrer de Ramalleres hi foren traslladats, quedant-hi solament les oficines.

Llavors és quan es pensa en instal·lar la secció de Maternitat; i en les mateixes habitacions on hi havia els nois, sense condició a l'efecte, s'hi instal·len les primeres embarassades: el primer any de 1892, hi va haver 33 parts; en 1893, en tinguérem ja 136; en 1894, arribàrem a 140; i en 1895, darrer any en què estigueren a Barcelona, 142.

Mentrestant s'acaba el pavelló de desmamats; aquests nens, que seguien a la Casa vella de Les Corts, es traslladen al nou pavelló i es comencen els preparatius per al trasllat de les embarassades a l'edifici que avui ocupen. Com era tan vell i tan mal disposat per

al seu nou objecte, va haver-se de modificar en gran manera, quedant, amb tot, en pèssimes condicions: instal·lant-hi el dia 1.º de maig de 1896 les embarassades.

Durant els primers anys dit local fou suficient, el nombre de parts no fou molt gros; mes, aviat, essent ja més conegut, les embarassades hi acudien en major nombre, i quasi bé sempre tots els llits estaven ocupats. En els darrers anys el nombre d'entrades puja, en 1913, a 328, i en 1914, a 349, notant-se al propi temps un augment en el naixement de fills legítims, dels quals, en els dos primers anys de trobar-se instal·lada la Maternitat, va haver-n'hi un cada any; en els dos següents, cap; en 1896, van ésser ja quatre; en 1900, va haver-n'hi set; en 1904, pugen a quinze; en 1913, arriben a trenta set, i en 1914, pugen a cinquanta cinc.

El local era insuficient, les dones hi eren apilotes. Per altra banda, l'edifici, antic i mal disposat, sense cap de les condicions que requereix una Maternitat mitjanament instal·lada, era una vergonya per a Barcelona. La ciutat nostra, tan gran i tan formosa, necessitava una Maternitat en relació amb ella, suficient per a rebre gran nombre d'embarassades, i construïda amb tots els avenços moderns; mes, per a fer-ho, es necessitaven grosses quantitats, i aquestes no es sabia d'on treure-les.

El 18 de maig de 1915 l'Excma. Diputació de Barcelona, que està fent un benefici immens a Catalunya creant gran nombre de centres culturals com l'Institut d'Estudis Catalans, el Museu Social, la Universitat Industrial, el Consell d'Investigació Pedagògica, la Biblioteca de Catalunya, etc., aprova tot seguit la idea, concebuda per la Junta de les Cases de Maternitat i de Caritat, de construir una Casa

de Maternitat, la Institució Maternal Catalana, amb major amplitud de punts de mira que fins ara.

La Maternitat ha estat fins avui secreta, deshonrosa, albergant tan sols dones, solteres en sa immensa majoria, que hi anaven per amagar la seva falta, i desocupar sense que ningú se n'enterés. En tractant de construir la nova Maternitat, es va pensar en modificar tot això, a l'objecte que no solament servis per aquesta classe de dones, sinó també per a les obreres, i, en general, per a totes aquelles que no tenint grans medis (si bé disposen d'alguna cosa) poden anar allí a parir amb poc cost i en moltes millors condicions que a casa seva. Tots sabem com estan la immensa majoria de cases de la gent treballadora: cases esquifides, mal ventilades, poca aigua, i, per consegüent, predisposades a la brutícia. I en aquestes cases de tan dolentes condicions, i moltes vegades junt a malalts d'escarlatina i de tuberculosi, és on han de desocupar aquestes pobres dones; miracle sembla que totes no s'infectin! Perquè es dóna el cas que la gent pobra de solemnitat pareix en millors condicions que les treballadores. Aquestes ho fan a casa seva, amb pobresa de roba i aigua, i mitjanament assistides quasi bé sempre, mentre que aquella gent que no té res absolutament, se'n va a l'Hospital o a la Maternitat, on està ben atesa sota tots conceptes.

Això és ço que es tracta de modificar en el nou projecte de la Casa de Maternitat. Hi haurà el departament secret, gratuït, on aniran les mateixes dones que ara hi tenim, les solteres, les que ningú ha de saber que s'hi troben, aquelles per a les quals seria un estigma inesborrable que es sabés que havien estat a la Maternitat. Mes hi haurà una altra secció de pagament, pública, on les obreres, no d'almoïna,

sinó amb els seus diners, puguin anar hi a parir sabent-ho tothom; on aniran a veure-les llurs marits i famílies, que no significarà cap deshonor, sinó al revés, hi aniran, perquè el fer-ho significa major garantia de què el part anirà bé, i serà menor el trasbals per a casa seva.

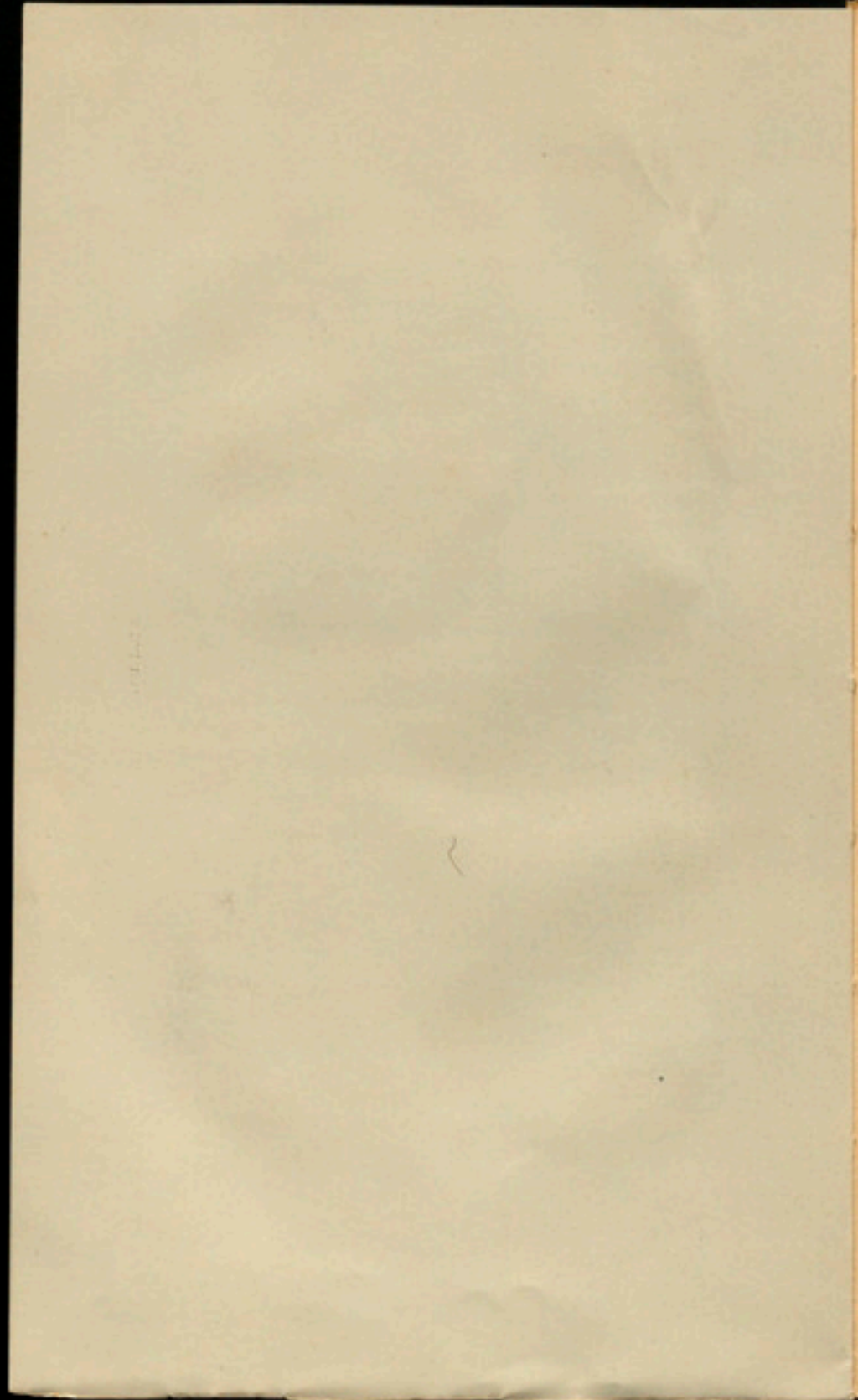
Aquesta és la idea que el Dr. Fargas tenia feia temps, i que, a l'últim, ara podrà portar-se a la pràctica. En altres països ja es fa, i és tan natural i convenient, que sembla devia estar ja implantat a aquí de fa molt temps. Barcelona mai podrà agrair-ho prou, i ben segur que quan es doni compte del que això significa, del punt de vista humanitari i social, contribuiran tots, corporacions i particulars, a que la vida del nou establiment sigui robusta, no sols per què pugui viure amb força, sinó perquè es vagin cristal·litzant i desenrotllant altres projectes relacionats amb el mateix que hi ha també en estudi.

Tots ens trobem convençuts del paper important que la llevadora exerceix en la societat, i, en el pensar de tots, s'hi troba també la necessitat d'enlairar el nivell intel·lectual de la majoria d'elles. Es vol subsanar això creant dins la futura Maternitat una escola de llevadores; a fi que dins de pocs anys totes les llevadores de Catalunya hagin passat per la Maternitat; un o dos anys, veient parts sota la direcció dels metges i llevadores de la Casa, els quals es cuidaran a l'ensem d'ensenyar-los tota la teoria necessària; vivint a la Casa, respirant i sadollant-se d'aquella atmòsfera científica que allí regnarà sempre. ¿Quin dubte hi cap, que les llevadores de l'esdevenidor seran diferents de les que ara tenim?

Altres dels ideals és aprofitar per a l'ensenyament el material científic de la Casa; que hi vagin els estu-

PASSAPORT

dians, que hi vagin els metges que vulguin perfeccionar-se en tocologia i ginecologia, oferint-los, per part nostra, abundós material i metges il·lustrats que puguin guiar-los; que dintre d'uns anys no sigui obligatori anar a l'estranger per a estudiar aquestes matèries, i que l'haver estudiat a la Maternitat sigui segura garantia de suficiència i de valer científic.

Tot això era ço que el Dr. Fargas venia pensant i madurant feia molts anys; i ço que fins fa poc considerava com un ideal irrealitzable, podrà ara portar-lo a la pràctica, veient coronats els seus esforços i treballs de tant de temps. Tot el pla de ço que ell anomena Institució Maternal Catalana està condensat i extractat en tres planes, que són tot el programa de la futura Maternitat, i la realització del qual acordà la Junta en sessió del 24 d'abril de 1915.

En la mateixa sessió que s'aprovà el projecte presentat pel Dr. Fargas, s'acordà també que per a desenrotllar-lo, per a veure l'estat actual de l'assumppte en altres països, un arquitecte de la Diputació i un metge de la Casa anessin a l'estranger a visitar Maternitats i establiments anàlegs; i prèvia consulta del president del Cos facultatiu de la Casa, Dr. Cardenal, es nomenà l'arquitecte de la Diputació En Josep Bori i al metge de la Casa En Ricard Zariquiey.

Ateses les circumstàncies especials perquè a través Europa, es va pensar en ajornar el viatge; mes veient que a la Junta li interessava es portés a efecte lo abans possible, ens decidírem fer-lo; havem pogut, sortosament, portar-lo a terme, quasi bé com en temps normals. Deixant de banda les molèsties naturals de passaports i carrils, poguérem fer el viatge que prèviament havíem projectat sense trobar obstacles, podent visitar Hospitals i Maternitats, essent moit ben rebuts per tot arreu, i donant-nos totes les no-

tícies que desitjàvem. Ço que férem, va ésser que en compte d'emplear els trenta o quaranta dies per què la Junta ens autoritzà, n'estiguérem solament vint; visitant Suïssa i Alemanya, i deixant per a més endavant, si n'hi hagués necessitat, el tornar de nou a recórrer algun altre país.

Sortírem de Barcelona el dia 9 de juliol, amb l'express de la tarda; arribàrem a Lió al dia següent, a la nit, i a Ginebra el dia 11, diumenge, a la tarda; el dilluns, dia 12, començarem a complir el nostre comès.

MATERNITAT DE GINEBRA

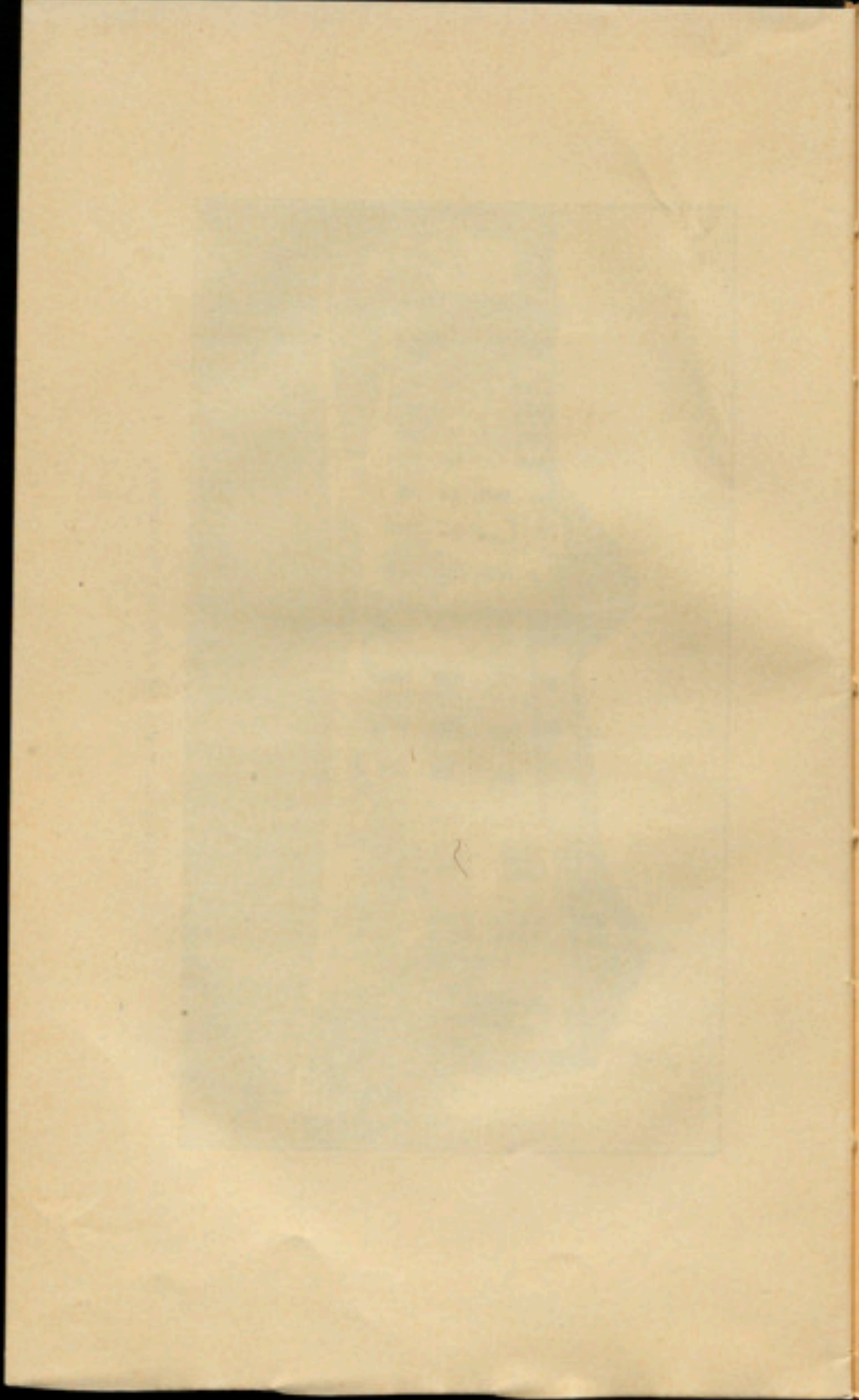
Un sol edifici, amb un cos central i dues ales laterals, tot voltat de jardins bastant espaiosos. Depèn de l'Hospital Cantonal, si bé es troba completament separat del mateix. Hi ha servei de ginecologia en el segon pis, i d'obstetrícia en el primer; la policlínica es troba també en aquest edifici.

En dita Maternitat, segons anirem veient en totes elles, hi ha pocs llits per a embarassades, perquè, d'aquestes, n'hi ha poques a la Casa; la majoria hi entren en el moment del part o pocs dies abans; tan sols en casos d'estretor, etc., ingressen abans. La majoria d'habitacions estan ocupades per les puèrperes; les de tercera classe són sales amb vuit llits, amb el bressol per a la criatura al peu de cada llit. Per a les malaltes de segona classe hi ha sales amb dos, quatre i sis llits, i per a les malaltes de primera classe cambres amb un sol llit.

Hi ha dues sales de parts; una d'elles amb dos llits per a parir i una taula per a intervencions (fòrceps, versió); una altra segona sala, idèntica a l'anterior, per bé que sense taula operatòria; una mam-

HOSPITAL CANTONAL DE GINEBRA: MATERNITAT

para de tela separa els dos llits. Entre les dues sales de parts, hi ha una saleta amb incubadora elèctrica, lavabos, autoclaves, pesa-criatures.

Sala de cursos, no molt gran, del tipus general; forma d'amfiteatre, bancs al voltant, i al mig, taula per a reconeixements i aparell de projeccions; a les parets, làmines d'obstetrícia i ginecologia.

Habitacions per a metges, llevadores, estudiants, monges i servei.

El departament ginecològic, situat al segon pis, està distribuït en forma anàloga al descrit, amb la sala d'operacions en lloc de la sala de parts.

El nombre de parts, l'any 1913, fou de 885, i l'any 1914, pujà a 902; conforme anirem veient, en totes les Maternitats de ciutats idèntiques, o més petites que Barcelona, hi ha moltíssims més parts que a la nostra, essent això degut a què per tot arreu, no solament les dones pobres, sinó també les de posició un xic regular, tenen el costum d'anar a parir a la Maternitat. Segons havem indicat, la majoria hi entren en el moment del part; a l'entrar-hi, totes es banyen. Les puèrperes normals s'aixequen als set dies, i surten de la Maternitat als dotze. No es donen injeccions vaginals.

La criatura queda junt a la mare, en el bressol que hi ha als peus del llit; cada dona cria al seu fill, i al sortir de la Maternitat se l'emporta, sigui soltera o casada; la Maternitat no es queda cap criatura, sinó que forçosament té d'emportar-se'l la seva mare; un cop a fora, la que ho vol se'l queda, i la que no desitja guardar-lo l'entrega a l'Estat, en establiments a propòsit, o bé el cria amb biberó sota la vigilància de les «Gotes de llet».

Les puèrperes operades (versió, fòrceps) s'isolen

de les altres tot seguit de la intervenció, fins suposant que siguin normals. Les infectades s'isolen tot seguit. L'esterilització d'instruments es fa a la Maternitat, l'esterilització de les robes a l'Hospital.

Metges. — La Maternitat es troba actualment dirigida pel Prof. Bentner; aquest professor és permanent, fins que mori o bé es jubili per l'edat. Té a les seves ordres dos metges adjunts o caps de clínica, un per a ginecologia, i altre per a obstetrícia; aquests dos metges solen estar-hi de dos a tres anys. Hi ha tres metges interns: un per a obstetrícia, i dos per a ginecologia; aquests interns hi estan tres anys, i presten llurs serveis pel següent ordre: primer any, ginecologia sèptica; segon any, obstetrícia; tercer any, ginecologia asèptica. Els metges interns entren per concurs, i després de recórrer els tres serveis, per l'ordre indicat, solen passar a caps de clínica, estant-hi un parell o tres d'anys amb tal caràcter; en total, cada metge permanence a la Maternitat de cinc a sis anys.

El professor és l'encarregat del curs i de practicar alguna operació o intervenció obstètrica; també dirigeix la marxa de l'Establiment.

Els caps de clínica hi van a les hores de visita, i són els encarregats de practicar la majoria d'operacions i parts de segona classe, donar cursets, etc.; no mengen ni dormen a la Maternitat.

Els interns mengen i dormen a la Casa; cada u fa, en els seus serveis, operacions d'escassa importància i els parts de tercera classe; dirigeixen els estudiants, junt amb els caps de clínica.

Els caps de clínica cobren 100 francs al mes; l'intern del servei sèptic, 35 francs; l'intern d'obstetrícia, 50 francs, i l'intern de ginecologia asèptica,

70 francs, més habitació i menjar de primera classe.

Hi ha, demés, suplents per a tots els serveis: cap de laboratori, metge per al departament de raigs X, i algun assistent extern i voluntari.

Total de metges que presten servei a la Maternitat de Ginebra: setze. Alguns més que a la nostrat

Estudiants. — Ultra assistir a les lliçons, demostracions, examen d'embarassades a la sala de cursos, operacions, etc., sis d'ells, durant quinze dies, s'instal·len a la Maternitat, i mengen i dormen allí (pagant un tant per la seva estada); assisteixen a tots els parts que hi hagi durant aquells dies, intervien en ells, aprenen a rentar-se, a palpar, a tactar, assistint fins a un part complet, sempre, com és natural, tenint a l'intern al seu costat. Intervenent tan sols en els parts de tercera classe; acabats els quinze dies, entren altres nous estudiants.

Llevadores. — N'hi ha tres de dia i una de nit, que mengen i dormen a la Casa, i la missió de les quals és assistir als parts junt amb els metges, i cuidar-se de les puèrperes. Hi ha també *Escola de Levadores*: són dotze estudiantes que mengen i dormen a la Casa; paguen aquestes a l'Administració 300 francs a l'any.

Tenen també policlínica, amb un metge en cap i un intern, que viuen també a l'establiment.

Ajuden al sosteniment de l'Hospital els donatius de particulars, herències i col·lectes. Durant el 1914 es recolliren: donatius, 5,733 francs; llegats, 6,829 francs; successions, 401 francs; col·lectes, 25,294 francs. Total: 38,248 francs.

Biblioteca. — Com a totes les Maternitats que havem visitat, hi existeix també la seva biblioteca, que

si no és de les millors es deu a què, depenent de l'Hospital cantonal, en aquest s'hi troba la part principal de la mateixa.

Moviment de malalts en 1914. — Ginecologia: hi hagué 602 malalts, amb 42 defuncions; el nombre d'intervencions practicades en 1914 va ésser de 453. Amb els raigs X hi foren tractades 49 malaltes; i amb el ràdiu 24 (canceroses).

En el servei de parts (obstetrícia) el nombre ha estat 902, amb 3 defuncions; criatures mortes, 49; fórceps, 18; versions internes, 15; cesària vaginal, 5.

La tarifa de preus que regeix en dita Maternitat, figura detallada en la segona part d'aquesta Memòria.

La Maternitat de Ginebra ens interessa principalment perquè és una de les que poden pendre's com a mostra per a la que nosaltres desitgem fer: no és massa gran, ni de construcció ostentosa, i no resulta cara. Els serveis s'hi troben ben organitzats, i s'hi treballa bé.

MATERNITAT DE BERNA

L'edifici principal consta de tres pisos: en els baixos, s'hi troben instal·lades la cuina, calderes per a la calefacció, raigs X. En el primer pis, hi ha la secció d'obstetrícia, i en el segon la de ginecologia. Hi ha, demés, dos pavellons molt més reduïts, un per isolament i un altre per a safaretxos.

Primer pis, obstetrícia: dues sales de parts amb tres llits cada una, podent-se'n'hi posar més en cas de necessitat. Juntament a aquestes, hi ha la sala per arreglar a l'acabat de néixer. Les cambres per a les puèrperes són com per tot arreu: vuit llits cada una amb el seu bressol; les puèrperes des que s'aixe-

quen fins que surten, mengen a la mateixa sala. Tenen una altra habitació per a reconèixer les embarassades quan entren, i les puèrperes al sortir de la Casa, a l'objecte de fer-se càrrec de com han quedat després del part.

Les embarassades poden entrar sis setmanes abans del part; n'hi ha sense pagar i pagant, dominant aquestes. Les embarassades pobres ajuden a tots els treballs de la Casa. El nombre de parts l'any 1913 fou de 877, pujant el de 1914 a 997. Les puèrperes s'aixequen al setè dia, i surten de la Maternitat als deu. Al segon pis hi ha el servei de ginecologia, on, per terme mig, sol haver-hi unes cinquanta malaltes en sales de vuit, tres i dos llits, segons les classes; l'any 1913 passaren per dit servei 766 malaltes, i en 1914 pujaven a 819.

La sala d'operacions asèptica té disposada la il·luminació artificial per mitjà de miralls: un focus de llum elèctrica tramet els seus raigs a la sala, passant per un forat situat damunt de la porta d'entrada; la llum va a una secció de miralls col·locats a la banda oposada, miralls de diferents caients; cada un dirigeix el raig lluminic al mirall corresponent situat a les parets laterals de la sala, i tots ells la projecten damunt la taula d'operacions. Va doldre's el metge que a la sala hi havia poca ventilació, queixant-se que, després de cada operació, tots en sortien amb mal-de-cap.

Policlínica amb sala d'espera i de reconeixements; veient-s'hi de divuit a vint malaltes diàries, trobant-se aquesta a càrrec del primer assistent.

Metges. — Un professor i cinc assistents (interns). D'aquests cinc interns, n'hi ha un per a la policlínica, un per a la ginecologia, un per a l'obstetrícia, un per al servei d'isolament, i un per a suplir als

altres, perquè quasi bé sempre n'hi ha algun en el servei militar. Els metges solen estar-hi quatre anys.

És obligatori per als *estudiants* l'assistir a la Maternitat, turnant vuit cada mes; dormen i esmorzen a la Casa, no menjant-hi com els de Ginebra; presencien els parts, sostenen el periné, reconeixen les embarassades.

Llevadores. — N'hi ha quatre, més vint-i-cinc *estudiantes* de llevadora que paguen 300 francs per any a l'establiment; mengen i dormen a la Maternitat, i reben ensenyament teòric i pràctic a fi de poder sofrir després l'examen. Els cursos duren un any; després de l'examen, se'ls dona el títol per què puguin exercir. En el curs de 1914 al 1915 es presentaren quaranta candidates, de les quals se n'escolliren tan sols vint-i-cinc. Hi ha també cursos de tres mesos per a infermeres.

Pavelló d'infectades. — N'hi havia bastantes; les sales són de vuit llits. Les cambres petites, baixes de sostre, faltades en gran manera d'aire: en una d'elles, en la que hi havia els vuit llits ocupats, s'hi sentia fetor; a més, una de les malaltes era una tuberculosa, amb febre, flaca, demacrada, cridant-me l'atenció veure-la allí; em va dir l'intern que careixien de lloc on col·locar-les.

Laboratori. Raigs X. — Es troben instal·lats als soterranis, i no semblaven ésser una gran cosa; servint per a les malaltes hospitalitzades, per a les de la policlínica i per a malaltes privades. Quan arribàrem, estaven aplicant els raigs X a una dona amb un mioma; aquesta dona no era de la Maternitat, sinó

de fora: hi va, pagant, per què la tractin pels raigs Roentgen.

Mesothòrium. — Els carcinomes, molts d'ells, els tracten pel mesothòrium; respecte als resultats obtinguts no són encara molt uniformes; junt a casos d'èxit molt acceptables, n'hi ha d'altres en què no hi ha exercit la més petita influència; demés disposen de molt poca quantitat de substància.

Aquesta Maternitat no té res de particular: les sales per a les puèrperes són petites, baixes de sostre, no isolen les tuberculoses; molt poc compte amb les mosques, a la cuina; el trespol clivellat en diferents punts; ultra que resulta petita per a les asilades que hi ha, trobant-s'hi aquestes a massa munts.

HOSPITAL DE NOIS (BERNA)

El Prof. Strauss està malalt; ens rep un assistent que ens fa esperar una bona estona, per bé que després resultà molt amable; disculpa el seu trigar, dient-nos que es troba sol, el professor està malalt i els altres assistents estan mobilitzats.

Aquest Hospital és reduït, i no té res de particular; el sòl és de rajoles amb petites depressions a fi que els nois no rellisquin; la barana de l'escala és doble: una, a l'alçada ordinària per als grans; l'altra més baixa per als menuts.

La majoria de les criatures, a l'igual que en la de Ginebra, les tenen tot el dia a les galeries: els uns, acoberit; altres, tractant-los pels banys de sol; ens ensenyen un parell de peritonitis tuberculoses tractades així, alguna coxalgia, gastro-enteritis. Cal fer constar que a l'Hospital de nois de Ginebra hi havia diferents tu-

berculosos (coxalgies, mal de Pott): al de Berna, també n'hi havia bastants.

He vist raquítics greus amb grosses deformacions d'extremitats inferiors, tòrax i crani, i amb tot i les degudes excel·lències del biberó i de la llet i dels controls de l'Estat, hi havia no poques gastro-enteritis; en el de Ginebra hi havia tifoïdes.

A l'Hospital de nois de Ginebra hi ha una sala per al tractament pels banys de llum (durant l'hivern sobretot), però, quina sala!, si a un estranger arribem a ensenyar-li a casa nostra una sala com aquella, què hauria dit de nosaltres? Situada al soterrani, humida, amb olor de florit, amb el sostre brut, sense pintar, ni emblanquinar, no havien d'haver-nos-la ensenyada aquella sala; i sobretot a Suïssa, on creïem que tot ha d'ésser el non plus ultra: a Espanya, una sala com aquella no fóra pas habilitada.

SÄUGLINGFÜRSORGE; MILCHKUR (BERNA)

Establiment reduït, que té per objecte repartir llet esterilitzada a tots els nens que hi van; als uns de franc; als altres, pagant molt poca cosa. Està dirigit per un metge i diferents senyores.

Les criatures hi van un parell de cops cada setmana per pesar-los, pendre temperatures, reconeixement mèdic; se'ls dona la llet apropiada a la seva edat i tube digestiu (llet barrejada amb aigua ensucrada en diferents proporcions, amb preparats feculents, farines). La llet s'esterilitza dins el mateix establiment; els biberons, els netegen a mà; els esterilitzen a 100 graus; reparteixen sis biberons a cada nen.

Hi ha senyores inspectores per a visitar les criatures en llurs respectives cases, i veure si complei-

xen les instruccions que se'ls han donat. Quan nosaltres hi anàrem, hi havia una dotzena de nois que els estaven pesant, el metge encara no hi havia anat, ensenyant-nos la Casa una senyora de la Junta, que ens va donar tota mena d'explicacions científico-socials.

L'establiment, petit; la bona voluntat, l'interès i l'amor amb què tracten i cuiden als nois, molt grans.

MATERNITAT DE BASEL

Un sol edifici, amb baixos, entresol, primer i segon pis. En els baixos la cuina, molt formosa, safaretxos (maquinària de la Maschinen Fabrik Burck Hardt de Basel i de la casa Gebruder Sulzer Winterthur); sala planxador amb planxes elèctriques; els laboratoris es troben també instal·lats en els baixos.

Com en totes, l'obstetrícia està en el primer pis, i la ginecologia en el segon. La distribució, per l'estil de les altres; les sales per a les puèrperes són de vuit, quatre i dos llits, segons la classe, totes amb el bressol als peus. Hi ha dues sales de parts amb tres i quatre llits; una taula de metall per a les aplicacions del fórceps. En la saleta on s'arreglen els acabats de néixer hi tenen un cilindre amb oxigen per als nois asfíctics.

Les embarassades hi entren en el moment del part o poc temps abans; les puèrperes s'aixequen al cinquè dia, i surten al desè, menjant en els mateixos dormitoris.

Hi ha embarassades de franc, per bé que la majoria paguen. Algunes pareixen a casa seva, assistides gratuïtament per un metge de la Maternitat.

Ginecologia. — Hi havia bastantes malaltes, abundant els quistes de l'ovari, canceroses, anexitis gonocòciques i tuberculoses. Els càncers, els tracten amb el ràdium, diuen que amb bon resultat; havent, en canvi, abandonat el mesothòrium; ens mostraren una malalta a la qual, en una de les clíniques de Berlín, havien tractat un càncer de la matriu pel mesothòrium, havent sortit de la clínica com a curada; dos mesos després entrava a la clínica de Basel amb generalització del càncer a tota la baixa pelvis.

Tenen instal·lació Roentgen, bastant completa.

Sala d'operacions, gran; com aparell d'il·luminació tenen el portàtil de la casa Zeis; no tenen miralls fixos com a Berna. Per les parets, rètols advertint que a la sala d'operacions, sense gran necessitat, no ha de parlar-s'hi sense tenir protegida la boca, etc. En el moment d'arribar nosaltres, operaven un mioma; presenciarem l'operació.

L'amfiteatre per als cursos, bastant gran, amb aparell de projeccions. A la policlínica, durant el darrer any, hi foren tractats 175 casos d'obstetrícia i 92 de ginecologia.

El nombre de parts va ésser 1705; i en el servei de ginecologia, hi hagué 660 malaltes.

Metges. — El professor, comú a les dues seccions, amb un metge en cap i cinc assistents.

Quan nosaltres visitàrem la Maternitat, s'hi trobava tan sols el metge en cap; el director es trobava de vacances i els interns estaven mobilitzats; diferents estudiants suplien als interns. En l'operació que presenciarem, el cirurgià hi era ajudat per tres estudiants; el cloroform el donava una alumna, i els instruments corrien a càrrec de la diaconessa en cap.

La desinfecció predilecta per a les mans és l'alcohol: tenen un aparell molt senzill per a gastar la quantitat precisa d'alcohol, i fer que no se'n malgasti; és de la casa Hausmann (Preistrasse, 32, Bàsel).

Hi ha sempre poquíssimes infectades. Ens ensenyen fotografies de colors, molt ben fetes. A terra, generalment, s'emplea el linoleum.

Llevadores. — Sol haver-n'hi quatre o cinc, i, com en totes les Cases, hi ha també aquí escola de llevadores, ultra els estudiants que turnen cada tres dies.

Tarifa de preus:

	<u>Tercera classe</u>	<u>Segona classe</u>	<u>Primera classe</u>
	(5-7 lites)	(2-3 lites)	(Un sol lita)
Del cantó	2-2'50 fr.	6 fr.	10 fr.
Dels altres cantons..	3 »	8 »	15 »
Estrangeres.....	5-6 »	5-10 »	18-20 »

Per tenir compte del nen nascut durant els primers catorze dies:

Primera classe.....	10 francs
Segona classe.....	8 »
Tercera classe	5 »

Personal que hi havia a la Maternitat el 31 de desembre de 1912:

	<u>Persones</u>
Director	1
Assistent en cap i metge de la policlínica....	1
Assistents	3
Metge voluntari.....	1
Segons assistents.....	2
Ajudants	4

	<i>Persones</i>
Maquinistes	4
Cuiners	8
Safaretxers	5
Robaires	3
Diaconesses.....	21
Infermeres	10
Criades	7
<i>Total</i>	<u>70</u>

Reglament per als assistents de la Maternitat de Bàsel:

1.º Els assistents són elegits pel departament de sanitat, prèvia proposició de la Comissió de control. Han de posseir el títol, i ésser solters.

2.º Presten servei dos anys; si és especialment molt apte, el temps pot, per excepció, prolongar-se.

3.º En cas de falta greu, el departament de sanitat pot despedir-lo totseguit, prèvia consulta a la Comissió de control.

4.º Els assistents tenen un sou, a l'any, de 800 a 1,200 francs; més hostatge de primera classe, havent de viure a l'establiment.

5.º Està prohibit als assistents tota pràctica privada, realitzar operacions, o assistir malalts en altres hospitals, i rebre estrenes dels malalts.

6.º Els assistents són els ajudants del director havent d'auxiliar-lo en tots els seus treballs, siguin d'ensenyament o científics; estan subordinats al director i al subdirector.

7.º El director distribueix el treball als assistents, de manera que vagin turnant en els diferents serveis.

8.º Per absentar-se diferents hores, necessiten el permís del director. Pot permetre-se'ls quatre set-

manes de vacances cada any, procurant, si algun d'ells ha de fer el servei militar, que el faci en aquesta època. El director indica el suplent.

9.º Els assistents han de conformar-se als canvis que aquest reglament pugui experimentar.

La Maternitat de Bàsel, com edifici, com construcció, no val gran cosa, per bé que sembla ben dirigida, ben organitzada, i s'hi treballa.

MATERNITAT DE ZURIC

Edifici que compta ja molts anys, i que no presenta res digne d'especial menció; és del model de tots els suïssos; l'escala treu a un ample corredor, al qual donen totes les habitacions.

Consta de baixos, primer, segon i tercer pis; la distribució dels diferents serveis, idèntica a les altres Maternitats, per bé que un xic desordenats, perquè ara es va a construir una nova clínica ginecològica, i llavors, aquesta (la vella), quedarà tan sols per a obstetrícia.

Les sales, com totes: amb quatre, sis i vuit llits; les sales de totes les que hem vist són petites, pocs metres cúbics d'aire. Molts trespols de linòleum i parquet a les habitacions de les malaltes.

A les sales de parts, res sobressortint; l'únic diferent era que, junt a la sala de parts, n'hi havia una altra on hi havia instal·lada una gran estufa de desinfecció empotrada a la paret, sortint a la de parts, per on s'obria la dita estufa, a fi de treure els objectes esterilitzats; tenint l'inconvenient que la paret, tota feta malbé degut a l'escalfor, es trobava esquerdada i escrustonada. En aquesta mateixa sala hi havia, demés, tres petites calderes per desinfectar

els instruments en pocs minuts (cesàries urgents, fórceps, etc.)

Torno a fer observar que, atès el sistema de totes les Maternitats suïsses—d'admetre les embarassades en el moment de començar el part o pocs dies abans —, amb poc nombre de llits que hi hagi a l'establiment ocorren molts parts; en aquesta, arriben als dos mil; amb només trenta i tants llits. Com en totes les altres, la majoria de malaltes paguen alguna cosa; i per moltes d'elles, que són pobres, paga l'Estat.

Formant part de la Maternitat, hi ha una petita Casa de convalescència, a fi que les operades de fórceps, cesàries, etc., puguin restar-hi alguns dies més.

També forma part de la Casa una espècie de Gota-de-llet; en ella es donen cursos per a malalties de nens.

Veiem, també, els plànols de la clínica ginecològica que comencen a construir.

HOSPITAL DE NOIS (MUNIC)

La secció de nois grandets, de sis a deu anys, no ofereix res de particular; hi hem arribat quan acabaven d'operar un cas d'ileus. La secció de petits, — de pit o biberó —, m'ha agradat més; sales de sis a vuit llits, trespol de linòleum, parets revestides de rajola esmaltada, d'un color verdós, fins a la meitat; el restant, fins al sostre, pintat de blanc. Entre cada dos bressols, hi havia oberta, a la paret, una urna rectangular bastant fonda i d'uns 30 o 40 centímetres de llargada, on hi havia la tetina, termòmetre, cullareta, de les criaturetes d'aquells dos bressols, tancant-se la urna amb una porta de cristall. Això

m'ha agradat moltíssim, i crec que, a la Maternitat, hi estaria molt bé posar, damunt de cada llit, una d'aquestes urnes, per a col·locar-hi el vas, cànula, termòmetre, etc., de cada malalta. A la nostra Inclusa caldria fer-hi quelcom semblant; no precisament igual que ço que hi ha a Munic, perquè les parets no s'hi prestén, per bé que haurem d'estudiar alguna cosa disposada en forma que cada criatura, sobretot les de lactància artificial, tingui les seves tetines, termòmetres, etc.

Penjant als peus de cada bressol, com és de suposar, s'hi troben les fulles amb la història clínica de la criatura, temperatures, quantitat de llet que el nen hagi de pendre; havent-hi, demés, una sèrie de llibretetes com a calendaris, una per a cada nen, on la religiosa, durant el dia, hi va apuntant tot ço que al noi succeeix, el nombre de deposicions, vòmits, temperatures, quantitat de llet que ha pres; quan ve el metge, s'entera de tot, ho apunta a la història clínica, s'esqueixa la fulla del dia i es torna a començar amb altra de nova.

Al mig de cada sala, hi ha una taula-armari que serveix de taula per a deixar-hi tot el que fa falta, i serveix d'armari per a guardar la roba i tot el referent a aquella sala.

Anexe a dit departament de lactància, hi ha la Gota-de-llet. Aquesta Gota-de-llet és per aquell districte (havent-n'hi d'altres distribuïdes per la ciutat), tenint per objecte repartir llet esterilitzada pura, barrejada amb aigua ensucrada, farines, a totes les criatures que ho vulguin; el nen ha d'anar-hi a fi que el metge el vigili, i li doni la quantitat i qualitat de llet que cregui més necessària a la seva salut; als uns, de franc; a altres, mitjançant el pagament de 20 a 40 cèntims, segons les famílies.

Hi havia allí una pissarra, en la què apareixien anotats els noms dels nois, les proporcions de llet, aigua ensucrada, la quantitat total de llet en les vint-i-quatre hores i el nombre de biberons.

Hi tenen un aparell molt senzill per omplir-los; els esterilitzen a 100 graus, l'ampolla tapada amb una càpsula de metall; després es tapen amb rotlles de cartró que s'apreten amb el dit gros, quedant molt ben tancades a fi de poder ésser transportats sense por que la llet sobreixi de l'ampolla. Netegen els biberons amb màquina.

Cambres per a infeccioses, separades dels altres; està completament prohibit que religioses i estudiants vagin de les unes a les altres. A l'entrada de cada una d'aquestes sales, s'hi troben, penjades, diferents bruses blanques amb una cinta de color en un dels costats; el color d'aquestes canvia: vermell per a l'escarlatina, rosa per al xarampió, groc per a la diftèria. En dites sales hi havia diferents malalts. En l'escarlatina alguna vegada empleen el sèrum de convalescents, per bé que no tenen encara opinió formada respecte a la valor que pugui representar.

LLATZARET PER A FERITS (MUNIC)

El cònsol d'Espanya a Munic, un militar alemany molt simpàtic, ens facilità l'ocasió de poder visitar un llatzaret o hospital de ferits. D'aquests, a Munic, n'hi ha una vintena: uns per a ferits, altres per a malalties internes no contagioses, i altres per a infeccions; el que avui visitem és solament per a ferits i alguns, molt pocs, de medicina.

És un grandios edifici que abans era casa de contractacions comercials, i que en un mes i mig

ha restat habilitat per a Hospital, essent difícil formar-se idea de la immensitat d'aquella casa. Els ferits arriben en el tren sanitari fins a la mateixa porta del llatzaret; sota un cobert com el dels molls, allí es fa la selecció, i es reparteixen per les diferents cases semblants a aquesta que es troben escampades per la ciutat; totes aquestes operacions de descàrregues dels trens sanitaris, es fan còmodament fins en el cas de mal temps, degut a estar tot en bon eixopluc.

El nombre de sales passa de tres centes, i es troben distribuïdes de manera, que amb tot i l'immens que allò resulta i de la gran munió de sales, aviat es sap on es troba ço que es busca; hi ha cent sales a cada pis, i en tots ells, les sales del número 1 al 25 es troben al costat nord de l'edifici; del 25 al 50 a l'est, etc.; d'aquesta forma tot seguit es sap que un malalt que és a la sala 225 es troba en el tercer pis, i a la banda nord del mateix.

Els embans són de fusta en sa majoria; el trespol, de fusta i linòleum. El nombre de malalts que pot contenir és de 800; hi ha sales per a ferits greus, lleugers, convalescents, etc.; el sòl, els llits, la roba, tot molt nèt; a les parets, algun Sant Crist, retrats del Kaiser guarnits amb flors i banderes.

Diferents cambres de bany i diferents lavabos a cada un dels pisos. Quan entra un ferit se'l banya i se li muda la roba; si el ferit és greu se'l renta en el seu llit; a la capçalera de tots, la fulla clínica amb temperatures, diagnòstic, etc.; en cap de les sales se sentia mala olor, estant, en totes elles, les finestres obertes.

Hi ha una bella sala d'operacions amb tots els accessoris, una altra sala immediata per a cloroform, vendatges; tenen una bona instal·lació de raigs X,

aparell per a banys de llum. Diferents cambres-cuines per a preparar tisanes i aigües calentes.

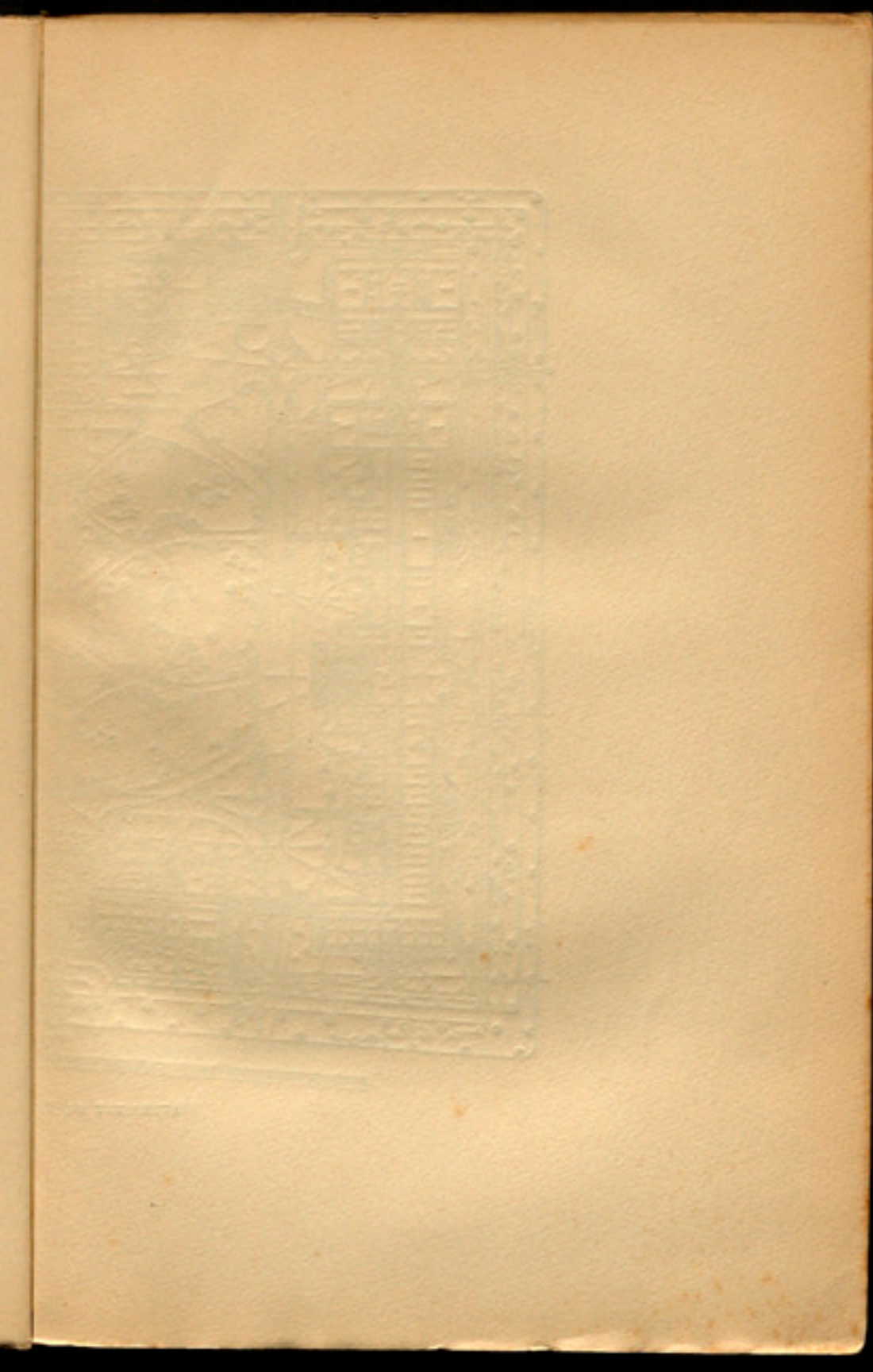
Els oficials estan en el pis superior, cada u en la seva cambra.

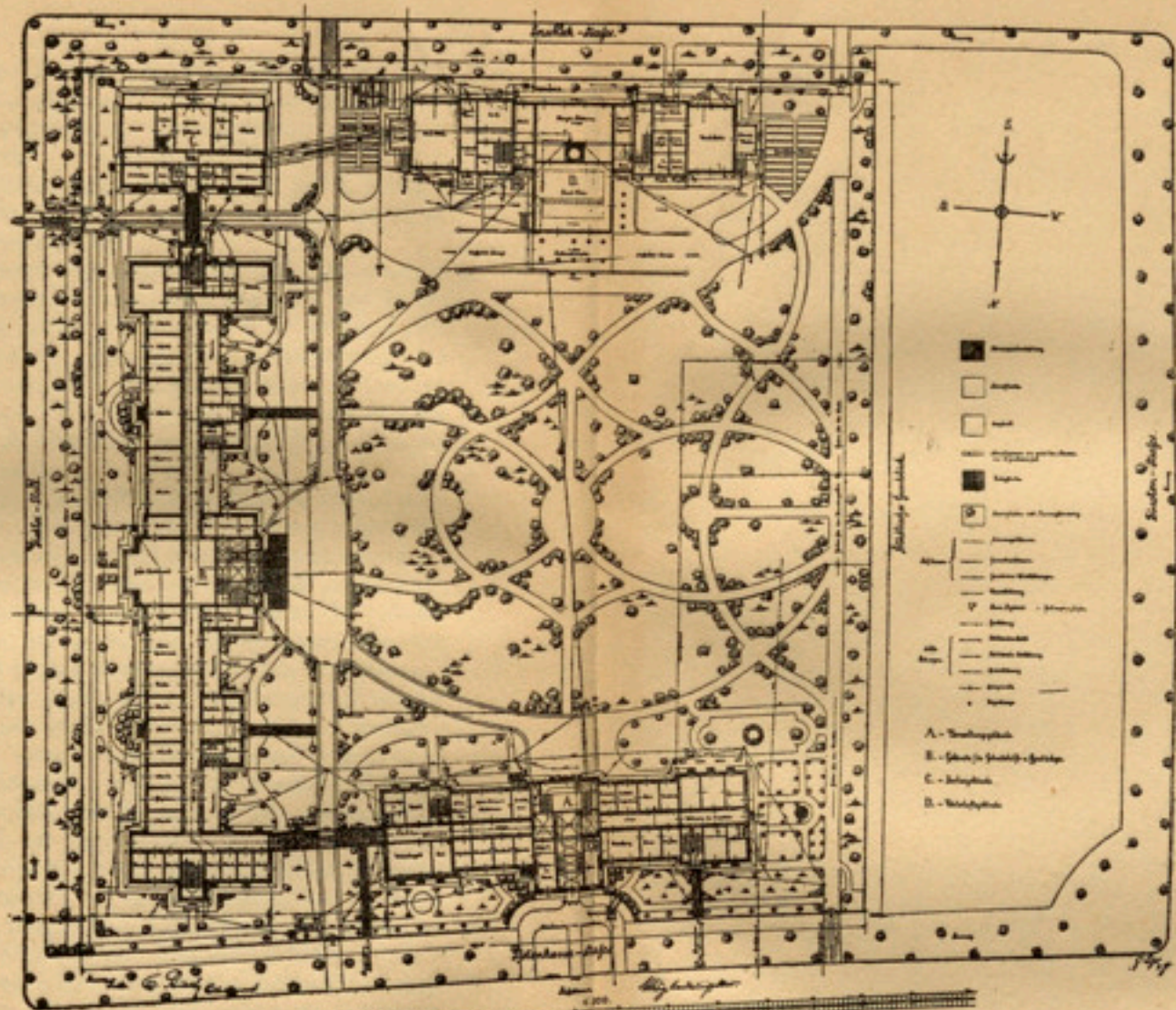
Dos ascensors grans, en els quals poden posar-se un parell de llits, s'utilitzen per a transportar els ferits d'un pis a l'altre.

Ens donen explicacions junt als llits d'alguns ferits; en veiem un que tenia quaranta tres ferides greus, i que ja estava bastant bé; altre, amb una gran ferida al ventre, amb hernia del diafragma, pericarditis i pneumonia, etc., etc. Als ferits per bombes, o per qualsevol altre agent, però amb gran destroça de teixits, els injecten sèrum antitetànic en el mateix camp de batalla.

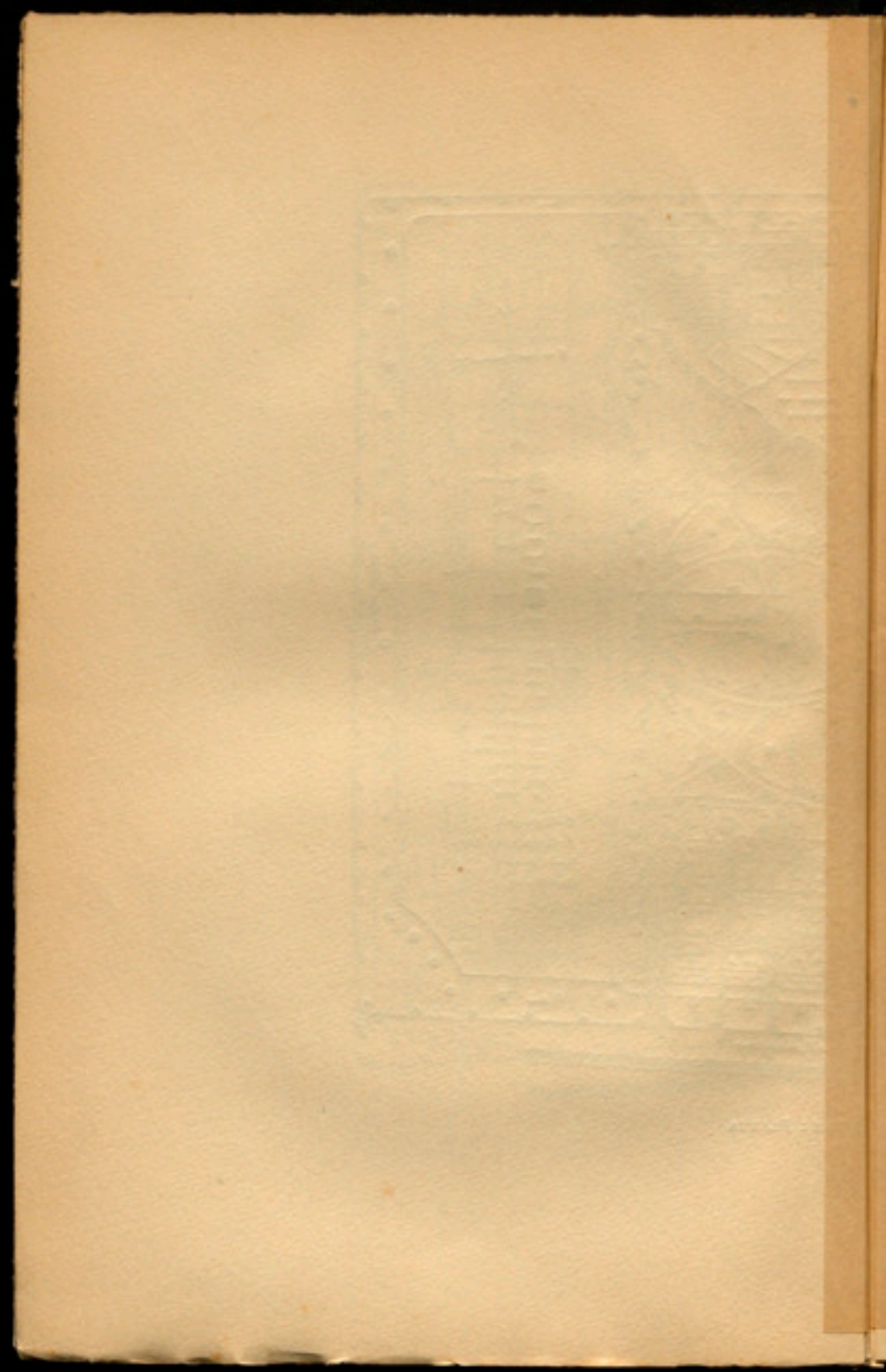
El metge que ens ha servit de guia, era un xicot jove, tinent, molt agradable, que parlava endiabladament de pressa i que caminava tan de pressa com enraonava; era curiós veure com tot el món es quadrava quan ell passava; tots s'incorporaven al llit o es posaven drets, àdhuc els ferits de les cames, que amb prou feines podien sostenir-se, i als que ell manava a l'instant que s'asseguessin; corresponent ell també, saludant amb molta deferència a tothom, malalts i infermeres, essent en moltes ocasions el primer en saludar. Amb tot i el molt bé que tot estava, el metge, amb coqueteria, ens repetia sovint, disculpant-se, que tot allò era improvisat.

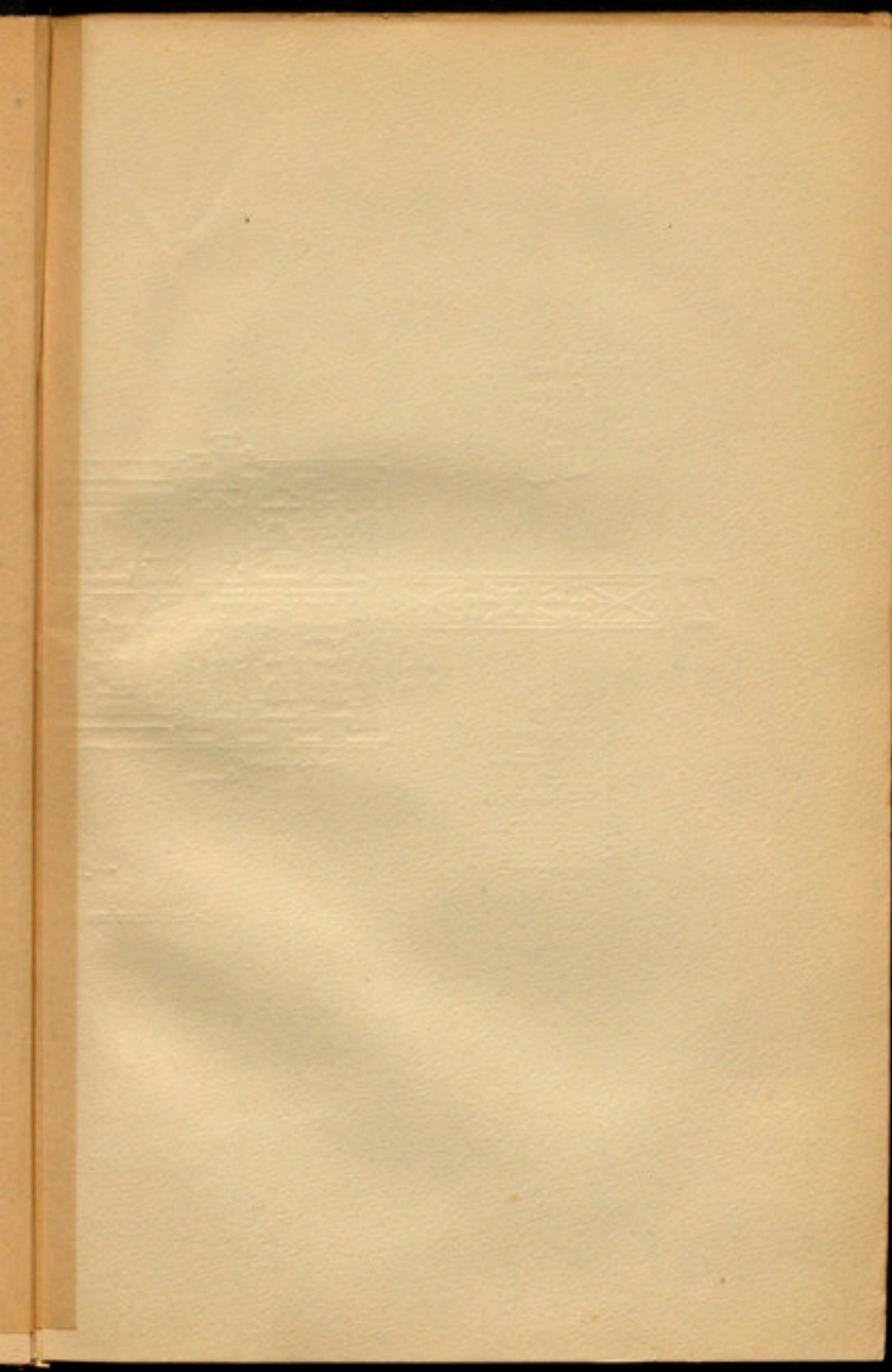
Al principi tinguérem certes dificultats per veure aquest llatzaret; no volien ensenyar-nos-el, degut a què un espanyol, — i diplomàtic de més a més —, visità, temps enrera, un d'aquests llatzarets, estigué força indiscret fent preguntes a tothom, i després estigué força més inconvenient encara de llenguatge. Mercès a la influència del cònsol espanyol, i mercès

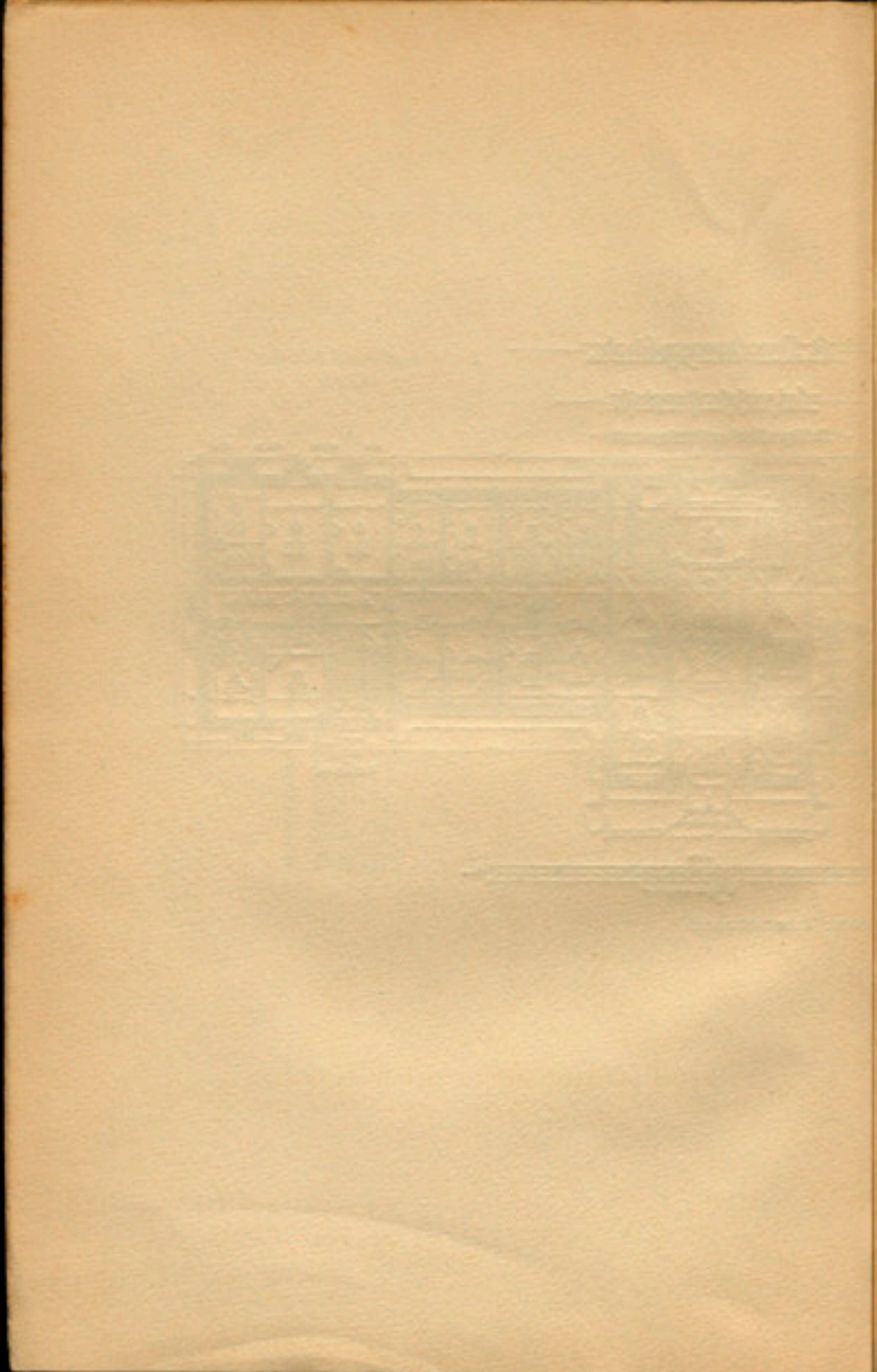

MATERNITÄT DE DRESDEN : PLANTA

també a la carta del Baró d'Ostmann, cònsol alemany a Barcelona, a qui m'afanyo des d'aquí a donar-li les gràcies per la seva eficacíssima recomanació, que ens fou de gran utilitat en diferents ocasions, poguérem visitar detingudament aquest llatzaret. Sortírem complasculdíssims de la visita, convencent-nos de l'admirablement bé que els ferits es troben cuidats i de l'afecte amb què se'ls tracta.

MATERNITAT DE DRESDEN

Prego a la Junta que es fixi en la descripció de la Maternitat de Dresden, ja que aquesta és una de les que millor s'adapta a ço que nosaltres volem fer. Té quatre edificis, separats els uns dels altres, si bé suficientment aprop per què no ocupin una gran extensió de terreny; la superfície edificada total és de 5,571 metres quadrats; el cost total de tots els edificis és de 1,516,473 marcs. Hi ha escola de llevadores i, demés, escola de perfeccionament tocòlógic i ginecològic per a metges, que és tot quant nosaltres volem instal·lar. En aquesta Maternitat, que compta ja diferents anys, hi ha detalls d'edificació que no estan del tot bé; mes tots aquests petits defectes poden evitar-se, i, sobretot, ço que a nosaltres ens interessa és el seu funcionament.

Consta de quatre edificis que semblen formar-ne un de sol. El cos central és el més gran de tots, estant destinat a obstetrícia i ginecologia; el seu costat sud, està prolongat per l'edifici d'isolament; perpendicular a aquests, a l'extrem sud, la casa de màquines, i a l'extrem nord, altre edifici per a Administració.

Edifici central destinat a obstetrícia i ginecologia. — Superfície edificada: 2,484 metres quadrats.

Cost de l'edificació, 761,700 marcs. Consta de cinc pisos: soterrani, entresol, primer, segon i tercer. A l'entresol hi ha les malaltes de ginecologia; en el primer i segon pis, les d'obstetrícia, i en el tercer, les habitacions (dormitoris, menjadors, etc., etc.), per a quaranta cinc estudiants de llevadora i trenta embarassades.

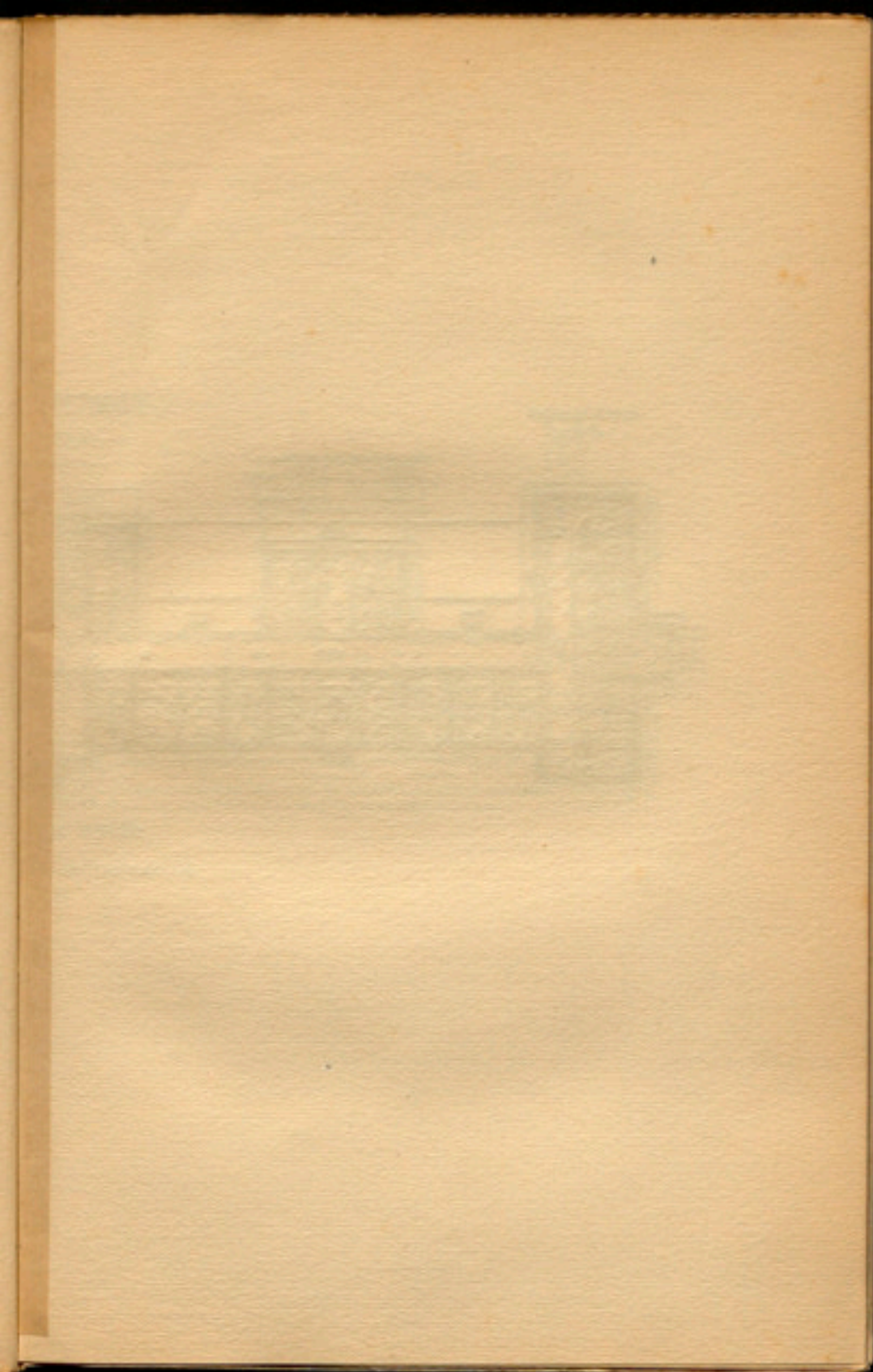
Entresol, departament ginecològic (vegi's plànol núm. 1). Al mig, la sala gran d'operacions; a cada costat, sala per al cloroform, instruments, i altra sala d'operacions més reduïda: vint sales per a setze malaltes de primera classe i trenta dues malaltes de segona (en cambres d'un, dos, cinc, sis i vuit llits); quatre cambres de bany, excusats, ascensor i muntacargues; habitacions per a metges i infermeres; dues cuines petites per a infusions, i porter.

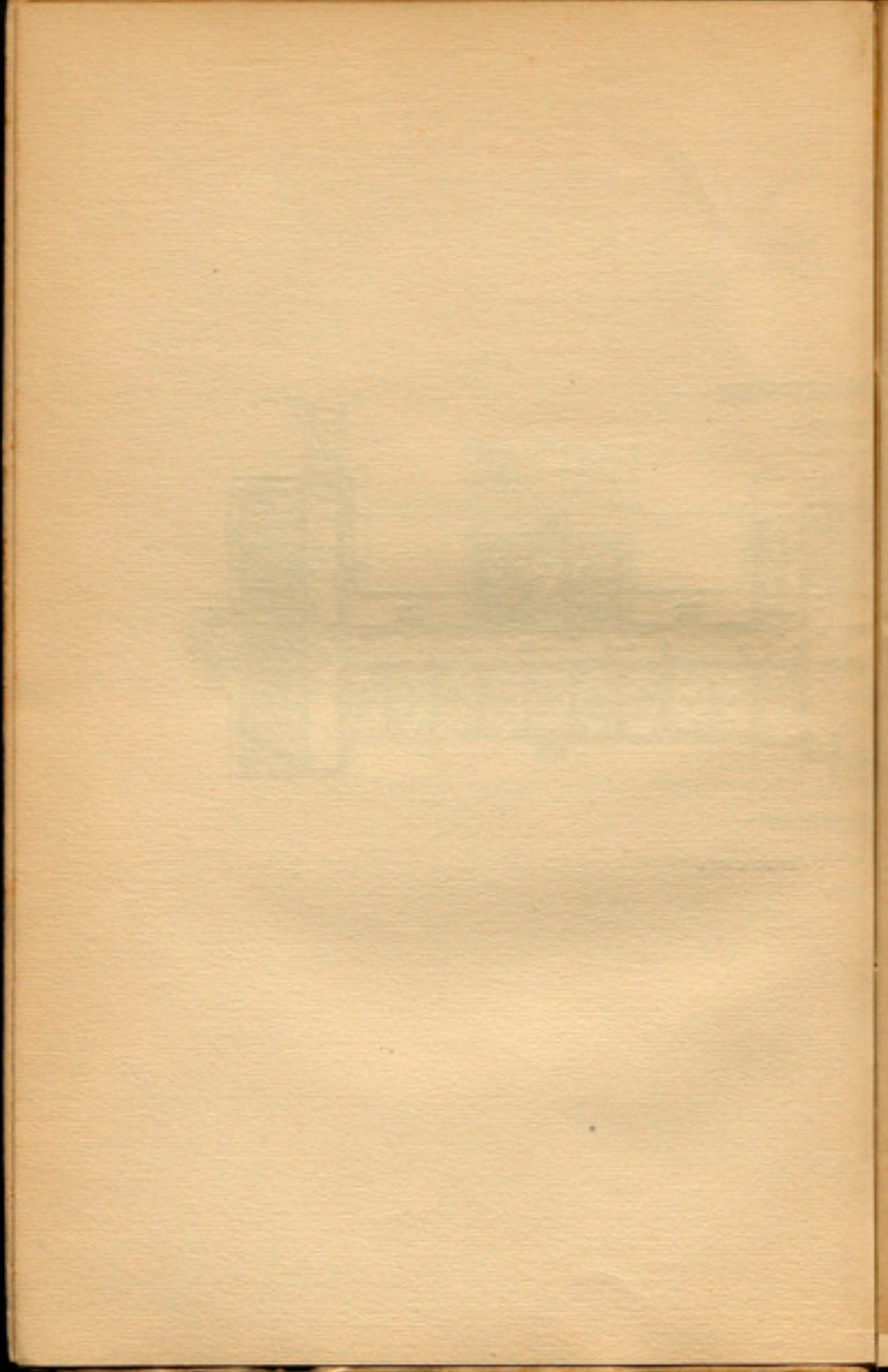
Cubicació d'aire per a cada malalta de ginecologia: de 39'78 metres cúbics fins 75'79. Alçada de sostre: 4'50 metres.

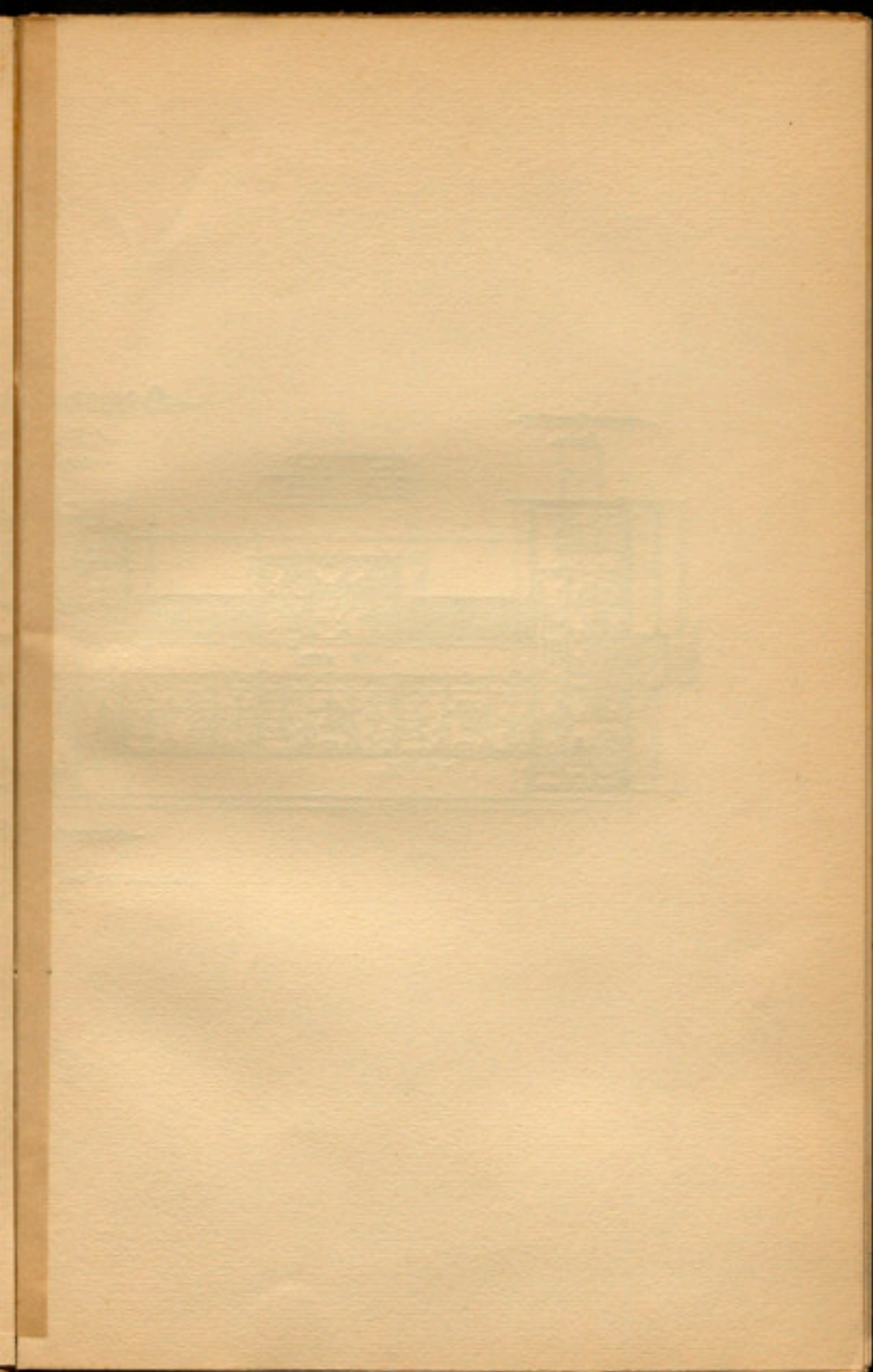
Primer pis. Departament obstètric (vegi's plànol núm. 2). Dues sales de parts, una gran amb quatre llits, i altre més reduïda amb dos: nou sales per a cinquanta puèrperes amb les seves corresponents criatures: sala d'asèpsia, sala per a banyar als nens; quatre cambres de bany per a malaltes, metges i estudiants; dues cuines per a infusions: habitacions per a llevadores, metges, infermeres; excusats, ascensors.

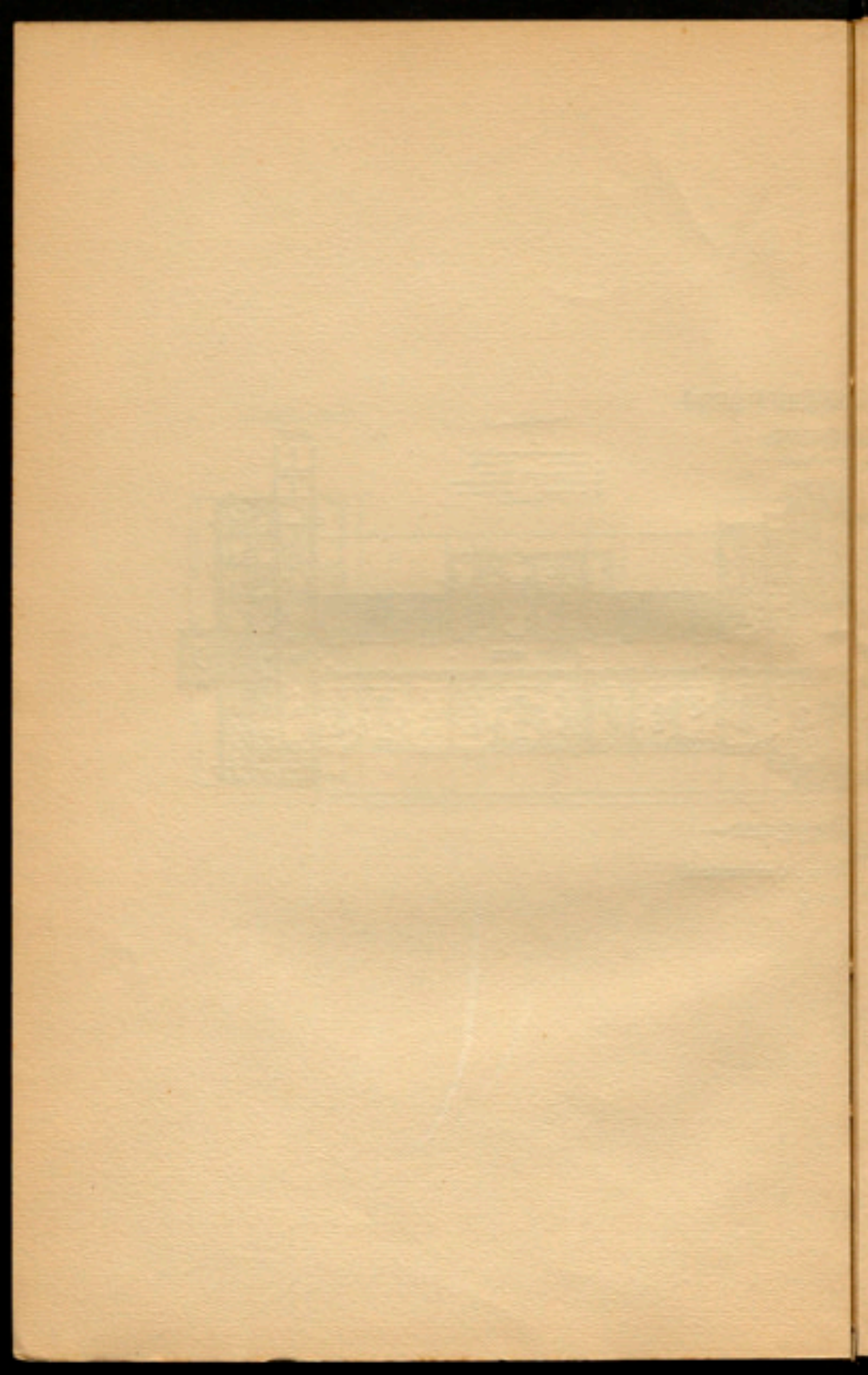
Cubicació d'aire per a cada mare amb la seva criatura: de 45'60 a 77'44 metres cúbics. Alçada de sostre: 5 metres.

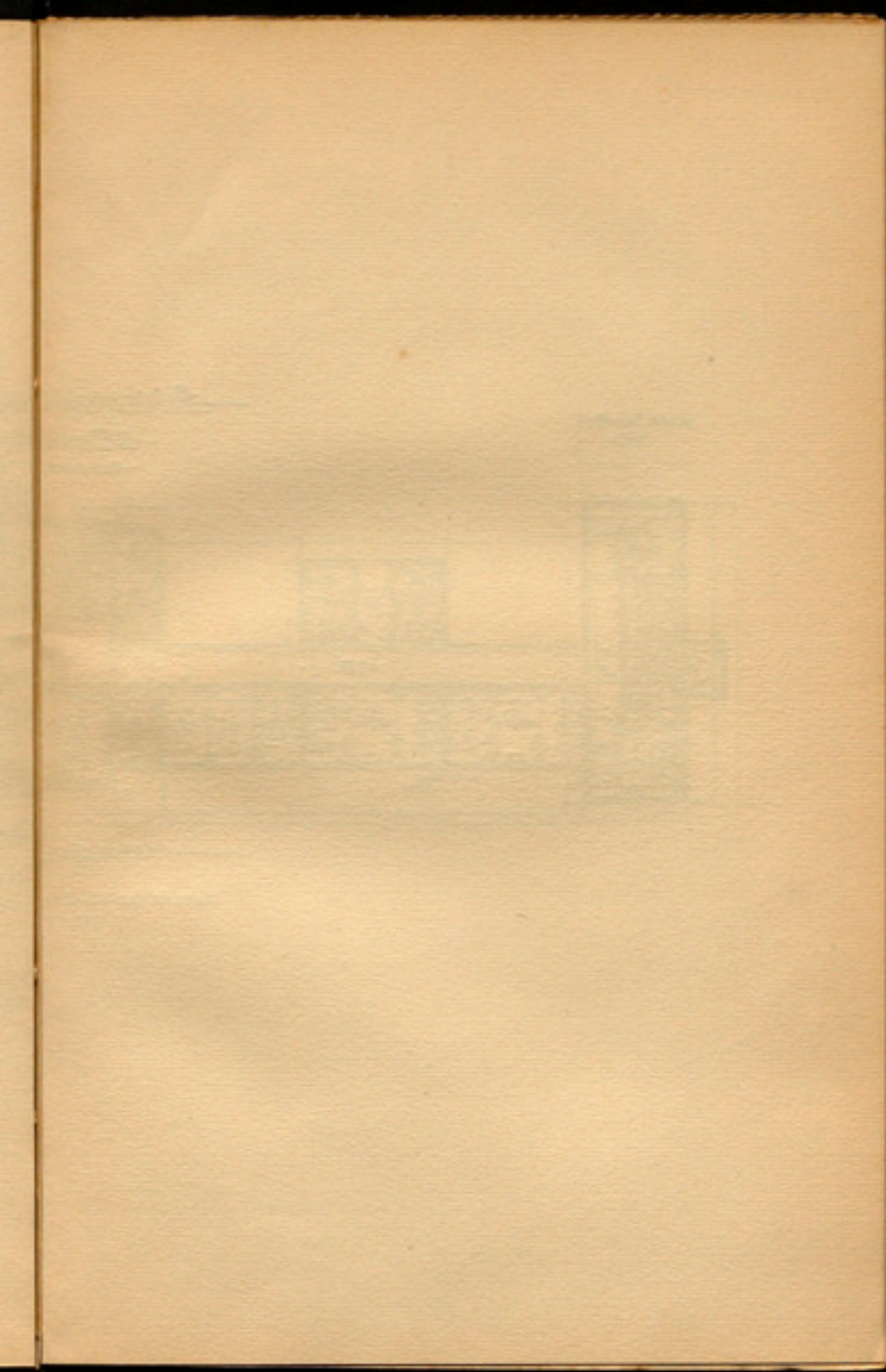
Segon pis. També per a obstetrícia (vegi's plànol núm. 3). La mateixa disposició que al primer pis: nou sales per a cinquanta puèrperes amb les seves criatures; altres dues sales de parts, una gran amb quatre llits, i una altra més petita amb dos; banys,

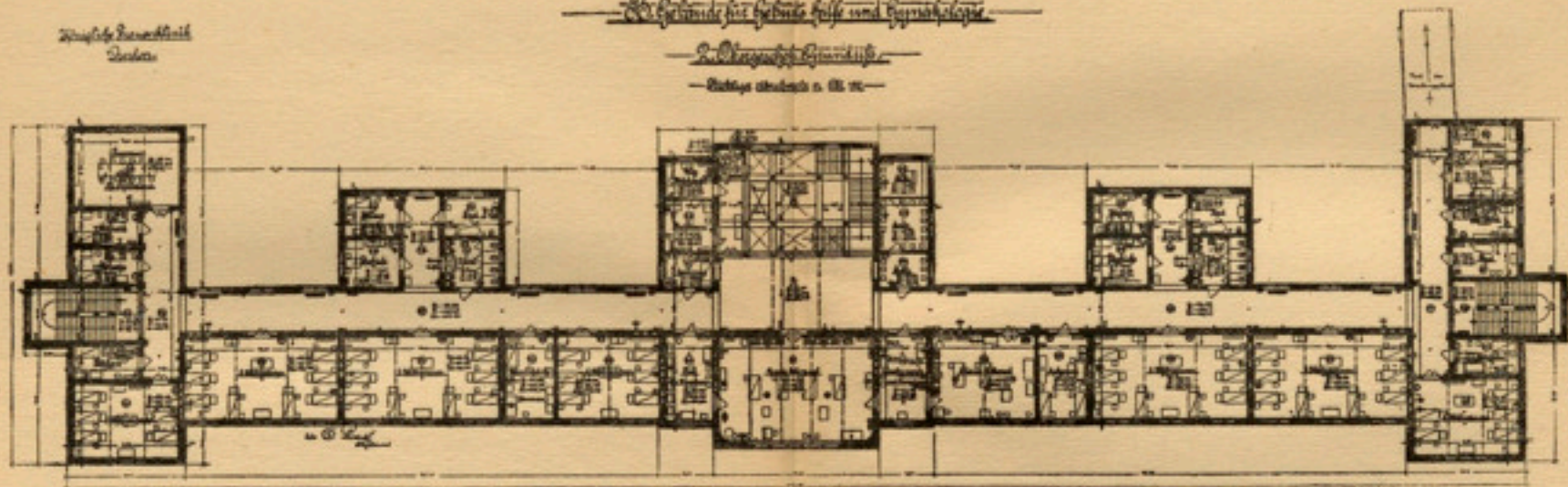

2. Hofplatz
Laden

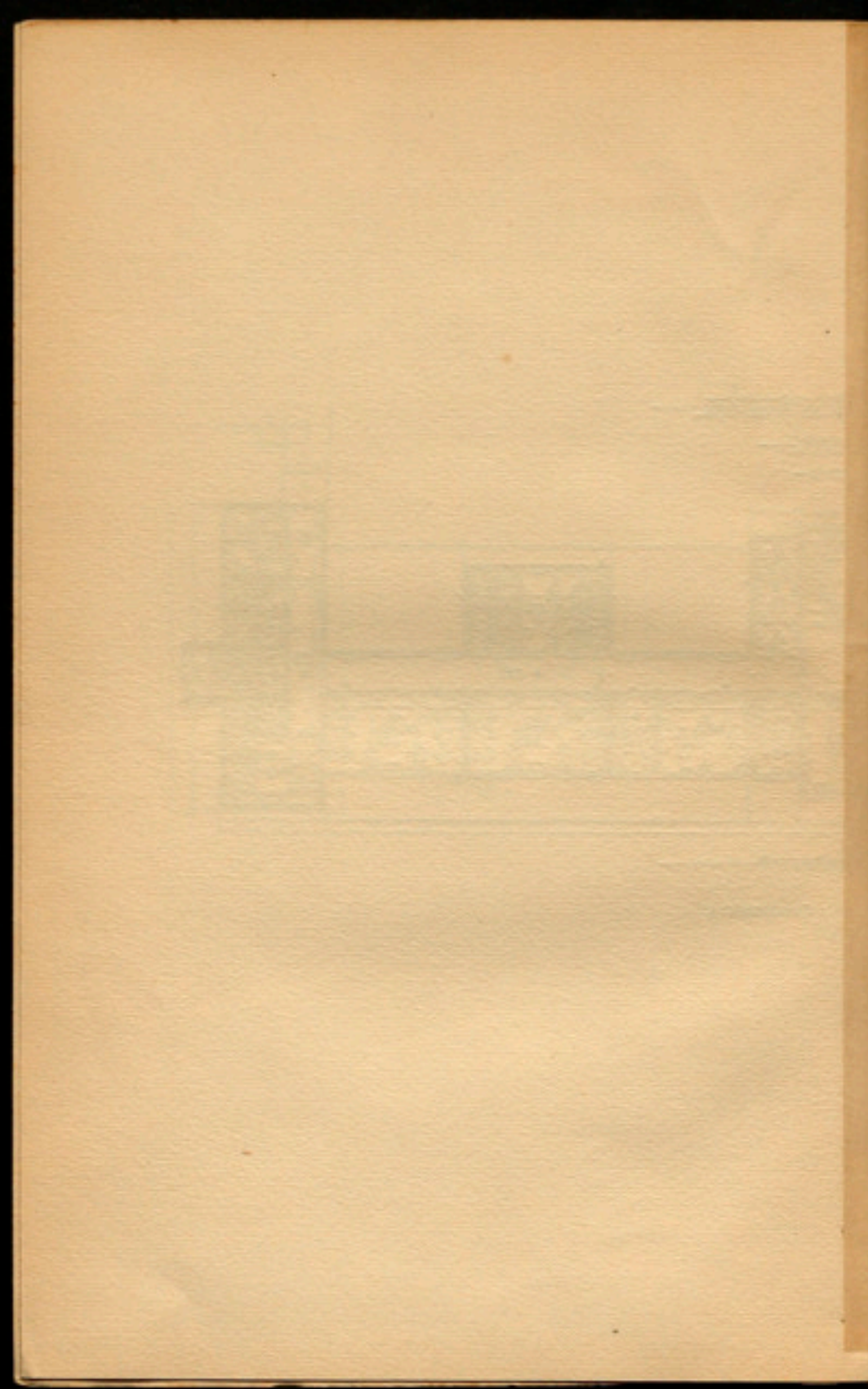
1. Gebäude für Geburtshilfe und Gynäkologie

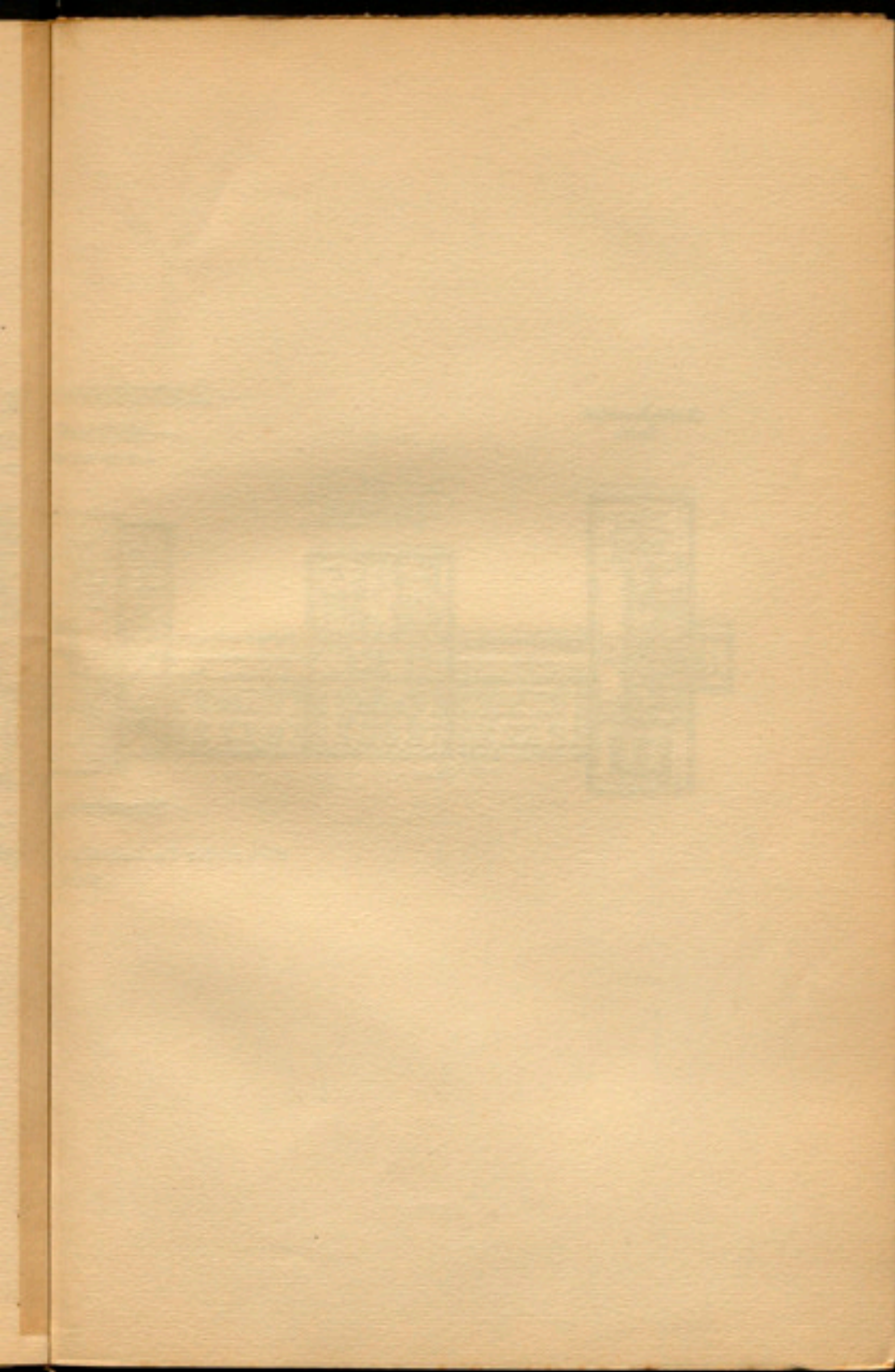
2. Obsteriegebäude

— Hofplatz oberhalb n. 11. 12. —

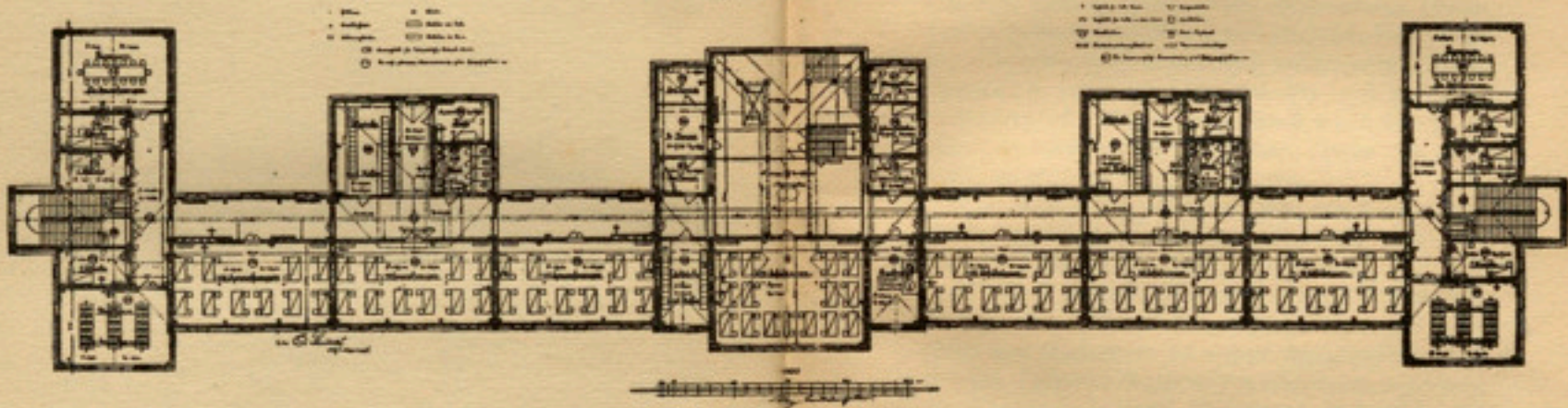
MATERNITÄT DE DRESDEN : OBSTÉTRICIA
Plan n.º 3

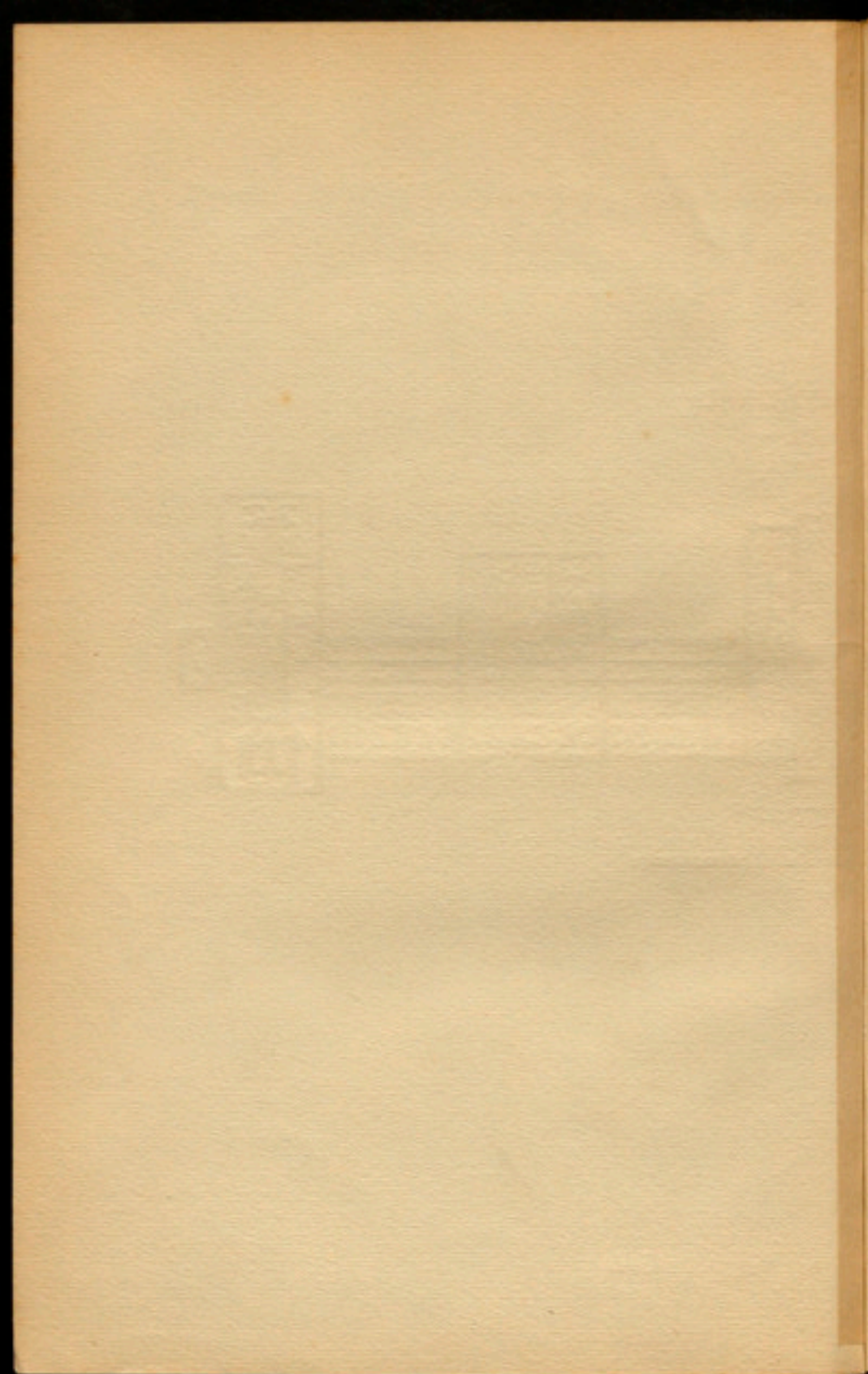
Wichtiges Bauwerk
Dresden

— Die Gebäulichkeit für Geburtshilfe und Gynäkologie —
— Geburtshilfs-Gebäude —
— Anlage des Gebäudes etc. etc. —

MATERNITÄT DE DRESDEN: DORMITORI D'EMBARASSADES

Plan n.º 4

cuines, habitacions per a llevadores, metges, infermeres, etc.

Cubicació d'aire per a cada puèrpera: de 46'30 fins a 75'26 metres cúbics. Alçada de sostre: 5 metres.

Tercer pis. Es troba principalment destinat a dormitori d'embarassades i estudiants de llevadora (vegi's plànol núm. 4). Quatre dormitoris: d'aquests, tres de deu llits, i un de quinze, per a quaranta cinc estudiants de llevadora; i tres dormitoris, de deu llits més, cada un, per a trenta embarassades. Demés, dues sales-lavabo, cambra d'armaris, dues habitacions per a infermeria d'estudiants i embarassades; banys, excusats. Al tercer pis, hi ha una sala on es prepara el sèrum normal i l'aigua esterilitzada per a tota la clínica; per medi de tubes de coure s'envia als altres pisos, sales d'operacions, parts, etc.

Cubicació d'aire als dormitoris: per a cada estudianta, 25'08 metres cúbics; per a cada embarassada, 27'16. Alçada de sostre: 3'80 metres.

D'aquest edifici, pot passar-se al d'administració per les galeries de comunicació o pel jardí. Quan una dona entra en aquest departament, abans que tot, s'observa si pertany a obstetrícia o ginecologia; i, segons on vagi, s'encarrega d'ella una infermera o una llevadora, que la porta a la cambra de bany, on, després de banyar-se, vesteix roba de la casa, i s'envia la seva a la casa de màquines per què la desinfectin.

De les malaltes de ginecologia, un cop col·locades en el departament a què pertanyen (segona classe, caixes de socors, pobres), s'encarrega un dels metges auxiliars externs de l'interrogatori, examen i anotació històrica de la malalta. Al dia següent, o al cap de dos dies, el metge director, davant de tots els altres metges, l'examina de nou, disserta sobre la ma-

laltia, discuteix les notes preses per l'ajudant, institueix el tractament, i fixa el dia de l'operació, si procedeix el que es faci.

En aquest pis i en el primer, hi ha la clínica privada del professor, amb entrada independent pel jardí; aquell pot tenir setze malaltes.

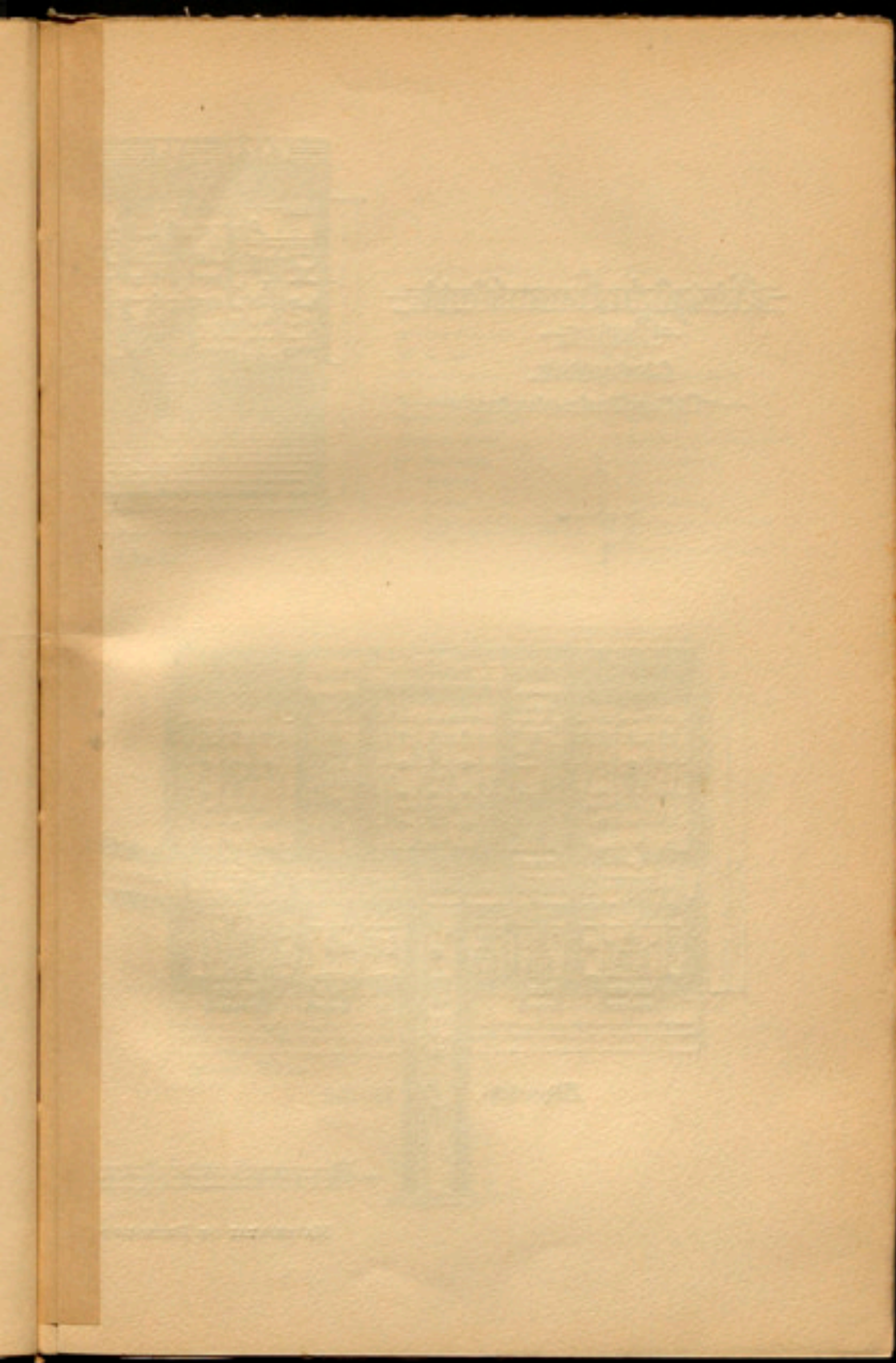
Hi ha, demés, quatre galeries que treuen al jardí: en cada una de les quals, hi caben de cinc a sis llits, a fi que les malaltes puguin pendre l'aire i banys de sol.

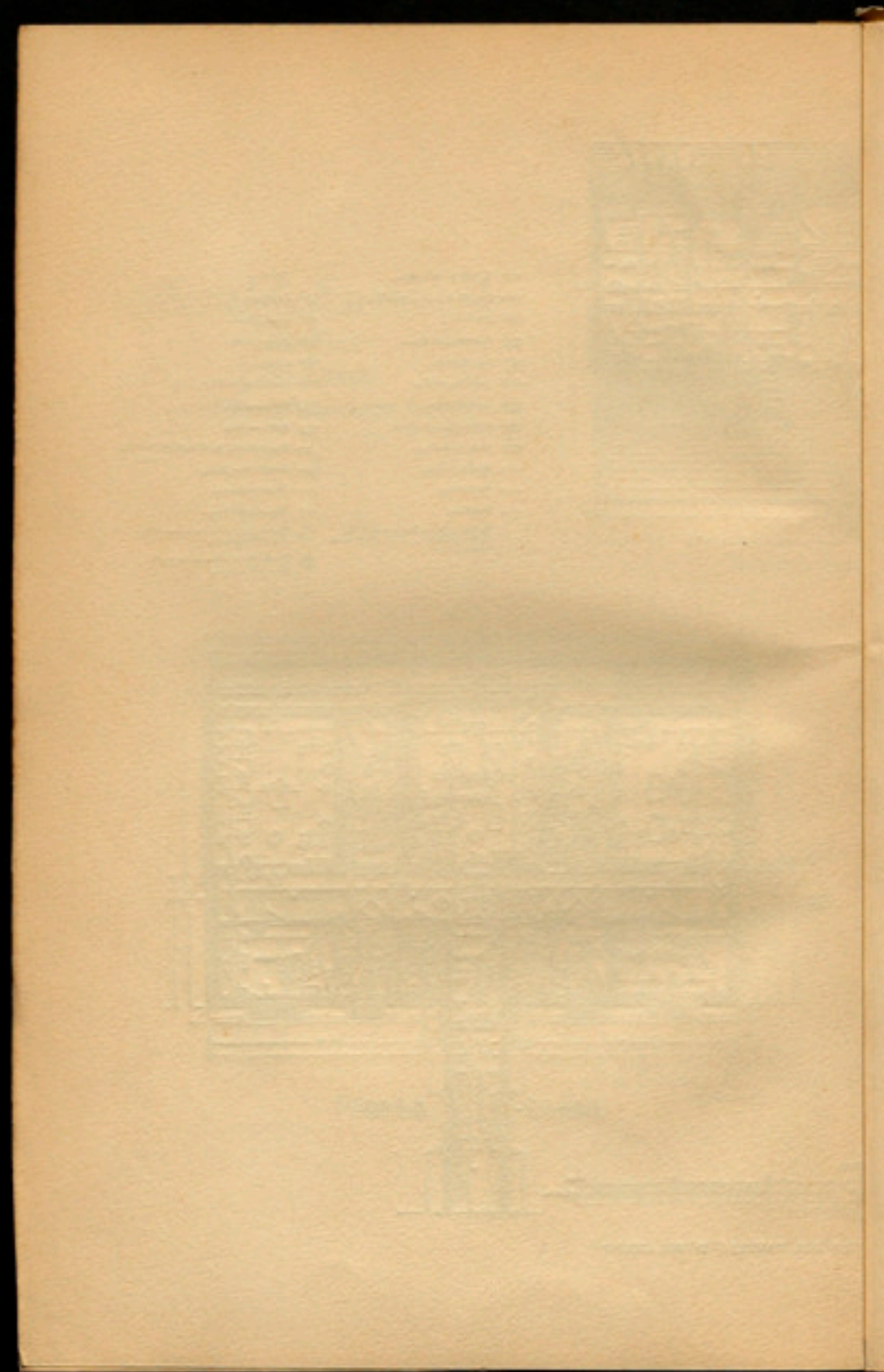
Sales d'operacions, n'hi ha dues: la gran, amb molta abundor de llum zenital i lateral, lavabos amb mecanisme per a obrir-los amb el genoll, taula d'operacions senzilla; del sostre penjen llums elèctrics. Hi ha una altra sala d'operacions, més reduïda, amb una disposició semblant a l'altra; en una, s'hi practiquen només que laparotomies, i les altres intervencions a l'altra.

A la secció d'obstetrícia les albergades del primer pis s'utilitzen preferentment per a l'ensenyament dels metges; les del segon, especialment per a la de les estudiantes de llevadora. Això no és obstacle per què en els casos importants les operacions siguin aprofitades per tots. La distribució de material es fa de manera que a mesura que ingressen les malaltes, els números senassos es col·loquen al primer pis, i els parells al segon, i d'elles se'n van encarregant els diferents metges i llevadores.

Segons ja havem vist, hi ha dues sales de parts, una molt gran i una altra de més petita: tots els parts normals es col·loquen a la sala gran, en la que còmodament hi caben quatre, i fins cinc llits; els parts difícils, sobretot si han d'intervenir-se, tenen lloc a la sala petita, a fi d'evitar a les altres dones que es troben parint l'espectacle d'una operació.

A cada banda de la sala de parts hi ha les cam-

bres per a les puèrperes, on aquestes hi són traslladades després del part, en llitera amb rodes de goma.

Tocant a las sales de parts hi ha una sala amb lavabos per a banyar i arreglar als acabats de néixer. Un cop vestida la criatura, se la porta al bressol, que es troba als peus del llit de la mare; essent obligatori que cada mare doni de mamar al seu fill. Els bressols per als acabats de néixer són senzills, es desmunten i netegen fàcilment. El nombre de llits per a puèrperes és el de cent.

L'arxiu de les històries clíniques és molt important en aquesta Maternitat, trobant-se constituït per un gran nombre de volums, on consten les històries detallades de totes les malalties que van passant per la clínica. Es comprèn la importància que això té per als metges i per a les mateixes malaltes, moltes de les quals ingressen dues i tres vegades a l'establiment.

S'hi troben també sales on les estudiantes reben lliçons de les llevadores i del director un cop a la setmana, i on els metges els ensenyen exercicis de versions i fòrceps utilitzant el maniquí.

Pavelló d'isolament. — Superfície edificada: 540 metres quadrats. Cost de l'edificació 83,100 marcs. Es comunica amb el departament obstètric per una galeria de cristalls, i consta de soterrani, entresol i primer pis.

Entresol. Al mig, hi ha la sala per a operacions i parts sèptics, amb dos llits i una taula de reconeixements. Als costats, dues petites habitacions, a fi d'isolar les puèrperes més greus. Dues sales grans, amb sis llits cada una: per a puèrperes, les d'un costat; per a canceroses, les altres. Banys i waters separats per a canceroses i puèrperes. Petit laboratori de bacteriologia, cuina per a infusions.

Primer pis. Hi ha habitacions i dormitoris per a un metge assistent, dos metges externs i infermeres.

Cubicació d'aire: a les sales grans, per cada malalta 50'50 metres cúbics; a les habitacions, per una sola malalta, 89'54 metres cúbics. Alçada de sostres: al soterrani, de 2 a 4 metres; a l'entresol, 5'80; al primer pis, 3'30 metres.

Edifici per a l'administració i personal de la casa. — Superfície edificada: 1,338 metres quadrats. Cost de l'edifici, excepció feta, el mateix que en els altres edificis, de la calefacció, il·luminació i conducció de gas: 438,500 marcs.

Consta de soterrani, entresol, primer, segon i tercer pis. Al soterrani, s'hi troben els cellers, carboneres, motors, etc. A l'entresol, hi ha la porteria, telèfon central, habitació per a un inspector i infermeres, dues sales d'espera, menjador per a estudiants i infermeres, i la policlínica (amb sala d'espera, reconeixements i arxius, bany i laboratori).

Primer pis. Al mig, la sala de conferències i dues sales d'espera. Als costats, habitacions per al director, capellà, habitacions per a metges i menjadors amb destí als mateixos.

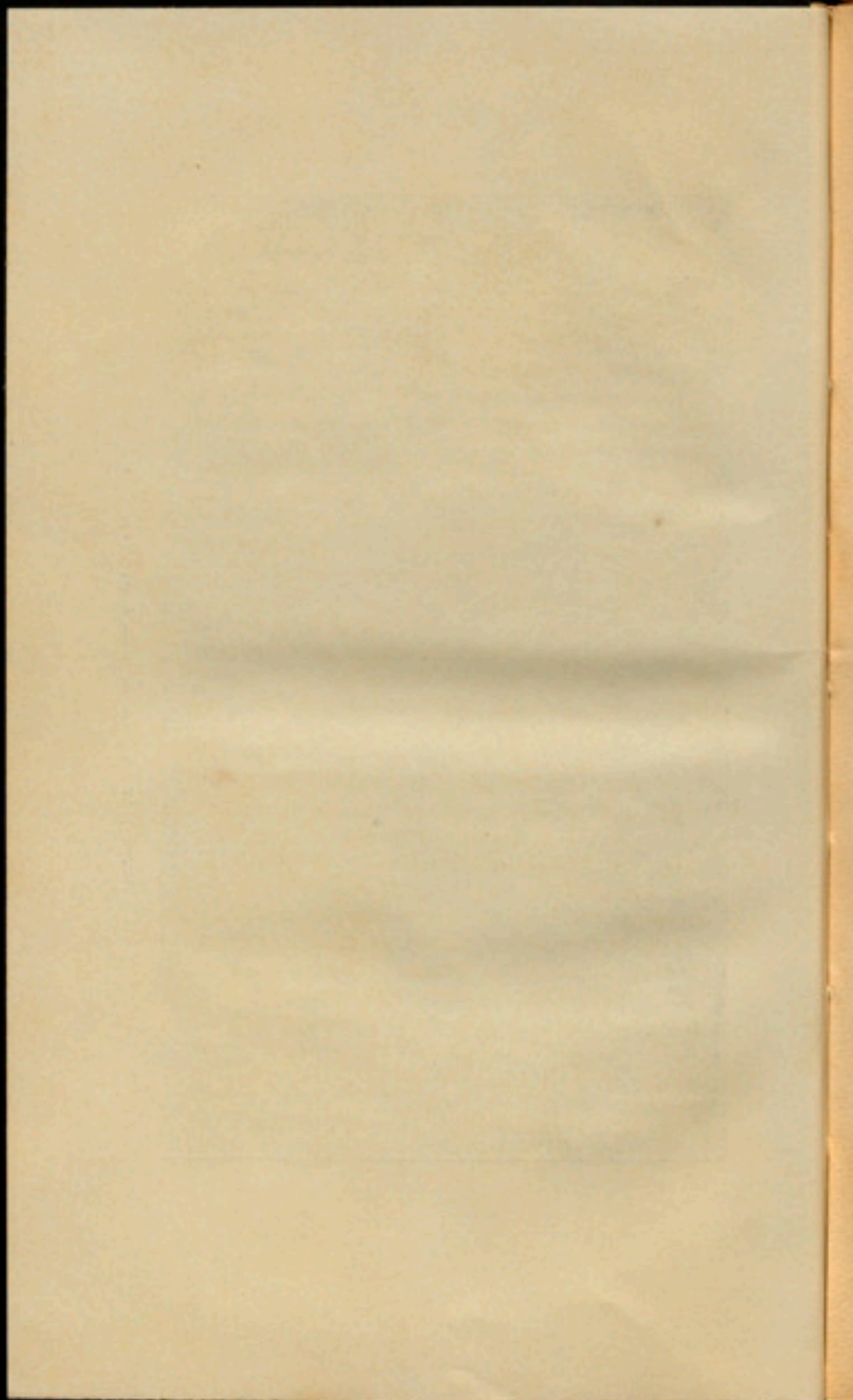
Segon pis. — Al centre, el gran auditorium amb graderia per a vuitanta persones (aparells de projecció, etc.); als costats, cambres per a fotografia, raigs X, laboratoris per a bacteriologia i anatomia, habitacions per al director, biblioteca amb sala de lectura, museu anatòmic, i habitacions per a un metge assistent i diferents ajudants.

Tercer pis. — Bona part del mateix es troba ocupada per la cúpula de l'amfiteatre; habitacions per a criats, porter, etc.

Alçada de sostre: al soterrani, 3'11 metres; a l'en-

MATERNITAT DE DRESDEN: SALA DE PUÉRPERES

tresol, 4'50 metres; en el primer i segon pis, 4'50 metres, i al tercer, 3'60 metres.

Conforme hem vist, a l'edifici de l'administració s'hi troben les habitacions per al director, inspector, metge primer, metges assistents i ajudants, sales per a conferències, laboratori i la policlínica.

L'administració depèn del director de la clínica. Els seus empleats, són: un inspector, un secretari, un parell d'escrivents i un conserge, i tenen al seu càrrec tota la comptabilitat de la Casa. Junt a la porteria, hi ha el telèfon central, que està amb comunicació amb tots els departaments i amb la ciutat.

A l'entresol hi ha dues sales d'espera: una per a les visites de les llevadores, estudiantes, infermeres, i altra segona sala, millor amoblada, per a metges, famílies de les malaltes, etc. Demés, hi ha en aquest edifici els menjadors per a les llevadores, estudiantes i infermeres, amb el doble objecte de què a l'edifici d'obstetrícia no es noti tant l'olor de menjar, i per què el personal s'oregi una mica cada vegada que vagi a menjar.

A l'edifici de l'administració, s'hi troba també la policlínica: s'hi visita el dilluns, dimarts, dijous i divendres, des de les dues fins a les cinc o les sis, assistint-hi de quaranta a seixanta dones. La policlínica està sota la direcció d'un metge-assistent i dos ajudants externs. La porta d'entrada és independent del restant de l'edifici. Es compon de sala d'espera, sala de visita amb tres llits, cambra de lectura (periòdics i llibres que regalen els particulars), cambres de bany (algun cop una malalta que s'ha d'admetre amb urgència, i va molt bruta, pren el primer bany a la policlínica); un petit laboratori per a investigacions de moment.

Al primer pis, hi ha el despatx-biblioteca del di-

rector: aquest despatx serveix per a les entrevistes del director amb els empleats de l'administració, per a les consultes amb els caps de clínica i ajudants, i una sala de visita per a les seves malaltes particulars. Aquest despatx està en comunicació amb les seves habitacions.

Casa de màquines. Superfície edificada: 1,209 metres quadrats. Cost de l'edificació: 203,800 marcs.

Consta de soterrani, entresol i primer pis. Hi ha les calderes per a la cuina, fabricació de gel, cambres frigorífiques, dues màquines de vapor amb dos dinamos, distribució del vapor i l'electricitat, tallers, safaretxos, desinfecció de robes, menjadors per al personal, habitacions per al repàs de la roba i planxador.

Tots aquests edificis es comuniquen entre ells; el d'administració, obstetrícia i pavelló d'isolament, es troben units per galeries de cristalls; comunicant-se els dos primers per l'entresol. Hi ha, demés, un corredor subterrani que uneix tots els edificis: per ell passen les conduccions de vapor, aigua calenta i freda, electricitat, telèfon, gas. En aquest corredor hi tenen sortida els tubes que des dels pisos superiors condueixen la roba bruta (materials de cura), la qual, mitjançant sacs i caixes a propòsit, és conduïda per què la desinfectin o la cremin. Cost de les galeries i corredor: 29,373 marcs.

SERVEI MÈDIC

Assistents i ajudants externs.—A la clínica, hi ha sis assistents (el primer amb el títol de metge en cap) i dotze ajudants externs. Els assistents estan sis mesos a cada servei.

El primer assistent (metge en cap) acompanya al

director en la seva visita a tots els serveis de la Casa, i comparteix amb ell el govern dels alumnes. Iba de tenir notícia de tots els casos patològics d'importància de tots els departaments. En absència del director dirigeix totes les operacions que es practiquen, discuteix amb els metges les indicacions a seguir, vigila la seva execució intervenint ell en molts casos. Supleix totes les funcions del director, essent el cap de tot el personal de la Casa. Per últim, ell és l'encarregat de l'ensenyament teòric de les estudiantes de llevadores, dedicant-hi sis hores cada setmana.

Assistent del departament ginecològic. — Interroga i examina totes les malaltes que entren en el seu departament: prepara les malaltes per a l'operació, assisteix a totes les operacions; practica, al començament, petites intervencions (colporrafies, raspats); més endavant, operacions d'importància. Després de les operacions té lloc la curació de les operades i el reconeixement de les noves malaltes.

A les dues comença la visita de la policlínica, que dura fins a les cinc i molts dies fins a les sis de la tarda. A les sis visita totes les malaltes. A les set conferència amb el director, en presència de tots els altres assistents, donant-li compte de paraula i per escrit, en fulles a propòsit, de l'estat de les operades i altres malaltes d'importància; al final de setmana fa un resum del moviment de la clínica.

Assistent de la sala de parts. — Ha de trobar-se present als parts, practicar-ne alguns i dirigir-los tots; reconèixer les embarassades a fi de decidir si han d'admetre's de seguida o poden endarrerir la seva entrada. Sota la seva vigilància hi estan les embarassades que hi ha a la Casa, a les quals té obligació de vi-

sitar cada dia. Està encarregat de l'ensenyament pràctic de les estudiantes de llevadora; a aquest fi, de quatre a cinc de la tarda, té lloc el reconeixement de les embarassades. Al propi temps, és el director responsable de la sala de parts del primer pis, la qual, per regla general, es troba regentada per un assistent voluntari. A les set del matí presenta al director el moviment de la clínica obstètrica durant les darreres vint-i-quatre hores.

Assistent del departament de puèrperes. —

Té al seu càrrec tot el referent a aquestes i dels acabats de néixer: curació de les operades de cesària, omelics, ulls, pes dels nois, lliçons a les estudiantes respecte a pols, temperatura, etc. A les set, comunicació oral i escrita al director referent a l'estat de la clínica.

Assistent de la policlínica obstètrica. — Ajudat per dos externs s'encarrega dels parts de la ciutat, anant al domicili de les dones que no poden pagar, i a les quals els ha sobrevingut el part a casa seva i no poden traslladar-se a la Maternitat.

Assistent de la secció científica. — Té al seu càrrec tot el relacionat amb les investigacions microscòpica i museu patològic; anàlisi d'orines, sang, secrecions patològiques; practica les autòpsies de les criatures nades mortes o que morin abans de les vint-i-quatre hores, i presència els treballs que a l'Institut patològic practiquen els alumnes de la clínica. Demés, té sota la seva direcció els departaments de raigs X i fotografia.

Tots els assistents redactaran la memòria anual de llur departament i contribuiran a l'ensenyament de les estudiantes.

Metges ajudants.—Per al *Servei de les puèrperes*, n'hi ha quatre. Abans de la visita de l'assistent ells recorren les sales, anotant totes les particularitats que puguin presentar, tant les puèrperes com les criatures, a fi de, després, comunicar-ho a aquell. L'assistent o el metge en cap ordena la distribució del treball als ajudants a fi que tots vagin exercitant-se en tot ço que afecta a la clínica; van turnant en l'examen d'embarassades admeses de poc, anàlisi de loquis, orines, etcètera, en el departament sèptic, pes de criatures.

Per a la *sala de parts* hi ha dos ajudants turnant, de manera que tenen quaranta vuit hores de servei, i un dia lliure. El dia que no presten servei a la sala de parts es dediquen, de deu a onze del matí, a l'examen de les embarassades que hi ha a la Casa, anotant totes les particularitats que presenten i formar la història clínica detallada per a quan vagin a la sala de parts.

En el *departament ginecològic*, hi ha també dos ajudants que han d'assistir a les operacions, mudar els vendatges, fer petites intervencions, examinar malaltes. L'un intervé en els casos asèptics, i l'altre en els sèptics.

A la *policlínica obstètrica* hi estan adscrits dos ajudants que comparteixen amb l'assistent el treball d'assistir els parts fora de la clínica, practicant totes les intervencions necessàries sota la direcció d'aquell. Han de visitar les puèrperes cada dia, o dia per altre, si són normals.

Germana Superiora i infermeres.— La infermera en cap exerceix la inspecció superior sobre les malaltes de primera classe (clínica privada del Director) i sobre les altres malaltes de ginecologia. Té al seu càrrec dues infermeres per a les malaltes de primera

classe, i set per a les de segona. Aquesta senyora està a la clínica des de fa divuit anys. De les infermeres, n'hi ha que són llevadores que han estudiat a la clínica, i altres infermeres senzilles que han fet el seu aprenentatge també a la Casa. Com les estudiantes de llevadora no s'utilitzen a ginecologia, és menester que entre totes sis facin tot el treball: cada una té al seu càrrec set malaltes. El servei es troba distribuït en la següent forma: dues s'ocupen de la sala gran d'operacions; una d'elles, amb un xic més d'educació científica, s'ocupa dels vendatges i altres detalls referents a les operacions; l'altre, més inferior, per a rentar a les malaltes, netejar la sala d'operacions, etc. Dues infermeres, per a la sala petita d'operacions (laparotomies); la més superior porta el llibre d'entrades, llistes d'alimentació, etc.; l'altre es cuida de rentar, banyar les malaltes, i vestir-les. Dues infermeres per a la policlínica, una d'elles cuida de l'edifici d'isolament. L'última reparteix el menjar a les malaltes.

A fi de donar una idea de la distribució del treball de les infermeres, vegi's el següent horari:

5	matí.	La infermera de guàrdia crida les altres infermeres.
6	*	Neteja i arranjamet de malaltes. Primer esmorzar per a malaltes i infermeres.
6'30	*	Visita i execució de les ordres rebudes.
7'30	*	Preparació de les dones per a l'operació i trasllat d'aquestes a la sala de narcosis.
7'30 a 12	*	Operacions, vendatges i examen de malaltes.
9	*	Segon esmorzar per a malaltes i infermeres.
11	*	Distribució de roba.

- 11 a 12 matí. Repassar cada dia els vendatges, cotó per a les sales. Les infermeres que no estiguin ocupades a la sala d'operacions, han de cuidar-se de les malaltes durant tot el matí.
- 12'30 * Menjar per a les malaltes i infermeres.
- 2 a 5 tarda. Dilluns, dimarts, dijous i divendres: policlinica.
- 2 a 2'30 * Dimarts i divendres: Les families poden visitar les malaltes.
- 3 * Cafè per a malaltes i infermeres.
- 4 a 5 * Banyar les noves malaltes; netejar els llits de les malaltes donades d'alta.
- 5 a 6 * Neteja de les malaltes.
- 6 * Visita mèdica.
- 7 * Execució de les ordres donades pel metge, i sopar.
- 7 a 8 * Preparació de les dones que han d'operar-se el dia següent.

Cada set nits, una de les infermeres està de guàrdia; en els casos greus se'n queden dues. El dia següent, després de la guàrdia de nit, fa el servei de dia el mateix que sempre. Els dimecres i diumenges les infermeres poden rebre les seves visites de dues a quatre de la tarda. Cada catorze dies tenen una tarda lliure, de dues a deu; demés, cada dos diumenges poden anar a l'església. Cada infermera té catorze dies a l'any de vacances. El canvi de servei es fa cada mig any.

Llevadora en cap. — La llevadora en cap té la inspecció superior de la sala de parts, departament de puèrperes i embarassades; les altres llevadores la informaran de tot quant passi a la Casa, cuidarà de què es

compleixin totes les ordres donades. Assisteix al part de les asilades de primera classe. Reparteix el treball de les estudiantes, de manera que cada una d'elles vagi passant per tots els serveis. Cada tarda, de dues a tres, dóna una lliçó a les deixebles o examina llurs treballs. Distribueix la tasca a les embarassades. Porta un llibre, on consten totes les dones que entren a la Casa. Assisteix als bateigs.

Distribució del servei de les llevadores. — Hi ha tres llevadores per a la sala de parts: quatre per al departament de puèrperes i una per a l'isolament. Canvien de servei cada dos mesos, i estan a l'establiment de tres a quatre anys. Responent al caràcter d'ensenyament de l'establiment, una de les principals obligacions de les llevadores és l'ensenyament pràctic de les deixebles. Demés, una de les llevadores fa guàrdia a la porteria per a l'admissió de les embarassades.

Servei de les sales de parts. — A cada sala, hi ha una llevadora; demés una tercera com a substituta. Cada una fa dues vegades vint-i-quatre hores de servei, i disposa d'un dia lliure; el canvi de servei es fa a les set del matí. Per a sortir de l'establiment necessiten permís del metge en cap i de la llevadora en cap; la seva única obligació, el dia lliure, és entre set i vuit del matí, remetre la roba bruta de la sala de parts i rebre la neta; demés, substitueix a la llevadora-portera, que té una tarda lliure cada catorze dies.

La llevadora de guàrdia portarà el dietari detallat dels parts; es cuidarà de les instil·lacions de nitrat de plata als ulls de les criatures, que farà ella mateixa, o bé les estudiantes sota la seva direcció; és responsable de l'ordre i netedat de la sala, tenint sempre

disposat cotó, guants esterilitzats, instruments, etc.; examinarà les dones bo i a mida que vagin entrant, informant del seu estat a l'assistent; destinar a cada dona que vagi de part una estudianta i cridar a l'ajudant extern; comprovar ço que la deixeblla vagi veient, i donar-l'hi explicacions de tot. Els dos primers mesos del curs, la llevadora protegirà el periné, si no ho fa el mateix metge; més tard seran les alumnes les encarregades de fer-ho, així com de tallar el cordó, dirigir el donar a llum. Després del part, les deixebles es cuiden, —sota la direcció de la llevadora—, de la neteja de la criatura, vestit, pes; també s'encarregarà d'ensenyar a les alumnes com han de netejar el mugaró, la manera de pendre el pols i temperatura, sondar la bufeta, i vigilar la matriu.

Servei del departament de puèrperes. — Aquestes es troben en el primer i segon pis de l'edifici, a dreta i esquerra de la sala de parts, pel que poden considerar-se quatre petits departaments de vint llits cada un, dels que n'estan encarregades quatre llevadores. Cada llevadora es cuida de quinze o vint puèrperes amb les seves criatures, i té a les seves ordres com a ajudantes a tres alumnes. Han de cuidar-se d'arreglar els llits de la mare i criatura, pols, temperatura, compresses de Prietnitz, bufetes de gel, catterismes, cuidar el mugaró, tirar els pits, banyar als nens, i cuidar omelics.

Demés, una de les llevadores ha de preparar la llet esterilitzada; altra, es cuida d'acompanyar les puèrperes quan surten de l'establiment, a fi que deixin la roba de la Casa, i es posin la seva; aquesta és l'encarregada de la correspondència; altra de les llevadores, en companyia de quatre estudiantes, recorre tots els matins els departaments de puèrperes,

a l'objecte de recollir la roba bruta i entregar la neta la quarta es cuida del menjar.

A la nit, en cada un dels departaments de vint llits, hi vetlla una alumna, que cuida d'avisar la llevadora tot seguit, a qualsevol anomalia que observi.

Pavelló d'isolament. — En comunicació amb el departament de puèrperes, si bé separat d'ell per complet, hi ha el pavelló d'isolament per a infectades. El govern d'aquestes dones correspon a una llevadora amb dues estudiantes, que també tenen al seu càrrec la sala d'operacions i parts sèptics i tot el relacionat amb dit pavelló.

Servei de la llevadora-portera. — S'encarrega de les malaltes quan ingressen, les condueix a què les examinin, les porta a la sala de parts o al departament ginecològic; es cuida de l'arranjament dels menjadors de llevadores i estudiantes; és l'encarregada de la roba de les malaltes, i és la que entrega a l'Administració els papers i documents de les mateixes.

Les llevadores tenen cada catorze dies una tarda lliure; cada dos diumenges poden anar a l'església, i cada any catorze dies de vacances.

Encarregades de la sala d'operacions. —

1.º Cada dia d'operació, de dos quarts de set a les set del matí, tenen de bullir i preparar els instruments, i han d'estar presents durant tot l'acte operatori.

2.º La clínica posseeix, en el tercer pis, aparells per a preparar aigua i sèrum fisiològic esterilitzats que han de distribuir-se per les sales d'operacions i que han de trobar-se sempre plens i a punt de funcionar.

3.º De dos quarts de dotze a les dotze, omplen tots els irrigadors amb la solució de sublimat.

4.ª De dos quarts de dues a les tres omplen les caixes de gases, cotó, compreses.

5.ª Preparació dels materials per a l'operació de l'endemà.

Ensenyament per a metges. — Un dels principals objectes de la Maternitat de Dresden és servir per al perfeccionament tocològic i ginecològic dels metges, els quals, seguint els cursos com ajudants externs, van reunint una grossa quantitat de coneixements. Sota la direcció dels assistents van recorrent tots els departaments de la clínica, sala de parts, puèrperes, ginecologia, policlínica, laboratori; canvien de servei cada mig any.

Hi ha un període de temps, al començament del semestre, en què el director ha de parar molt de compte per la falta de pràctica dels nous ajudants. Per al director fóra més senzill tenir sempre el mateix assistent i els mateixos ajudants, per bé que prefereix sacrificar-se a l'objecte de què tots vagin adquirint els coneixements necessaris.

Tot es troba organitzat quasi bé militarment; en els casos importants és tot seguit avisat el director, el qual indica ço que s'ha de fer. Les principals operacions són practicades per aquest o el seu supleat; també algunes, inclús laparotomies, són fetes pels assistents. A la sala de parts, les operacions, les fa l'assistent; les intervencions de poca importància, l'ajudant. A la policlínica obstètrica l'assistent és el director responsable de l'operació, encara que l'operador sigui l'ajudant.

A l'entrar els externs volen, com és natural, començar a treballar de seguida, contestant-los que abans que tot es precis *observar veure i escoltar*. Gràcies a què les sales d'operacions i les cambres de

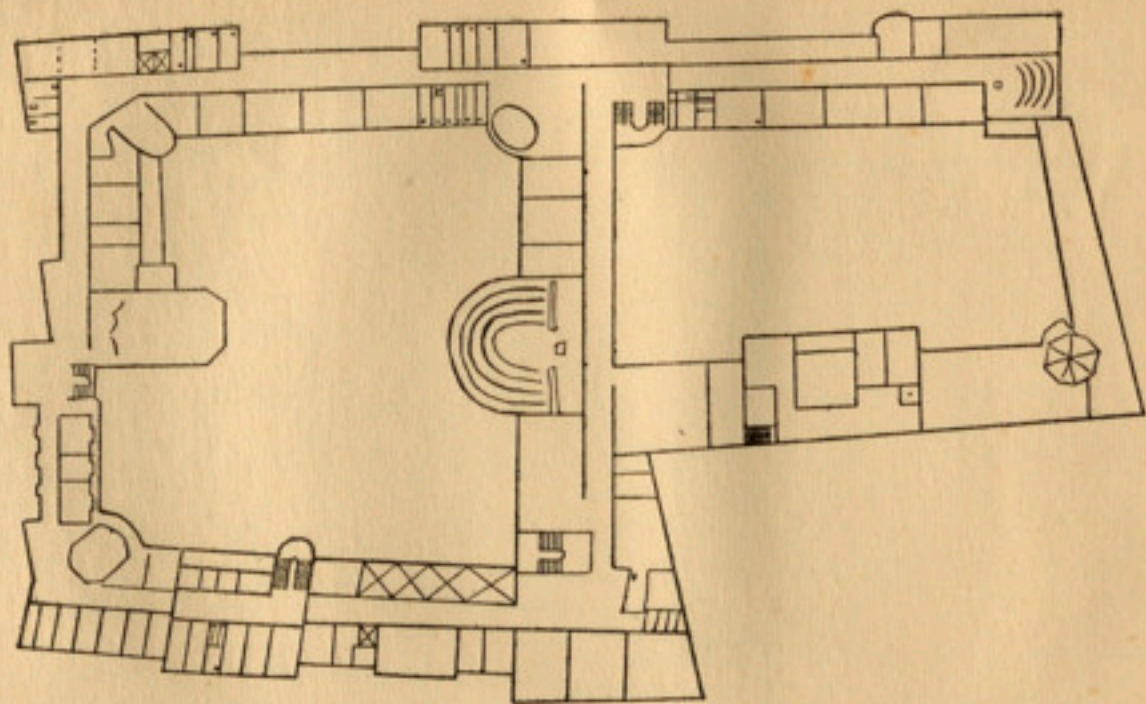
les malaltes són grans, tots els externs poden veure-ho bé, i enterar-se de tot.

Quatre cops a la setmana (dilluns, dimarts, dijous i divendres), a un quart de vuit, tots els metges es reuneixen a l'amfiteatre. Comença el dia amb una conferència del director sobre un cas d'obstetrícia: després, la crítica del més important que durant les darreres vint-i-quatre hores hagi ocorregut a la sala de parts. Després, van al departament ginecològic, on tot es troba preparat per a l'operació; després d'aquesta, el director, valent-se de llapideres de colors, explica el cas i el procediment operatori seguit. Després, ve l'admissió de noves malaltes i examen de les mateixes. A la tarda, conferència sobre diagnòstic ginecològic. El dimecres, és el dia dedicat a les pelvis estretes. Per als treballs de microscopi hi ha, als laboratoris, lloc per a tots els externs. La biblioteca, de 5,000 volums, es troba a disposició de tots els metges. Demés, està tot arreglat de manera, que a qualsevol hora del dia o de la nit que hi hagi algun part patològic o operació d'importància, pot avisar-se tots els metges, tant interns com externs.

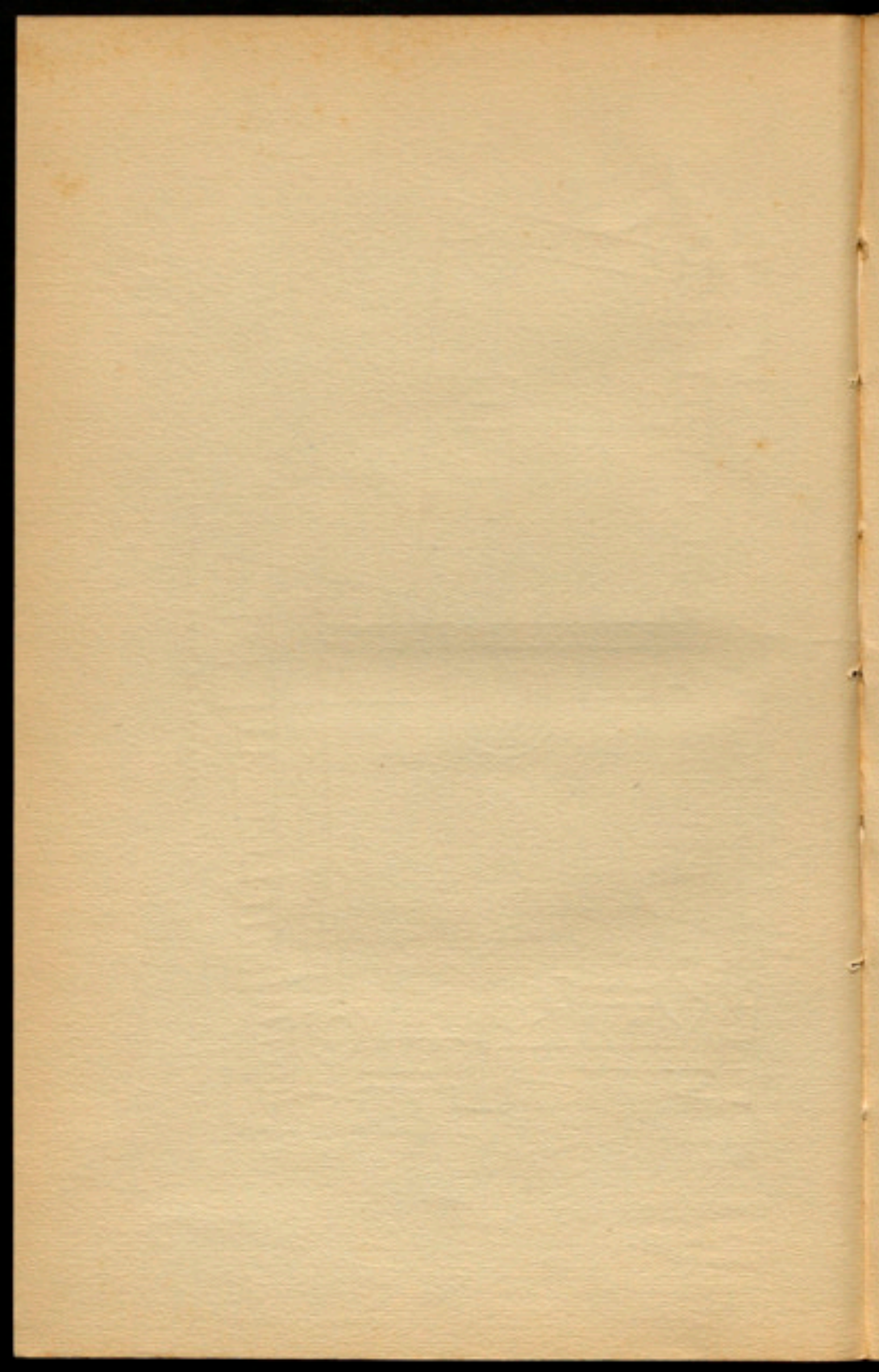
MATERNITAT DE MUNIC

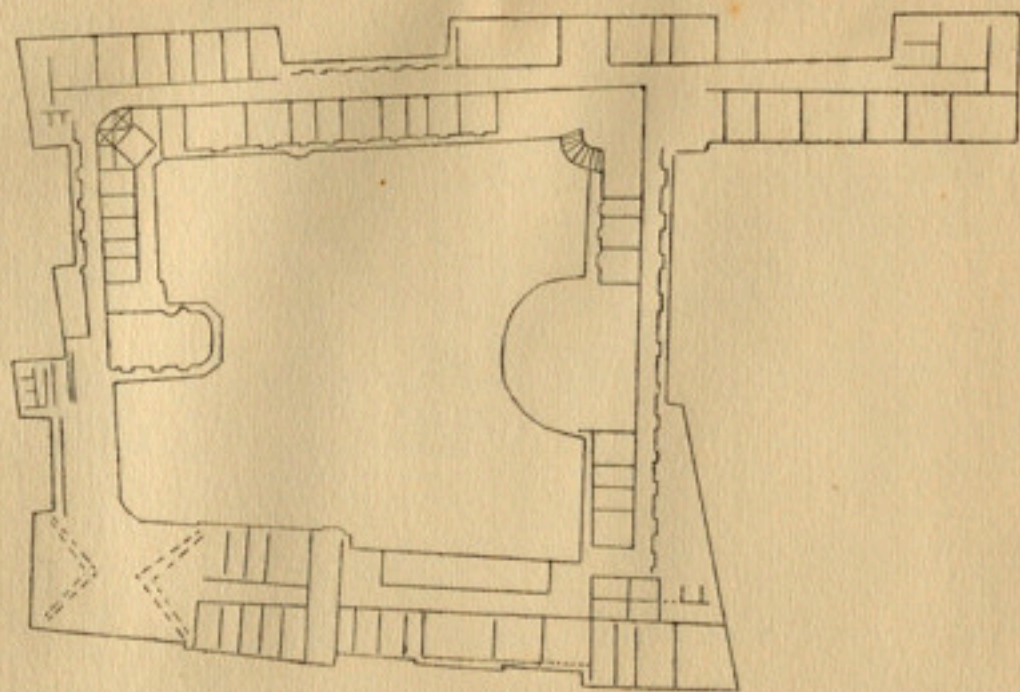
La Maternitat actual és un edifici molt antic; preferiren, — i nosaltres també —, que veiéssim la que actualment es troba en construcció, i que aquest any havia de trobar-se llesta, per més que, degut a la guerra, trigarà encara algun temps més en poder-se utilitzar.

Serà una Maternitat esplèndida, situada en un lloc bastant cèntric, voltada de cases particulars; formarà un quadrat, amb els quatre costats edificats; d'una de les ales, surten altres dos cossos d'edifici;

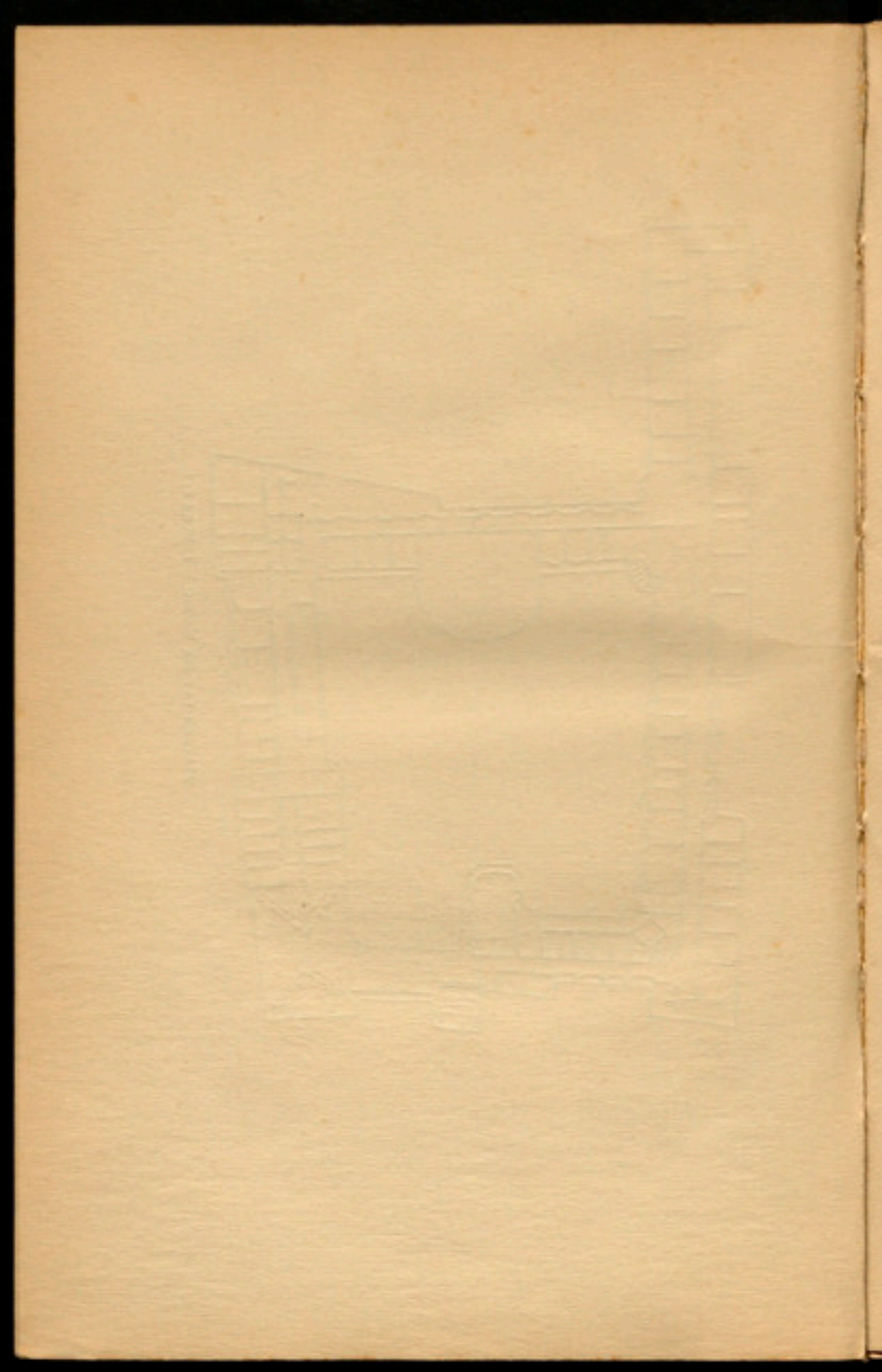

MATERNITAT DE MÚNIC: SEGON MS

MATERNITAT DE MÚNIC : TERCER FIS

l'espai comprès entre aquests, ve destinat a jardins, que resulten petits per a la massa d'edificació. Consta aquesta de sis pisos, dos soterranis, baixos, primer, segon i tercer pis. El motiu d'haver fet l'edificació en un sol bloc, ha estat el poder tenir la Maternitat dins la ciutat; han preferit això, amb tot i els inconvenients que pugui tenir, abans de construir-la lluny de la població.

Als soterranis hi haurà la maquinària, calefacció i cuines; tots els pisos d'un dels costats, seran per a ginecologia; tots els pisos de l'altre costat es destinaran a Maternitat. Hi ha un gran amfiteatre amb una grandiosa cúpula, disposada de manera que de la mateixa sala estant podrà tancar-se (elèctricament) quan es vulguin fer projeccions. En un dels recons hi ha una *villa* molt elegant, destinada a què, en ella, hi habiti el professor; i, a tocant d'ella, la seva clínica privada, independent per complet de la clínica general. En el pis superior hi haurà habitacions per a les canceroses; aquestes es trobaran separades de les altres, i es tractaran pel ràdium, mesothòrium i raigs X: la tendència és no operar-les. En el mateix pis, s'hi troben també les habitacions per a les religioses, llevadores i estudiantes: d'aquestes, n'hi ha algunes (crec que digueren cinquanta) que paguen 300 marcs a l'any.

Parts, n'hi ha uns 4.000. L'organització és per l'estil de totes les altres.

KAISERIN AUGUSTE VICTORIA HAUS (BERLÍN)

Aquest Institut, que es troba sota el patronat de l'emperadriu, té per objecte combatre la mortalitat infantil, i l'estudi de tots els problemes relacionats amb la mateixa, essent consultat moltes vegades pel

Govern sobre aquests assumptes. Consta de diferents seccions.

Secció de parts. — El nombre d'aquests és relativament petit. En el darrer any, n'hi va haver tan sols 248. Abans d'entrar les embarassades a la Casa, els fan la sero-reacció de Wassermann, admetent-se tan sols les que resulten negatives. Totes les dides, demés de criar un noi, i de vegades dos, extreuen la llet que poden muntar-se amb els dits; tota aquesta llet es barreja, i amb biberó és donada a nois faltats de temps que no poden mamar, o a qualsevol altra criatura que no tingui dida; estan molt satisfets dels resultats obtinguts. A diferència d'altres Maternitats, en aquesta els nois no estan a la mateixa sala que les mares, sinó en sala apart.

La sala de parts és la que més m'ha agradat de totes les que he vist fins ara; és espaiosa, amb dos grans finestrals que la il·luminen molt bé, i aparenta ésser més clara encara perquè el sòl, parets i sostre es troben revestits de rajoles blanques que li donen un aspecte molt agradable; a més dels llits per a parir, hi ha molt formosos lavabos i tres taules grans de cristall per a instruments, gases, etc.

Secció de dides. — Així com les altres Maternitats es queden les criatures només durant el temps que la mare està com a puèrpera, i en sortint la mare s'emporta el fill, aquí la mare pot continuar a la Casa durant molt temps criant al seu i algun altre noi. Aquestes dides es cedeixen algunes vegades a les cases particulars, si bé no se'n deixa sortir cap sense abans haver-li practicat dues vegades la reacció de Wassermann, i les dues vegades amb resultat negatiu; els nens d'aquestes dides queden a la Casa criats amb

biberó o es donen a una dida externa. En aquesta secció cada noi té, com és de suposar, la seva gràfica, amb la temperatura, pes i quantitat de llet que mama, la qual cosa fan cada dia abans i després de mamar, essent sols factible degut a l'abundant personal que tenen. Està marcada, demés, la quantitat de llet que la dida s'ha tret amb els dits; d'aquesta manera es sap la llet que té cada dida, i la llet de dona de què es disposa per a donar-la amb biberó, als nois que la necessitin.

Secció de mancats de temps. — L'any passat en tingueren vuitanta set faltats de temps, amb una mortalitat del 31 per 100.

Secció de criatures malaltes. — Hi ha bastants nois que es troben sota la protecció i vigilància de l'establiment: quan aquests es posen malalts, ingressen a la Casa; havent-hi sales per a malalties comunes, i altra, — de la qual tot seguit parlarem, — per a les comanadisses. A la primera secció, hi havia alguns gastroenteritis, podent-nos convèncer que aquestes malalties sovintegen allí el mateix que en el nostre país; en el darrer any ingressaren a l'Institut 508 malalts, dels quals 223 ho eren del tube digestiu. Quan algun d'aquests nois té tos, l'isolen dels altres mitjançant una mampara.

Isolament: departament d'infeccioses. — En una gran sala, i mitjançant cristalls, han construït dotze cambres hermèticament tancades, sense cap comunicació, podent-se ventilar, desinfectar i escalfar independentment les unes de les altres. Dins de cada cambra hi ha el bressol del noi, lavabo, banyera, una tauleta de metall, tot el menester per atendre a una

criatura malalta. En aquestes cambres s'hi col·loquen tots els nois de malalties contagioses, i és curiós veure aparentment plegats els escarlatinosos, xarampiosos, etcètera; una paret de cristall els separa i no hi ha cap mena de perill de contagi, mai ha succeït. No cal insistir en el gran mirament que en això tenen, i les grans precaucions que a fi d'evitar-ho prenen. Quan una criatura ingressa en aquest departament, abans de tot, se l'examina, se la banya i se la col·loca a la caixa que li correspon; un cop allí, la seva família no la torna a veure fins que està curada i no hi ha perill de contagi; quan el noi està ja millor, poden anar a visitar-lo, si bé mai es posen en contacte amb ell, el veuen sempre a través d'una porta de cristalls.

Ço que més m'ha agradat d'aquest Institut és el Museu de tot el referent a higiene, desenrotllament, mortalitat, etc., infantil. En una sala amplíssima, situada als baixos, hi ha diferents divisions. En una d'elles tot el relatiu a higiene, biberons que no han d'usar-se, biberons bons; tota classe de gomes i munyiques que han d'estar prescrits; tota la roba dels nois, amb nines i fotografies que van indicant com ha de vestir-se; maneres de menjar i dormir les criatures (bones i malaltes); pits de dides (motllos de tamany natural molt ben presentats) de diferents formes i amb mugarons variats; motllos de pits amb talls; abscesos; diferents classes de llet i la seva composició.

En altre secció, desenrotllament del fœtus, des de poques setmanes fins al fœtus a terme; plascen-tes, esquelets de fœtus de totes edats, molt ben preparats; omelics de diferents classes, cordons umbilicals.

Motllos de criatures, amb un gran nombre de malalties: sífilis, eczemes, deformitats; cobaios i micos tuberculosos; medicaments; radiografies; nombrosos

mapes indicant la mortalitat, etc., etc. A la segona part d'aquesta Memòria torno a tractar d'aquest Museu, indicant la conveniència d'instal·lar-ne un a la nostra Casa.

Han tingut una idea original: Alemanya està en guerra, tenen conquistada quasi bé tota la Bèlgica, per bé que encara poden perdre-la; tot i això, se'ls ha ocorregut enviar un Museu d'aquests a Bèlgica a fi que les mares belgues aprenguin bé la manera de criar llurs fills.

Les *cuines*, on es netegen i esterilitzen els biberons, són també molt boniques, amb el sòl, parets, — i crec també el sostre —, amb rajoles, com la sala de parts. Els biberons, els netegen amb màquina.

Les criatures, les treuen al sol cada dia; tenen jardins molt ben cuidats. I en la *Biblioteca*, que és molt formosa, hi tenen uns quants cents de volums i gran nombre de periòdics de per tot arreu. També a la segona part parlo de l'absolusa necessitat de què disposem, a la nostra Maternitat, d'una bona Biblioteca, que serà de gran utilitat per als metges.

El director és el Prof. Langstein, persona molt amable i simpàtica, que ens ha acompanyat durant la visita, donant-nos tota mena d'explicacions: un alemany dels més patriotes, que no dubta ni un moment del triomf d'Alemanya, ha tingut la deferència de parlar amb nosaltres en francès.

CLÍNICA DE PARTS I GINECOLOGIA DE LA UNIVERSITAT (BERLÍN)

Vam anar de primer a la clínica privada del Professor Bumm, però no hi havia dones, serveix per a l'atzar de soldats ferits, dirigint-nos a la clínica de

la Universitat. El Prof. Bumm es troba de vacances; ens rep el Dr. Scheffer, qui ens ho ensenya bé tot, però de pressa; i no és d'estranyar, tota vegada que es troba sol a la clínica, i ell té de fer tot el treball, ajudat tan sols per dos assistents i un voluntari, i és una clínica de moltíssim moviment.

L'edifici no presenta res notable de veure. És vell, i es troba bon xic deteriorat. El particular d'aquesta clínica és que a la secció d'obstetrícia admeten generalment tan sols parts distòcics; el nombre d'operacions cesàries puja a 80 i 100 per any; va ensenyar-me en una sala, una d'elles, operada per quarta vegada; uns cops fan la secció clàssica abdominal, altres la cesària vaginal.

Altra cosa també notable és l'esplèndida instal·lació de raigs X; posseeixen diferents aparells de molta potència que els permeten, — va dir —, el tractament del càncer amb resultats molt satisfactoris. Els càncers els tracten sempre amb els raigs X, ràdium i mesothòrium; d'aquest darrer, en tenen per valor d'un milió de marcs.

Policlínica molt concorreguda: en un sol dia veuen diferents miomes i bon nombre de càncers. Un material extraordinàriament gros que els permet obtenir, en poc temps, una gran experiència respecte a qualsevol qüestió.

El metge hauria d'estar incorporat a l'exèrcit, mes com la clínica es quedava sense ningú, la Universitat reclamà, i el dispensaren del servei militar; em va dir que, trobant-se sol a la clínica, treballava més que si hagués estat a l'exèrcit.

No dono més detalls d'aquesta clínica perquè ni per la seva construcció, ni per la seva organització, s'adapta a ço que nosaltres desitgem; en canvi, el material és abundantíssim, i els professors, en època

normal, són dels de primera línia; és una de les clíniques que ha d'ésser visitada per tots els que desitgin perfeccionar-se en aquesta especialitat.

HOSPITAL VIRCHOW (BERLÍN)

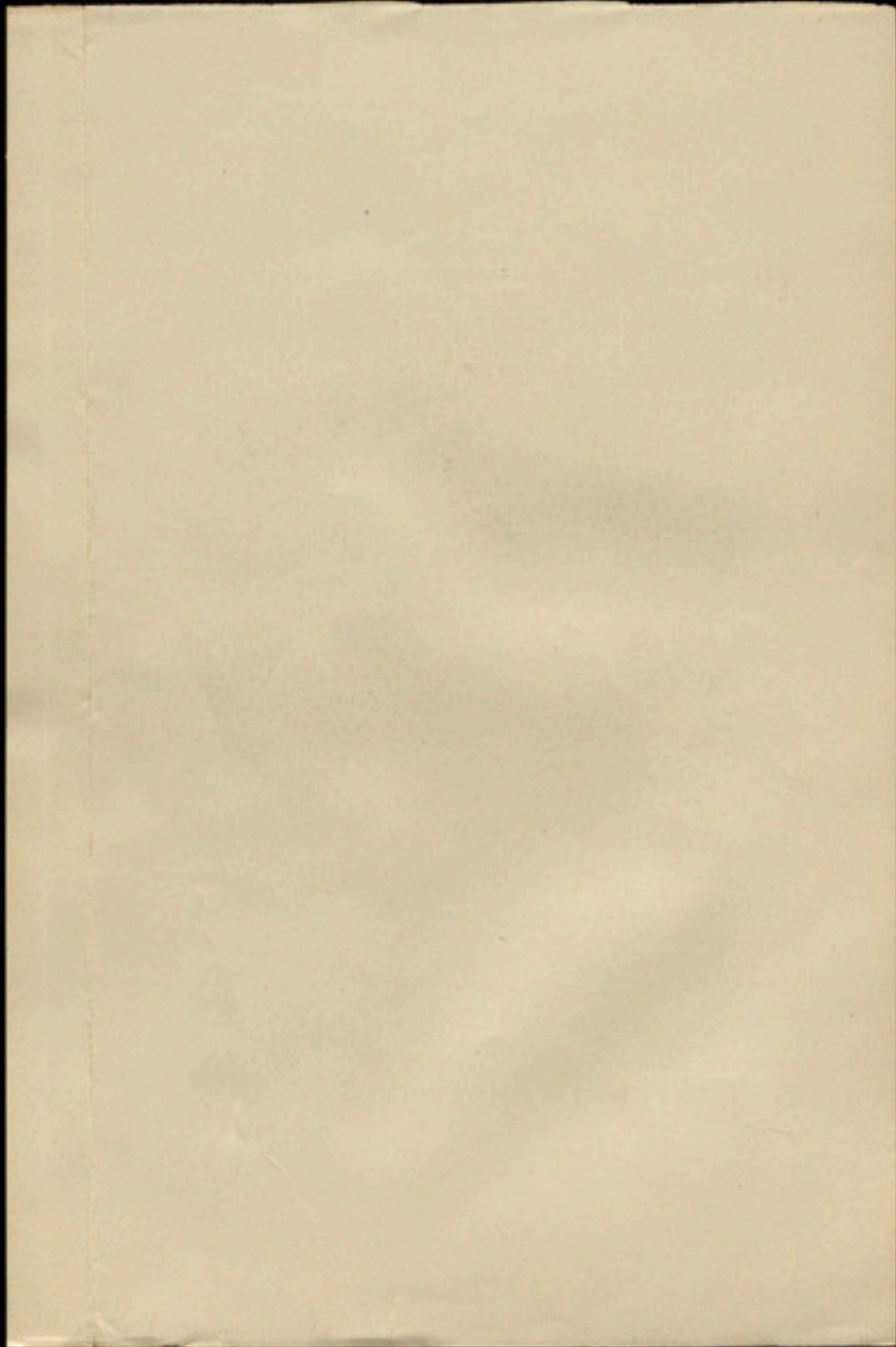
Grandiós hospital que consta, si més no, de quaranta edificis, i en el qual hi caben dos mil malalts. Actualment hi tenen diferents centenars de soldats ferits, i per ço, de bon principi, per visitar-lo, ens oposaven alguna dificultat; però de nou la carta del cònsol alemany de Barcelona, refrendada ja pel Ministre de Negocis Estrangers, ens fou de gran utilitat i permeté que poguéssim veure el que desitjàvem.

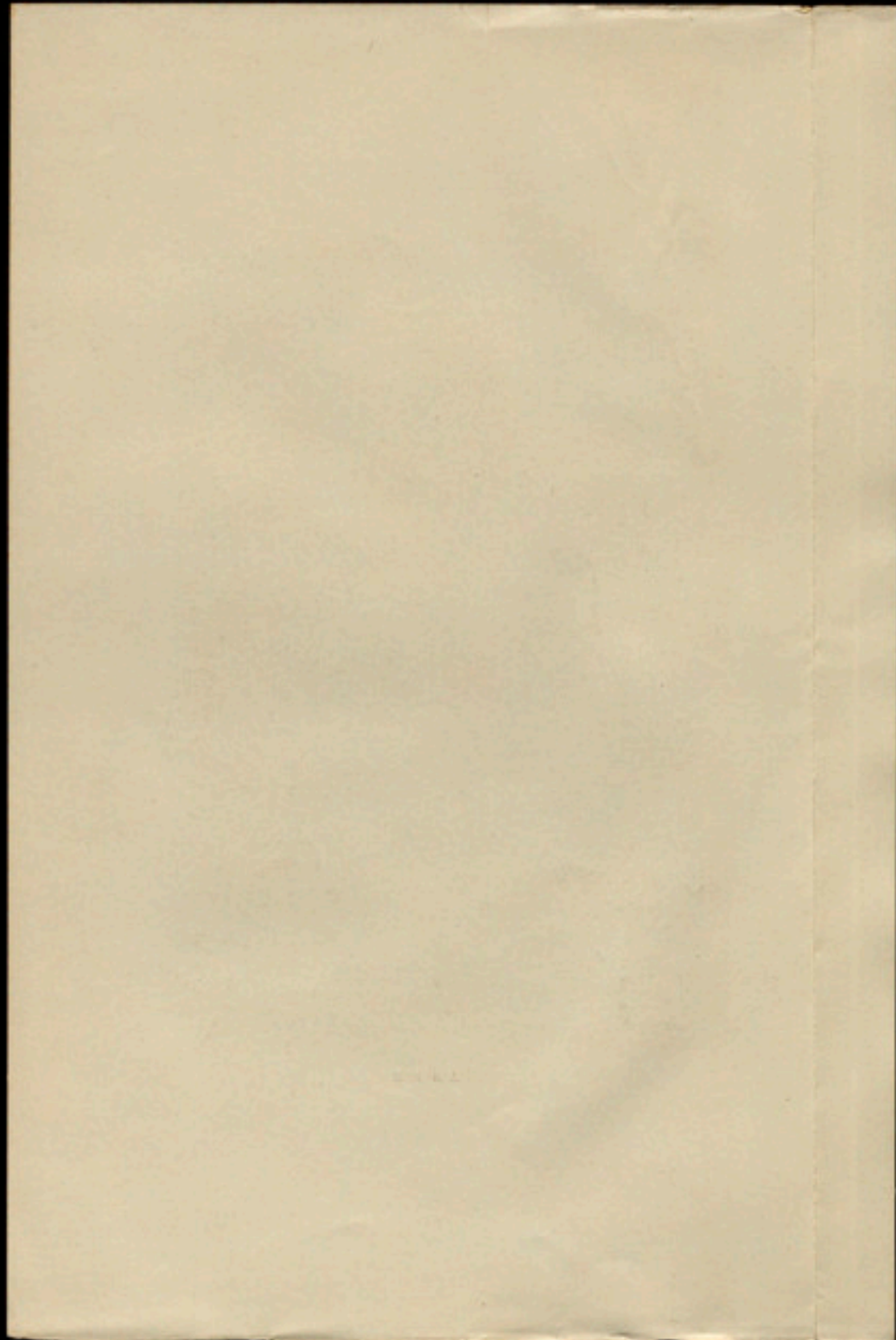
Visitarem tan sols la secció d'obstetrícia, i les sales d'operacions. A la secció d'obstetrícia, que és com totes, ens cridaren l'atenció alguns detalls. El bressol que hi ha als peus del llit de la mare, és de metall, no de planxa de parets contínues, sinó en forma de cintes de dos o tres centímetres, separades les unes de les altres; és un bressol senzillíssim, molt pràctic, que ha d'ésser econòmic i molt fàcil de netejar.

A la capçalera de cada llit, hi ha una tauleta de nit, de metall i cristall (la forma corrent de les taules de nit), el calaix és així mateix de ferro. També a la capçalera de cada llit, i junt a ella mitjançant palanques, s'hi troba la griala, que pot portar-se fins davant de la malalta a fi que es renti amb comoditat.

Sales d'operacions. — Les més formoses i atractives que he vist. N'hi ha dues: una de gran i una altra de més petita, per bé que també gran; són del

mateix tipus que la sala de parts del Kaiserin Victoria Auguste. Tot: sòl, parets, sostre, revestit de rajoles petites blanques; ço que fa que siguin d'una claredat gran i presentin un aspecte de netes, que ja del primer moment encisa.

SEGONA PART

¿Quins són els ensenyaments que del que portem descrit podem treure?

Emplaçament de les Maternitats. — Totes les que hem vist es troben dins de la mateixa població; no precisament al mig, per bé que totes molt accessibles, i podent-s'hi arribar en pocs minuts des de qualsevol punt de la ciutat (excepció feta de la de Berlin, ciutat immensa, amb grans distàncies). És un dels extrems que ha de tenir molt en compte la Junta: que a les dones els sigui fàcil anar a la Maternitat, i per pocs cèntims. Si la Junta pogués aconseguir de la direcció de tramvies una rebaixa de preu per a les dones que anessin a la Casa, seria un gran aventatge.

Recordi's que la nova Maternitat està concebuda de distinta manera que l'actual: ja que no seran tan sols les asilades que ara tenim, que permaneixen a la Casa diferents setmanes, que no reben quasi bé cap visita, i que llur interès és que ningú sàpiga que allí es troben; es tracta principalment que hi vagin les treballadores, que hi estaran pocs dies, que moltes d'elles hi aniran quan el part s'hagi ja iniciat i que les seves famílies aniran a veure-les.

La situació tocant a la ciutat és no sols ventatjosa per a les dones, ho serà també per als metges; es tracta que a la Casa hi vagin metges de fora, i àdhuc estu-

dians; i perquè hi acudin és precis donar-los certes facilitats d'accés; jo recordo els cursets per a metges que donava a Les Corts, i resultava molest per a tothom el perdre tant de temps en els tramvies.

Val, doncs, la pena, que, abans de començar les obres, mediti molt la Junta el lloc de l'emplaçament de l'edifici. Si es fes on actualment el tenim, tinc por que resultaria lluny; és menester fer-la en lloc que es vegi més, que es sàpiga on és. A Barcelona, hi ha moltíssima gent que no ha visitat la nostra Inclusa de Les Corts, s'ha de fer un viatge exprés per a veure-la, no saben on es troba, i és convenient que ho sapiguen, que la visitin. En totes les Maternitats estrangeres, una de les entrades amb què es compta per al seu sosteniment són els donatius dels particulars, i per això és menester que l'establiment es trobi un xic a la vista, que es recordin d'ell, per què el vegin sovint. Per a fomentar això crec que seria de moltíssima utilitat que es fes ço que es troba ja implantat en algun punt; destinar una de les habitacions a inscriure els noms dels que facin algun donatiu. Una habitació espaiosa, que s'ensenyés sempre a tots els visitants, on trobin allí inscrits una munió de noms d'amics i coneguts que s'han mostrat esplèndids; ¿qui resisteix semblant temptació? Per pocs diners pot, també ell, tenir-hi la seva placa i passar a la posteritat. Amb seguretat, que d'aquesta manera recollirem diners, i haurem de col·locar la vanitat en el nombre de les virtuts!

Altra raó de força a favor de la situació cèntrica de la Maternitat és la policlínica. Totes les Maternitats tenen policlínica: nosaltres també hem de tenir-la, és indispensable fer-ho. La policlínica és ço que nodreix la Maternitat; degut a ella, l'establiment es troba en contacte amb el poble. A la policlínica hi

aniran moltes malaltes de ginecologia, que de moment no tenen necessitat d'hospitalitzar-se, però que moltes d'elles acabaran ingressant-hi per a operar-se. Permetrà vigilar a les embarassades fins al moment de llur ingrés, apressant o retrassant aquest segons les circumstàncies; hi haurà dones que amb un dia al mes que hi assisteixin serà suficient; emperò moltes d'altres hauran d'anar-hi cada setmana, — dues, tres vegades a la setmana —, i per això és menester que l'anar-hi no els causi cap extorsió; precisa que quan surtin de casa seva per anar a plaça o a una diligència qualsevol, *tot passant*, sense que els impliqui pèrdua de temps, com una diligència més, puguin anar a ésser visitades. I per això la policlínica ha de trobar-se a mà, no massa separada de la ciutat. Dos establiments iguals: l'un amb policlínica, i l'altre sense, tindrà sempre més malaltes la primera. Un establiment hospitalari sense policlínica està més isolat, més enlairat, si així pot dir-se; en la policlínica els malalts es van familiaritzant amb els metges, van agafant-hi confiança, ingressen amb més facilitat. És tan important el que la policlínica es trobi en la mateixa ciutat, que si la nova Maternitat es construí a Les Corts, jo proposaria a la Junta que la policlínica no fos a allí, sinó que s'habilités o construí algun local, que no precisaria fos molt gran, en qualsevol de les barriades de la ciutat. La policlínica és el tentacle amb què l'establiment hospitalari va aspirant els malalts.

Nombre d'edificis. — N'hi ha, com la de Munic, d'un sol; les de Ginebra, Berna, Basilea, Zuric, que consten d'un edifici principal, on hi ha tots els serveis, excepció feta dels d'isolament, cuines, safaretxos, que estan en un o dos pavellons de menys importància i al costat de l'edifici central, que és la verdadera

clínica; hi ha un segon edifici molt formós, per a l'administració i habitacions del personal; un tercer pavelló, per a isolament; i un quart, que és la casa de màquines (safaretxos, cuina, calefacció, etc.).

La tendència actual semblava ésser la multiplicat de pavellons, la separació dels diferents serveis, i així s'han construït gran nombre d'hospitals, molts pavellons i molt espai, i jardins entre ells. I quan això semblava ja una cosa axiomàtica, acceptada per tots els higienistes, ve la construcció de la Maternitat de Munic i la fan d'un sol edifici. ¿A què és deguda aquesta anomalia, aquesta desviació de ço que ja semblava anava essent acceptat de tothom? En primer lloc, l'edifici és immens; no és una construcció d'un sol cos per l'estil de les altres Maternitats; són quatre cossos edificats, més un apèndix d'altres dos, i té cinc o sis pisos. Més que un sol edifici, semblen diferents edificis col·locats uns damunt dels altres.

I ho han fet així, no perquè estiguin convençuts de la superioritat de l'edifici únic,—fixi's bé en això la Junta —, sinó per a tenir la Maternitat dins la mateixa població. De fer-ho a les afores, l'haurien edificat en forma de pavellons; han cregut millor poder prescindir d'això, i anar en contra dels corrents actuals, a fi de no allunyar-se de la ciutat; i com, dins aquesta, no hi ha molts solars grans, i el terreny és car, han construït la Maternitat d'una sola pessa.

¿Com caldrà construir la nostra? Si es fes a Les Corts o en altre lloc de gran extensió de terreny, crec que fóra el més convenient seguir al peu de la lletra el programa de construccions ideat pel Dr. Fargas i aprovat per la Junta: diversos pavellons on estiguessin distribuïts els diferents serveis. Tingui's en compte els elements tan heterogenis que integren la Maternitat: embarassades, parteres, malaltes de gine-

cològia, metges, llevadores, estudiants d'ambdós sexes, laboratoris. Afegeixi's a això, en la nostra, les embarassades secretes, i sembla natural separar un xic tot això. Organitzats els pavellons amb les seves malaltes, a part els laboratoris, separada l'administració i policlínica, sembla que ha d'estar millor, que hi ha d'haver més ordre, sense l'embolic que implica viure junts tota aquesta mena de gent, amb anades i vingudes continues.

En canvi, si disposéssim d'un terreny dins la ciutat, per consegüent més reduït, — i la Junta ha de remoure-ho tot a fi d'aconseguir-ho, ja que si no ho fa així serà un càrrec que se li farà d'aquí uns quants anys —, llavors podria disminuir-se el nombre d'edificis. No arribar fins a l'edifici únic, sinó fer quelcom per l'estil del que han fet a Dresden, que han aconseguit isolar els edificis els uns dels altres, disposant relativament de poc terreny.

Convingut que ha de construir-se un gran edifici, de diferents pisos, per a albergar malaltes i embarassades, amb les seves corresponents sales de parts i operacions; en aquest mateix edifici, isolades en lo possible de les altres, podrien estar-hi les embarassades secretes. Altra construcció per a Administració, habitacions de la major part del personal, sales de cursos i policlínica. Per força ha de destinar-se un petit pavelló per a isolament, i un quart pavelló per a màquines (cuines, safaretxos, calefacció). Amb aquests quatre edificis, que poden molt bé fer-se encara que no es disposés de molt terreny, quedarien els serveis ben repartits i suficientment separats. Tots ells estaran en comunicació, bé per galeries de cristalls, bé per galeries subterrànies.

En totes les Maternitats, de la mateixa manera que es vol fer en la nostra, hi ha la secció destinada a parts

i la destinada a ginecologia. L'entresol està dedicat a ginecologia; el primer pis, i en algunes el primer i el segon, a obstetrícia.

El departament ginecològic està disposat en totes en forma semblant: al mig la sala d'operacions, i als costats les cambres per a les malaltes. A cada cambra hi ha un llit per a les de primera classe, i de dos a sis llits per a les de segona. A totes, hi ha dues sales d'operacions: la una per a les laparotomies, l'altra, per a les altres intervencions.

En el departament obstètric, d'idèntica manera, les habitacions de les puèrperes estan col·locades a ambdós costats de la sala de parts. En totes les Maternitats, hi ha, almenys, dues sales de parts; en alguna, com la de Dresden, n'hi ha quatre, dues a cada pis del departament obstètric. Això té per objecte no enquistar masses dones a cada sala, i fer que hi hagi certa independència entre les mateixes; servint així, principalment, unes sales per a l'ensenyament dels metges; les altres per a la de les llevadores.

Nosaltres hauríem de fer dues sales de parts: una per a les embarassades secretes; una altra, per a les treballadores. Seria convenient que hi hagués certa separació entre aquestes dues menes d'asilades; ja sabem el mirades que són les dones. Es tracta de despullar a la Maternitat de tota apariència d'establiment deshonros; i si les treballadores tenen massa tracte amb les altres, fins a parir en la mateixa sala, i comencen a pensar-se que se les pot confondre amb elles, potser tinguin escrúpol en ingressar a la Casa. Si es fa una sola sala, ultra l'esmentat inconvenient, succeirà que dins algun temps, quan la Maternitat hagi pres increment, més d'una vegada es trobaran parint mitja dotzena de dones; afegiu-hi les llevadores, metges i estudiants, i resultarà massa bunió de gent.

Les que millor impressió em causaren, foren la sala de parts del Kaiserin Victoria Auguste (Berlín) i les sales d'operacions de l'Hospital Wirchow (Berlín), revestides de rajoles blanques, sòl, parets i sostre, amb llum abundant; són del més agradable i net que pugui imaginar-se; desitjaríem que la nostra fos així.

Les habitacions per a les puèrperes tenen, en totes les bandes, vuit llits; als peus de cada llit, hi ha el bressol del noi. Totes les dones crien el seu fill, i en sortint de la Maternitat se l'emporten. Les puèrperes solen estar al llit de cinc a set dies, i, dos o tres, llevades; permaneixent en junt a l'establiment, de vuit a deu i dotze dies.

Les embarassades sempre estan per separat. A Dresden, les embarassades ocupen el tercer pis de l'edifici; les puèrperes, el segon i el primer. Quan una de les embarassades comença a tenir dolors, és traslladada a la sala de parts, i un cop acabat el part, resta en el departament de puèrperes.

Hi ha un detall, en el qual convé que ens fixem: en cap de les Maternitats guarda relació el nombre de llits per a embarassades amb el nombre de parts; molts pocs llits per a aquelles i gran nombre de parts. A Dresden, trenta llits per a embarassades, i tres mil parts. Això és degut a què per tot arreu la majoria de dones ingressen en el moment de presentar-se els primers símptomes, i van directament del carrer a la sala de parts; el nombre de dones que hi entra com a embarassades, per estar a la Casa dues o tres setmanes, és sempre petit. Nosaltres això ho hem de tenir molt en compte: a les embarassades que paguen, els interessa que el part els surti el més acomode possible, i per això han de procurar estar a la Maternitat el mínim de dies, a fi de pagar poc a la Casa, i poder tornar aviat a la seva, on fan falta. Això ho resoldran ingressant a la

Casa de Maternitat en el moment del part, o bé quan surtin de compte, per bé que caldrà, o almenys serà convenient, que assisteixin a la policlínica una o dues vegades cada mes, per tal de veure si tot va seguint bé, i en el cas d'estretor o qualsevol altre anomalia poder ingressar abans. Per a aquesta classe d'embarassades, torno a dir: amb pocs llits per a embarassades podem tenir molts parts.

No succeeix el mateix amb les embarassades secretes. Aquestes, per les seves condicions especials, entren a la Casa un o dos mesos abans del part; de manera que esdevé al revés del que passa amb les altres: necessitem molts llits per tenir pocs parts. Aquesta secció haurà de continuar per l'estil d'ara, però si bonament es pogués anar endarrerint la seva entrada, millor: hi hauria més moviment d'asilades, i podria augmentar-se el nombre de parts. Per tot arreu aquestes asilades s'aprofiten per al treball de l'establiment: rentar, planxar, cosir, etc.

A totes les Maternitats, la immensa majoria d'asilades paguen la seva estada a l'establiment: paguen elles, o les caixes de socorsos, o l'Estat; i l'establiment, degut a això, sol tenir vida més profitosa que els nostres.

Hi ha malaltes de primera, segona i tercera classe; dono a continuació les tarifes que regeixen a la Maternitat de Ginebra:

Tarifa general a la sala comú:

1. ^a Ginebrines	3	francs
2. ^a Confederades i estrangeres domiciliades en el cantó.....	3'50	»
3. ^a Confederades i estrangeres no domiciliades en el cantó.....	5	»
4. ^a Urgències clíniques.....	3	»

<i>Primera i segona classe</i>	<u>Primera classe</u> (Un llit)	<u>Segona classe</u> (Dues llits)
Ginebrines i confederades domiciliades en el cantó.....	10 francs	7 francs
Estrangeres domiciliades en el cantó.....	12 *	9 *
Confederades i estrangeres no domiciliades en el cantó ..	15 *	No s'admeten

Es fa una rebaixa (de 2 francs a primera classe, i d'1 franc a segona) a les estudiantes, regularment matriculades a la Universitat de Ginebra.

En els preus anteriors, hi van compresos l'alimentació, allotjament, calefacció, llum i serveis del personal ordinari de dia i de nit.

Es paguen a banda:

a) La sala d'operacions, a raó de 10 a 30 francs les de primera classe, i de 5 a 15, les de segona.

b) La sala de parts, a raó de 30 francs les de primera classe, i de 20, les de segona.

c) La gasa, cotó, etc., menester per a les curacions.

d) Els raigs X.

e) Els vins especials, i les aigües minerals.

f) Les despeses d'una infermera particular de dia o de nit, calculades a raó de 3 francs diaris.

g) Despeses de menjar i estada de la família de la malalta.

h) Les malaltes de primera classe pagaran directament al professor els honoraris mèdics; l'administració, en això, no intervé. Les malaltes de segona classe no paguen al metge de banda.

Assistència als malalts. — Una de les coses que criden més l'atenció quan es visita una Maternitat o

Hospital suís o alemany (parlo d'aquests tan sols, perquè essent l'objectiu d'aquesta Memòria descriure el que havem vist en aquests dos països, a ells he de referir-me) és el gran nombre de persones dedicades a cuidar els malalts; constituint un veritable luxe de personal; entre metges de diferents categories, estudiants d'ambdós sexes, llevadores, infermeres, formen legió; cosa que permet que els malalts estiguin ben cuidats, que puguin recollir-se tota mena de dades i observacions a ells referents, i que els metges puguin seguir el curs de les malalties amb més exactitud, i fins obtenir millors resultats dels tractaments instituits.

La pena que em donava el visitar saletes de vuit bressols, i veure que per cuidar aquelles vuit criatures hi havia una religiosa encarregada de la sala, un parell d'infermeres per donar els biberons, dues més per rentar els nois i mudar-los la roba, una altra encarregada de pendre temperatures i anotar el nombre de deposicions, vòmits, etc.; la pena i vergonya, repeteixo, que sentia recordant que nosaltres a la Inclusa, per 220 nois que hi tenim ara actualment, hi ha dues religioses, assistides tan sols per unes quantes dones que no tenen la més petita noció del que és cuidar malalts... Ja en parlarem d'això més endavant.

Aquest personal nombrós i menester per a què marxi bé una clínica s'obté, en aquests països, d'una manera ben senzilla, i no pas gastant molt, sinó fins al revés: la major part de tota aquella gent paga per estar allí; d'aquesta manera es resol el problema de personal abundant, malalts ben assistits i beneficis per a l'establiment.

La manera com ho han aconseguit, és subdividint els serveis i posant un metge al davant de cada un

d'ells; posant en cada servei, i a les ordres del metge en cap, un, dos o tres metges més, segons la importància de l'establiment, fent que sigui obligatòria l'assistència dels estudiants de medicina a molts d'aquests hospitals o maternitats, i, per consegüent, augmentar el personal facultatiu; establint escola de llevadores i infermeres, fent que totes aquelles estudiantes, a la vegada que aprenen, cuidin als malalts; i creant en alguns llocs escoles per a perfeccionament de metges.

Compari's qualsevol d'aquestes Maternitats, — la de Ginebra per exemple —, que no és pas de les més grans, amb la nostra:

MATERNITAT DE GINEBRA

Director.
Metge adjunt de ginecologia.
Suplent.
Metge adjunt d'obstetrícia.
Suplent.
Metge en cap del laboratori.
Intern del servei de ginecologia asèptica.
Suplent.
Intern d'obstetrícia.
Suplent.
Intern de ginecologia sèptica.
Suplent.
Servei de raigs X.
Quatre assistents externs i voluntaris.
Total: 17 metges.

A Barcelona, a la secció de Maternitat, hi tenim dos metges universals, i l'intern comú a la Inclusa, que han d'assistir els parts, han de visitar les embaras-

sades, les puèrperes sèptiques i asèptiques, els nois fins que són traslladats a la Inclusa, han d'operar, han de fer autòpsies, tot. També, d'això, en tindrem de parlar més endavant.

El *Cos mèdic*, en totes les Maternitats, està constituït d'una manera semblant, excepció feta de lleugeres variants en algunes, degut a ensenyaments especials, no comuns a totes.

En totes elles, el metge-director que està al davant de les dues seccions, obstetrícia i ginecologia, és el que comanda en cap dins tota la clínica; generalment viu a l'establiment, o, almenys, allí té les seves habitacions i la seva clínica privada, en la qual no intervenen els altres, ni ella serveix tampoc com material d'ensenyança. Al director, li estan subordinats, militarment, tots els altres metges i tot el personal de la Casa, i ell és qui distribueix tots els serveis i el responsable de la bona marxa de tot. Permaneix a l'establiment un nombre d'anys il·limitat.

Després vénen unes, com la de Ginebra, amb dos metges adjunts (un per a obstetrícia, i un altre per a ginecologia), i tres interns (per a ginecologia sèptica, obstetrícia i ginecologia asèptica). Altres, com la de Berna, que no té adjunts, sinó cinc assistents (interns), un per a la policlínica, un per a ginecologia, un per a obstetrícia, un sèptic, i un per a suplir qualsevol servei que resti vacant. La de Zuric, ultra el director, un metge per a la policlínica i cinc assistents.

Variaran els noms, els títols, mes la distribució de serveis és semblant sempre: el director, l'encarregat de ginecologia, el d'obstetrícia, el sèptic, el de la policlínica, el del laboratori, raigs X. Aquests són els principals, havent-hi a més algun altre incorporat a cada un d'aquests com a ajudant. A la de

Dresden, hi ha un xic de variació: es subdivideixen més els serveis, i, ultra el director i el subdirector, hi ha un assistent per a ginecologia, altre per a la sala de parts, altre per a la de puèrperes, altre per a la policlínica obstètrica, i un altre per al laboratori i raigs X; per bé que, com en aquesta Maternitat hi ha escola de perfeccionament mèdic, hi ha demés dotze metges externs.

La majoria d'aquests metges són interns, viuen a la Casa, mengen i dormen allí, i s'hi estan tot el dia; no tenen altra ocupació que la d'observar els malalts de la clínica, ço que resulta extraordinàriament beneficiós per a uns i altres. Demés, saben que tots els treballs llurs i diagnòstics han d'ésser examinats i discutits pels altres, han de procurar fer-ho bé, estar al corrent de tot: estudiar molt, en una paraula. D'entre ells s'escolliran els que valguin més per què vagin ascendint; han de continuar treballant i estudiant per conservar el respecte i consideració de tots. L'ingrés de tots aquests metges és per concurs. Fora del director o professor, els altres metges no es distingeixen pels seus grans sous, cobren molt poc; ja hem vist que, a Ginebra, l'intern del servei sèptic té 35 francs al mes; l'intern d'obstetrícia, 50; l'intern de ginecologia asèptica, 70, i el metge-adjudant, 100.

A Dresden, hi ha establert un dels ideals del doctor Fargas: l'escola per al perfeccionament tocològic i ginecològic dels metges; ja hem vist abans el seu funcionament. Hi ha cursets de quatre a sis setmanes i de sis mesos. Durant dit temps, aquests metges van passant per tots els departaments, veient parts, puèrperes, ginecologia, laboratoris; reben tota mena d'ensenyament teòric i pràctic, i intervenen ells mateixos en moltes ocasions, sortint d'allí amb un gran

acopi de coneixements adquirits en poc temps. Dels metges que assisteixen a aquests cursos, els uns ho fan tan sols per a dedicar-se després a exercir llur professió en millors condicions que molts d'altres, i amb majors garanties d'èxit; en altres, és el primer pas per a ingressar en la mateixa clínica com assistents, a l'objecte de perfeccionar-se més encara i formar la reserva d'on han de sortir els futurs professors.

Per bé que estigui en l'esperit de la Junta el portar a terme els projectes iniciats pel Dr. Fargas, vaig a insistir respecte a alguns d'ells, a fi de convèncer-la més, si es pot, de la bondat llur.

1.º És d'absoluta necessitat augmentar el nombre de metges, tant a la Maternitat com a la Inclusa.

Secció de nois. — En aquesta secció hi ha actualment tres metges, ultra l'intern, comú a aquesta i a la Maternitat. És indubtable que són molts pocs metges; el mínim que es necessita són: un per a desmamats, un per a lactància artificial, un per a lactància materna, un per al laboratori. Aquests seran els que dependran directament de la Casa, els responsables d'aquests serveis. Mes, a aquests, caldrà afegir-n'hi algun altre. Establint cursos per a metges (pagant aquests a la Casa la quantitat que es fixi), tindrem els ajudants externs dels Hospitals estrangers; aquests metges, repartits en les diferents seccions, i sota la direcció del cap de cada una, executaran els treballs que aquells els ordenin. Tingui la Junta la seguretat que d'aquesta manera els malalts hi sortiran guanyant, s'observaran millor, i no es descurarà cap detall, perquè hi haurà personal suficient per a fer-ho.

Recordo que fa vint-i-quatre o vint-i-cinc anys, quan jo vaig entrar a la Casa, no hi havia sinó

dos metges, els Drs. Rull i Cabot, i ni tan sols els dos hi anaven, sinó que turnaven un mes cada u. Ara hi ha molts més nois que abans, la lactància artificial ha pres un gran increment, i som un metge per a la Casa de Barcelona, un altre per a tot el departament de lactància, i un altre per als ja desmamats; no és possible, amb tan poc personal, que vagi tot tal com ha d'anar. És urgent augmentar-lo, i més endavant indico com pot aconseguir-se fàcilment i sense augment de despeses per a la Casa.

El mateix dic de la secció de Maternitat: actualment hi ha dos metges, són molt pocs. Ja en el projecte de la nova Maternitat, redactat pel Dr. Fargas, es troba especificat el nombre de metges que ha d'haver-hi; quants més n'hi hagi, millor; tots, metges i malalts, hi sortiran guanyant.

2.ª *Ha d'haver-hi diferents metges interns.*

Ja abans he tractat de l'important que és per a un establiment hospitalari el tenir metges que hi residixin constantment. La vida en comú de gran nombre de metges, que per força han de parlar de llurs malalts, perquè tot el dia es troben en contacte amb ells, el continuat canvi d'impressions, l'emulació que d'això en resulta, reportarà sempre grans ventatges. De dos establiments, l'un amb diferents metges interns, i a l'altre tots externs, en el primer la vida científica resultarà sempre més activa; el metge que viu dins un Hospital o Maternitat, — i jo puc parlar per experiència pròpia —, sense miraments per la seva clientela, sense aquelles angoixes del metge davant el malalt conegut que se li mor, no hi ha dubte que tot el seu amor de metge i tot el seu entusiasme i afany d'aprendre els concentrarà en els malalts entre els quals viu i els quals el coneix en tots els seus detalls,

a qui observa i estudia a totes hores, amb temps de sobra per a embadalir-se davant un llibre que li vagi descobrint horitzons nous, podent aplicar immediatament tot quant va estudiant.

En la secció de nois hauria d'haver-hi, almenys, dos metges que visquessin a la Casa, i els més indicats em semblen ésser el del laboratori i el de la lactància artificial, per ésser els dos metges que han de romandre més hores a l'establiment. Fins ara teníem un metge intern per a las dues seccions d'Inclusa i Maternitat: els seus deures són tants, que és materialment impossible de complir-los a satisfacció de tothom. La Junta, amb molt bon encert, ha resolt que hi hagués un intern exclusivament per a la Inclusa; i si ha de complir amb el seu deure, haurà de treballar molt, i no li vindrà malament algun ajudant si s'organitza ço que abans he proposat a la Junta. Tingui's en compte que l'intern del laboratori ha de practicar la sero-reacció de Wassermann de tots els nois de la Casa; ha de fer anàlisis de llets; ha d'examinar cada dia la llet que ens remetin per a la lactància artificial; ha de fer les autòpsies, completant-les amb exàmens microscòpics; ha de portar un llibre de tot això, i ha de comunicar per escrit al director els seus treballs: poc temps lliure li restarà durant el dia!

El metge que es destini a lactància artificial també ha de viure a la Casa. Ha de presenciar l'esterilització de la llet, ha d'estar al corrent de com es donen els biberons als nois en les diferents hores del dia, i ha de cuidar de les seves malalties. I per a fer tot això amb assiduitat i amb mètode, i per a obtenir els resultats que tots esperem d'aquesta secció de la Inclusa, és precís viure entre aquests nois, i vigilar sempre tot ço que amb ells es faci. Tinc la convicció ferma que

un metge que s'ocupés només dels nois criats amb biberó, però ocupant-se'n, no tan sols en el moment de passar la visita, sinó que es passés moltes estones amb ells, que els conegués ben bé, que així, estudiant les particularitats de cada un d'ells, podria fer moltíssim per a disminuir la mortalitat en aquesta secció.

El nombre d'interns que ha d'haver-hi, a la Maternitat, es fixarà segons l'organització que es doni a la nova Casa; per bé que sempre, en fer-ho, ha de partir-se del principi que quants més metges visquin a la Casa, molt millor.

3.ª *En ambdós departaments, Inclusa i Maternitat, han de donar-se cursos per a metges.*

Partint de què això figura entre els projectes del Dr. Fargas per a la nova Maternitat, res manca dir respecte a dit punt, més que recalcar la importància que aquesta té, ja que és una de les qüestions que no ha de deixar-se fins haver-la resolta.

Amb tot, jo desitjaria proposar a la Junta una altra cosa. Els curssets que han de donar-se a la Maternitat, guardin-se, si es vol, per a quan s'inauguri la nova; mes, ¿per què no els comencem a la Inclusa? Durant tres anys he donat jo cursos de malalties de nois per a metges, i sempre, d'aquests, n'hi acudien en bon nombre. Amb els elements que ara tenim (tres metges i l'intern de la secció de nois), em comprometo a donar cursos molt acceptables, que podrien començar a primer de gener de l'any vinent. He parlat ja amb els Drs. Girona i Corominas, i ambdós es troben disposats a començar llurs treballs quan la Junta ho disposi.

Podria arreglar-se el proposat, de la següent manera: els metges matriculats es repartirien entre els diferents serveis: desmamats, lactància de dides i ar-

tificial i laboratori, al davant dels quals hi hauria els Srs. Girona i Corominas i l'intern, que s'encarregarien de dirigir i familiaritzar llurs alumnes amb les malalties dels nois, lactància, autòpsies. En Zariquiey, dos cops a la setmana, donaria conferències sobre les qüestions més importants; es recollirien observacions; es faria una Memòria-resum del curs; en una paraula: fariem ço que es fa en altres bandes, i crec que la Junta quedaria satisfeta del resultat.¹

Durant el nostre viatge, havem tingut ocasió de parlar amb molts metges, i puc assegurar a la Junta que, dels metges de Barcelona, jo en conec molts i molts que, científicament, poden comparar-se amb els suïssos i alemanys. Individualment, nosaltres valem tant com qualsevulla d'ells; en canvi, si es reuneixen sis metges alemanys valdran més que altres sis metges d'aquí; aquells sis metges s'organitzaran militarment, uniran els seus esforços, treballaran plegats per a un fi comú; els nostres sis metges al cap de dos dies es barallaran, i cada un d'ells treballarà pel seu compte, no volent ningú sotsmetre's a l'autoritat d'un d'ells.

Aquest serà el principal escull del futur metge-director, i haurà de tenir un tacte especial, al mateix temps que ferma i decisió per fer-se respectar, per anar sumant els esforços de tots, fins que s'arribin a convèncer que aquella unió resulta beneficiosa per a la comunitat.

Llevadores. — En tractant de la Maternitat de Dresden, hi consta detallat el servei de llevadores i

1. Amb posterioritat, la Junta amplia el servei mèdic amb la provisió de dues places de metge amb destí a la Secció d'Infància de la Maternitat; essent nomenats, en virtut d'oposicions celebrades, els Drs. D. Boi Güllera i D. Josep Casasayas.

estudiantes; en totes les altres l'organització és per l'istil, variant el nombre segons la importància de l'establiment.

Un dels projectes de la Junta és instituir a la nova Maternitat l'escola per a llevadores, i com que tots estan convençuts de la necessitat de fer-ho, no he d'insistir molt. Tan sols he de fer constar que es troba establerta a tot arreu, que és una de les qüestions que es tracta amb afecció, preocupant-se que les estudiantes surtin ben instruïdes, per al qual fi abunden les conferències teòriques i pràctiques donades pels metges i llevadores, essent de rigor que les estudiantes recorrin les diferents seccions de la Maternitat.

És obligatori, per tot arreu, que les llevadores hagin estudiat a la Maternitat, sense el qual requisit no se'ls dóna el títol, i no poden exercir. Les estudiantes de llevadora són internes, viuen a la Casa. Les alumnes paguen per terme mig, a totes bandes, 300 francs a l'establiment durant tot el curs. Aquests són de sis mesos, per bé que, amb tot i que l'activitat científica és intensa, i surten després d'haver vist molts parts i moltes embarassades, es va creient que sis mesos són pocs per formar una llevadora, i sembla haver-hi tendència a augmentar-lo fins a l'any.

¡Quin benefici tan gran reportaríem a la societat si aconseguíssim que totes les llevadores de Catalunya haguessin passat per la Maternitat! Un any vivint allí dins; en constant contacte amb metges i malaltes; veient pràcticament tot ço que en teoria se'ls ensenyés, havent fet llur aprenentatge dirigides per persones experimentades... ¡com pujaria el nivell científic de les nostres llevadores, i quanta major confiança que no pas ara inspirarien!

Tingui's en compte que les estudiantes de lleva-

dores (per les raons que donàvem al tractar dels metges interns), han de viure a la Casa, i que llurs estudis han de durar com a mínim un any. De les que sobresortissin, podríem escollir les llevadores per a la Maternitat.

Un detall, que crec cal tenir-se en compte per a quan es reglamenti i organitzi tot això: fóra molt convenient que les estudiantes de llevadora passessin algun temps, dos o tres mesos, a la Inclusa; els fóra de molta utilitat, perquè es familiaritzarien amb els nois, apendrien a cuidar-los, sabrien donar consells per a dirigir una lactància natural i artificial, i fóra de gran utilitat per a nosaltres, que estem molt necessitats d'infermeres bon xic il·lustrades.

Infermeres. — Torno a dir, a fi que la Junta se'n faci ben bé càrrec, que el nombre de persones dedicades a tenir compte dels malalts, és gros a tots els Hospitals i Maternitats. La primera impressió que produeix el nombre d'infermeres és que és una exageració, que no en fan falta tantes; després es va pensant en el sens fi de detalls que es requereixen per què els malalts estiguin no tan sols ben atesos, sinó també ben observats, i llavors es va caient en el compte que tota aquella gent és menester; que totes aquelles estudiantes i infermeres de diferent categoria fan falta, a fi que tot el complicat mecanisme d'una clínica marxi amb regularitat i a completa satisfacció de tothom, metges i malalts.

Tenen dues classes d'infermeres; les unes més vulgars, la infermera criada, que és la que es cuida de la neteja del trespol, gibrelletes, roba; les altres més elevades, la infermera pròpiament dita, la que té consciència de ço que és la neteja mèdica, i en sap la importància, la que sap pendre temperatures,

donar injeccions: la infermera amb títol, que de tanta utilitat resulta, no tan sols en els hospitals, sinó també a les cases particulars.

Aquí, no tenim infermeres d'aquesta mena, i fariem un gran bé si aconseguíssim crear-les per a la Maternitat i per a les malaltes de fora. A la Casa, no li costaria gens implantar una escola d'infermeres, que començaria per reportar-nos a nosaltres mateixos grans beneficis.

A l'estranger crida l'atenció l'abundor de personal; a casa nostra es nota de seguida no l'escassetat, sinó la misèria del mateix. Per a cuidar dos cents nois que mamen, tenim dues religioses; entre aquests dos cents nois, hi ha els de lactància artificial i natural, malalts, bons, sifilítics, i han d'arreglar el cordó umbilical, han de rentar boques amb muguet, han de curar casos de pèmfic, abscesos: ho han de fer tot. Això afavoreix en gran manera les infeccions, els contagis; fa pujar la mortalitat d'un mode aclaparador; no pot subsistir per més temps semblant estat de coses, que és una vergonya per a nosaltres. És menester, és d'urgent i imperiosa necessitat, augmentar el personal.

Cal una religiosa o infermera en cap per a cada saló del departament de lactància, i que aquesta religiosa no estigui sola: cada una d'elles ha de tenir a les seves ordres un parell d'infermeres un xic il·lustrades.

A les sales on hi ha els de lactància artificial, es necessita més personal; dues o tres dones hi són menester per a rentar els nois, faixar-los, i cuidar-se de rentar la roba, i quatre o sis infermeres per a donar els biberons, pendre les temperatures, ajudar a la religiosa encarregada de la lactància artificial, a preparar i netejar-ho tot; alguna d'elles l'ajudaran també a curar els cordons umbilicals, boques, etc

Al començament, l'instal·lar el servei en dita forma augmentaria un xic les despeses, — molt poca cosa si es compara amb les vides que podrien salvar-se —, però, més endavant, totes aquestes infermeres estudiarien per llevadora, i llavors serien elles les que pagarien per poder permanèixer a la Casa: és una mida aquesta que la Junta ha d'adoptar tot seguit.

Hi ha diferents mitjans de solucionar aquest problema:

1.ª Fer que algunes de les noies majors de la Casa passessin al departament de lactància a les hores de donar els biberons, preparar-los, etc.; no els vindria malament a elles aprendre alguna cosa de tot això, i potser podrien col·locar-se en millors condicions: per a cuidar criatures, per exemple, en alguna casa, i no com a criades vulgars.

2.ª Procurar que les postulantes (aspirantes a religioses) fessin el seu aprenentatge a la nostra Inclusa.

3.ª Que fos obligatori, per a les estudiantes de llevadora, el passar un parell o tres de mesos a la Inclusa.

4.ª Agafar dones, criades senzilles, i ensenyar-los, nosaltres, el més indispensable que ha de saber una infermera; fent després una selecció entre elles, a fi d'anar quedant-nos les que anessin demostrant majors aptituds.

BIBLIOTEQUES

¡Quines biblioteques més formoses hem vist en algunes Maternitats! La de Dresden, compta amb més de 5,000 volums. Periòdics i llibres de l'especialitat, en totes elles se n'hi troben abundantment, i constitueixen un gran recurs per als metges. A la biblioteca

hi tenen entrada tots els metges i llevadores de la Casa, i, encarregat d'ella, sol estar-ne un dels assistents o ajudants.

Pensi's en la importància que una bona biblioteca té en un establiment d'aquesta naturalesa; poder consultar quan es vulgui, i en bones obres, qualsevol dubte que es tingui; trobar-se al corrent del moviment científic; disposar d'una completa bibliografia quan es prepari algun treball, — serà una de les disposicions més ben rebudes pel Cos mèdic. No dubtem que la Junta, convençuda que es troba, de la importància o de l'absoluta necessitat d'una bona biblioteca, votarà una quantitat anyal destinada a l'adquisició de llibres i revistes.

Goso a dirigir a la Junta un prec: ¿per què, ja a primer de l'any vinent, no comencem a formar la biblioteca de la Inclusa? Si la nova Maternitat es construeix a Les Corts, pot ésser comú a les dues seccions; mes, si s'edifica a Barcelona, hauran d'ésser independents; i, a la Inclusa, la biblioteca hi és tan imprescindible i necessària com a la Maternitat.

Voti la Junta unes quantes pessetes, a fi que poguem subscriure'ns a algunes revistes, i poguem anar comprant llibres de l'especialitat de nois, i haurà fet una bona obra. Altra solució hi ha que no seria gens gravosa al pressupost de la Casa: concedeixi la Junta permís per a donar els cursos per a metges, de què abans he tractat, i destini els diners que es recollixin per a l'adquisició de llibres.

MUSEUS

També n'hi ha a totes les Maternitats, i estan formats per peces anatòmiques normals i patològi-

ques, fotografies, radiografies, gràfiques, motllos de cera i guix, etc.

On n'hi ha un d'esplèndid, és al Kaiserin Victoria Auguste de Berlín. Una gran sala dividida en vuit seccions: 1.ª, Estadística; 2.ª, Embaràs i puerperi; 3.ª, Naixement i desenrotllament del nen; 4.ª, Tractaments que el nen necessita; 5.ª, Lactància natural; 6.ª, Lactància artificial; 7.ª, Malalties dels nois que mamen; 8.ª, Miraments que han de tenir-se amb la mare.

En vitrines, en caixes, ornant les parets, es troben distribuïts un sens fi d'objectes que donen idea de tot el concernent al noi: manera de vestir-lo, banyar-lo, bressols, son, biberons que cal usar i proscriure's; desenrotllament de la criatura durant la seva vida intra i extra-uterina, motlles i fotografies de criatures amb diferents malalties, vestits de totes menes, cotxets, estadístiques de mortalitat, etc.

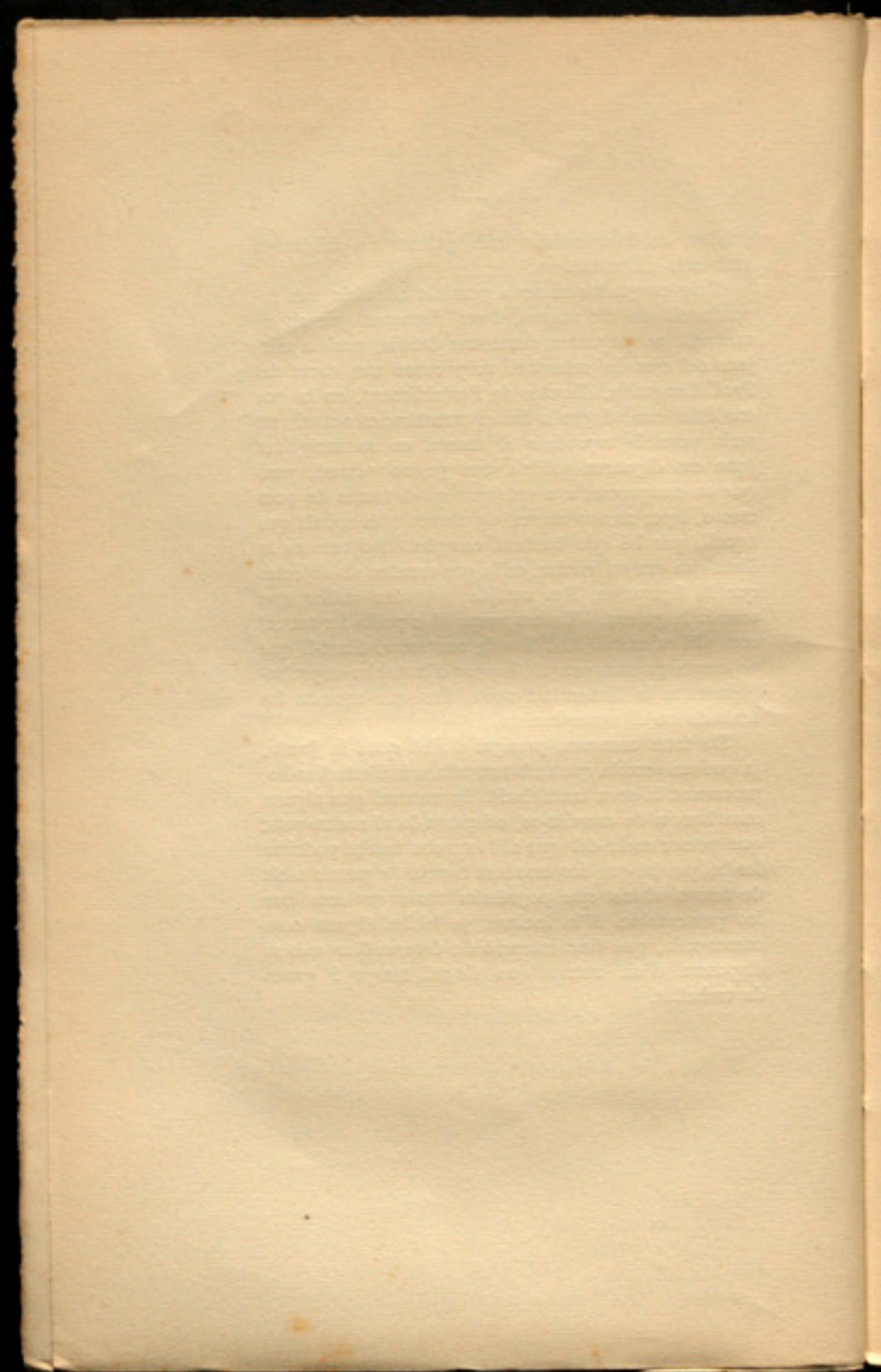
Aquest museu, el destinen a l'ensenyament de les mares, a què entri pels ulls tot el relacionat amb la higiene de la criatura i de la dida; ultra aquest museu fixe, en té també un altre, un xic més reduït, que és per a transportar-lo d'una ciutat a l'altra, donant conferències explicatives, a l'objecte d'anar difundint entre les mares els coneixements sobre higiene i patologia infantil.

Em va semblar que un museu així seria de gran utilitat per a nosaltres; que poguéssim instal·lar una cosa semblant a la nova Maternitat, que tothom: llevadores, asilades, i les famílies que anessin a la Casa, el coneguessin, el visitessin; que un metge intern o bé una llevadora donessin explicacions. Crec que seria de gran profit, anar inculcant un bon nombre de preceptes d'higiene infantil, que bona falta fan a moltes mares, i que pel sol fet de veure'ls, de pal-

par-los, els hi quedarien més gravats i s'oblidarien amb més dificultat.

Vaig preguntar si seria possible adquirir una reproducció de dit museu, i em digueren que sí; de moment no pogueren donar-me detalls, però a mitjans del mes de setembre vaig rebre una carta del Prof. Langstein, director de l'establiment, en la que em deia que, degut a les circumstàncies actuals no seria possible reproduir el museu en sa integritat (que em digueren valdria uns 50,000 marcs), però que es comprometia a entregar en el terme de pocs mesos, i per 20,000 marcs, un museu més reduït que aquell, per bé que bastant complet. Adjunt va la llista que em va enviar, en la que consten els objectes que hi figurarien. Em sembla que fóra millor que acabés la guerra, i llavors veure si es podia fer tot tal com allí es troba. Així li vaig contestar, dient-li que no corria pressa, perquè, havent d'instal·lar-se probablement a la Maternitat nova, fins que aquesta fos acabada no el necessitariem.

De totes maneres, prengui d'això nota la Junta, ja que em sembla que amb temps hauria d'estudiar-ho, procurant la seva instal·lació. És natural que alguna cosa hauria de canviar-se, adaptant-lo al nostre país; que potser molt del que allí es troba també podríem fer-ho, per bé que forçosament hauria de passar molt de temps abans que poguéssim tenir quelcom que fos presentable. A la Inclusa, ja hi ha alguna cosa començada, que tinc intenció de desenrotllar més si disposem d'un intern que tingui temps i ganes de treballar.

TERCERA PART

Concretem ara més, i veiem ja en detall com s'ha de construir la nostra nova Maternitat, i per ço serà bo que tornem a recordar els objectius que persegueix la Junta construint-la; d'aquesta manera ens farem més exacte càrrec de les parts de què ha de constar:

1.ª Seguiran admetent-se les asilades secretes, únic objecte fins ara de la Maternitat.

2.ª Hi haurà una secció de pagament, on les obreres, per poc preu, podran estar ben assistides.

3.ª Altra secció, de més luxe, a semblança de les clíniques quirúrgiques particulars.

4.ª La Junta desitja establir una escola per a llevadores.

5.ª Desitja, així mateix, la Junta, que el material de la Casa sigui utilitzat per la classe mèdica per al seu perfeccionament en aquestes especialitats.

Per edificar la nova Maternitat disposem de 46,395'32 metres quadrats de terren a Les Corts; 22,923'81, corresponen a ço que fins ara era hort; 7,680'04, al solar on es troba la Maternitat vella, i 15,791'47, que són els comprats darrerament.

El terren té una forma un xic irregular (v. plànol), i està limitat.

L'entrada principal de la Casa estarà situada a l'Avinguda Güell, per ésser la més important i la que comunica més directament amb Barcelona; per aques-

ta avinguda s'arriba a la Gran-via Diagonal en dos minuts.

NOMBRE D'EDIFICIS

Segons el pla aprovat per la Junta, la nova Maternitat constarà de diferents edificis. És massa complicat el mecanisme d'una Maternitat, i són massa heterogenis els seus components per a posar-los tots en un sol; més, encara, per a nosaltres, que havem de procurar isolar les asilades secretes. La Junta ha de persistir, doncs, en el seu primer acord, i 'obtar per les construccions múltiples. En quin nombre?

Nosaltres havem de comptar amb unes asilades que no existeixen actualment en altres Maternitats, són les embarassades secretes. Aquestes permaneixen a la Casa un parell de mesos abans del part, i s'han de trobar separades de les altres. Actualment en tenim ja més de cinquanta, això és, que per a aquestes necessitem *dos pavellons de cinquanta llits cada u*, o un pavelló de cent. Ultra les asilades secretes, poden col·locar-se en un d'ells les embarassades pobres casades, constituint aquesta secció ço que el Dr. Fargas designava amb el nom d'Hostatge-Hospital.

Essent un dels principals objectes de la Maternitat el que hi acudin les obreres, pagant una quota major o menor, segons llurs recursos, naturalment caldrà dedicar-los un altre edifici, no podent estar barrejades amb les altres. Per a aquesta classe de malaltes, un *edifici de cinquanta llits* és del tot suficient; s'ha de tenir en compte que així com les asilades secretes, solteres, llur interès és ingressar a la Casa l'abans possible i permanèixer-hi retirades un parell de mesos, l'interès de les obreres que paguen

és del tot oposat; com embarassades permanexeran a la Casa molts pocs dies, la majoria d'elles entraran al moment d'iniciar-se el part. Com que en totes les Maternitats les asilades són d'aquesta classe, dediquen molts pocs llits a l'estància d'embarassades. A la de Dresden, com ja vaig indicar abans, amb tot i haver-hi 3,000 parts, tan sols tenen trenta llits per a embarassades; nosaltres, amb un edifici de cinquanta, en tenim massa. Pot fer-se de manera que hi hagi habitacions de diferents quotes, algunes d'elles de luxe, a fi que pugui haver-hi asilades de diverses categories.

Seguint el costum establert per tot arreu, nosaltres admetrem també malaltes de *ginecologia*. A aquestes, els destinem un *edifici de cinquanta llits*, nombre del tot suficient, tenint en compte, demés, que algunes malaltes d'aquesta classe, nosaltres, com veurem de seguida, les col·locarem en altre pavelló.

Isolament. Pavelló de cinquanta llits. — Aquest pavelló servirà per a l'isolament de totes les malaltes de la Casa, siguin o no de pagament. En ell, hi ingressaran les infectades puerperals, mamitis, gastaments, les embarassades o puèrperes amb pneumonies, tifoïdes, tuberculosi, etc., les canceroses. Aquestes darreres malaltes pertanyen a ginecologia; mes, si es tenen en aquest departament, ocuparan un llit durant mesos i mesos, prenent lloc a malaltes agudes que poden necessitar-lo amb més urgència; com que en el pavelló d'isolament hi haurà sempre més lloc disponible, serà millor posar-les-hi.

Tenim ja cinc dels sis pavellons que indicava el Dr. Fargas en el seu projecte. El sisè, el destinem a *parts i puèrperes, habitacions per a llevadores, estudiantes de llevadora i ensenyament d'aquestes*. A aquest edifici, hi aniran a desocupar totes les emba-

rassades de la Casa, de pagament o de franc; hi haurà sales de parts separades. Després del part quedaran en aquest mateix edifici: les que paguin, en un dels pisos; les de franc, en un altre. Aquest edifici, com és natural, haurà d'ésser més gran que els destinats a les embarassades, perquè moltes d'elles, especialment les que paguin, o entraran directament aquí, o ho faran després d'un parell de dies d'estada en el d'embarassades. L'edifici es construeix per a cent llits; amb dit nombre podem tenir 3,000 parts, que és ço a què s'aspira en el projecte aprovat per la Junta.

Ocupem-nos ara de ço que en el primitiu projecte s'anomena cos central, i que es suposava de tres parts, destinades a administració, cuines, safaretxos, parts, habitació personal i calefacció. En les antigues Maternitats això podia estar junt; avui, amb la importància que ha pres la secció de màquines (safaretxos, calefacció, desinfecció, cuines), el delicada que és la secció de sales de parts i operacions, les quals s'ha de procurar isolar-les de tot l'altre; el nombrós personal que requereix una Maternitat com la nostra, és difícil, o millor dit, perillós tenir junt tot això. D'altra banda, el Dr. Fargas, amb qui tantes vegades havíem parlat de tot això, i la manera de pensar del qual conec ben bé, no tenia un interès especial en què totes aquestes seccions estiguessin precisament en un mateix edifici: ell feia constar la necessitat de l'existència d'aquests tres departaments, junts o separats, segons les necessitats que per a la construcció imposés la major o menor extensió del terren disponible. Fonamentant-nos en tot això, nosaltres havem separat aquestes diferents seccions.

Edifici destinat a administració, on hi haurà les oficines, policlínica, habitacions per a tot el personal

de la Casa (religioses, metges, capellans, estudiants, museu, sales de cursos, etc.).

Edifici destinat a màquines, cuines, calefacció, desinfecció, esterilització.

Edifici destinat a laboratoris, cadàvers, etc.

En resum, el nombre d'edificis que necessitem, i l'objecte a què es destinen, és el següent:

- 1.º Administració i policlínica.
- 2.º Parts i puèrperes; llevadores.
- 3.º Embarassades pobres
- 3.º Embarassades pobres
- 4.º Embarassades de pagament.
- 5.º Ginecologia.
- 6.º Isolament.
- 7.º Casa de màquines i cuines.
- 8.º Laboratoris.

EMPLAÇAMENT DELS EDIFICIS. COM S'HAN D'AGRUPAR. ESPAI QUE QUEDARÀ ENTRE ELS DIFERENTS EDIFICIS. TERRÈN QUE QUEDA DISPONIBLE PER A FUTURES EDIFICACIONS. COMUNICACIÓ DELS DIFERENTS EDIFICIS ENTRE SI. QÜESTIONS A RESOLDRE PER L'ARQUITECTE.

OBJECTE A QUÈ ES DESTINA CADA UN DELS EDIFICIS I HABITACIONS QUE HA DE CONTENIR

1.º *Administració i policlínica*

En aquest edifici, s'hi han de col·locar: porteria general, telèfon central, administració (oficines, arxius, etc.), museu d'higiene infantil, sala de donatius,

sales de cursos, auditorium, biblioteca, habitacions per al personal de la Casa, habitacions per a les religioses i infermeres, guarda-roba, policlínica, banys.

Podrà dividir-se en tres parts, amb entrades independents:

Habitacions per a les religioses	Biblioteca	Habitacions per al personal
Habitacions per a les infermeres	Amfiteatre	Metges
Guarda-roba general	Sales de cursos	Estudiants
Policlínica	Sala de donatius	Capellans
Capella	Museu d'higiene infantil	Despatx-Director
	Administració (oficines, arxiu, despatx-Director administratiu)	Metge
	Telèfon central	Porters mossos
	Porteria general	Menjadors per als metges
		Sala-reunions, rebedor, fumatori.
		Menjadors per als mossos
		Banys

En el cos central hi hauria:

Porteria general i sala d'espera (dues habitacions).
Telèfon central (una habitació).
Administració (oficines, arxiu, despatx per al Director administratiu) (quatre habitacions).
Museu d'higiene infantil (dues habitacions grans).
Sala de donatius (una habitació).
Sales de cursos (dues habitacions).
Amfiteatre (cúpula central) (una habitació).
Biblioteca.

En un dels cossos laterals:

Habitacions per al personal.
Metges i estudiants, en nombre de vint.
Dos capellans; per a cada u, dormitori, sala de treball i sala de rebre.

Despatx per al Director mèdic.
Porters, jardiniers, mossos.
Menjadors per a metges i capellans.
Sala de reunions, de rebre, de fumar.
Menjadors per al servei.
Banys i excusats.

Altre dels cossos laterals:

Habitacions per a les religioses (dormitori, cambra infermeria, sala de reunions, cambra de banys, excusats; agrupant tot això de manera que estigui un xic independent).
Habitacions per a les infermeres.
Guarda-roba general.
Capella.
Policlinica.

La policlínica estarà a la planta baixa, i tindrà entrada independent. Donat el funcionament d'aquesta, es necessitaran les següents habitacions:

Sala d'espera.

Water, immediat a aquesta sala.

Sala de reconeixements, suficientment gran per a dos o tres llits, amb embans de separació i lavabos.

Saleta immediata (que servirà de despatx del metge, guardar instruments, petit laboratori).

Cambra de bany, amb dues banyeres, separades per un embà.

Sí fos possible, una habitació immediata a la de banys per a la roba.

Instal·lació de raigs X.

2.ª *Parts i puèrperes; llevadores*

Totes les embarassades, les pobres i les que paguin, aniran a parir a aquest edifici; un cop acabat el part, es quedaran allí, a les sales de puèrperes respectives.

Com tots els altres edificis, ultra els baixos, tindrà aquest tres pisos; el primer es destinarà a malaltes que paguin, el segon a malaltes de franc, el tercer a habitacions de llevadores i estudiantes. La disposició dels dos primers pisos serà la mateixa, variant tan sols l'ornamentació.

Al mig, la sala de parts, suficient per a quatre llits; a un dels costats, saleta per a banyar, pesar i arreglar l'acabat de néixer; sala per a les llevadores i metges; a l'altre costat, sala per a instruments; a continuació, una sala més petita amb dos llits per a fôrceps, versions, etc.; seguidament, i per a ambdós costats, sales per a les puèrperes, d'un, dos i quatre llits en el primer pis, de quatre, sis i vuit llits en el segon. Al primer pis s'hi arreglaran les habitacions de manera que si la família acompanya a la malalta pugui estar en l'habitació del costat.

Com que cada puèrpera estarà amb el seu fill, la cubicació serà de 100 metres per a cada una. Alçada del sostre, 6 metres.

Nombre de llits: cinquanta a cada pis.

En cada un dels pisos, dormitori per a una llevadora i dues o tres infermeres.

Lavabos, excusats, banys, cambra-fogó per a aigües calentes.

Tercer pis. Habitacions per a vint llevadores i estudiantes; guarda-roba; habitacions per als dipòsits d'aigües esterilitzades, sèrum artificial, desin-

fectants, a fi de, des d'aquí, distribuir-los per les sales de parts, etc.

3.^r *Embarassades pobres*

Dos edificis iguals, de cinquanta llits cada u, o un sol edifici amb cent llits; això dependrà del terren de què disposem.

Constarà de soterrani i dos pisos. El soterrani servirà per a les comunicacions, conducció d'aigua, electricitat, calefacció, roba bruta, etc.

La distribució del primer i segon pis serà semblant; dormitoris de sis i vuit llits.

Lavabos, banys, bidets, excusats.

Menjadors, sales de treball.

Cambra per a una llevadora i una infermera.

Cuina per infusions.

Galeries.

Cubicació : 80-90 metres per a cada una.

Alçada del sostre : 6 metres.

4.^t *Embarassades de pagament*

Distribució semblant a la dels altres edificis per a embarassades, per bé que fent els dormitoris només que per a quatre llits, i en un dels pisos, habitacions d'un i dos llits per a les de més luxe.

Nombre de llits : cinquanta.

Com que en aquest edifici moltes vegades algú de la família acompanyarà la malalta, es disposaran les habitacions de manera que alguna es pugui comunicar, a fi que una família pugui utilitzar-ne un parell.

S'ha establert, com a regla general, que les embarassades vagin a desocupar a l'edifici de puèrperes,

i una vegada el part hagi tingut lloc, es quedin en aquest darrer departament; algunes de les malaltes de paga poden, si volen, tornar a la seva mateixa habitació, a fi de passar en ella el puerperi.

5.e *Ginecologia*

Pot construir-se com el d'embarassades de paga: al primer pis, sales de quatre, sis i vuit llits per a les malaltes de franc; en el segon pis, habitacions d'un i dos llits per a les malaltes que paguin.

Caldrà fer, demés, dues sales d'operacions (sèptica i asèptica), saleta per a instruments i altra per a cloroform i reconeixements.

6.e *Isolament*

Nombre de llits : cinquanta.

La majoria d'habitacions seran d'un i dos llits; hi haurà habitacions per a pobres i pagant, ja que en aquest edifici hi ingressaran les infectades de tots els departaments, qualsevol que sigui la seva categoria.

Hi haurà una petita sala de parts, que servirà per als parts sèptics, les intervencions en els gastaments, curacions, ràdium a les canceroses.

Habitacions per a la llevadora sèptica i un parell d'infermeres, les quals no s'han de barrejar amb les altres, havent de menjar allí mateix.

Cubicació : 100 metres per a cada malalta.

Alçada del sostre : 6 metres.

7.e *Casa de màquines i cuines*

Pot constar de tres parts, amb entrades independents.

Cos central : Cuina.

En un dels cossos laterals : Safaretxos, assecadors, planxador.

En l'altre : Desinfecció, esterilització, calefacció.

8.e *Laboratori*

Soterrani, primer i segon pis.

Al soterrani : Dipòsit de cadàvers, cambra frigorífica, maceracions.

Al primer pis : Museu d'anatomia normal i patològica.

Al segon pis : Sala per a anàlisi química, sala per a bacteriologia, sala per a histologia i anatomia patològica, i cambra fosca per a fotografia.

Local per a animals d'experimentació.

Tanco els ulls, i veig la futura Maternitat nostra i la nostra Inclusa: diferents edificis de bell aspecte, però de traçat senzill, sense recercaments arquitectònics de mal gust: hi ha gran moviment de gent pels seus voltants. Veig arribar tramvies, i m'entretinc en contemplar els passatgers que van deixant a la porta de l'establiment; dones en sa gran majoria, que van entrant per una porta, sobre la qual es llegeix un rètol que diu *Policlínica*; altres, acompanyades de les seves famílies, entren per la porta principal; veig gent jove, estudiants, que es dirigeixen a un altre edifici, el més gran de tots, el destinat a parts i ginecologia; arriben senyors ja més formals, metges, que també es dirigeixen amb afany al mateix lloc.

Hi entro jo darrera ells, i el primer que observo és que, amb tot i les moltes persones que hi he vist arribar, allí dintre hi regna l'ordre i el silenci més complet; m'entretinc en llegir els rètols que hi ha per

les parets; en un d'ells, el més visible, enquadrat per lluminós marc, s'hi troben escrits amb caràcters molt visibles, els noms dels senyors que formaven la Junta que acordà construir la Maternitat; ben merescut s'ho tenen! Els altres rètols són anuncis de cursos i conferències: cursos per a llevadores, per a metges; conferències sobre diferents assumptes, donades per distints metges de l'establiment: és un bé de Déu l'activitat científica que allí hi domina.

Recorro el departament per a veure d'aprop tot allò: a les sales de parts hi ha diferents dones parint, amb cada una d'elles s'hi troba una llevadora, un metge i dos estudiants; en un dels llits un dels professors dóna una conferència sobre les presentacions de cara: té bastants oients. Recorro les sales de puèrperes i quedo cor-près del ben dispat que tot es troba, de l'abundor d'infermeres, totes uniformades i possessionades del paper important que exerceixen. Visito el departament ginecològic, on veig anunciat per al dia següent una laparotomia; veig diferents malaltes operades; veig aplicar el ràdium i raigs X a canceroses i a miomes.

Visito després la policlínica, molt concorreguda; m'ensenyen els laboratoris, on es treballa de veritat; escolto a l'amfiteatre una interessant conferència que dóna un dels metges de la Casa; passo pel pavelló d'infecciosos, que per sort està quasi bé buit, i després de fer-me càrrec de com funcionen safarètxos, desinfecció i cuina, surto al carrer.

Em sento content, satisfet; tot això que he vist, és nostre. Ho he vist aquí, a Barcelona; ja no és obligatori anar a Berna o Berlín; el que vulgui formar-se un bon especialista no ha de sortir de casa; al revés, són els de fora els que vénen a visitar-nos; ço que nosaltres pensem i diem comença a tenir

alguna valor, ja se'ns permet que donem la nostra opinió, i fins aquesta és tinguda en compte.

Me'n vaig a la Inclusa, vull també visitar-la. Hi noto grans canvis; pel seu pati central va i ve més gent que en altre temps. A l'entrar-hi resto sorprès: fa uns anys, quan jo hi anava i volia parlar amb la religiosa, m'havia d'estar un quart cercant-la d'un cantó a l'altre, picant de mans i cridant; ara, com deia, em sorprèn trobar-me les religioses per totes les sales, i infermeres a més, que per l'aptitud i llestesa en arreglar els nois han de saber molt bé l'obligació llur. Comencen les visites mèdiques; a cada sala hi ha un metge, acompanyat d'alumnes d'ambdós sexes; a cada bressol, l'alumne encarregat de la criatura li diu les novetats que han ocorregut des del dia anterior; el metge interpreta els fets, explica el curs de la malaltia, exposa el sistema terapèutic, i per les notes que veig pendre i pels gràfics que veig a tot arreu penjats, han de complir-se amb tota escrupulositat. Acabada la visita, vaig seguint-los a tots, que van reunint-se en una de les sales, on, davant d'un noi, el metge-director de la Inclusa dóna avui una conferència.

M'ensenyen la secció de lactància artificial, tot molt curiós, molt ben arreglat; amb infermeres distintes per als biberons, per a la neteja, etc. Per ara la visita va resultant-me molt interessant. M'ensenyen el laboratori, on regna molta activitat; s'acaba de fer una autòpsia, trobant-se redactant tot ço que s'ha notat; rotulen ampolles, en les quals s'han posat a indurar trossos de diferents entranyes; veig una sèrie de tubets de la reacció Wassermann; s'està analitzant la llet que han remès avui per a la lactància artificial; passem a visitar el museu, que va resultant ja ric en peces patològiques i

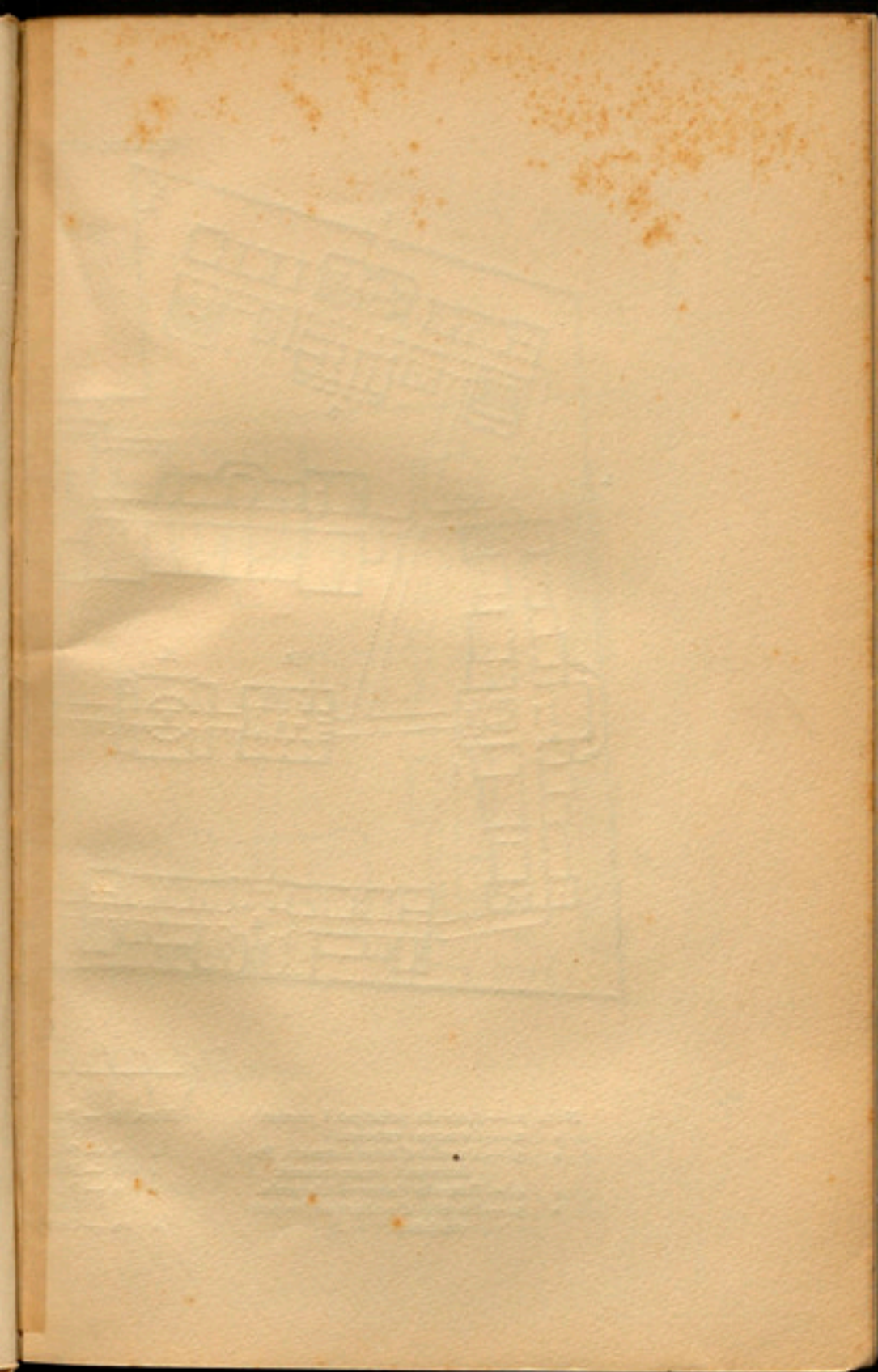
normals, fotografies, preparacions microscòpiques, etcètera.

També surto satisfet de la Inclusa: hi regna la mateixa activitat i entusiasme per l'estudi que a la Maternitat. També aquí pot il·lustrar-se aquell que ho desitgi, sense necessitat d'anar-se'n a fora; prova d'això són les Memòries i periòdics que m'han remès durant la visita; per ells es pot veure que també sabem treballar i estudiar; que ço que ens faltava era organitzar-nos, relligar els nostres esforços; aconseguir això a la fi, havem obtingut fer ço que fan a qualsevol altra banda, i ens hem posat al nivell dels altres.

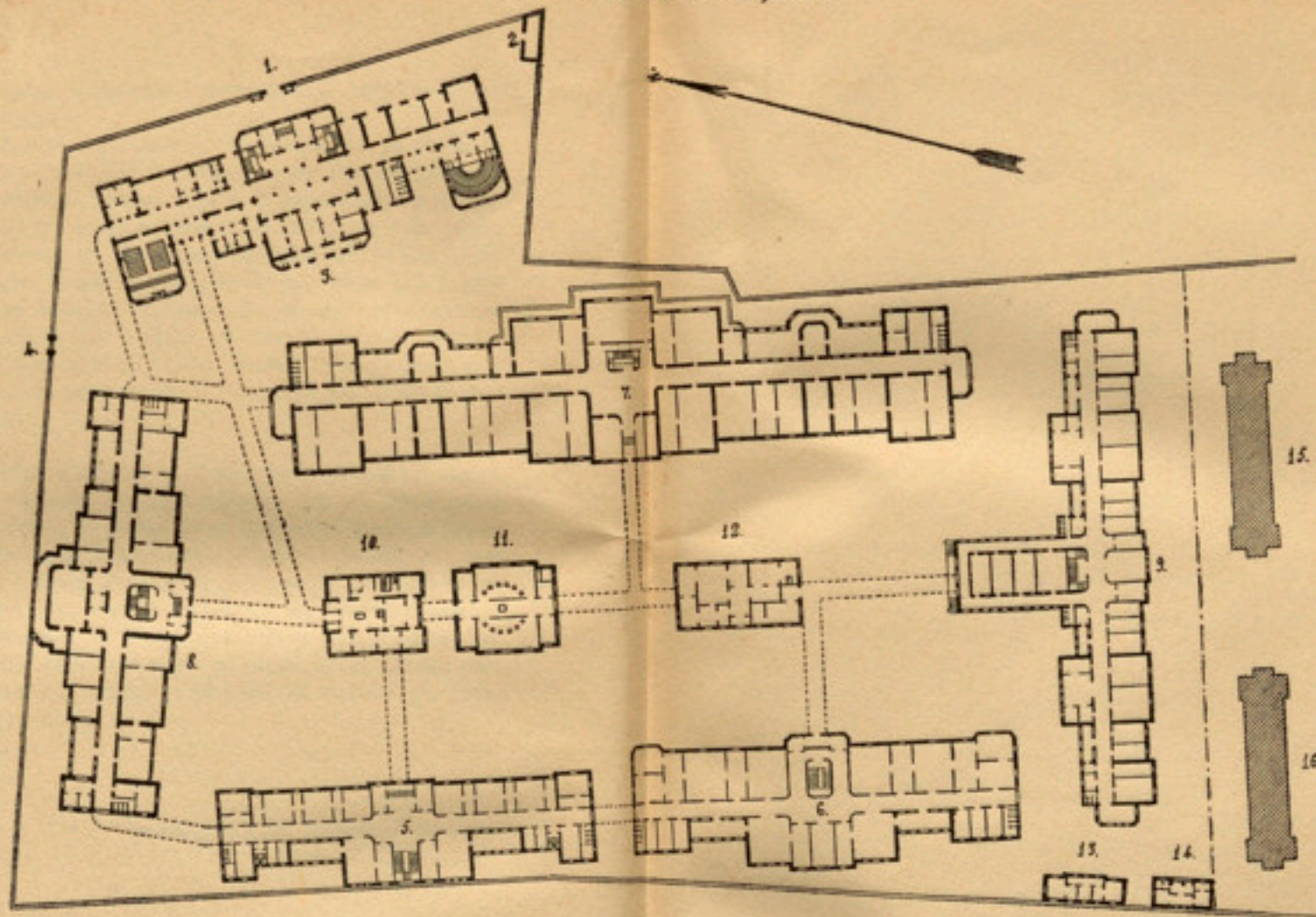
Això somniava jo, i això aviat no serà un somni, serà realitat, — n'estic segur —, i a no trigar gaire. Barcelona no podrà agrair pas mai el bé que la Junta de les Cases de Maternitat i Caritat li ha fet, per més que tots els senyors de què aquella es compon, en tenen prou amb la satisfacció del deure complert, i tot ho fan per l'amor que envers Catalunya senten, la qual desitjarien veure al nivell de les nacions més avançades. Catalunya té amb ells contret un deute de gratitud.

Barcelona, 3 de novembre de 1915.

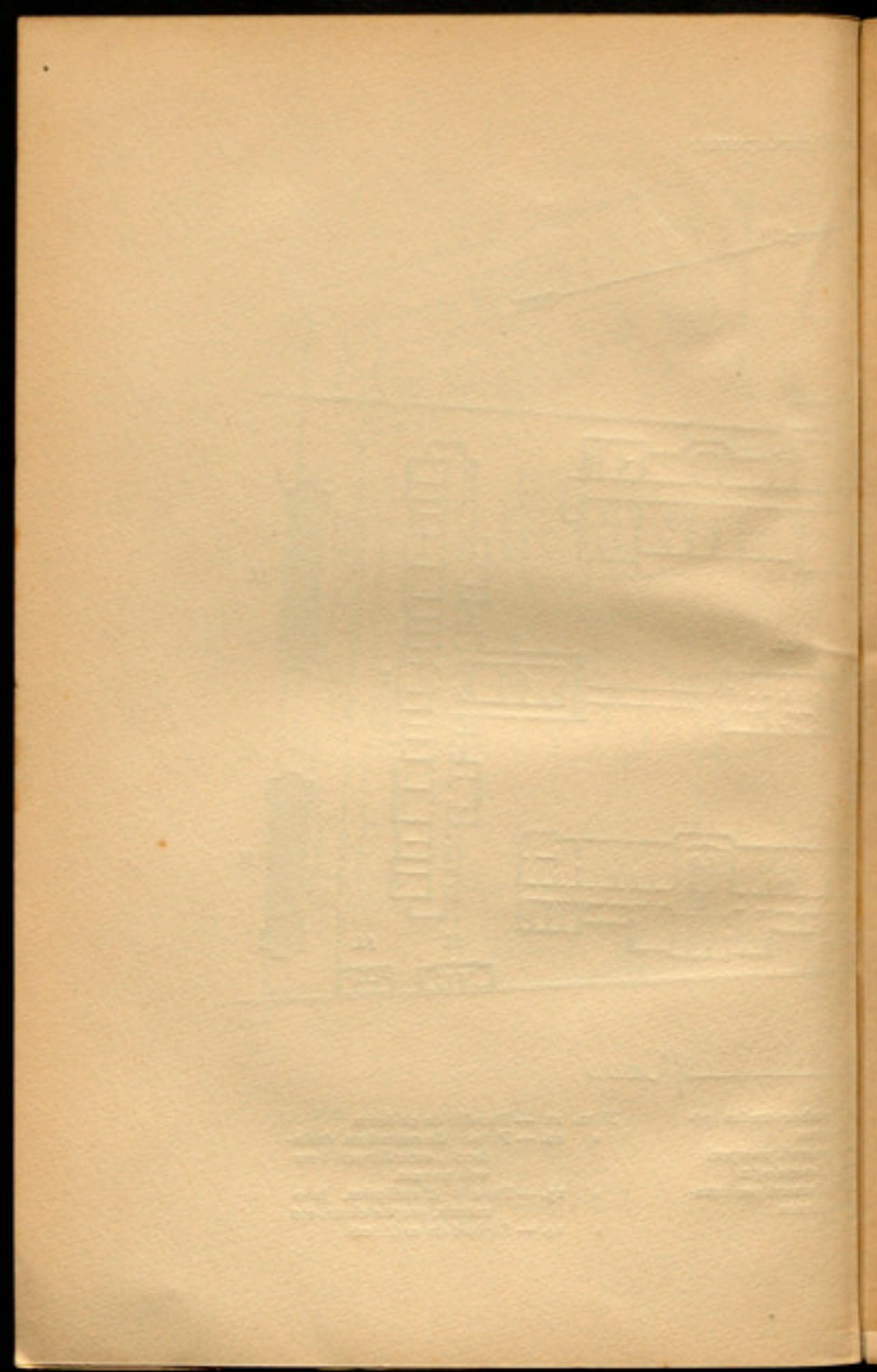
PLÀNOL GENERAL D'EMPLAÇAMENT

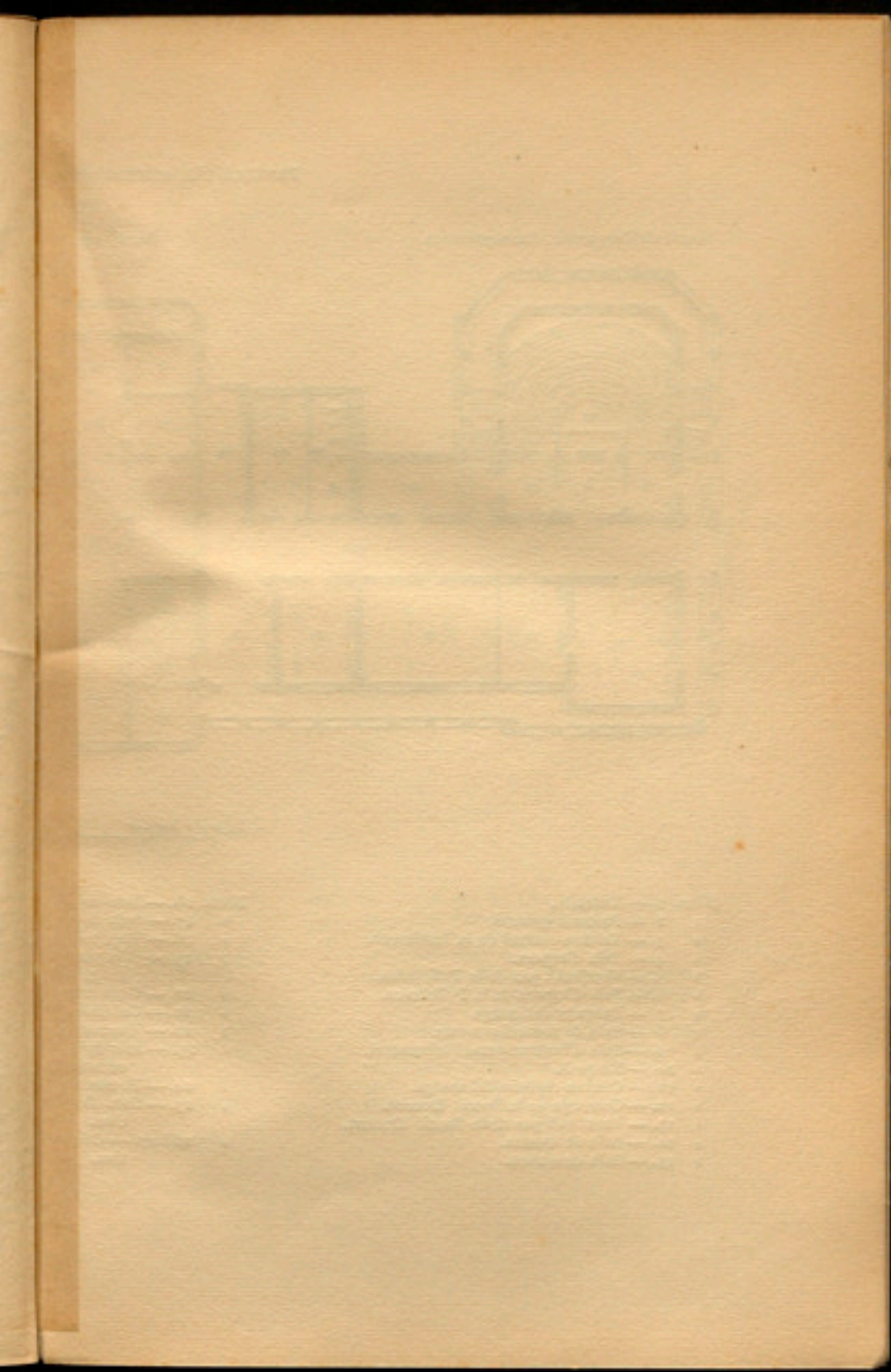

- Núm. 1. — Entrada principal i porteria.
 » 2. — Garatge i cotxera.
 » 3. — Pavelló d'Administració, Policlínica i Ensenyament.
 » 4. — Entrada de servei i bàscula.
 » 5. — Pavelló d'embarassades pensionistes.

- Núm. 6. — Pavelló d'embarassades pobres i secretes.
 » 7. — Pavelló de parts i puerperi.
 » 8. — Pavelló de Ginecologia.
 » 9. — Pavelló d'isolament per a malalties infeccioses.
 » 10. — Cuina.

- Núm. 11. — Pavelló de calderes.
 » 12. — Pavelló de rentadors, desinfecció, esterilització i serveis anexas.
 » 13. — Pavelló d'autòpsies, laboratoris, preparacions, etc.
 » 14. — Dipòsit de cadàvers.

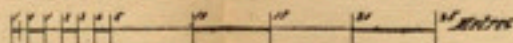
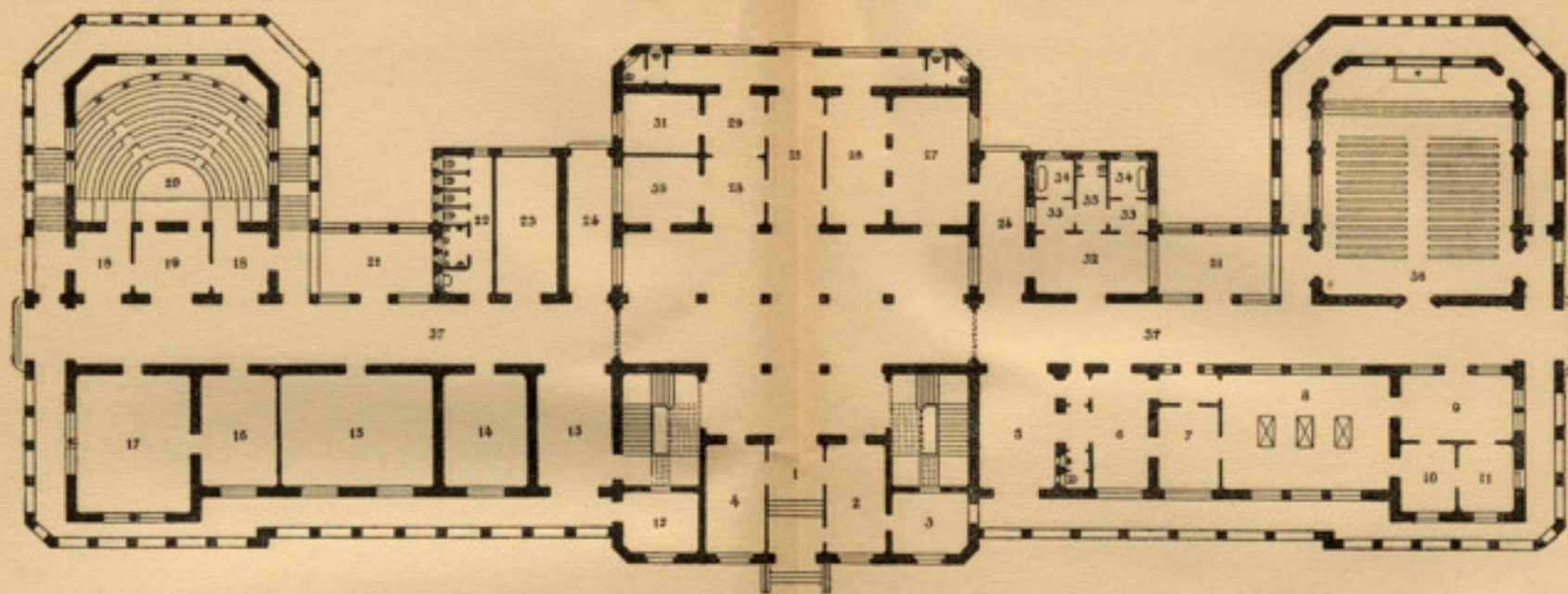
PAVELLÓ D'ADMINISTRACIÓ, POLICLÍNICA I ENSENYAMENT

Planta baixa

Secció de l'esquerra : Ensenyaments

Secció central : Administració

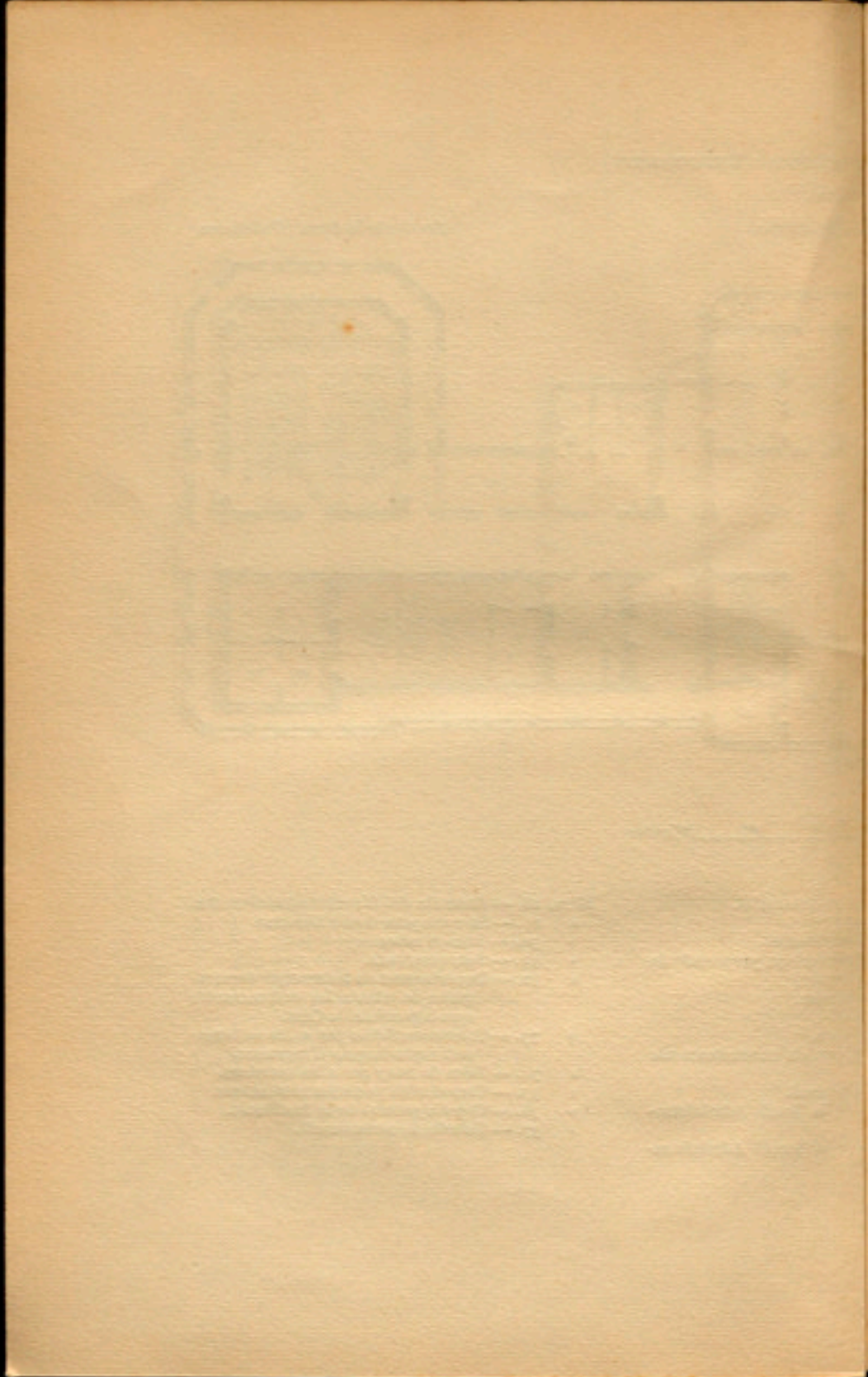
Secció de la dreta : Policlínica

- Núm. 1. — Entrada.
 » 2. — Porteria general.
 » 3. — Telèfon central de la Institució.
 » 4. — Sala d'espera.
 » 5. — Vestíbul i pas de la Policlínica.
 » 6. — Sala d'espera de la Policlínica.
 » 7. — Despatx del metge.
 » 8. — Sala de reconeixements.
 » 9. — Sala d'instrumental i laboratori.
 » 10. — Raigs X.
 » 11. — Oficina-registre del metge.
 » 12. — Conserge de la Secció Docent.
 » 13. — Vestíbul i pas de la Secció Docent.
 » 14. — Sala de cursos.
 » 15. — Sala de cursos.

- Núm. 16. — Sala de professors i material.
 » 17. — Sala de cursos.
 » 18. — Vestíbuls de l'amfiteatre.
 » 19. — Sala per al conferenciant, preparació de material, etc.
 » 20. — Gran sala amfiteatre.
 » 21. — Galeries obertes.
 » 22. — Excusats i lavabos.
 » 23. — Sala de treball per als concurrents als cursos.
 » 24. — Passos al pati general.
 » 25. — Sala d'espera de la Secció Administrativa.
 » 26 i 27. — Oficines de la Secció Administrativa.

- Núm. 28. — Antesala del Director administratiu.
 » 29. — Sala despatx de dit Director.
 » 30. — Sala de rebre.
 » 31. — Sala reservada.
 » 32. — Departament de les monges encarregades de rebre a les embarassades que ingressin a la Casa.
 » 33. — Saletes vestidors per a les embarassades que tinguin d'ingressar.
 » 34. — Sales de bany per a les mateixes.
 » 35. — Corredor de pas a les habitacions.
 » 36. — Capella general de la Institució.
 » 37. — Galeria de comunicació.

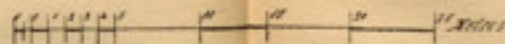
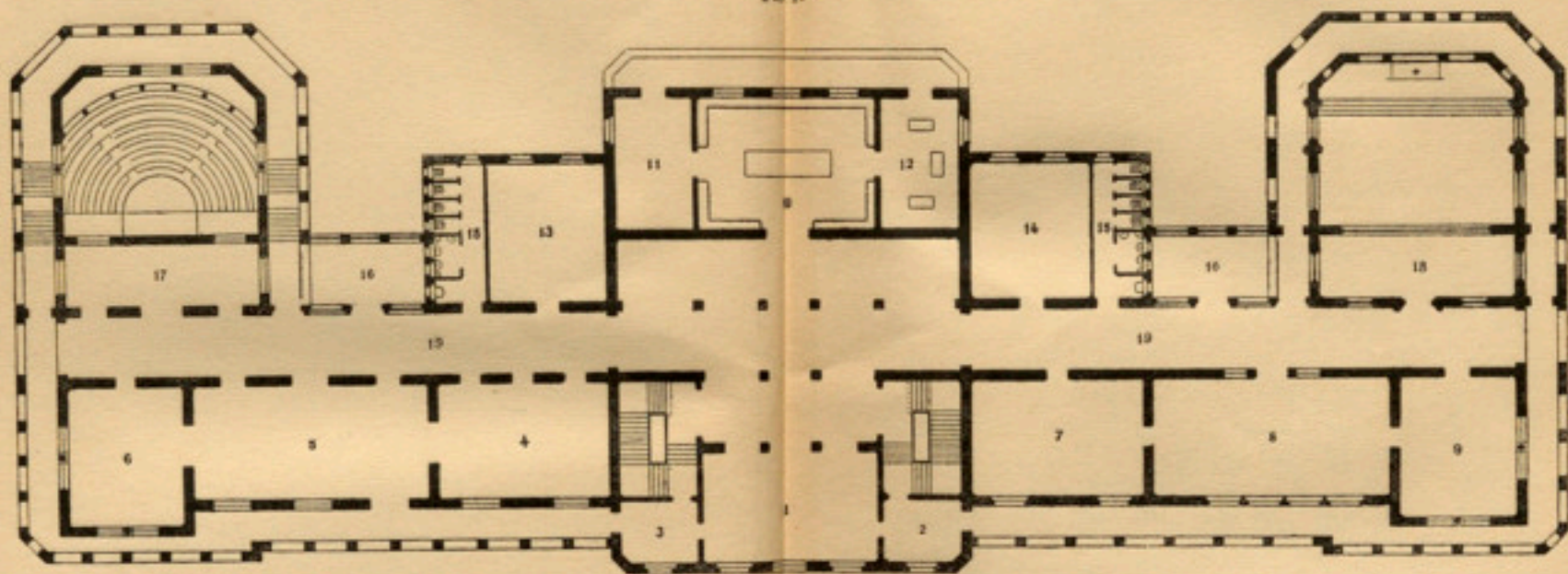

Faint, illegible text or a list of items, possibly a legend or a list of materials, located below the architectural drawing. The text is too light to read accurately but appears to be organized in a list-like format with some bullet points or small markers.

PAVEL·LÓ D'ADMINISTRACIÓ, POLICLÍNICA I ENSENYAMENT

Fig. 1.

Núm. 1. — Gran saló d'actes.

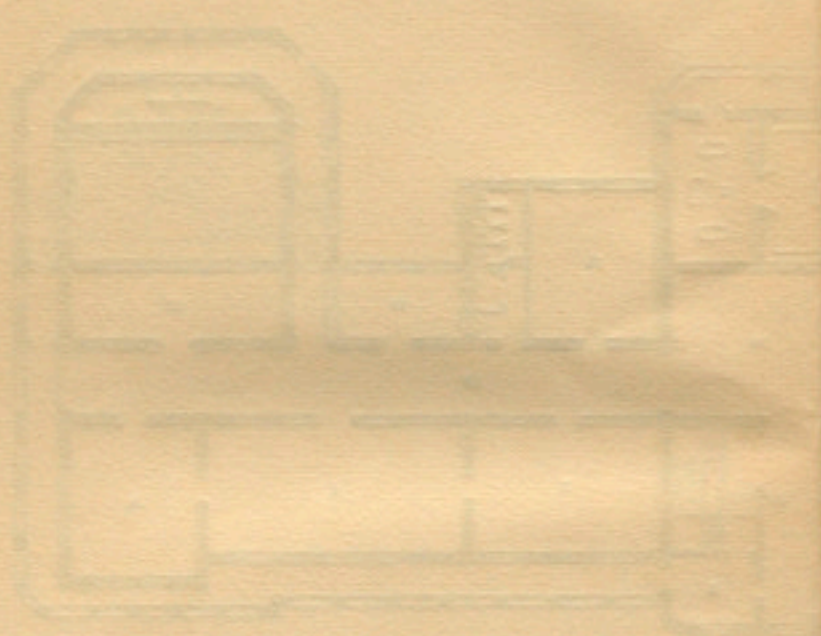
- 2. — Sala auxiliar.
- 3. — Sala de Juntes.
- 4, 5 i 6. — Museu d'Higiene infantil.
- 7. — Laboratori.
- 8. — Museu d'estudis, preparacions, etc.

Núm. 9. — Laboratori.

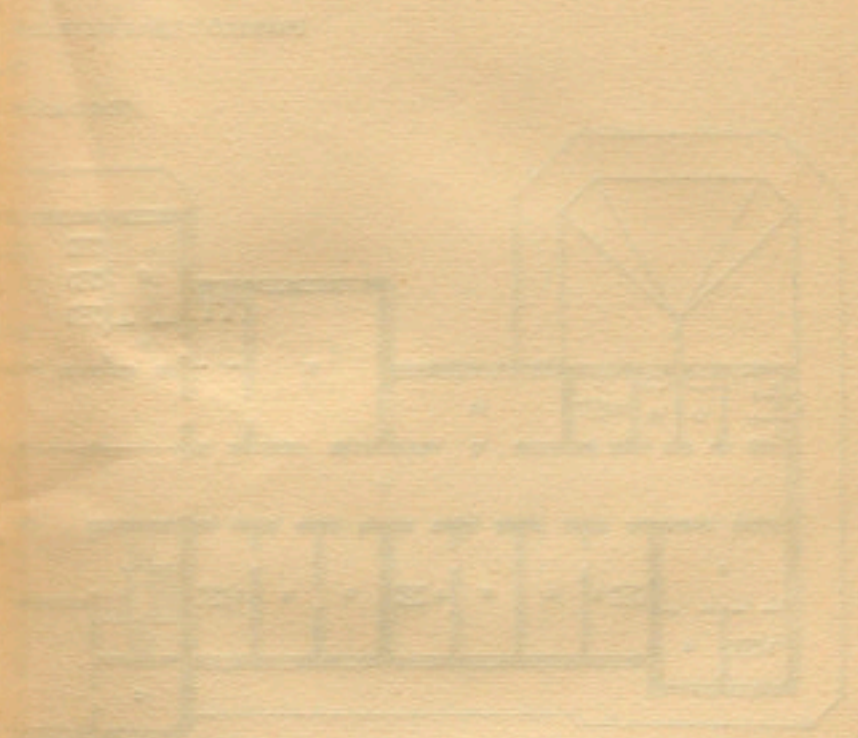
- 10. — Biblioteca.
- 11. — Sala del Mest-Director de l'establiment.
- 12. — Sala de redacció de la Revista de l'Institutació.
- 13. — Sala de resó de metges.

Núm. 14. — Sala de visites.

- 15. — Excusats.
- 16. — Galeries obertes.
- 17. — Dipòsit de material.
- 18. — Chor de la Capella.
- 19. — Galeries de comunicació.

Faint, illegible text or a title block, possibly containing the name of the architect or the title of the drawing.

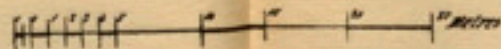
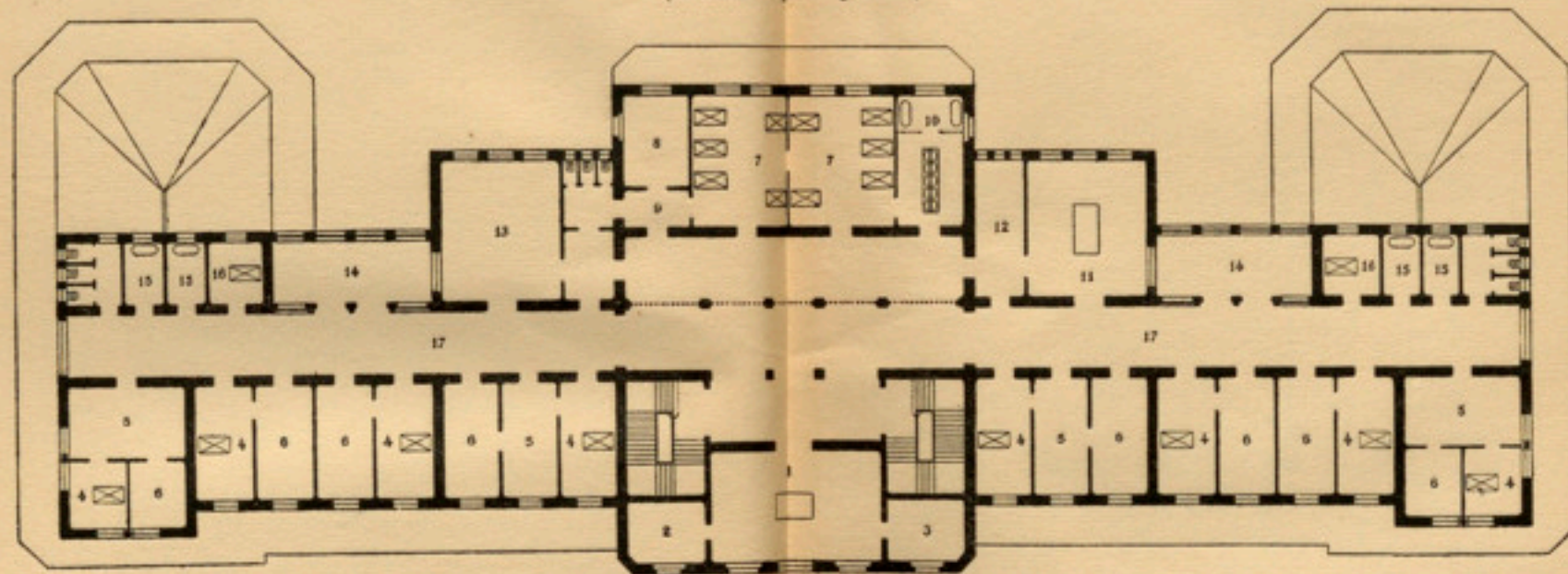

Faint, illegible text or a list of items, possibly a table of contents or a list of figures, located below the drawing. The text is too light to be read.

PAVEL·LÓ D'ADMINISTRACIÓ, POLICLÍNICA I ENSENYAMENT

Fig. 2.^a

(Habitacions per al personal)

Núm. 1. — Menjador dels capellans i metges.

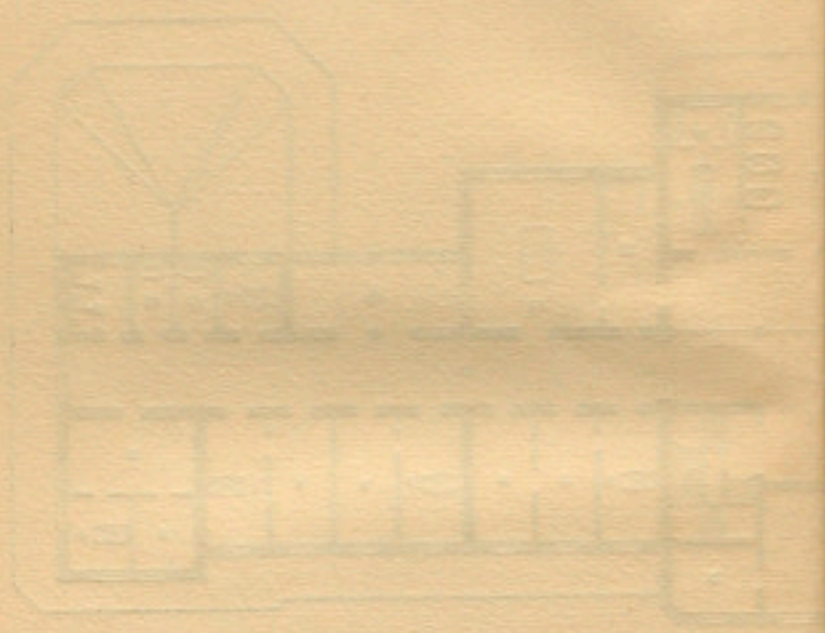
- 2. — Sala fumador.
- 3. — Rebosteria.
- 4. — Dormitoris per a metges (6) i capellans (2).
- 5. — Sales de rebre per als mateixos.
- 6. — Sales de treball dels mateixos.

Núm. 7. — Dormitori de les monges.

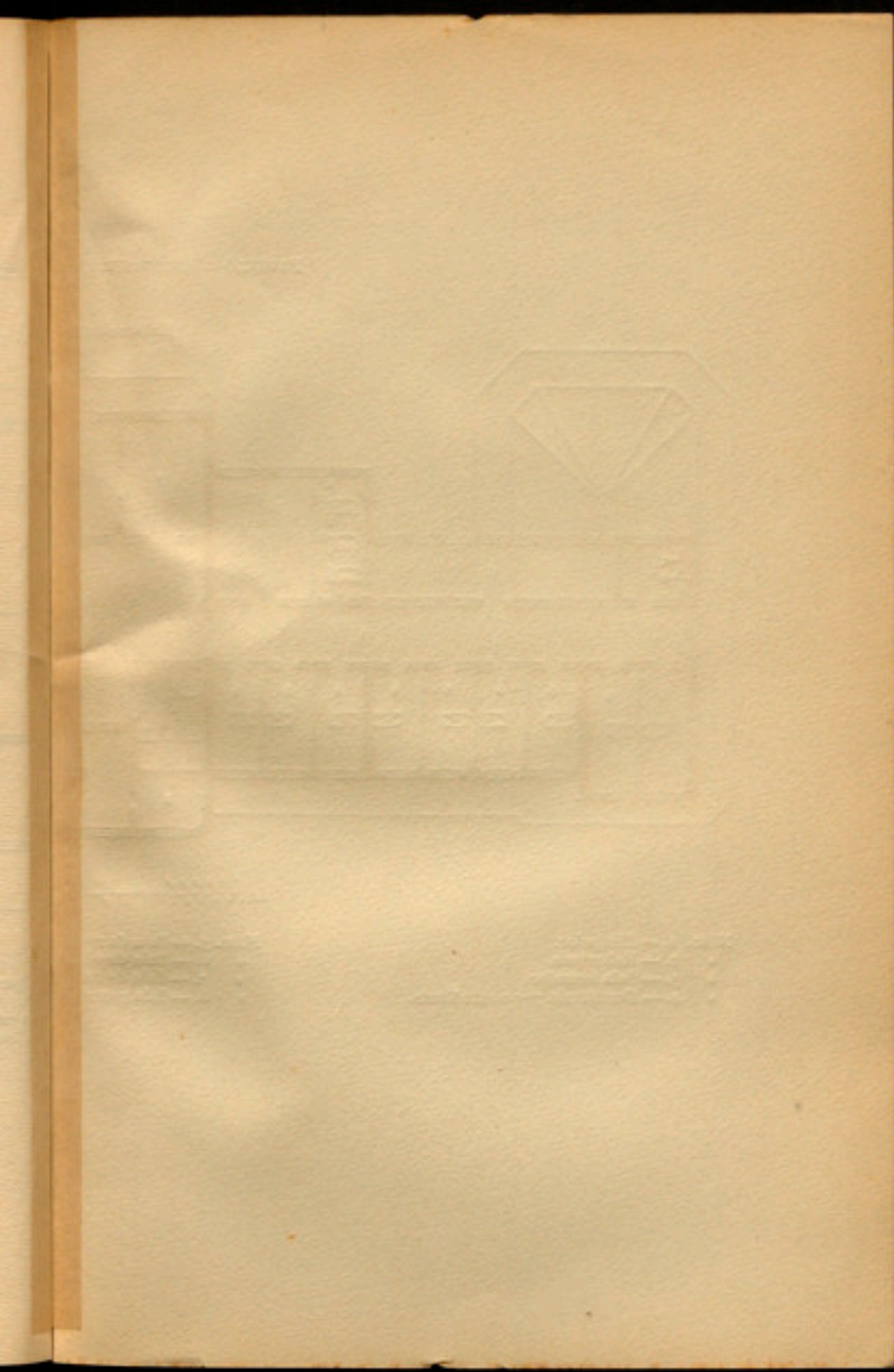
- 8. — Sala infermeria per a les mateixes.
- 9. — Antecambra de pas.
- 10. — Banyis i lavabos per a les monges.
- 11. — Menjador per a les mateixes.
- 12. — Cuina i sost.

Núm. 13. — Sala de reunió i treball.

- 14. — Galeries obertes.
- 15. — Cambres de bany per a metges i capellans.
- 16. — Dormitoris de servei.
- 17. — Corredors de comunicació.

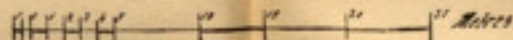
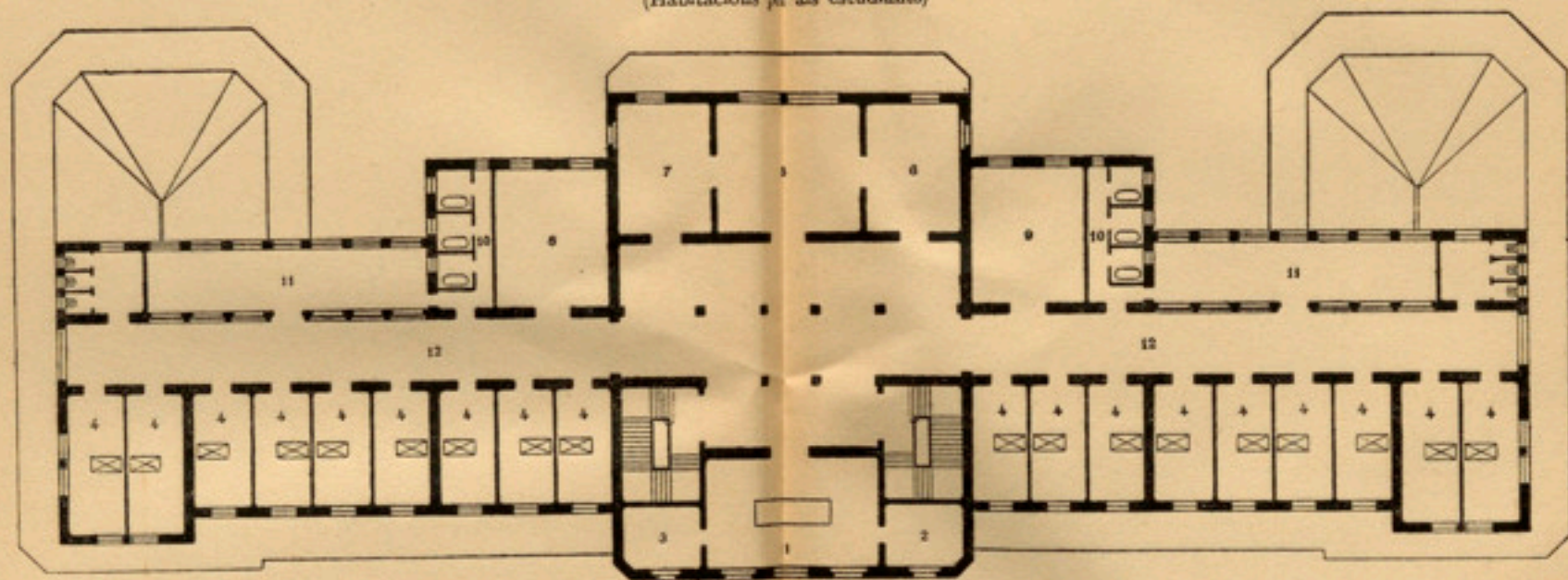
Faint, illegible text or a signature at the bottom of the page, possibly a title or a name.

PAVELLÓ D'ADMINISTRACIÓ, POLICLÍNICA I ENSENYAMENT

Fig. 3.^a

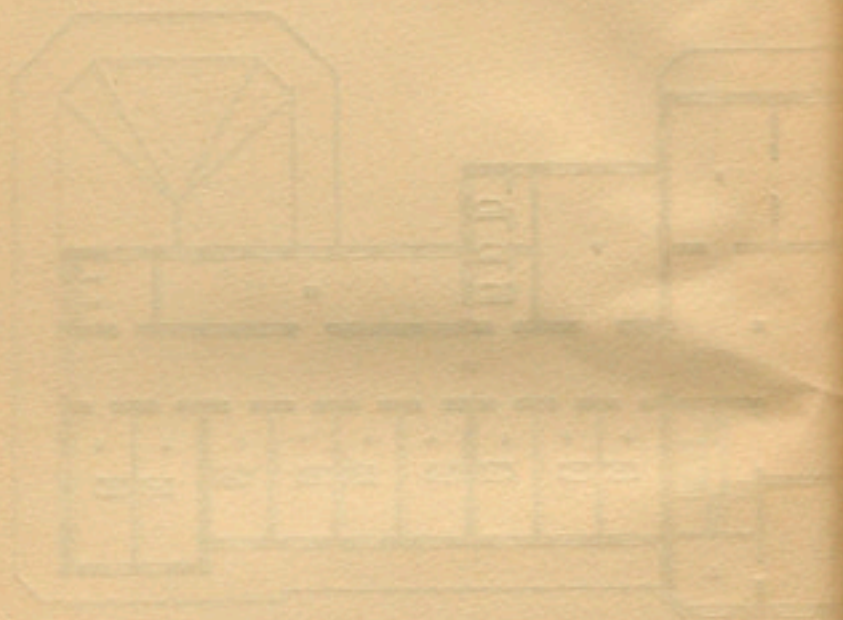
(Habitacions per als estudiants)

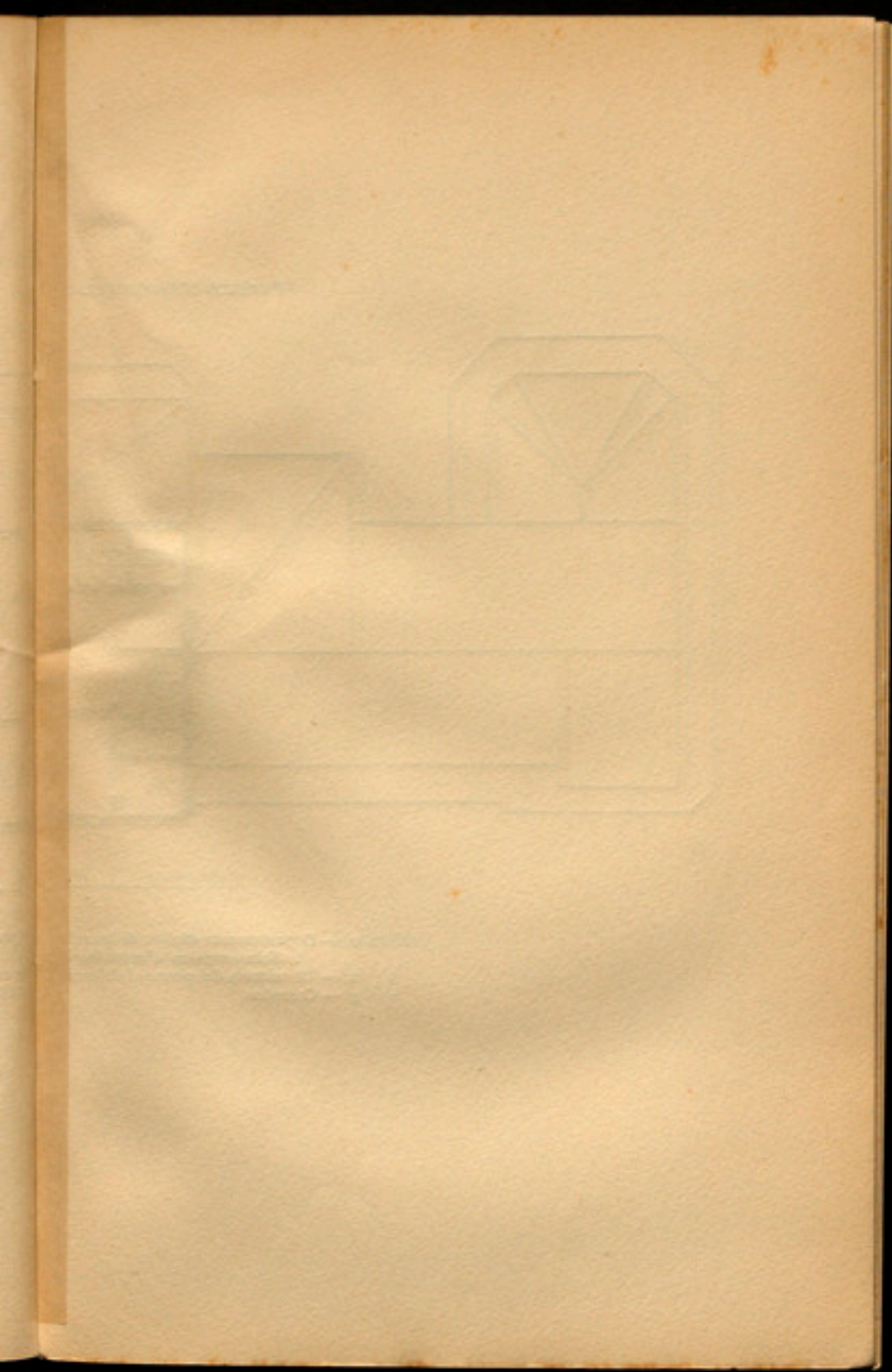
- Núm. 1. — Menjador.
 » 2. — Rebosteria.
 » 3. — Sala fumador.
 » 4. — Dormitoris per a estudiants.

- Núm. 5. — Sala de reunió i esports.
 » 6. — Sala de visites.
 » 7. — Sala de fumar i de converses.
 » 8. — Sala general d'estudi.

- Núm. 9. — Laboratori general dels estudiants.
 » 10. — Cambres de bany per als mateixos.
 » 11. — Galeries obertes.
 » 12. — Corredors de comunicació.

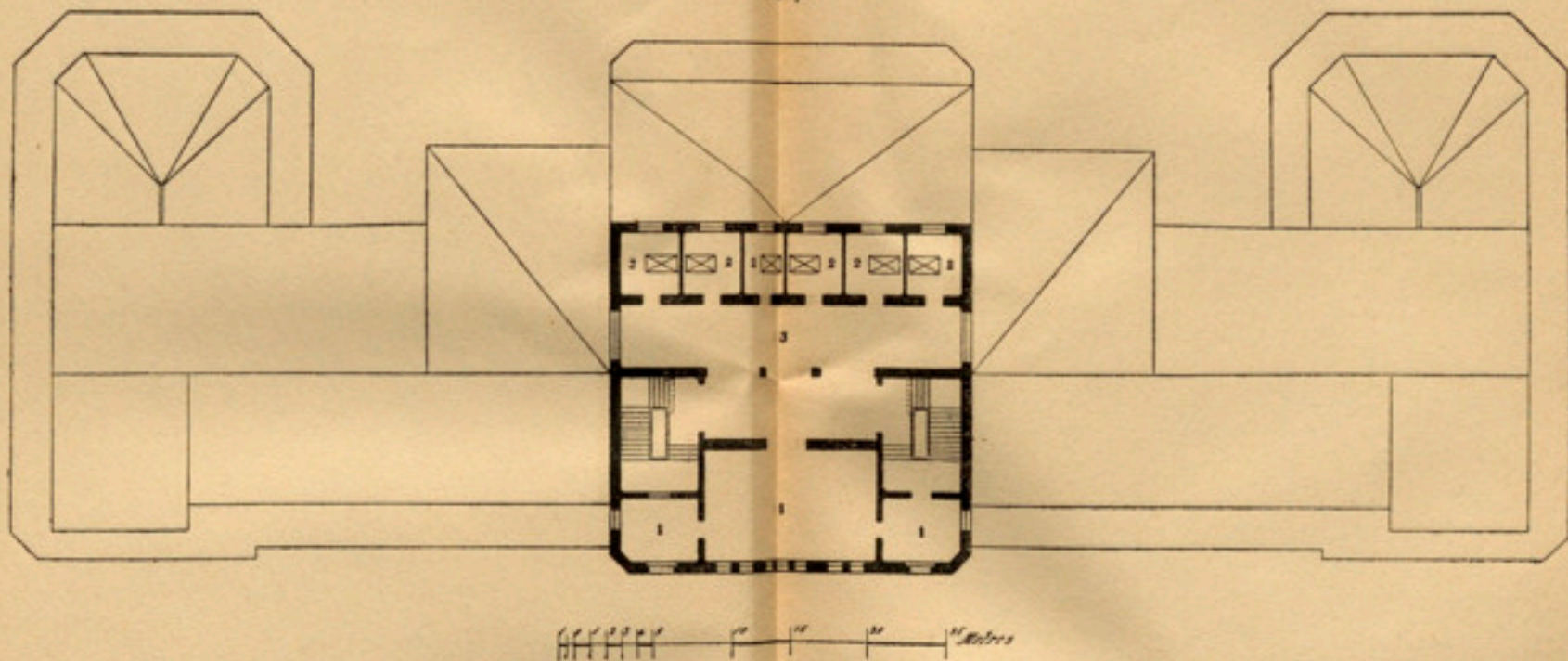

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
540 EAST 57TH STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60637

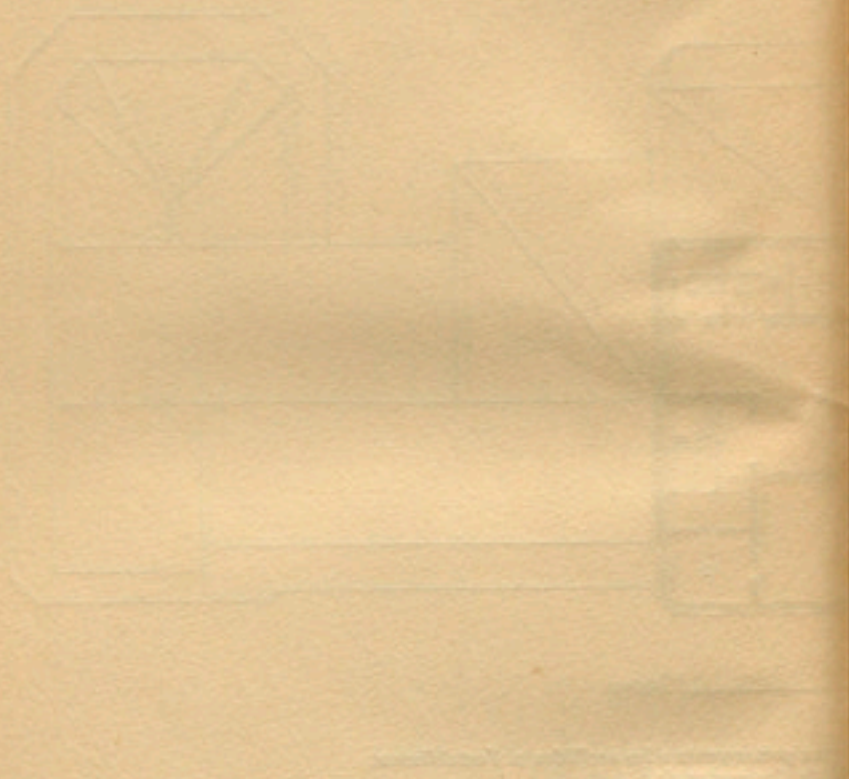

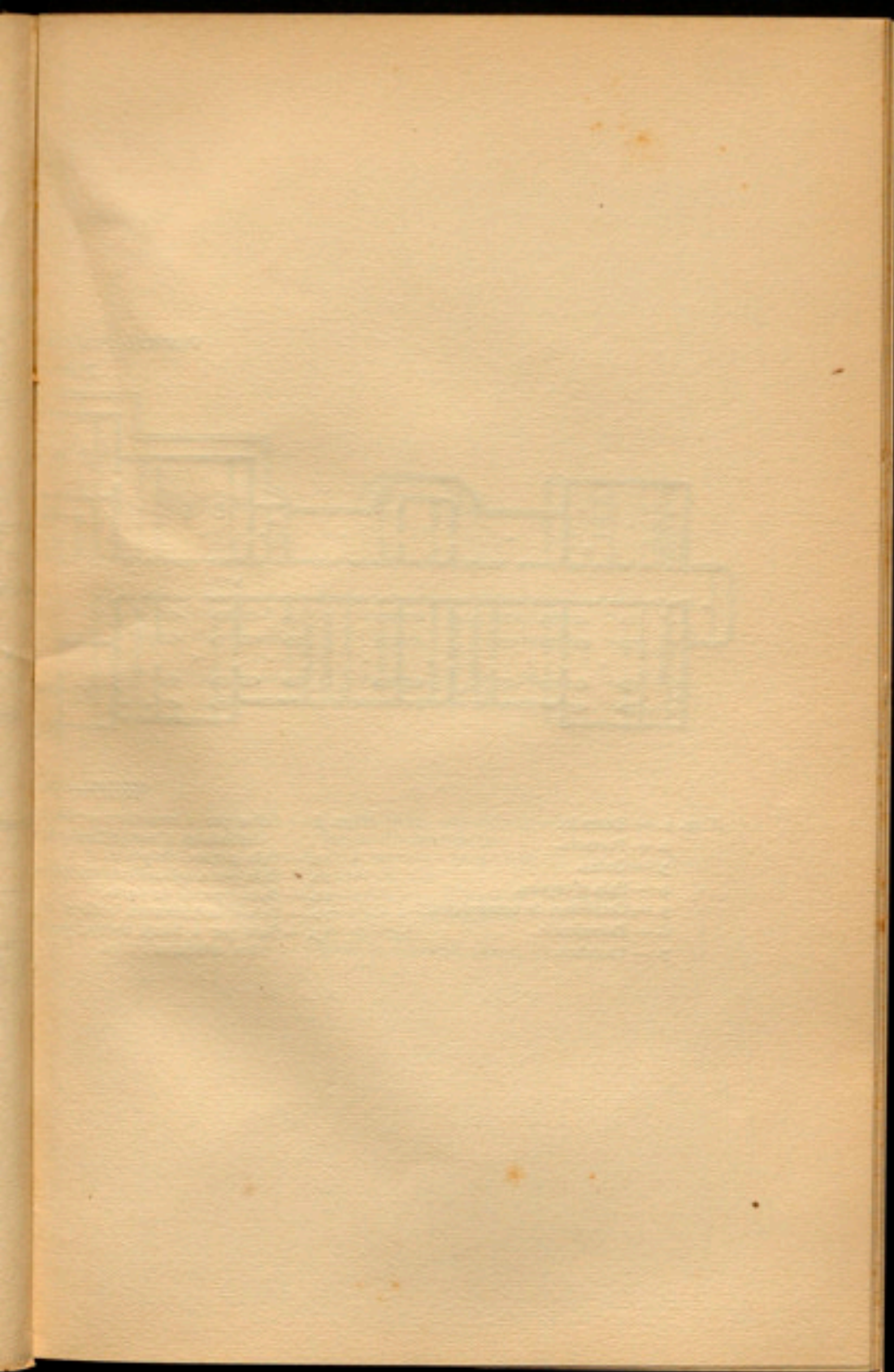
PAVEL·LÓ D'ADMINISTRACIÓ, POLICLÍNICA I ENSENYAMENT

Fig. 4.^a

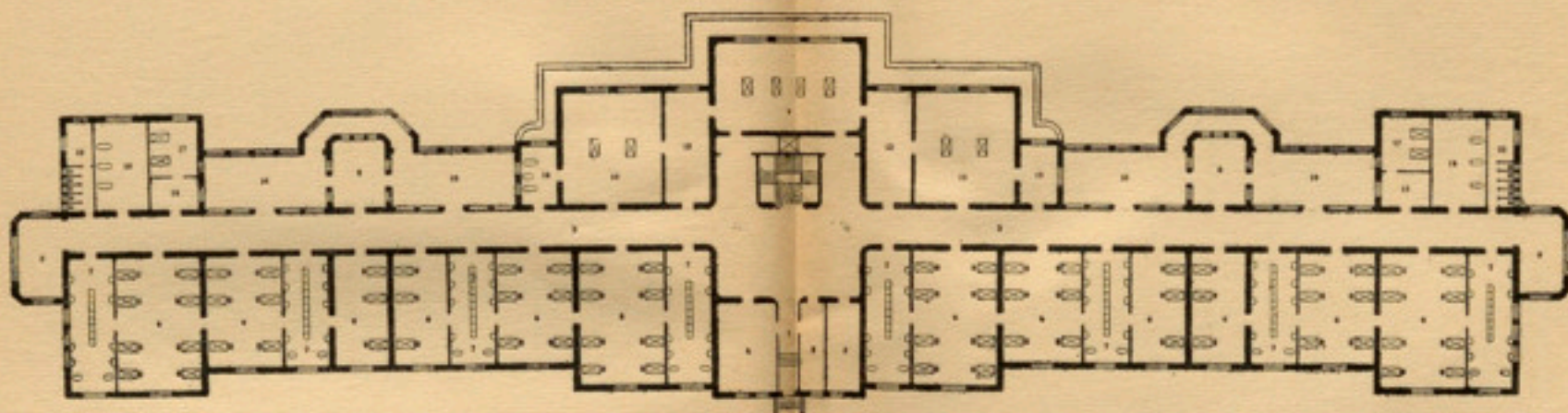
- Núm. 1. — Departaments-dipòsit de les robes i efectes pertanyents a les acollides a l'establiment i oficina-registre d'entrades i sortides de dits materials.
2. — Dormitoris del personal del servei.
3. — Corredor.

PAVEL·LÓ PER A PARTS I PUERPERI

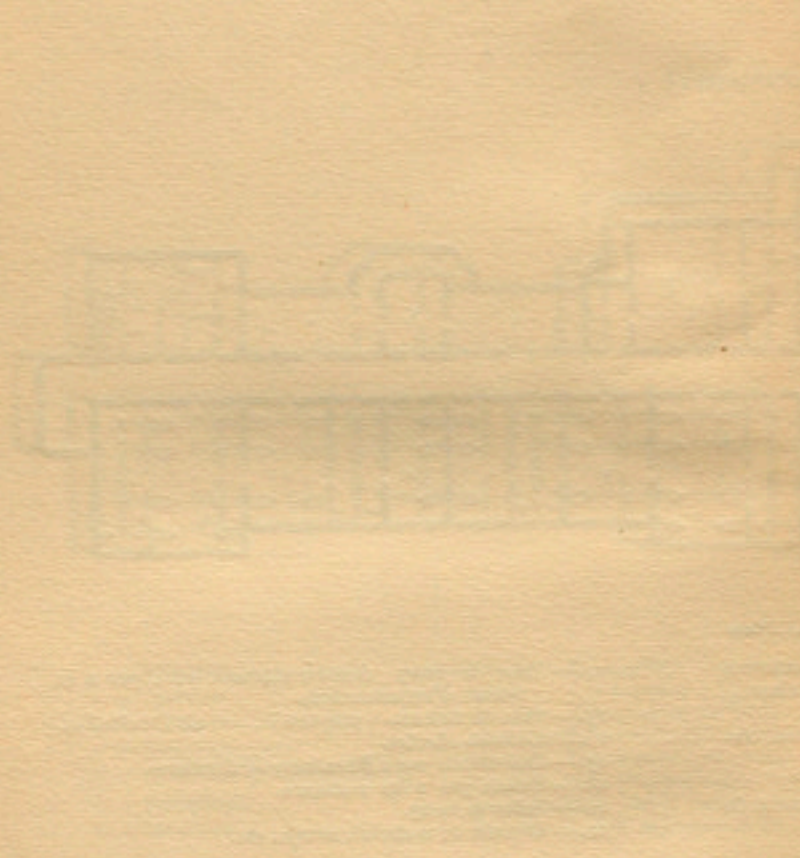
Planta baixa

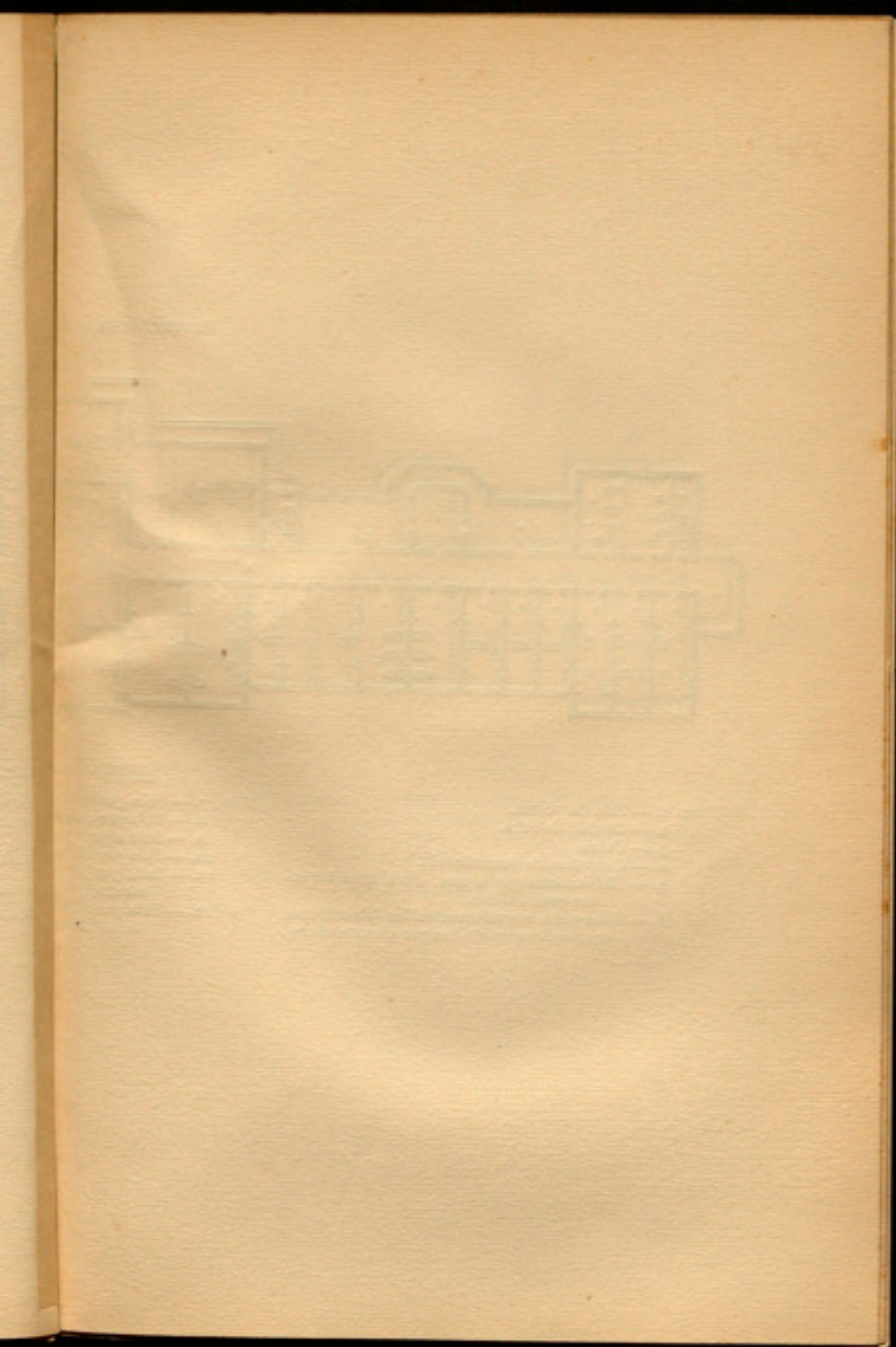

- Núm. 1. — Entrada.
 * 2. — Porteria.
 * 3. — Cuina.
 * 4. — Sala d'espera.
 * 5. — Corredors de comunicació.
 * 6. — Dormitoris.
 * 7. — Lavabos.

- Núm. 8. — Sales per a convalescentes (es dels extrems, destinades a menjadors per a les mateixes).
 * 9. — Sala general de parts.
 * 10. — Sala per a aplicacions de fòrops, versions, etc.
 * 11. — Sala especial de parts.
 * 12. — Sala d'instruments, botiquí, etc.
 * 13. — Sala per a bany, neteja, per a l'arranjament de les criatures nades.

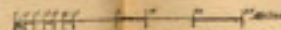
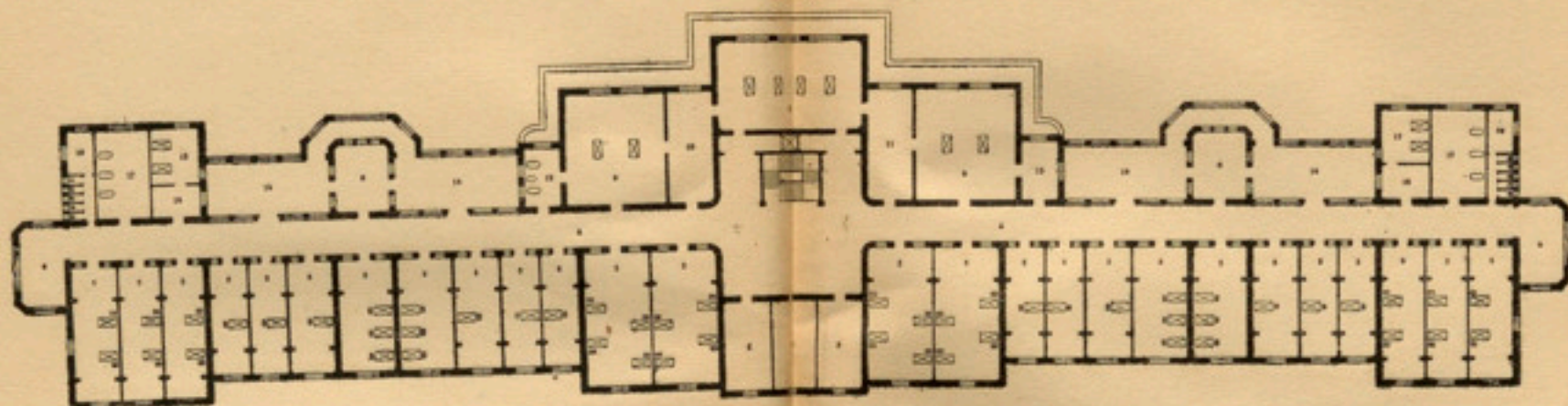
- Núm. 14. — Sala de bany, cloroformització, etc., per a la Secció d'intervencions.
 * 15. — Sala de descans i preparació, per als facultatius.
 * 16. — Galeries obertes.
 * 17. — Dormitoris per a llevadores i infermeres.
 * 18. — Saleta per a les mateixes.
 * 19. — Sales de bany.
 * 20. — Dipòsit de material, neteja, etc.

PAVEL·LÓ PER A PARTS I PUERPERI

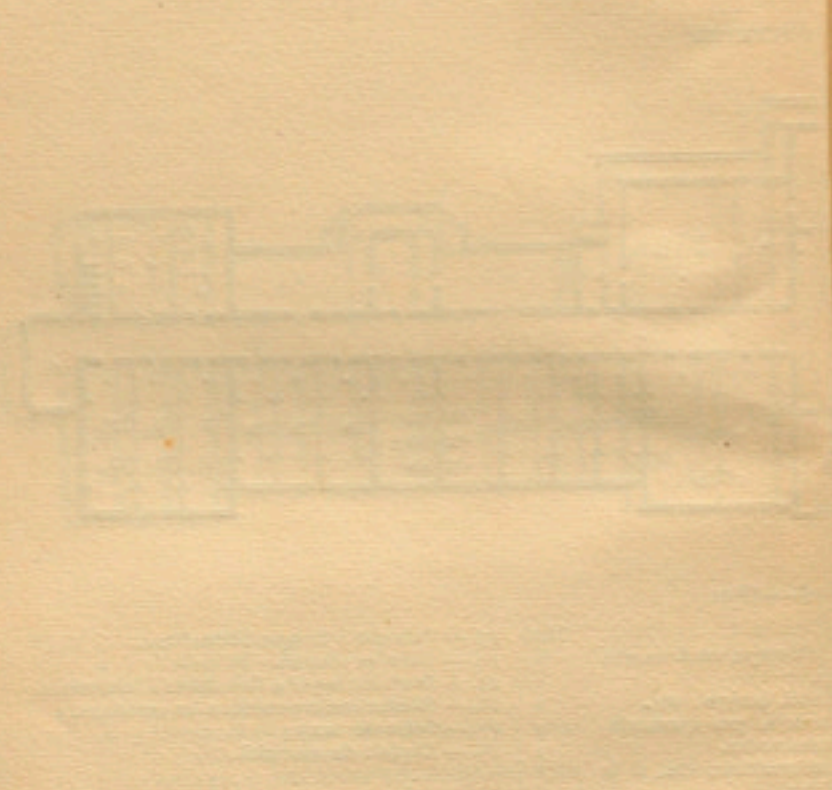
Pl. 1.^a

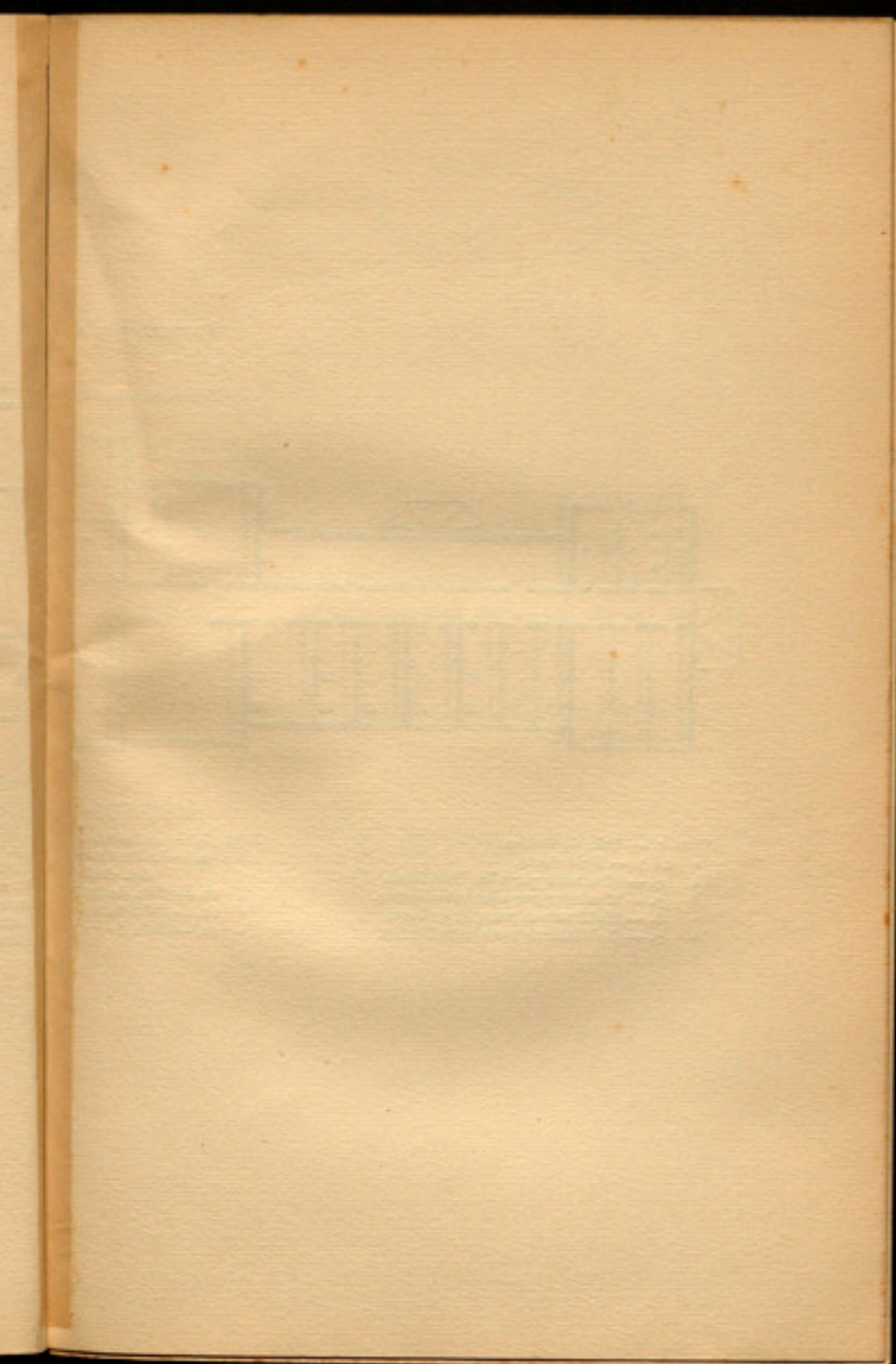

- Núm. 1. — Sala de visites.
 » 2. — Dipòsit de roba.
 » 3. — Cuina.
 » 4. — Corredors de comunicació.
 » 5. — Habitacions per a una, dues, tres i quatre pensionistes.
 » 6. — Sales per a convalescents (les dels extrems, destinades a menjadors per a les mateixes).

- Núm. 7. — Sala general de parts.
 » 8. — Sala per a aplicació de fórceps, versions, etc.
 » 9. — Sala especial de parts.
 » 10. — Sala per a instrumental, botiquí, etc.
 » 11. — Sala per al lany, neteja, pes i arranjament de criatures nades.
 » 12. — Sala per a bi, cloroformitzar, etc., de la Secció d'intervencions.

- Núm. 13. — Sala per a metges i llevadores.
 » 14. — Galeries obertes.
 » 15. — Dormitoris per a llevadores i infermeres.
 » 16. — Saletes corresponents a les mateixes.
 » 17. — Sales de bany.
 » 18. — Dipòsit de material.

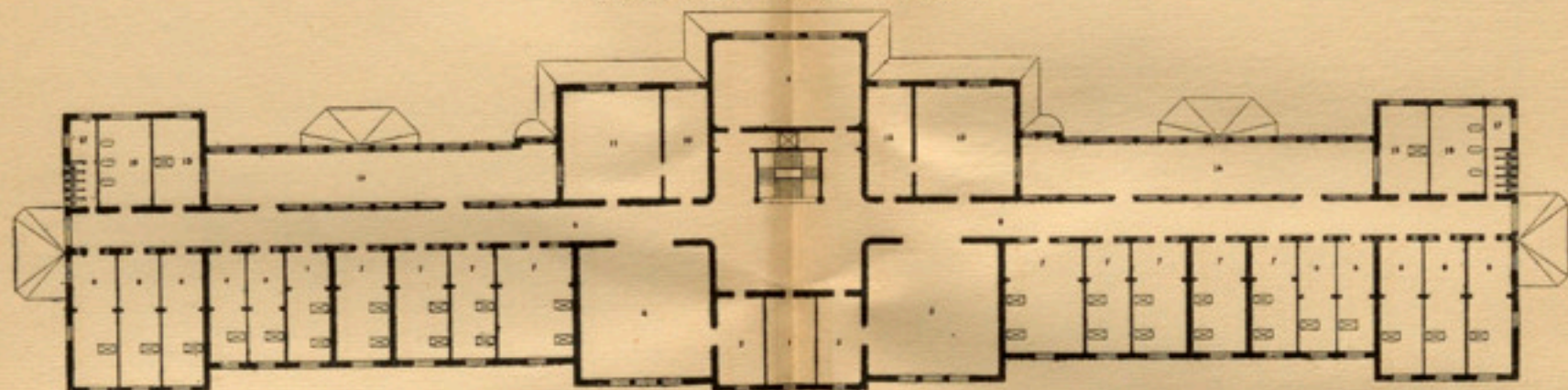

PAVELLÓ PER A PARTS I PUERPERI

Fig. 2.^a

(Habitacions per a llevadores i estudiants)

Núm. 1. — Sala de visites.

• 2 i 3. — Rebosteria.

• 4. — Menjador per a les llevadores.

• 5. — Menjador per a les estudiants.

• 6. — Habitacions per a llevadores.

• 7. — Habitacions per a estudiants.

Núm. 8. — Corredors de comunicació.

• 9. — Laboratori de sèrums, aigües esterilitzades, desinfectants, etc.

• 10. — Sala de treball per a les llevadores.

• 11. — Sala de reunions i conferències.

• 12. — Sala de treball per a les estudiants.

Núm. 13. — Sala general de lectura i estudi.

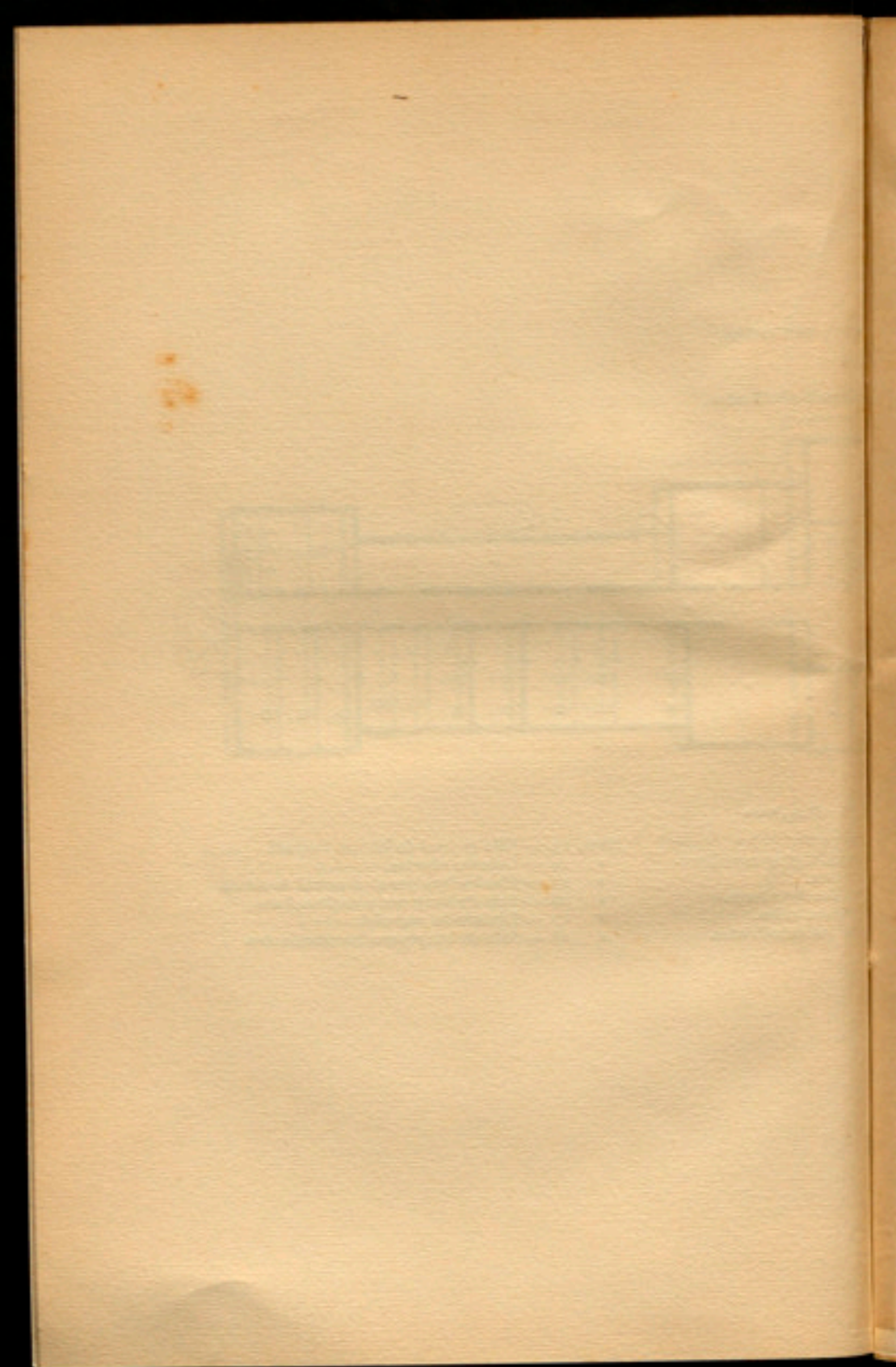
• 14. — Galeries obertes.

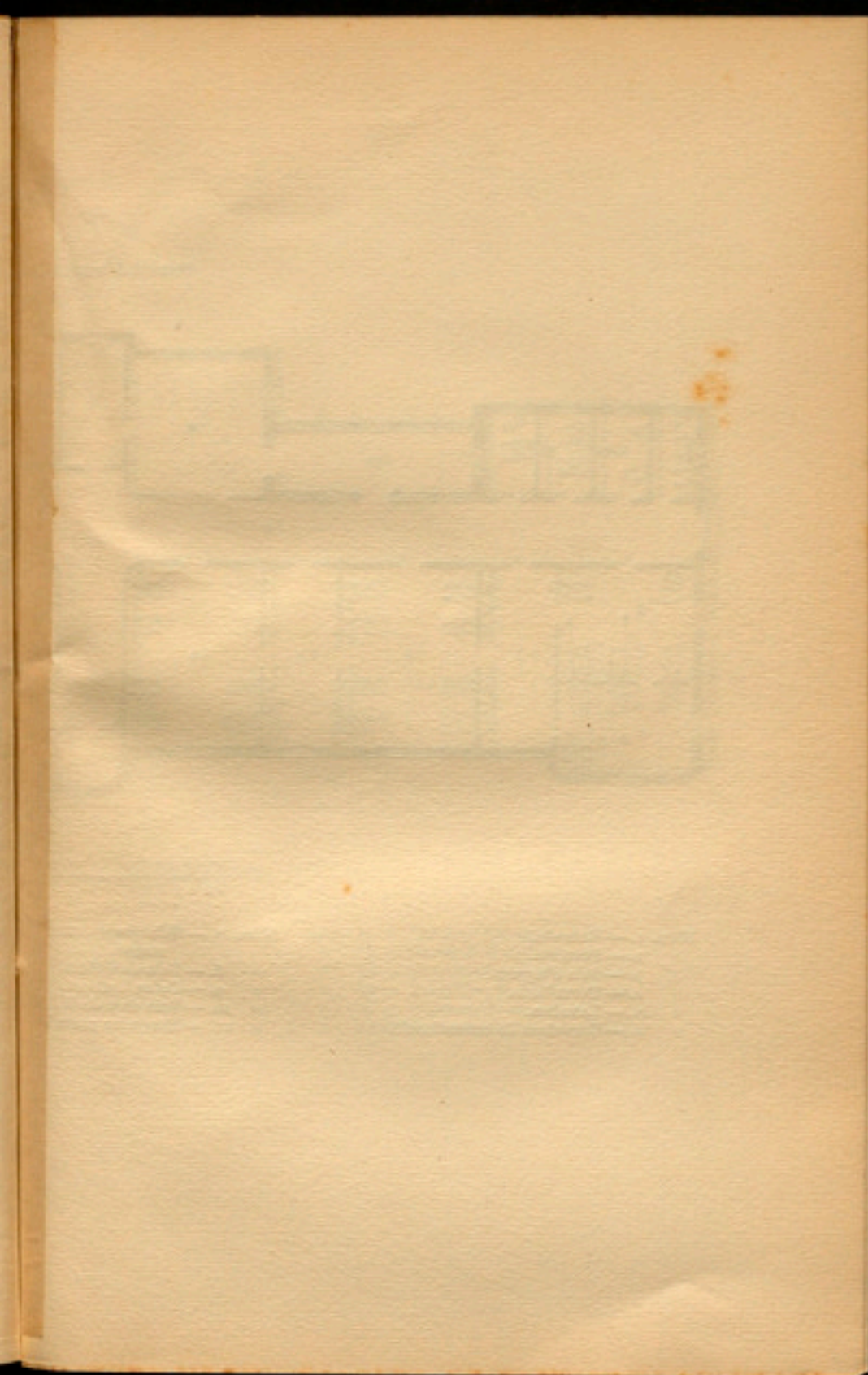
• 15. — Habitacions per al personal de servei.

• 16. — Sala de bany per a les llevadores.

• 17. — Dipòsit de material.

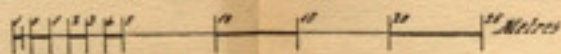
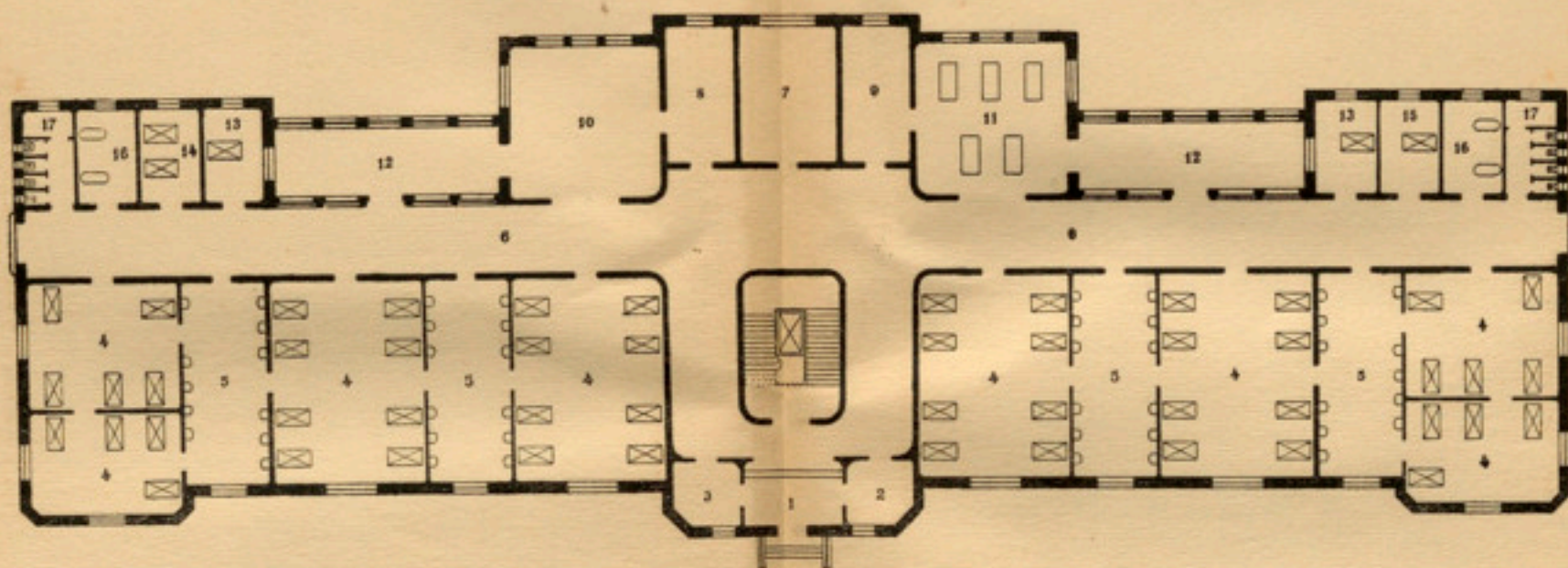
• 18. — Sala de bany per a les estudiants.

PAVEL·LÓ PER A EMBARASSADIS POBRES

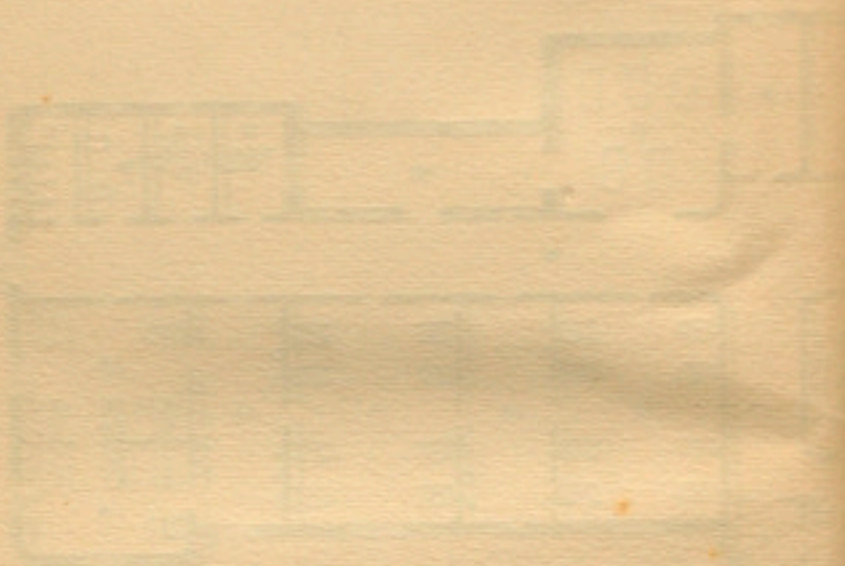
Planta baixa

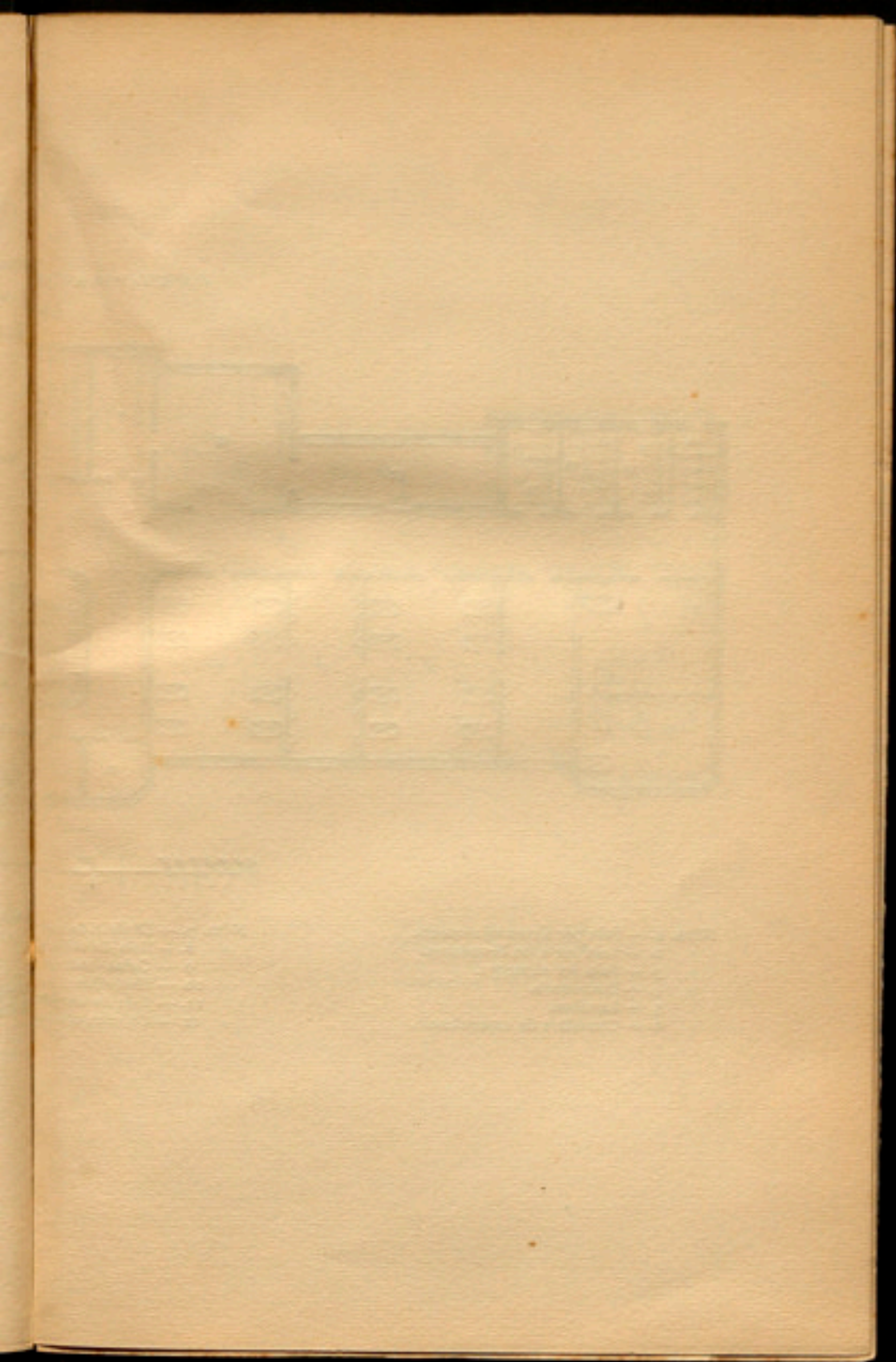
- Núm. 1. — Entrada.
 » 2. — Porteria.
 » 3. — Sala d'espera.
 » 4. — Dormitoris.
 » 5. — Lavabos.
 » 6. — Corredors de comunicació.

- Núm. 7. — Sala per a reconeixements i despatx del metge.
 » 8. — Sala de visites.
 » 9. — Cuina i rebost.
 » 10. — Sala de treball i remió per a les acollides.
 » 11. — Menjador per a les mateixes.

- Núm. 12. — Galeries obertes.
 » 13. — Dormitoris de llevadores.
 » 14. — Dormitori per a estudiantes.
 » 15. — Dormitori per a una monja.
 » 16. — Cambres de bany.
 » 17. — Habitacions per al material.

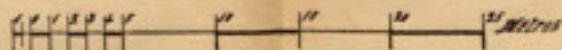
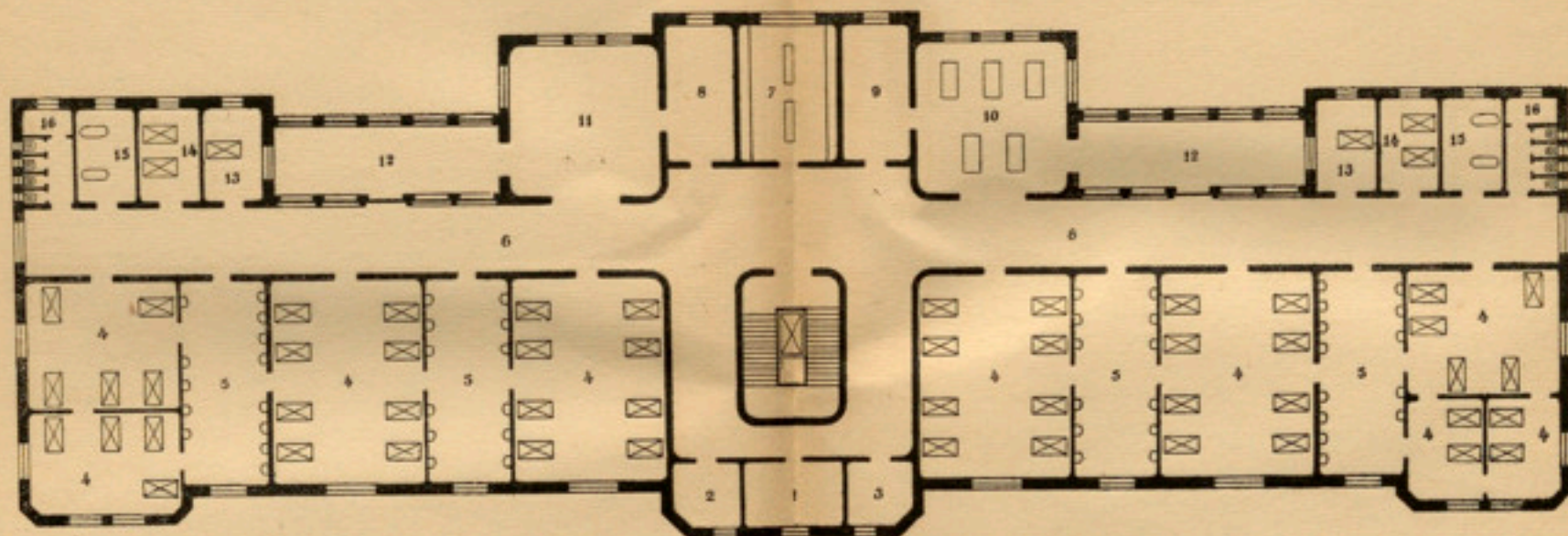

Faint, illegible text or markings, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

PAVEL·LÓ PER A EMBARASSADES POBRES

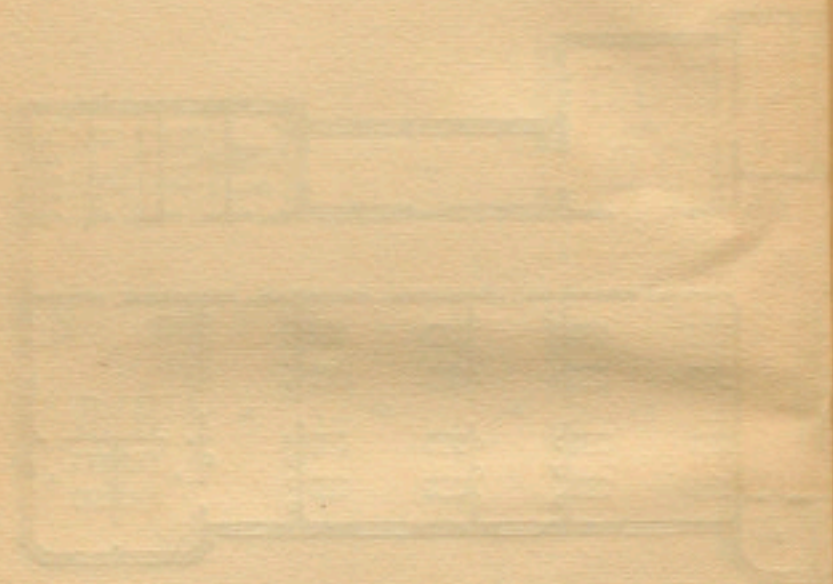
Fig 1.ª

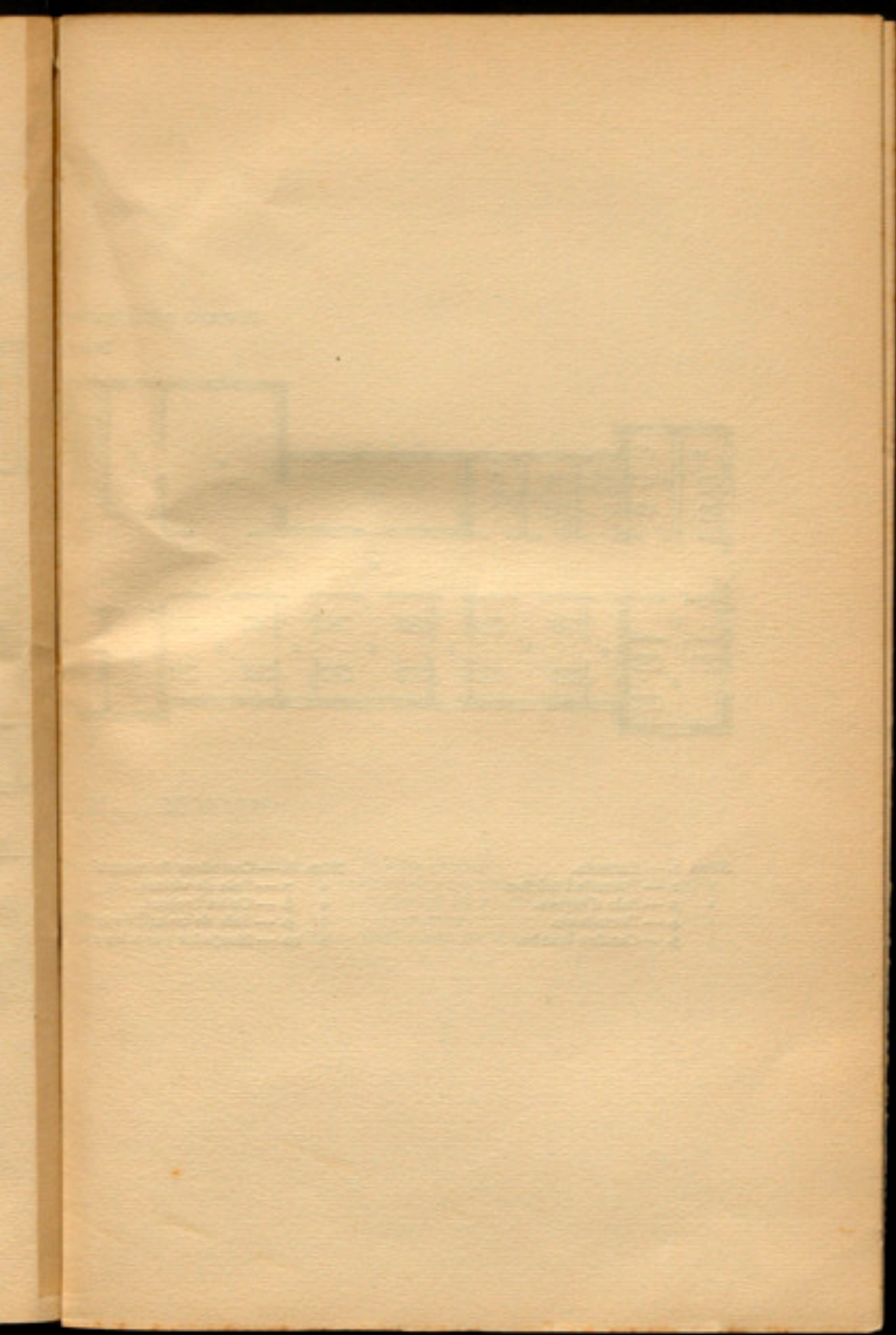

- Núm. 1. — Sala per a reconeixements.
 » 2. — Sala per a les llevadores.
 » 3. — Sala per al metge.
 » 4. — Dormitoris.
 » 5. — Lavabos.
 » 6. — Corredors de comunicació.

- Núm. 7. — Dipòsit de roba.
 » 8. — Sala de visites.
 » 9. — Cuina i rebost.
 » 10. — Menjador.
 » 11. — Sala de treball.
 » 12. — Galeries obertes.

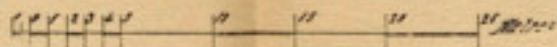
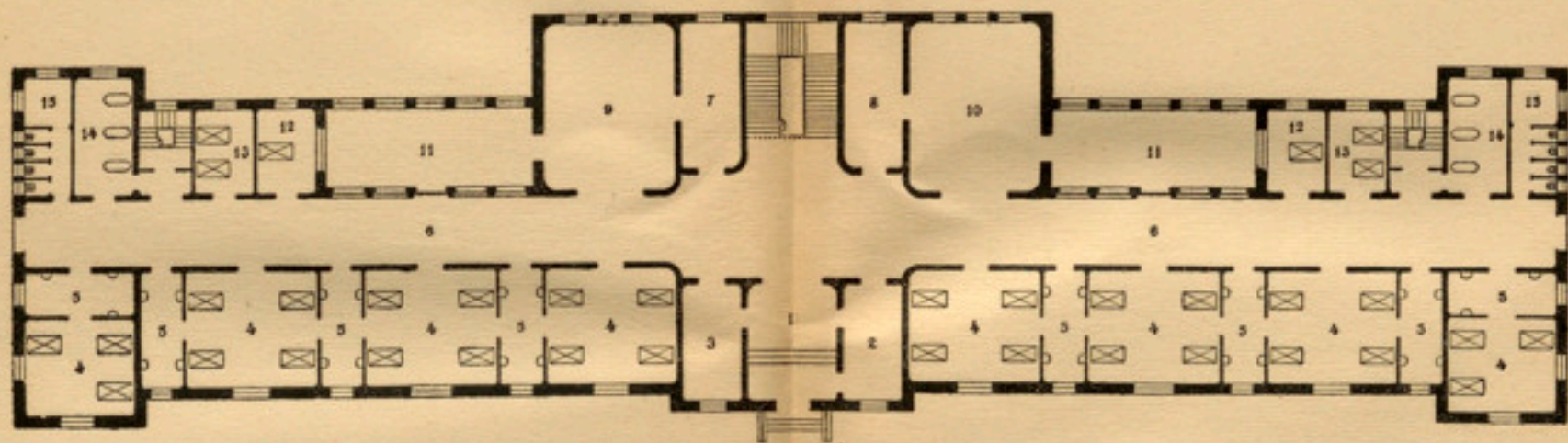
- Núm. 13. — Dormitoris de llevadores.
 » 14. — Dormitoris d'estudiantes.
 » 15. — Cambres de bany.
 » 16. — Habitacions per al material.

PAVELLÓ PER A EMBARASSADES DE PAGAMENT

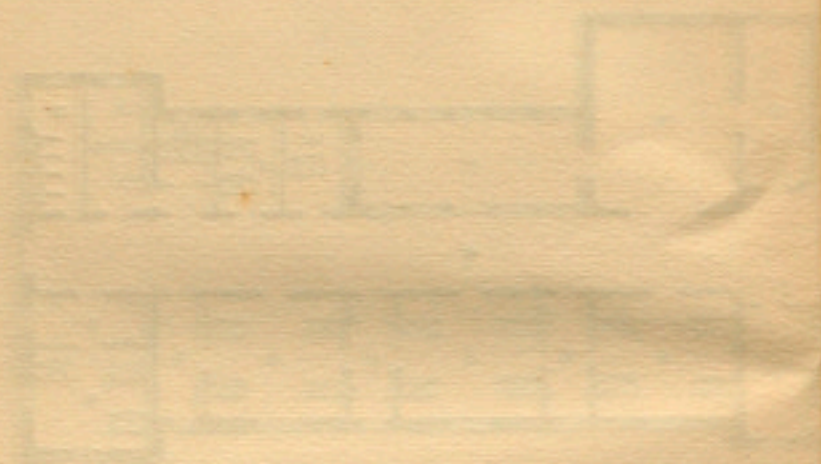
Planta baixa

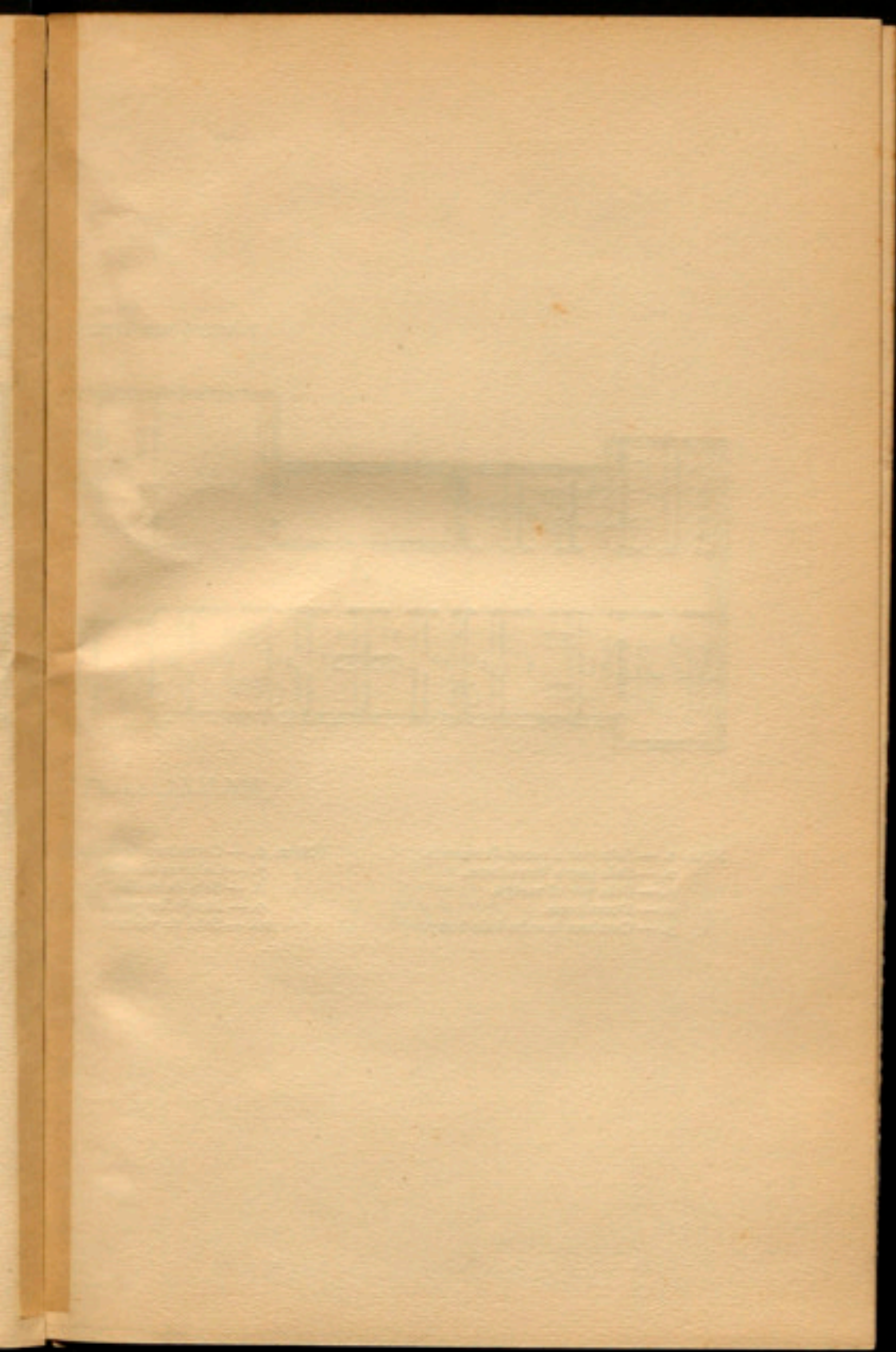
- Núm. 1. — Entrada.
- 2. — Porteria i telèfon.
 - 3. — Sala d'espera.
 - 4. — Dormitoris.
 - 5. — Cambra lavabo.

- Núm. 6. — Corredors de comunicació.
- 7. — Sala de visites.
 - 8. — Cuina i rebost.
 - 9. — Sala de treball i reunió de les embarassades.
 - 10. — Menjador per a les matèxes.

- Núm. 11. — Galeries obertes.
- 12. — Dormitoris per a una llevadora i una infermera.
 - 13. — Dormitoris per a estudiants.
 - 14. — Sales de bany.
 - 15. — Habitacions per al material.

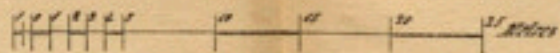
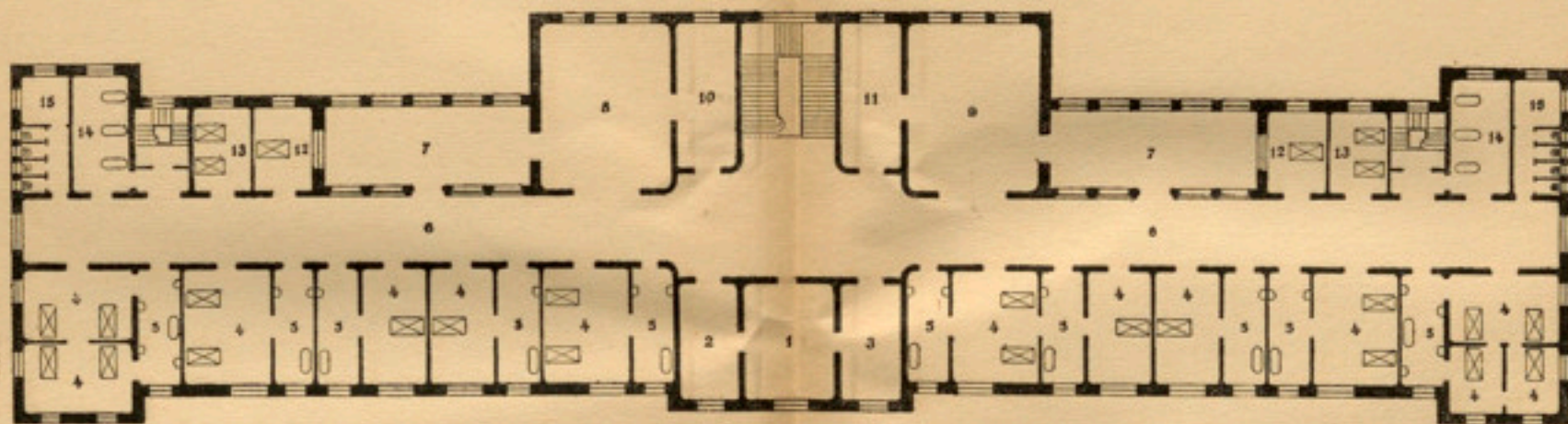

Faint, illegible text or markings, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

PAVEL·LÓ PER A EMBARASSADES DE PAGAMENT

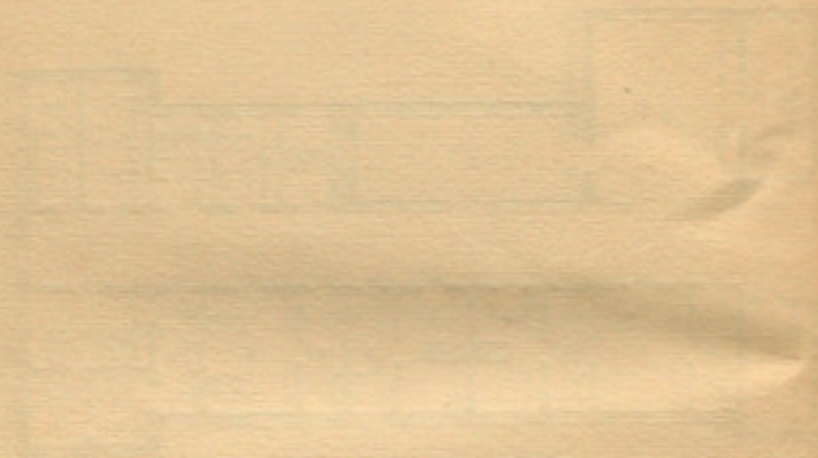
Pls 1.ª

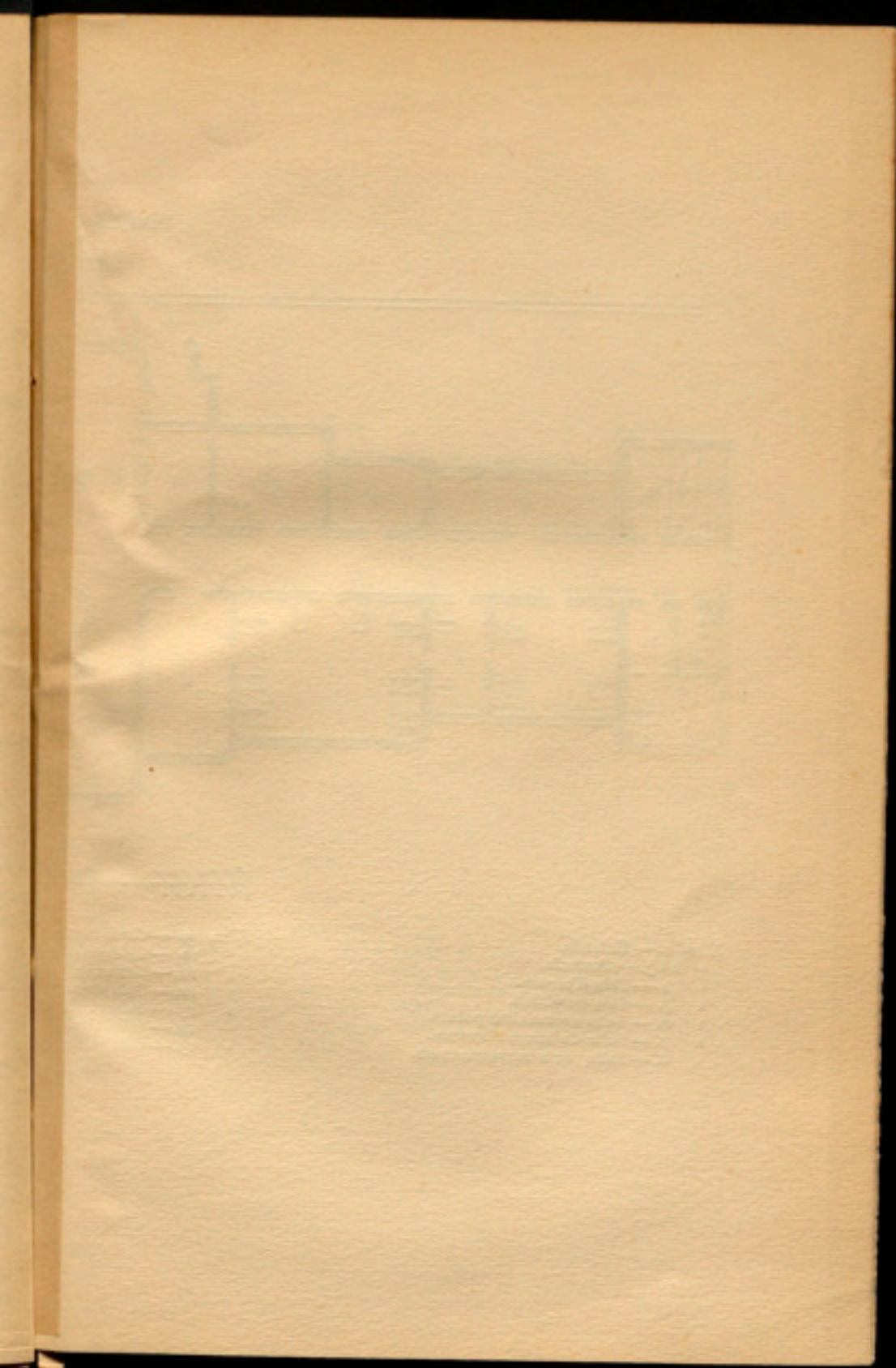

- Núm. 1. — Sala per a reconeixements.
 » 2. — Sala per a llevadores.
 » 3. — Sala per al metge.
 » 4. — Dormitoris.
 » 5. — Cambres lavabo i de bany.

- Núm. 6. — Corredors de comunicació.
 » 7. — Galeries obertes.
 » 8. — Sala de treball i reunió de les embarassades.
 » 9. — Menjador per a les mateixes.
 » 10. — Sala de visites.

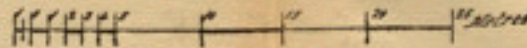
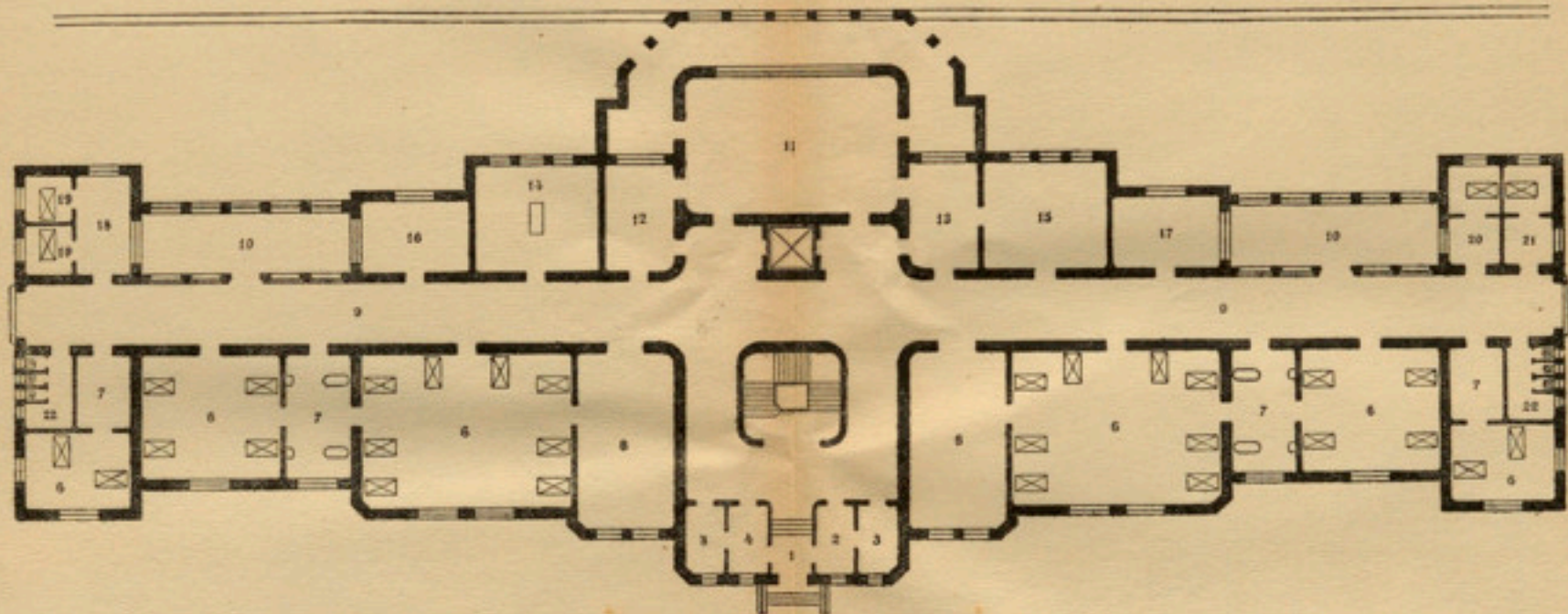
- Núm. 11. — Cuina i rebost.
 » 12. — Cambres per a llevadores.
 » 13. — Cambres per a estudiantes.
 » 14. — Sales de bany.
 » 15. — Habitacions per al material.

PAVEL·LÓ DE GINECOLOGIA

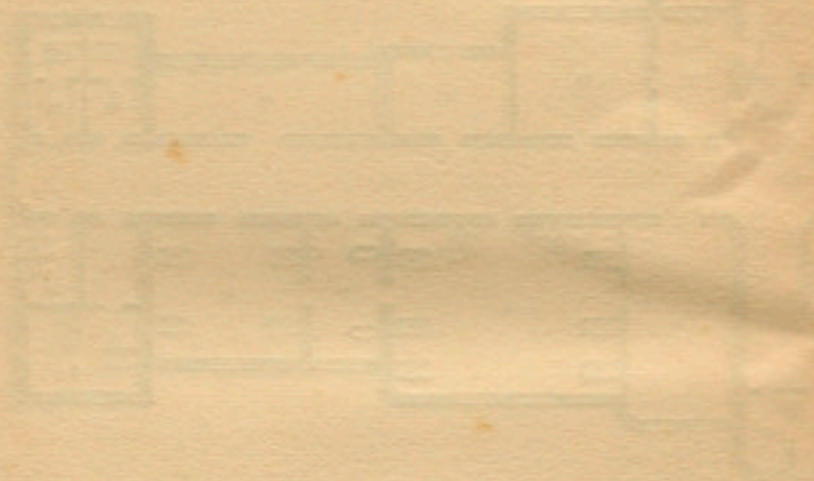
Planta baixa

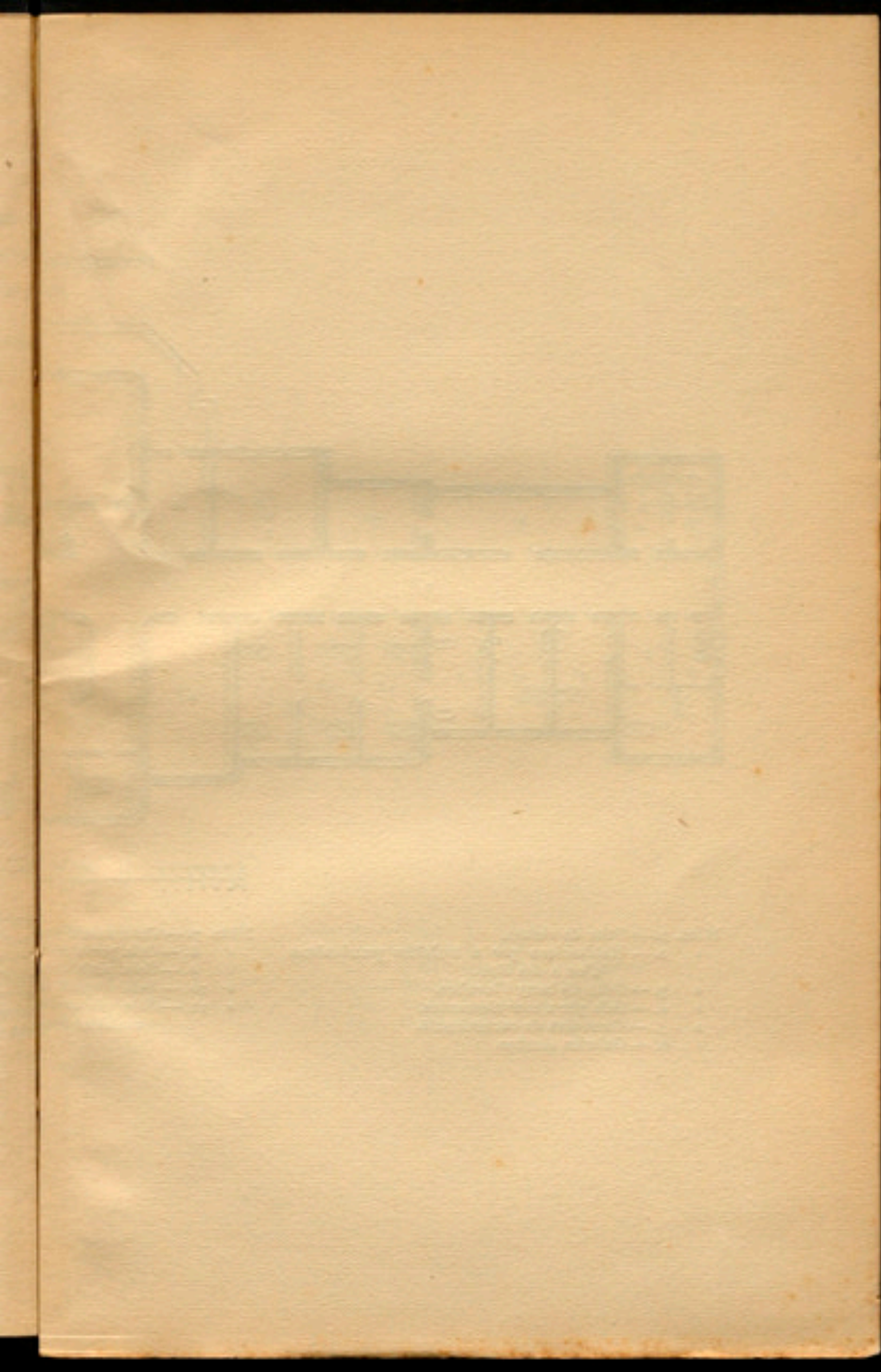

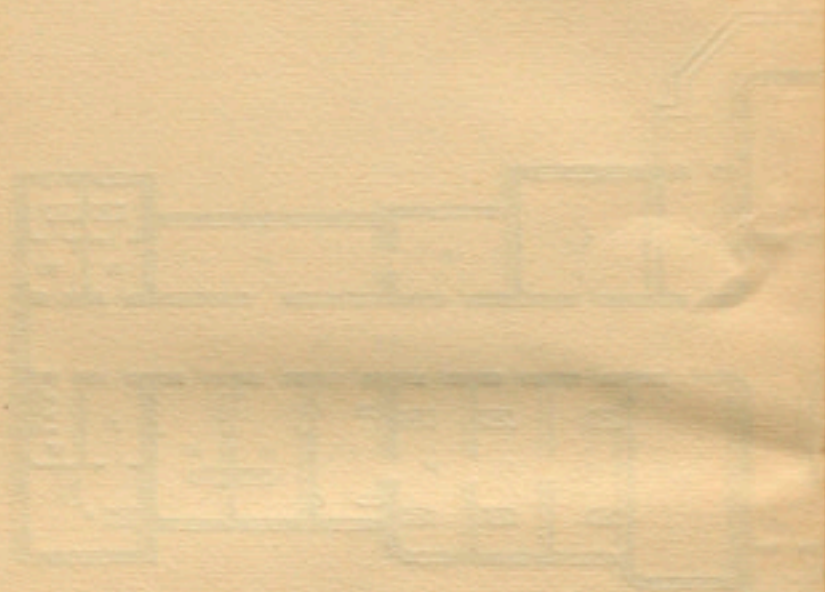
- Núm. 1. — Entrada.
 * 2 i 3. — Porteria.
 * 4. — Sala d'espera.
 * 5. — Sala de visites.
 * 6. — Sales de malaltes pobres.
 * 7. — Sales de banys i lavabos.
 * 8. — Sales per a convalescents.

- Núm. 9. — Corredors de comunicació.
 * 10. — Galeríes obertes.
 * 11. — Gran sala d'operacions.
 * 12. — Sala de cloroformització.
 * 13. — Sala per a l'instrumental.
 * 14. — Sala de reconeixements i cures.
 * 15. — Sala per a petites operacions.

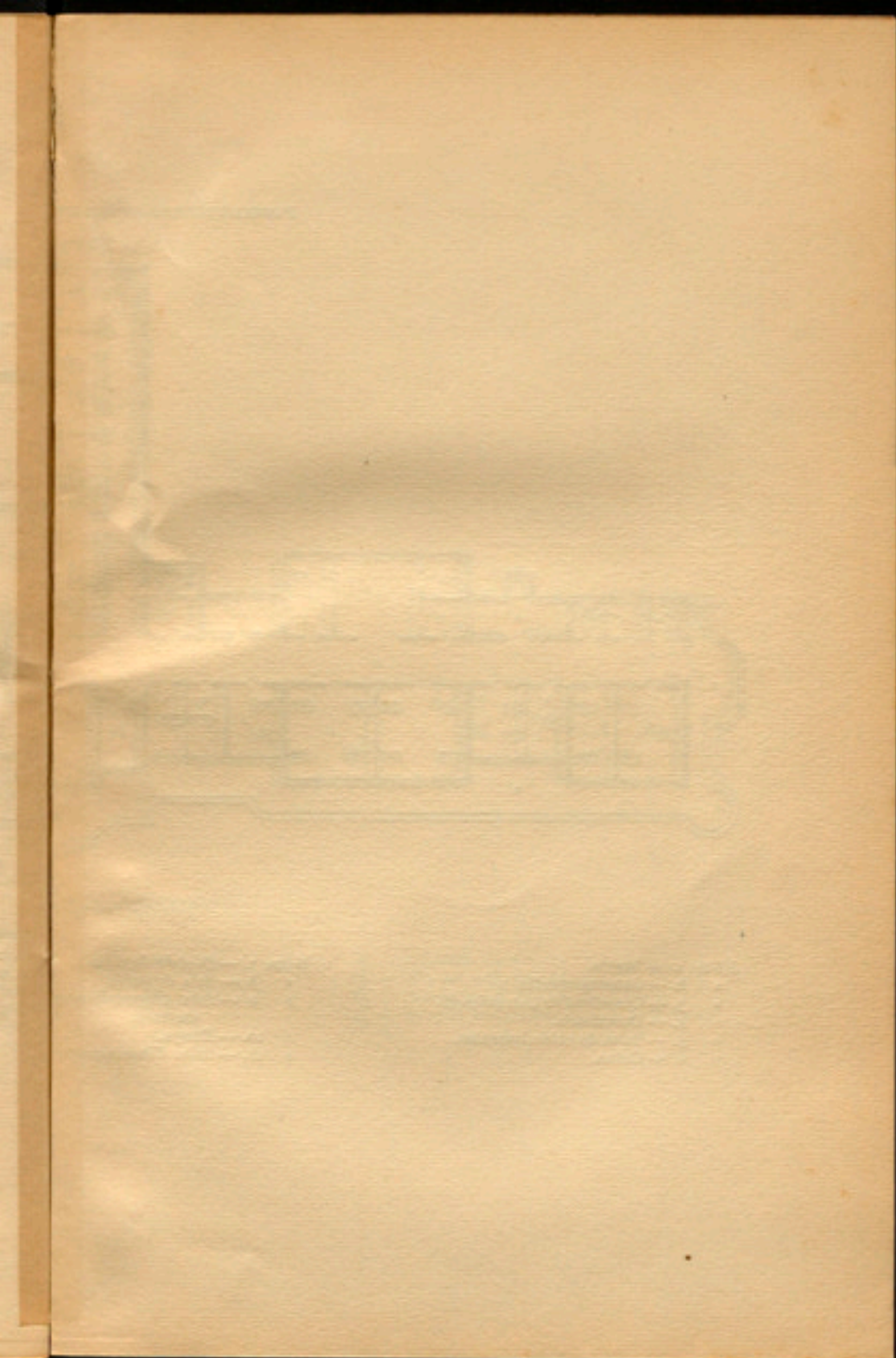
- Núm. 16. — Cuina.
 * 17. — Dipòsit de roba.
 * 18. — Sala de les infermeres.
 * 19. — Dormitori per a les mateixes.
 * 20. — Habitació per a un metge.
 * 21. — Habitació per a un ajudant.

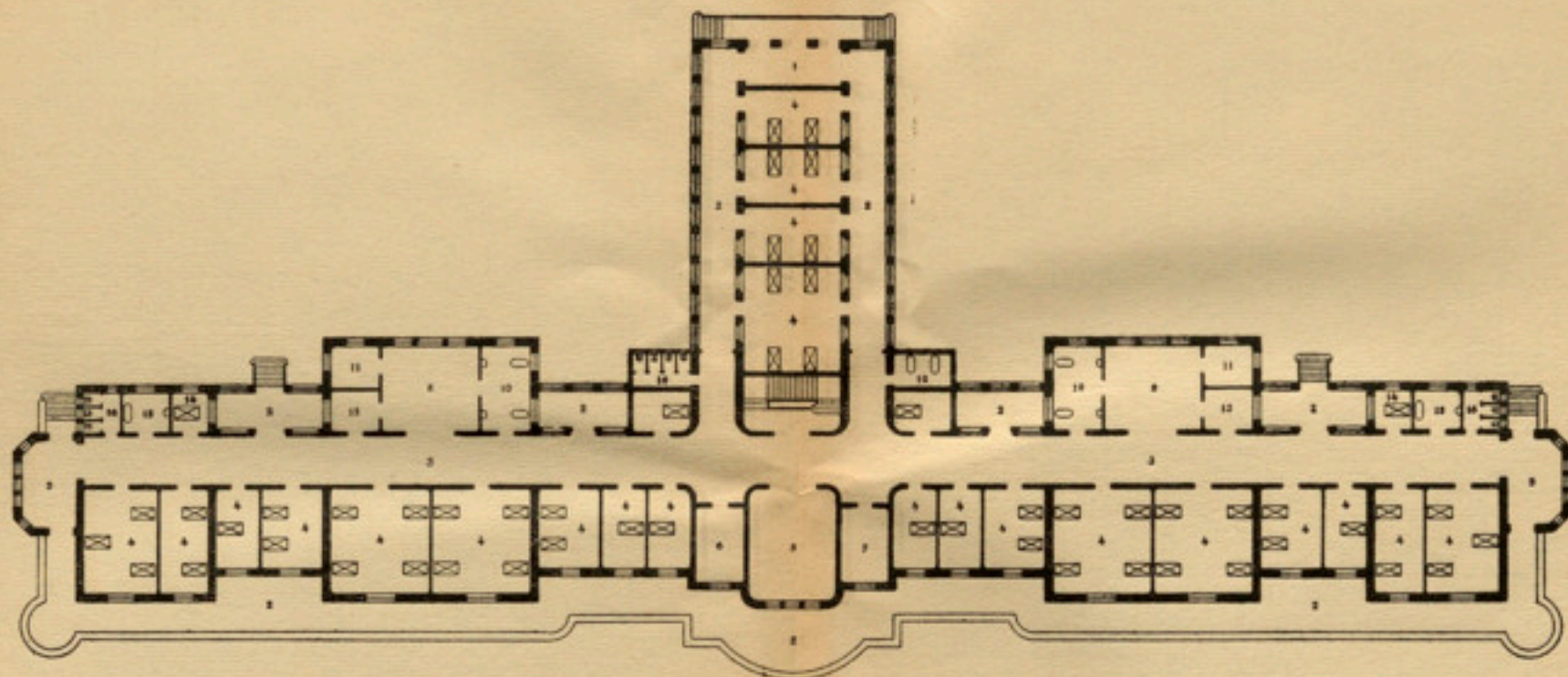

Faint, illegible text or markings, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text appears to be organized into several lines, but the characters are too light to be read.

PAVEL·LÓ D'ISOLAMENT PER A MALALYES INFECCIOSES

Planta baixa

Núm. 1. — Ingrés.

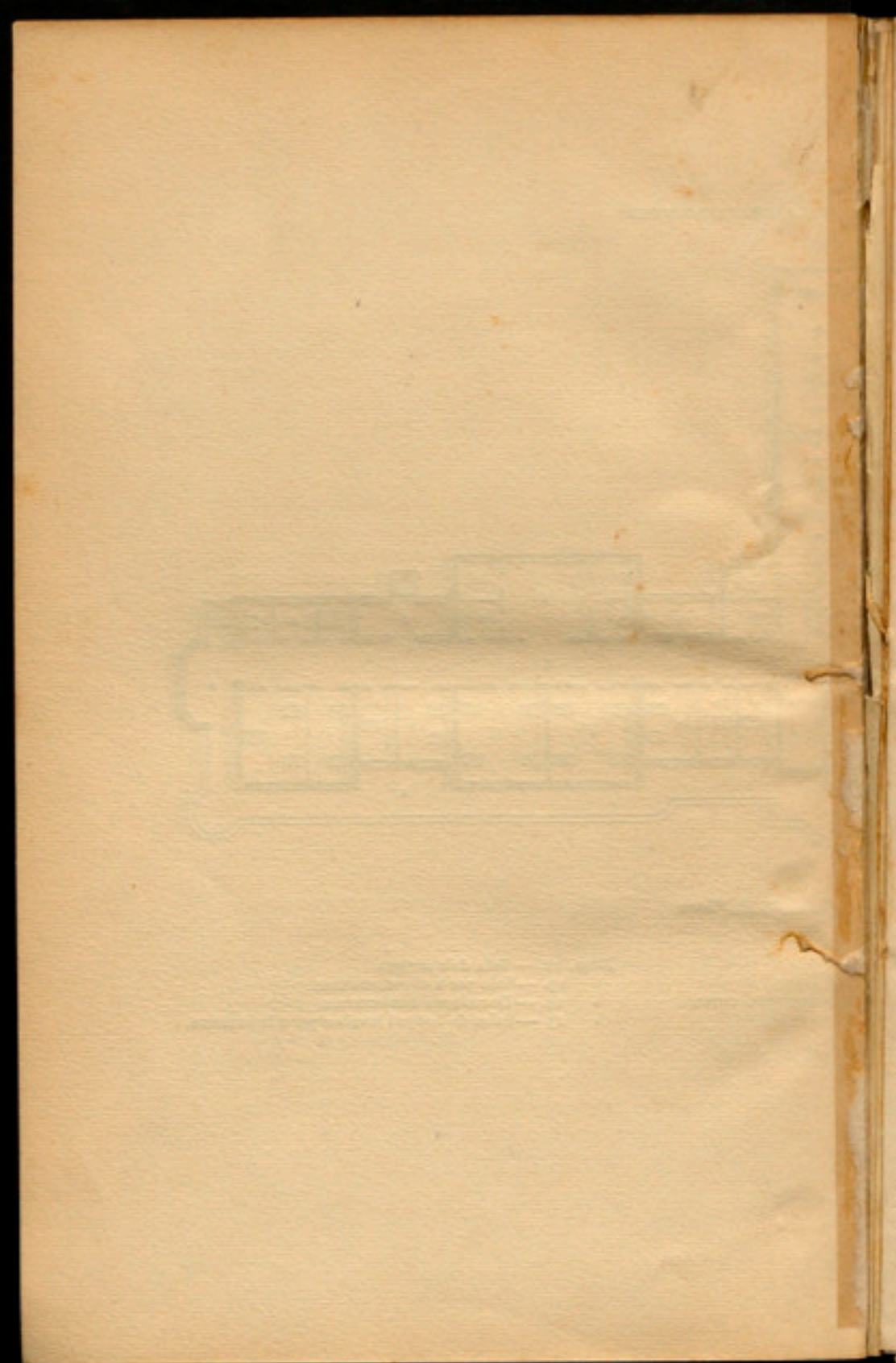
- » 2. — Galeríes obertes.
- » 3. — Corredors de comunicació.
- » 4. — Dormitoris.
- » 5. — Sales de convalescentes.
- » 6. — Cuina.

Núm. 7. — Dipòsit de roba.

- » 8. — Sala de parts.
- » 9. — Sala d'operacions, reconeixements, cures, etcètera.
- » 10. — Bany.
- » 11. — Sales d'instruments.

Núm. 12. — Sala dels metges.

- » 13. — Sala per a cloroformitzar.
- » 14. — Dormitoris d'infermeres.
- » 15. — Sales de banys i lavabos per a infermeres.

APÈNDIX

Si acabés aquí aquesta Memòria, el llegidor podria quedar sota la impressió que la Junta de la Casa potser no prestava l'atenció suficient a problemes de tanta importància com els enumerats en les planes de la mateixa.

Res més lluny d'això. Hem tingut sempre la sort que totes les Juntes que s'han anat succeint han acollit amb benevolència qualsevol idea que els metges hagin proposat : tot ço que redundés en benefici dels asilats era admès tot seguit i portat a la pràctica.

Ja que d'això parlo, no puc de menys que citar aquí dos noms, el de l'Excm. Sr. D. Enric Prat de la Riba, i el del Dr. D. Miquel A. Fargas i Roca, tots dos morts abans de veure realitzats llurs ideals respecte la Casa.

En Prat de la Riba... l'home de cap privilegiat, de concepcions genials, i un cor tot bondat, ¡com frua quan podia disposar quelcom que redundés en bé dels asilats de la Casa! ¿Qui no recordarà aquella bonhomia amb què el Sr. Prat (com familiarment se l'anomenava) rebia a tothom? Anàvem nosaltres a parlar-li d'algun assumpte relacionat amb la Casa, ens escoltava amb atenció, amb el mateix interès que moments abans havia estat tractant d'interessos vitals per a Catalunya, es feia càrrec tot seguit del problema a resoldre, i la conclusió sempre era la mateixa : ¿Fent-ho, els asilats estarien millor, amb més comoditats, s'instruïrien més, s'evitaria la mort d'algun d'ells? Facin-ho aviat. ¿Quant costaria?

Res hi feia. Tant era u com deu; fent-ho, ¿sortiria guanyant-hi la Casa? Calia, dons, portar-ho a la pràctica, els diners ja sortirien d'un lloc o altre. Per això la seva mort no fou tan sols sentida pels qui en ell comptaven per a resoldre els grans problemes vitals de Catalunya : tant com aquests, la sentiren els humils, els desconeguts, els qui veien en ell l'home bo que es trobava disposat sempre a utilitzar els poderosos mitjans de què disposava en benefici dels necessitats.

Sortosament son esperit segueix presidint les Juntes de la Casa, i ha comunicat a tots els seus individus el mateix interès, el mateix amor i les mateixes bones disposicions que ell havia tingut sempre.

El Dr. Fargas, una de les nostres primeres figures mèdiques, admirat i respectat per tothom per la seva ciència i per la seva honradesa, fou una de les grans adquisicions que féu la Junta de la Casa. Figurant entre els primers en l'especialitat Tocològica i Ginecològica, tot seguit es féu càrrec del grandió problema que restava per resoldre a Catalunya. Veié que la idea que presidia al funcionament de la nostra Maternitat era de moltes esquivats, i que es trobava molt lluny del que a Barcelona convenia, i inspirà ço que ell anomenà Institució Maternal Catalana. Encara que no hagués tingut altre mèrit que aquest, ell sol és bastant perquè la seva memòria sigui perdurable.

En els actes de les sessions es veurà com va desenrotllar-se el pensament del Dr. Fargas.

Presidència, Excm. Sr. D. Enric Prat de la Riba.

S'acordà que romangués damunt la taula l'oferta que, accedint al demanat per la Junta, la Direcció del Banc Hispà Colonial havia formulat respecte a la cessió

de la part de terreny, propietat del mateix, tocant a la finca de la Maternitat de Les Corts, a l'objecte que aquesta tingués sortida directa a la Granvia Diagonal, si bé de l'examen del plànol acompanyat resulta que no fóra això tampoc possible en dita secció, per faltar una petita porció de terreny pertanyent als successors de la senyora Marquesa de Vallcabra.

En compliment de l'acord pres per la Junta en la sessió anterior, manifestà el senyor Vocal, doctor D. Miquel A. Fargas, que, consultat el parer dels senyors President i Vicepresident del Cos facultatiu de les Cases de Caritat i de Maternitat, Drs. D. Salvador Cardenal i D. Josep Cabot Rovira, respecte la designació del metge que junt amb l'arquitecte de la Diputació havia de cooperar a l'estudi i formació del projecte de la Casa de Maternitat i passar a l'estranger per a visitar les Maternitats models a l'efecte designades, es cregué convenient proposar per a realitzar aquest viatge, formular la deguda memòria i col·laborar a la formació del projecte esmentat fins a la seva terminació, el metge de la Casa de Maternitat que el senyor President del Cos facultatiu proposés, resolent al propi temps la Junta concedir al mateix per a realitzar dit viatge, — que es creu suficient sigui d'uns trenta o quaranta dies — una dieta de 100 pessetes, 50 en concepte de viatge. i 50 en concepte de treball, venint comprès dins la quantitat total de 3.000 o 4.000 pessetes, tant la indemnització de viatge com els treballs de redacció de la memòria i cooperació que a la formació dels plànols li sigui possible facilitar.

En conseqüència, partint d'anteriors acords de l'Excma. Diputació Provincial i del criteri sustentat per l'anterior Junta, l'any 1890 i següents, d'ésser

d'absoluta necessitat la construcció d'una nova Casa de Maternitat junt a la d'Expòsits, criteri que fou ratificat per dita Excma. Corporació en ésser dissenyat per l'arquitecte provincial el plànol de la darrera, s'acordà portar a compliment la resolució d'aquesta Junta de 31 d'octubre de 1913, en tractar de la conveniència de portar a la realització l'esmentat projecte, per al qual fi el senyor Vocal de la mateixa, Dr. D. Miquel A. Fargas, presentà el pla de la nova institució, que assenyala amb el nom d'Institució Maternal Catalana, i resolucions posteriors proposant a l'Excm. Cos Provincial l'adopció dels següents acords:

1.ª Immediata realització del nou projecte d'edifici per a la Casa de Maternitat per a la instal·lació deguda de la novella Institució Maternal Catalana.

2.ª Les funcions confiades a dita Institució, seran : *Benèfica* : Refugi segur per a certs casos, dones desvalgudes i abandonades. *Social* : Lloc per a parir les obreres, fent que aquestes i altres tinguin amb poc cost totes les garanties d'una instal·lació científica immillorable. *Docent* : Escola de perfeccionament per a l'especialitat toco-ginecològica.

3.ª Sota la direcció i seguint les instruccions de la Junta de Govern de les Cases Provincials de Caritat i de Maternitat i Expòsits, l'arquitecte provincial (amb els auxiliars que hagi de menester) procedirà dins el terme de deu mesos a la formació del projecte.

4.ª Col·laboraran en la preparació del projecte, un metge designat per la Junta, així com tots els elements auxiliars o assessors que la Junta o l'arquitecte provincial considerin necessaris.

5.ª El projecte haurà d'ésser acabat i presentat el 1.ª de febrer de l'any 1916. La Junta podrà pre-

miar amb una gratificació el treball fet, si s'acaba dins aquest termini, però no en altre cas.

6.ª La Junta disposarà de la quantitat de vint mil pessetes per a totes les despeses que es produeixin amb motiu de la formació d'aquest projecte, i

7.ª Terminat el projecte, serà sotmès a l'aprovació de l'Excma. Diputació Provincial.

(Sessió de 24 d'abril de 1915.)

Presidència, Francesc d'A. Bartrina.

Enterada la Junta d'una comunicació del doctor D. Salvador Cardenal, President del Cos facultatiu, manifestant que en contestació a l'atent ofici d'aquesta Presidència, data 26 del proppassat mes, complint l'encàrrec que li havia sigut confiat, tenia l'honor de manifestar que considerant a tots els membres del Cos facultatiu de les Cases de Caritat i de Maternitat i Expòsits dignes i aptes per a exercir el comès de què es tracta en el mateix, no podia deixar de reconèixer que el que reunia superiors condicions d'experiència, especialització dels seus treballs, general il·lustració i superior intel·ligència, era el doctor D. Ricard Zariquiey, per ço que es permetia proposar-lo a la Junta com la persona més indicada per a cooperar amb l'arquitecte de l'Excma. Diputació Provincial a l'estudi i formació del projecte de la Casa de Maternitat i Expòsits, verificant amb aquest objecte un viatge pels principals centres de cultura de l'estranger, acabant fent constar trobava, demés, perfectament acertades les dietes proposades; s'acordà, per unanimitat, a l'acceptar la designació feta, posar en coneixement del Dr. D. Ricard Zariquiey el nomenament al seu favor en la forma convinguda per la Junta en la sessió passada.

La Presidència digué que segons indicà el dia anterior, en constituir-se la Comissió de Governació, la tasca de la mateixa durant aquest primer període consistirà principalment en preparar la ràpida tramitació dels acords que calgui adoptar a fi que l'Excma. Diputació, dintre de l'actual període de sessions, segons el sol·licitat per la Junta, porti a immediata realització el plantejament a Les Corts de la Secció de Maternitat, servei que està per fer, ja que aquest actualment es presta en una antiga casa de pagès, per bé que ampliada amb alguns departaments en forma defectuosa i deficient, per al qual servei no caldrà sinó desenrotllar el notabilíssim treball, que la Junta no ha formulat, com sia que, acceptant la ponència del Dr. Fargas no ha degut fer més que aprovar-lo, i amb la implantació del qual restaven degudament ateses en la forma completa que és de desitjar les funcions *benèfiques* tan importants, com : refugi secret per a certs casos, dones desvalgudes, abandonades; *socials*: lloc per a parir les obreres, fent que aquestes i altres tinguin amb poc cost totes les garanties d'una instal·lació científica immillorable; i *docent*: escola de perfeccionament per a l'especialitat toco-ginecològica, amb mires a l'esdevenidor, respecte a la reorganització de l'ensenyament superior.

(Sessió de 7 de maig de 1915.)

Presidència, Excm. Sr. D. Enric Prat de la Riba.

El senyor President donà compte d'haver l'Excel·lentíssim Cos Provincial aprovat per unanimitat, dimarts, dia 18, en celebrar la segona sessió de l'actual període, l'interessant dictamen relatiu al plantejament del projecte de la nova Casa de Maternitat.

«Vist l'ofici de la Junta de Govern de les Cases

Provincials de Caritat i de Maternitat i Expòsits, de 28 del mes proppassat, referent a la creació de la Institució Maternal Catalana.

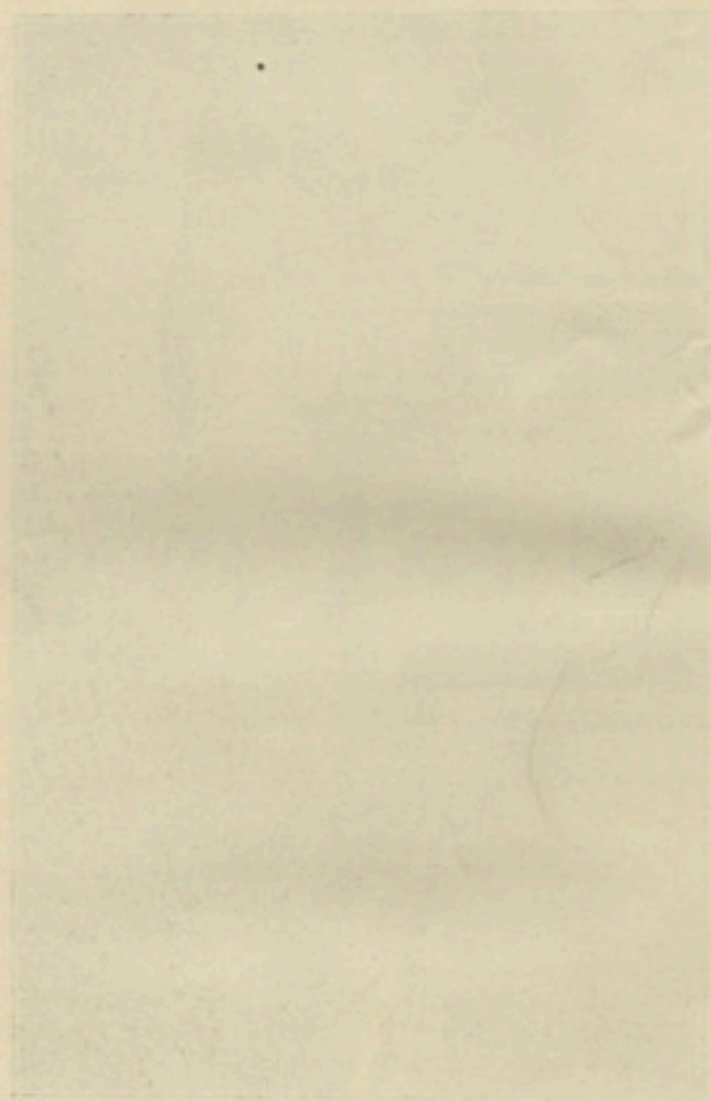
Resultant que en el susdit ofici s'exposa que l'esmentada Institució ha de tenir confiades les funcions següents : *Benèfica* : Refugi secret per a certs casos, dones desvalgudes i abandonades, etc. *Social* : Lloc per a parir les obreres, fent que aquestes i altres tinguin amb poc dispendi totes les garanties d'una instal·lació científica immillorable. *Docent* : Escola de perfeccionament per a l'especialitat toco-ginecològica, amb mires a l'esdevenidor, per si un dia convé fer-hi l'ensenyament oficial, quan es reorganitzi a Catalunya l'ensenyament superior. Que l'edifici haurà de constar de sis pavellons, de cinquanta llits cada un: l'un, destinat a hostatge-hospital; l'altre, a isolament; tres, a parts, pagant; i un, a malalties de la dona; que podria haver-hi a l'any més de 3.000 parts; que hauria d'haver-hi pavellons generals comú i cambres de distingides, amb quatre, tres, dos i un llit; que tindran d'estar amb comunicació fàcil amb el cos central, pel servei convenient de tots; que el pabelló d'isolament haurà de subvenir a tots els altres; que el cos central es compondrà de tres parts : una destinada a Administració i habitacions de Monges, Llevadores, Infermeres, etc.; altra, destinada a màquines, cuines, rentadors, assecador, calefacció, esterilització, etc.; i altra, destinada al servei científic, amb departaments de parts, habitació del Cos facultatiu, biblioteca, laboratori, etc.; que el lloc més indicat per a la realització de tan important millora és la part alta de la finca de propietat de la província on es troben ja construïts els pavellons que ocupen la secció de Lactància i els Expòsits majors de dos anys, demés dels serveis a càrrec de l'actual Casa

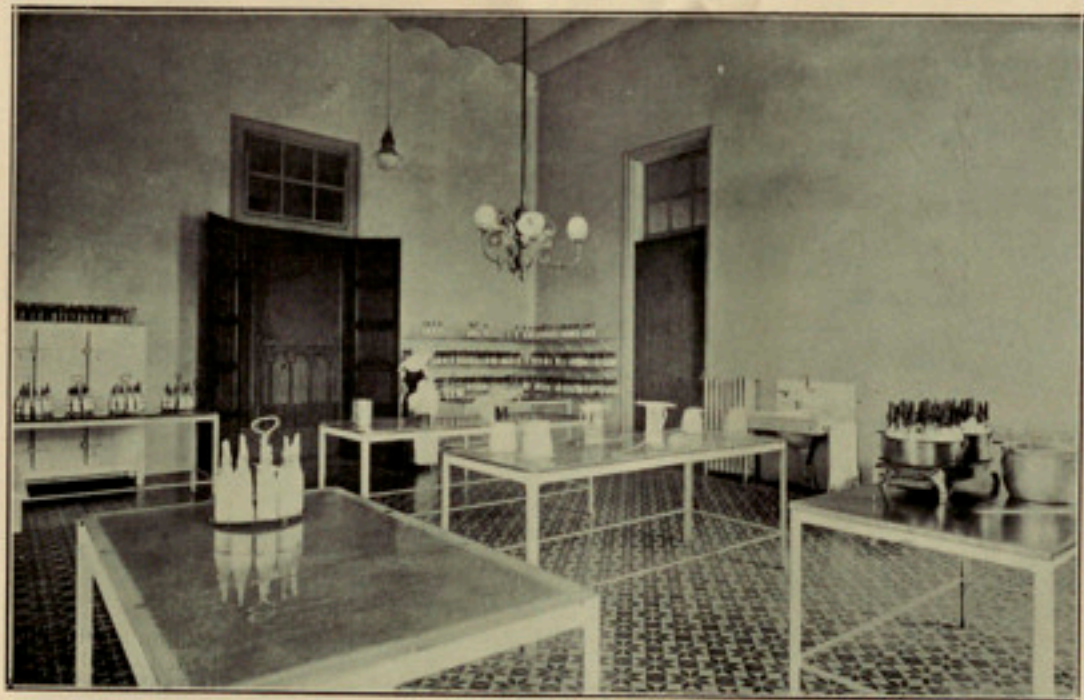
de Maternitat, part de finca suficient per aquest servei i ben emplaçada per a les finalitats docent i social de la institució, mercès a la seva proximitat a altres grans institucions d'ensenyament, i a la Granvia Diagonal; que la solució més aventatjosa per a encarregar la formació del projecte era confiar la seva formació a l'Arquitecte provincial i al Metge de la Maternitat que el Degà del Cos facultatiu designi, els quals, estudiats els principals problemes que el projecte a realitzar planteja, haurien de visitar les principals institucions similars estrangeres que la situació internacional permeti visitar, formular el projecte i dirigir la seva execució. I que, en conseqüència, proposa : 1.º, Immediata realització del nou projecte d'edifici per a la Casa de Maternitat per a la instal·lació deguda de la novella Institució Maternal Catalana; 2.º, Sota la direcció, i seguint les instruccions de la Junta, l'Arquitecte provincial, amb els auxiliars que hagi de menester, procedirà dins el terme de deu mesos a la formació del projecte; 3.º Col·laboraran en la preparació del projecte un Metge designat per la Junta, així com tots els elements auxiliars o assessors que la Junta o l'Arquitecte provincial consideri necessari; 4.º, El projecte haurà d'ésser acabat i presentat el 1.º de febrer de l'any 1916, i la Junta podrà premiar amb una gratificació el treball fet, si s'acabés dins aquest termini, però no en altre cas; 5.º, La Junta disposarà de la quantitat de 20,000 pessetes per a totes les despeses que es produeixin amb motiu de la formació d'aquest projecte; 6.º, Terminat el projecte, serà sotmès a l'aprovació de la Diputació Provincial.

Atès que, estant limitada la Casa Provincial de Maternitat a complir l'objecte assenyalat, per la llei i el Reglament de Beneficència, de donar acollida

CASA DE MATERNITAT I EXPÒSITS : Aparell esterilitzador de llet

CASA DE MATERNITAT : EXPÒSITS : Sala de preparació de biberons

Very faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

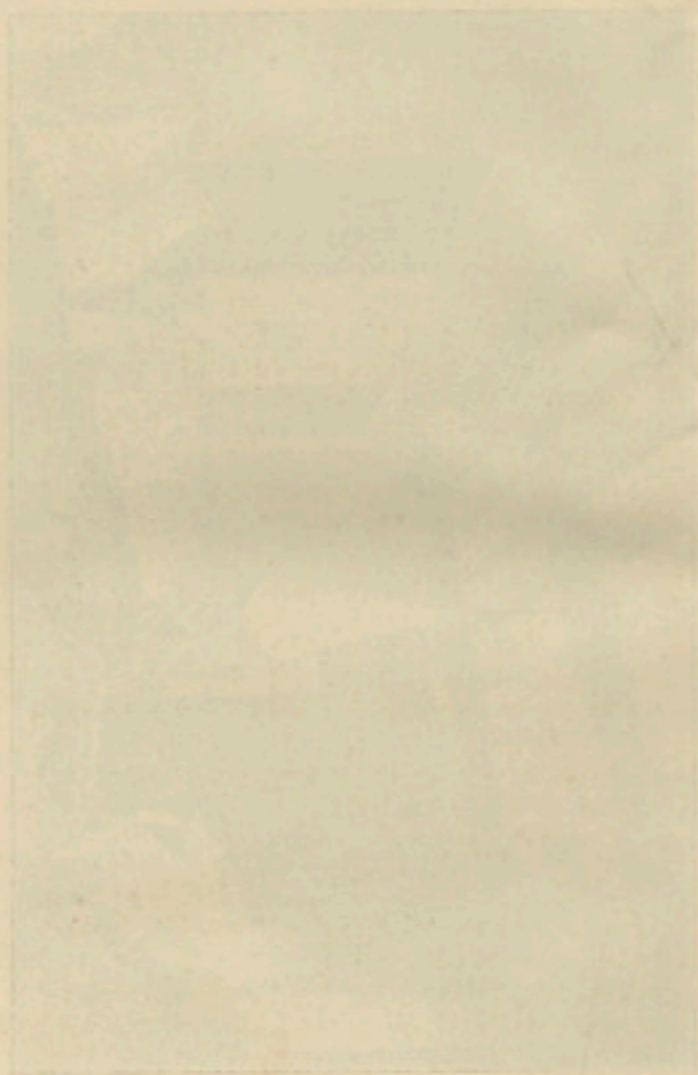

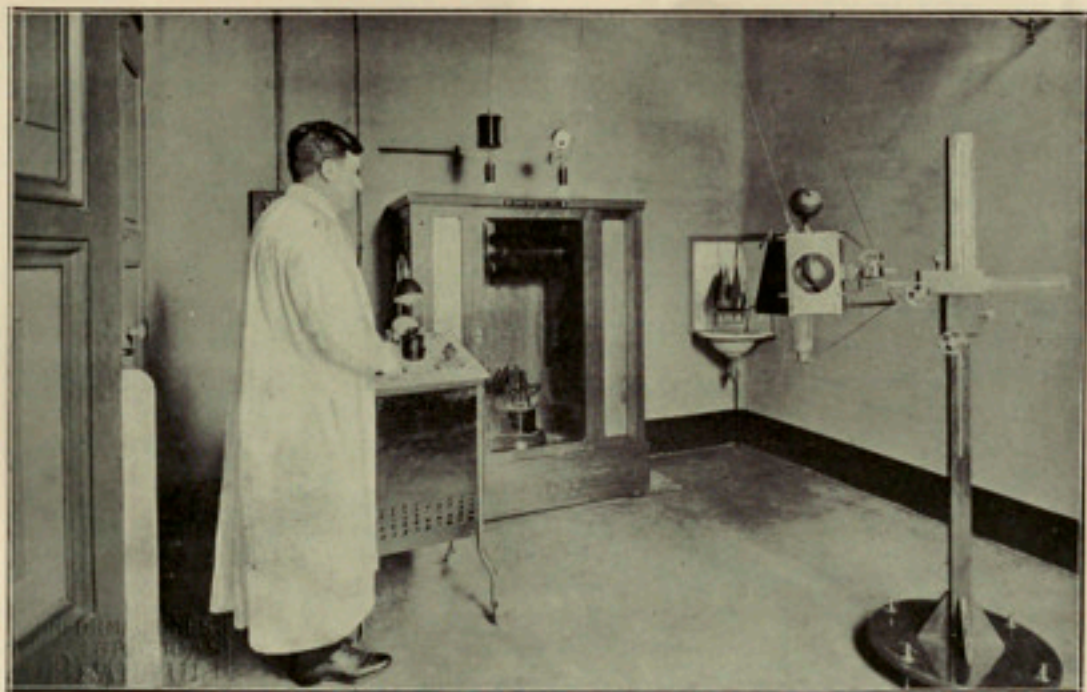
Very faint, illegible text along the right edge, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

CASA DE MATERNITAT I EXPÒSITS : Sala d'alletament

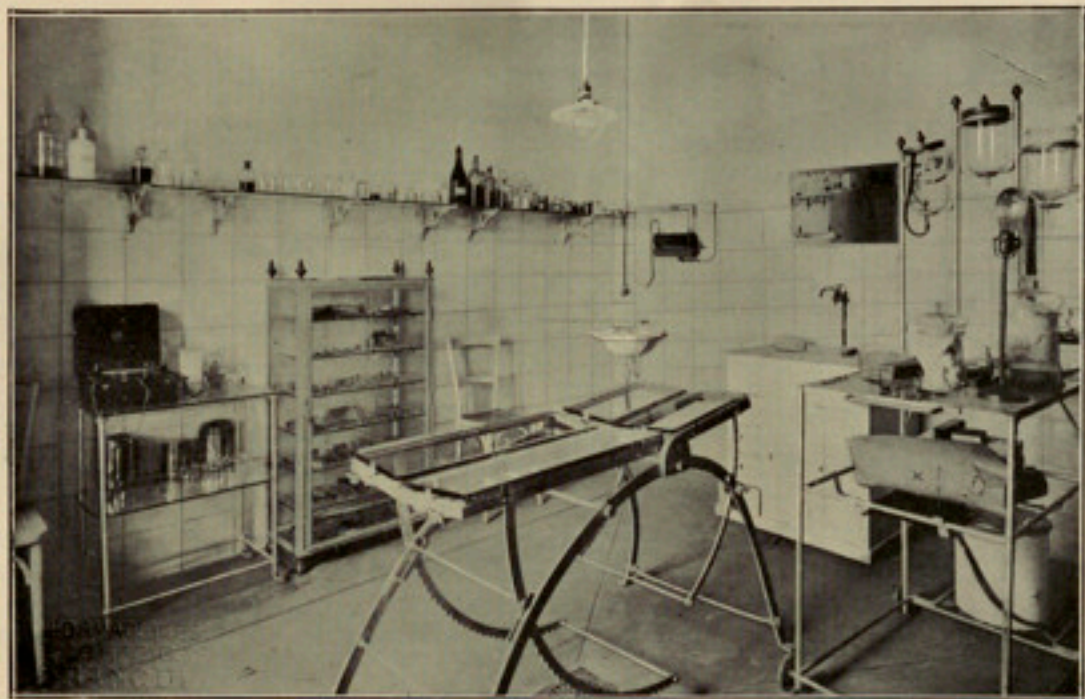
THE UNIVERSITY OF CHICAGO

CASA DE MATERNITAT I EXPOSITS : Raigs X

1875

CASA DE MATERNITAT I EXPÒSITS : Sala d'operacions

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

a les dones que han concebut il·legítimament, deixa d'omplir altres fins essencialment necessaris a la vida moderna, relacionats amb la salut pública i l'avenç científic del país;

Atès que la Institució Maternal Catalana, en la forma que exposa la Junta en son il·lustrat ofici, ha de contribuir d'una manera decisiva a la salvació d'un gran nombre de criatures de les classes proletàries que es troben en greu perill en el deslliurament de la mare, o han de portar vida raquítica si la susdita mare no està rodejada de les atencions que requereixen l'embarç i l'acte del part;

Atès que per dit motiu és innegable la trascendència de la institució a crear, adés sota el punt de vista altruista, adés sota el de la natalitat i consegüent augment de la població, a l'ensems que constituirà un element de vàlua per a les professions de medicina i cirurgia;

Atès que a la finca que la Diputació té a Les Corts de Sarrià, on hi ha instal·lat el servei d'expòsits, es compta amb lloc suficient i adequat per aixecar-hi els pavellons en què ha d'establir-se el nou servei de què es tracta, sens perjudici de la qual cosa pot estudiar-se, (d'aquí fins a la formació definitiva del projecte), si es compta amb altre terreny de millors condicions d'emplaçament:

En presència de la llei provincial,

La Comissió de Governació té l'honra de proposar a la Diputació Provincial l'adopció dels següents acords:

1.ª La Junta de Govern de les Cases Provincials de Caritat i de Maternitat i Expòsits roman encarregada de la creació de la Institució Maternal Catalana, l'objecte de la qual tindrà els següents caràcters:
1.ª, *Benèfic* : Refugi secret de les dones que han con-

cebut il·legítimament, així com de les desvalgudes i abandonades; 2.ª, *Social*: Hospitalització d'obreres per a la funció del part, a fi d'aconseguir que aquestes i totes les altres mares que no tinguin mitjans per a reunir-ho en son propi domicili, comptin, per poc dispendi, amb totes les garanties d'una instal·lació i una assistència immillorable; i 3.ª, *Científic o docent* Escola de perfeccionament per als metges, a fi de millorar cada dia més l'especialitat toco-ginecològica.

2.ª S'ordena a l'Arquitecte provincial que, — assessorat del Metge de la susdita Casa Provincial de Maternitat i Expòsits que el Degà facultatiu designi —, formuli el projecte d'obres de l'esmentada Institució, tenint en compte que aquesta haurà d'instal·lar-se en edificis que s'aixecaran en els terrenys sobrers de la finca que la Diputació té a Les Corts, en què hi ha el servei d'expòsits, sempre que abans de la formulació definitiva del projecte, no pugui disposar-se d'altre finca que reuneixi, a jutj de la Junta, millors condicions. L'Arquitecte haurà de tenir llest el dit projecte abans del 1.er de març de 1916, i podrà disposar dels auxiliars que consideri necessaris, el nomenament temporal dels quals proposarà en la forma reglamentària.

3.ª El referit Arquitecte i el Metge assessor del mateix duran a terme els treballs de preparació i formació del projecte, sota la direcció i seguint les instruccions de la nomenada Junta, la qual disposarà de la quantitat de 20,000 pessetes, a càrrec de la partida 227, article únic, cap. IX, del vigent pressupost de la Diputació, per a totes les despeses que es produeixin amb motiu de la formació d'aquest projecte, podent premiar a l'Arquitecte amb una gratificació, si el projecte resta terminat a satisfacció seva i dins del termini abans assenyalat, però no en altre cas.

4.⁴ Terminat el projecte i acceptat per la Junta, se sotmetrà a l'aprovació de la Diputació Provincial.

I 5.⁴ Comunicuin-se els anteriors acords a la susdita Junta, com a resolució a son ofici de 29 del mes propassat, i, demés, a l'Arquitecte provincial.

En acordar la Junta d'agrair a l'Excma. Diputació la confiança que representa l'encàrrec contingut en dits extrems, resolgué seguir treballant per a la prompte realització de l'obra, indicant el senyor Vocal Dr. D. Miquel A. Fargas que, a aquest objecte, podia manifestar haver-li comunicat el doctor D. Ricard Zariquiey que amb l'arquitecte de la Diputació D. Josep Bori, posats ja d'acord, tenien convingut emprendre el viatge el dia 1.º de juliol, figurant en el programa la visita a les Maternitats de Ginebra, Berna, Zurich, Munich, Viena, Berlín, i potser París, que, en efecte, li semblaven també les més importants; quedant, amb tot, en celebrar, junt amb l'arquitecte D. Josep Bori, les entrevistes que abans del viatge creguessin convenients per al millor èxit de l'obra projectada.

(Sessió de 21 de maig de 1915.)

Presidència, Excm. Sr. D. Enric Prat de la Riba.

Respecte a la nova Maternitat projectada, manifestà el Dr. Fargas que el Dr. Zariquiey li havia fet ja entrega de la segona part de la Memòria que per encàrrec de la Junta estava redactant, dins la qual sintetitzava els ensenyaments que tant ell com el seu company, el senyor arquitecte de la Diputació D. Josep Bori i Gensana, entenien poder treure de la visita a les Maternitats principals d'Alemanya i Suïssa darrerament estudiades.

(Sessió de 5 de novembre de 1915.)

Amb aquests antecedents qualsevol pot fer-se càrrec de l'estat d'esperit de tots quants interveniem en aquest assumpte, després de la mort dels dos homes que eren l'ànima de tot això. Per sort, no eren ells sols els convençuts; tots els individus de la Junta pensaven de la mateixa manera; i l'esglaiament que motivà la mort dels dos insignes patricis durà poc. Els acords per a la construcció de la nova Maternitat estaven presos. I l'interès de la Junta era dur-los a la pràctica lo abans possible. Els plànols que acompanyen la memòria indiquen que el projecte va prenent cos, i potser quan aquestes ratlles es publiquin haurà ja tingut lloc la subhasta per a començar el primer dels pavellons.

La Junta persisteix en la idea de fer-ho tot segons els amplis motlles ideats pel Dr. Fargas i que tan bé expressa el nom d'Institució Maternal Catalana amb què aquell batejà la seva obra, ja que no serà sols la Casa misteriosa que deixa imprès l'estigma de la deshonra al front de totes les que han passat per ella; es veurà freqüentat per honrades treballadores, per gent de posició que públicament diran que hi han estat. Serà, demés, un important centre d'ensenyament pels metges, llevadores, infermeres...

En Prat de la Riba i el Dr. Fargas eren dos caràcters que s'avenien molt bé, els dos eren bons i honrats, i es desvetllaven pels menesterosos. Si a la mansió dels Justos arriba el ressò de les petiteses de la Terra, i es donen compte del fervor amb què tothom parla d'ells, es sentiran satisfets de la seva obra.

Les infermeres han començat ja a visitar la nostra Casa : dues seccions de l'Institut de Santa Madrona hi estigueren diferents dies, rebent lliçons pràctiques del metge intern i de la Germana de la Secció d'Alle-

tament, i potser no passi ja molt temps sense que hi veiem les infermeres creades per la Mancomunitat.

La Secció d'Alletament artificial és la més important de la Casa; malgrat haver-se augmentat el sou de les dides, amb tot i satisfer-se el viatge a les que vénen a emportar-se criatures, és molt major que abans el nombre d'aquestes que surten a didatge extern; conseqüència d'això és que les criatures de pit es van agombolant a la Casa, i com que el nombre de dides internes també ha minvat, augmenten els nens a l'alletament artificial. En adquirir aquesta Secció desenrotllament tan extraordinari, s'ha procurat posar-la dins les millors condicions possibles; s'ha adquirit un aparell esterilitzador d'alta pressió capaç per a mil biberons, s'ha augmentat el personal de Germanes i dides seques; hi ha dides encarregades exclusivament d'ajudar a preparar la llet, i donar els biberons als nois; n'hi ha d'altres encarregades de netejar i rentar a aquests, i que no toquen per a res els biberons. S'està gestionant també la instal·lació de vaques a la Casa, a fi d'esterilitzar la llet en les millors condicions.

Un dels primers acords presos per la Junta, va ésser augmentar el nombre de metges, que bona falta feia. La Casa ja no és la mateixa d'uns quants anys enrera, ha crescut moltíssim, ha augmentat considerablement el nombre de parts, el d'asilats; l'alletament artificial ha pres un increment extraordinari, feia falta més personal. Convocades oposicions per a un metge de la Maternitat i un altre de la Inclusa, tinguérem la sort de què ingressessin dos companys de gran vàlua: el Dr. D. Josep Casasayas per a la Inclusa, i el Dr. D. Boi Guilera per a la Maternitat. Demés, un metge intern per als dos departaments era molt poc;

atendre a la Maternitat, Inclusa, Wassermann de tots els nens i embarassades, autòpsies, laboratori, etc., era un treball immens per a un de sol, no era possible fer-ho bé, per molt bona voluntat que tingués l'intern. Amb molt bon acord se'n posaren dos, un per a cada departament.

Amb dos interns, els serveis estan ja millor atesos; però, com deia anteriorment, la Casa va creixent... tenim ja raigs X, desitgem que el Laboratori estigui exercit per una persona perita, més especialitzada en aquests assumptes, la Junta accedeix a què entri a la Casa un metge exclusivament per a aquesta Secció, la qual cosa era necessària per a llevar del material existent a la Casa tot el profit possible.

En conjunt, el personal mèdic de la Casa es compon d'un Director comú a ambdues.

A la Inclusa:

Un metge per a la Secció de desmamats.
Un metge per a l'alletament natural.
Un metge per a l'alletament artificial.
Un metge intern.

A la Maternitat:

Subdirector honorari.
Metge tocòleg.
Metge ginecòleg.
Metge intern.

Un metge de Laboratori.
Metges especialistes, oculista, oto-rino-laringòleg,
dentista, ortopedista.

Demés, la Junta concedeix permisos perquè els metges que desitgin perfeccionar-se en les especialitats de la Casa (Pediatría i Tocologia) puguin assistir diàriament a la visita dels metges de número.

Consideràrem d'utilitat poder disposar d'una instal·lació de raigs X, i la Junta s'afanyà a concedir-nos-la.

A la Casa sovintegen els nois nats abans de temps, els quals solen ésser col·locats en incubadores. Fins fa poc temps teníem les incubadores clàssiques: la caixa de fusta escalfada per ampolles d'aigua. Tothom qui les coneix, sap els inconvenients que presenten : poca uniformitat en la temperatura, poc volum d'aire, poca ventilació, canvi sobtat de temperatura en llevar-los de la incubadora per a donar-los el pit, i vestir-los. Per tot això desitjàvem canviar-les, i a proposta nostra la Junta accedí a convertir un dels salons en *Sala incubadora*. Es col·locaren dobles vidrieres en els balcons i doble porta (també de vidres); es posà un radiador i uns prestatges al llarg de les parets per a col·locar-hi els petits breçols metàl·lics, i aigua calenta per a rentar i banyar les criatures. D'aquesta manera la temperatura és sempre la mateixa, tenen aire suficient (hi ha ventiladors), es banyen i arreglen, i se'ls dona mamar en la mateixa sala. Actualment la nostra sala incubadora pot servir de model.

Quan es construí la Casa, semblava massa gran i gairebé es criticà l'haver-la feta de tanta cabuda, ara ens resulta petita i ens trobem amb dificultats per a col·locar els nens, sobretot per a isolar els malalts contagiosos. S'ha pogut, en bona part, corregir tot això, habilitant l'edifici Prat de la Riba : allí hi hem col·locat els desmamats de dos i tres anys, escoles, malalts contagiosos, etc. A aquest edifici la Junta li

donà el nom de Prat de la Riba, a fi de perpetuar la memòria del seu President, que tant es preocupava pel bé dels asilats.

Crec que tot açò que s'ha enunciat justifica l'Apèndix que s'ha afegit a la Memòria : valia la pena que es sabés que les deficiències que en aquella s'assenyalaven, foren ateses i corregides immediatament per la Junta, i que els asilats i els metges li devem agraïment, puix que sempre hem trobat en tots els seus individus amor i bona voluntat.

DR. ZARIQUEY

Desembre de 1917

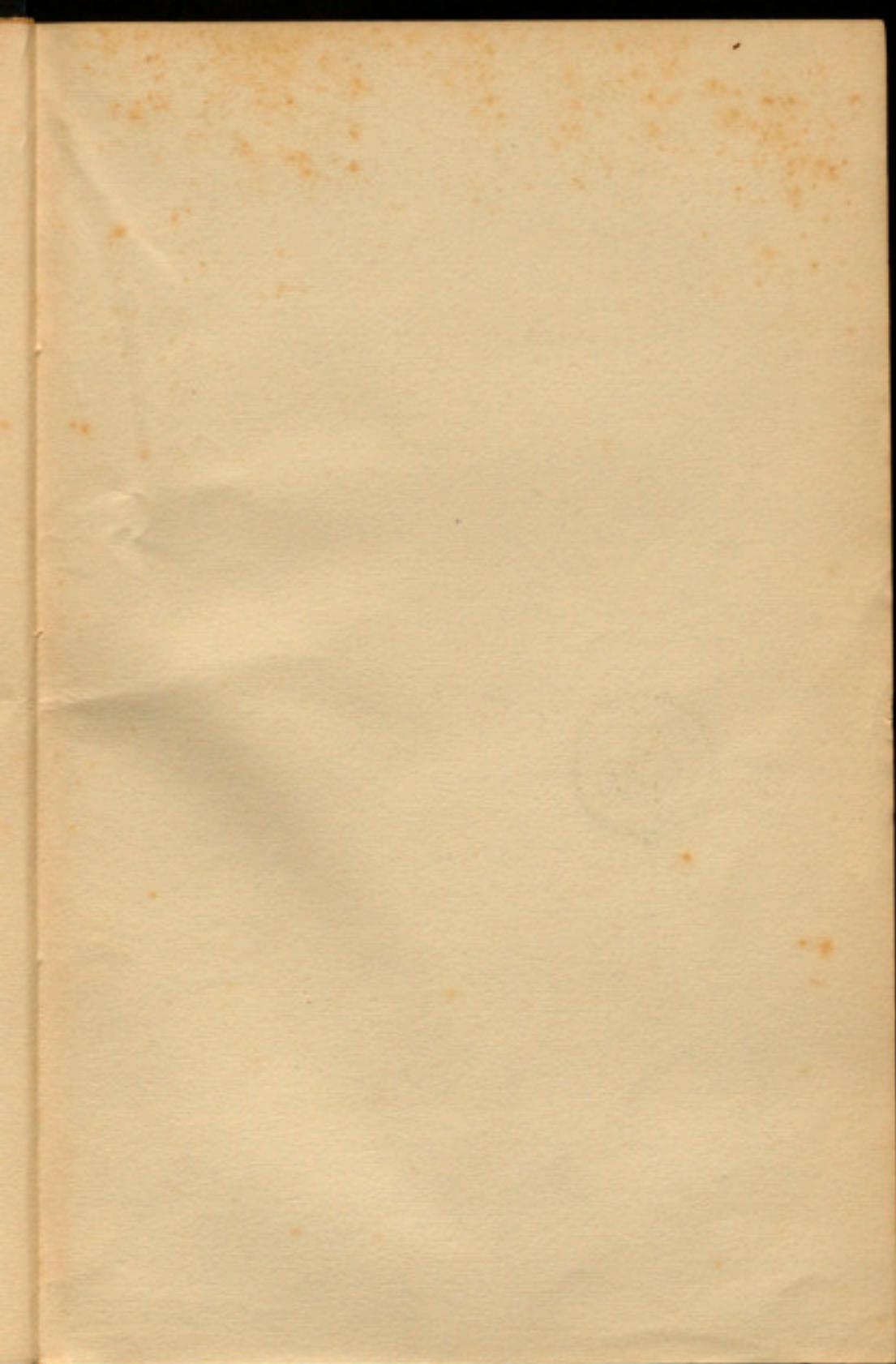

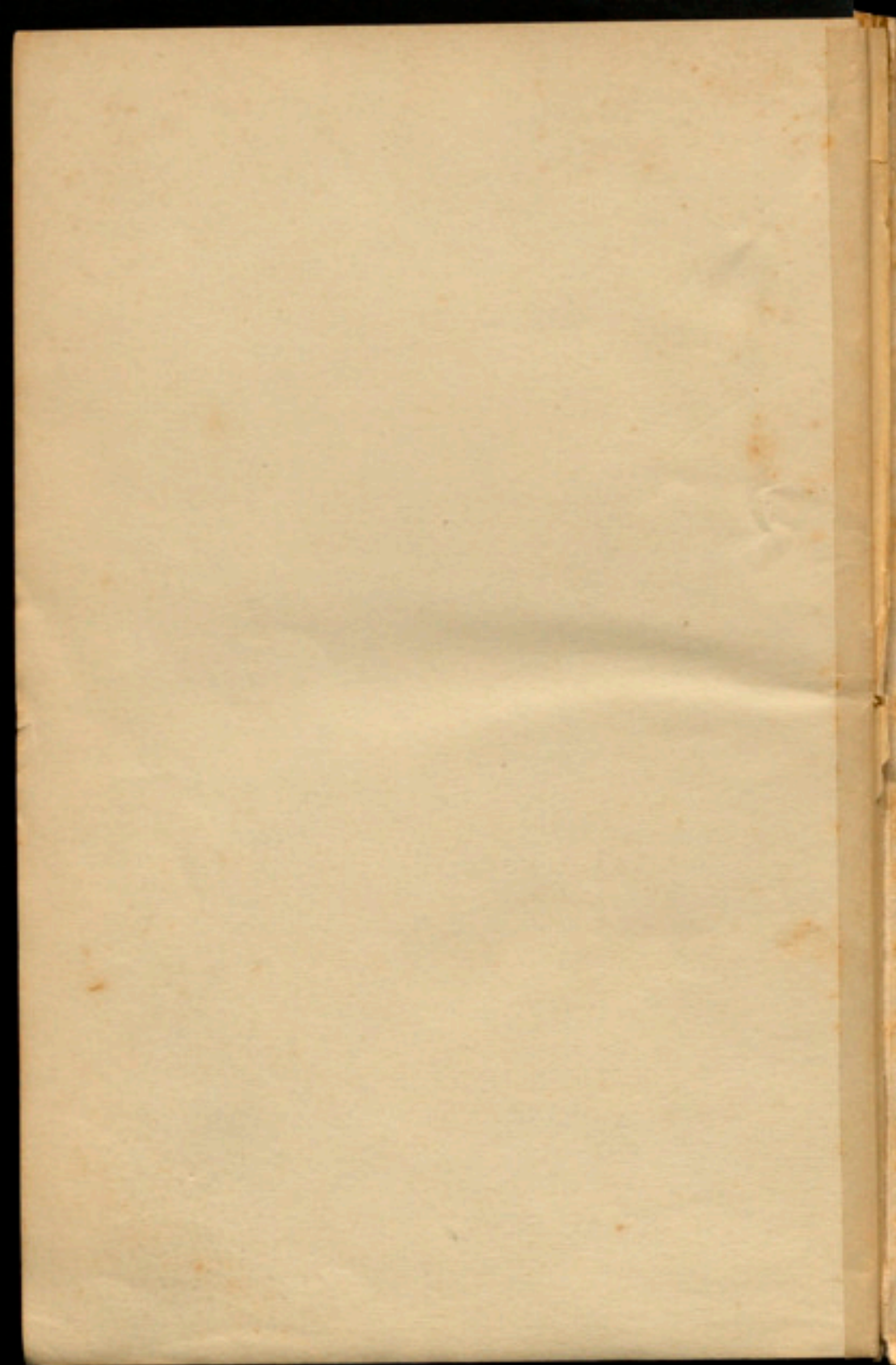
Í N D E X

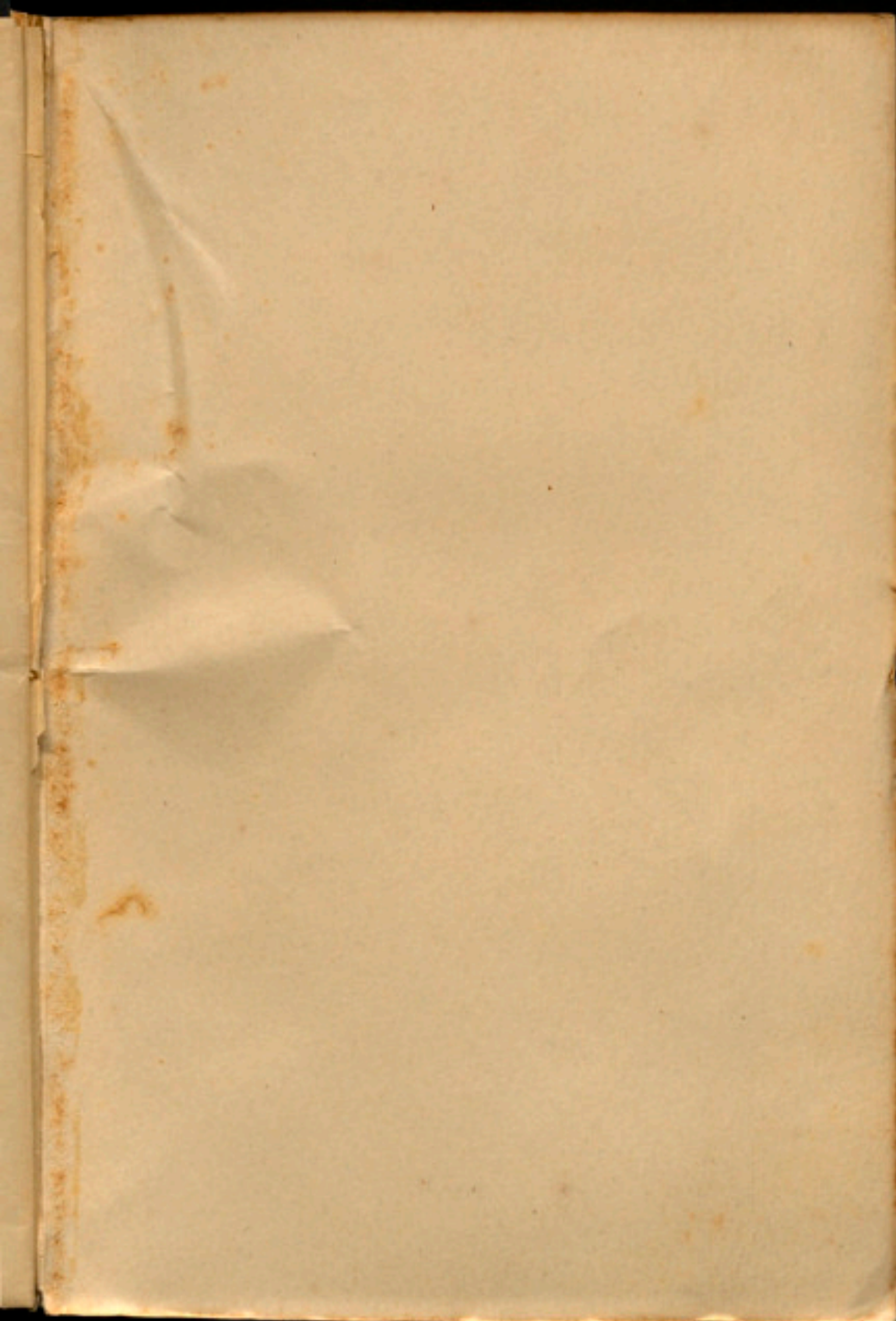
	Pàgines
ADVERTIMENT.....	5
PRIMERA PART.....	7
Maternitat de Ginebra.....	12
Maternitat de Berna.....	16
Hospital de nois (Berna).....	19
Sauglingfürsorge; Milchkur (Berna).....	20
Maternitat de Basel.....	21
Maternitat de Zuric.....	25
Hospital de nois (Munic).....	26
Llatzaret per a ferits (Munic).....	28
Maternitat de Dresden.....	31
Servei Mèdic.....	38
Maternitat de Munic.....	48
Kaiserin Auguste Victoria Haus (Berlín).....	49
Clínica de parts i ginecologia de la Universitat (Berlín).....	53
Hospital Virchow (Berlín).....	55
SEGONA PART.....	57
Maternitat de Ginebra.....	67
Biblioteques.....	78
Museus.....	79

	<u>Planes</u>
TERCERA PART.	83
Nombre d'edificis.....	84
Objecte a què es destina cada un dels edificis i habitacions que ha de contenir.....	87
1. ^r Administració i policlínica.....	87
2. ^a Parts i puèrperes; llevadores.....	90
3. ^r Embarassades pobres.....	91
4. ^a Embarassades de pagament.....	91
5. ^e Ginecologia.....	92
6. ^e Isolament.....	92
7. ^e Casa de màquines i cuines.....	92
8. ^e Laboratori.....	93
APÈNDIX.	97

EMOR

S
1
6
191